

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ**

Тошкент Молия инситути

Молиявий менежмент кафедраси

**Бакалавриат йўналишларида ва магистратура
мутахассисликларида ўқитиладиган
фанлардан ишчи ўқув дастурлари
Т Ў П Л А М И**

Тошкент- 2006

**Магистратура мутахассисликлари ва
бакалаврият йўналишларида ўқитиладиган
фанлардан ишчи ўқув дастурлари тўплами,
Т.: “IQTISOD-MOLIYA”, 2006. 152 бет**

Ушбу тўплам “Молиявий менежмент” кафедраси томонидан бакалаврият йўналишларида ва магистратура мутахассисликларида ўқитиладиган фанлар бўйича ишчи ўқув дастурларини ўз ичига олган.

Тўпламга киритилган ишчи ўқув дастурлари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 августдаги 343-сонли “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги қарори ва Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2002 йил 28 февралда тасдиқланган “Бакалаврият йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг давлат таълим стандартлари ” талаблари ҳамда 2004 йил 16 августдаги “Олий таълимнинг бакалаврият босқичини янги таҳрирдаги намунавий ўқув режаси билан таъминлаш тўғрисида”ги 199-сонли буйруғига асосан ишлаб чиқилган.

Мазкур ишчи ўқув дастурлари тўплами “Молиявий менежмент” кафедрасида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия этилган (2006 йил 20 май 12-сонли баённома).

Кафедра мудири:

Б. Тошмуродова

Мазкур ишчи ўқув дастурлар тўплами Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг Институт қошидаги Олий ўқув юртлараро илмий-услубий Кенгашидаги муҳокама этилган ҳамда нашрга тавсия қилинган. (8-сонли баённома, 2006 йил 22 июл)

Кенгаш раиси:

А. Ваҳобов

Тузувчилар:

и.ф.н., доц. Б. Тошмуродова,
и.ф.н. проф Яхъёев Қ.

Такризчилар:

и.ф.д, проф. Хайдаров Н.
и.ф.н, доц.Мирзаев

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ**

Тошкент молия инситути

Молиявий менежмент кафедраси

Ўқув услубий бошқарма томонидан

рўйхатга олинди

№ _____

« _____ » _____ 2006 й.

«ТАСДИҚЛАНДИ»

Ректор А. Ваҳобов

« _____ » _____ 2006й

«Давлат солиқлари ва йиғимлари»

фанидан ишчи ўқув

Дастури

**5А340801 - «Солиқлар ва солиққа тортиш»
магистратура мутахассисликлари учун**

Тошкент- 2006 й.

Мазкур ишчи ўқув дастури “Молиявий менежмент” кафедрасида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия этилган (2006 йил 20 май 12-сонли баённома).

Кафедра мудири:

Б. Тошмуродова

Мазкур ишчи ўқув дастури Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг Институт қошидаги Олий ўқув юртлараро илмий-услубий Кенгашидаги муҳокама этилган ҳамда нашрга тавсия қилинган. (8-сонли баённома, 2006 йил 22 июл)

Кенгаш раиси:

А. Ваҳобов

Тузувчилар:

и.ф.н., доц. Б. Тошмуродова,
и.ф.н., проф Яхъёев Қ.

Такризчилар:

и.ф.д, проф. Хайдаров Н.
и.ф.н, доц.Мирзаев

«Давлат солиқлари ва йиғимлари» фанидан ўтиладиган мавзулар ва улар бўйича машғулот турларига ажратилган соатлар ҳажмининг тақсимооти

Т/р	Фан мавзуларининг номи	Жами соатлар	Магистратура йўналишларида 5А340801-Солиқлар ва солиққа тортиш		
			Маъруза	Амалий машғулот	Мустақил таълим
1	2	3	4	5	6
1	Ўзбекистон солиқ тизимида давлат солиқларининг аҳамияти.	6	2	2	2
2	Юридик шахслардан олинadиган даромад (фойда) солиғини ҳисоблаш ва тўлаш тартибини такомиллаштириш масалалари.	12	4	4	4
3	Даромад (фойда) солиғини ҳисоблашда маҳсулот (ишлар, хизматлар)ни ишлаб чиқариш ва сотиш харажатларининг таркиби ҳамда молиявий натижаларини шакллантириш услубиёти.	12	4	4	4
4	Жисмоний шахслар даромадларини солиққа тортишни мукамаллаштириш масалалари.	12	4	4	4
5	Ўзбекистонда қўшилган қиймат солиғидан самарали фойдаланишни ташкил этиш масалалари.	18	6	6	6
6	Норезидент юридик шахсларни солиққа тортишни такомиллаштириш.	12	4	4	4
7	Норезидент –жисмоний шахсларни солиққа тортиш.	6	2	2	2
8	Акциз солиғини ундиришнинг ўзига хос хусусиятлари	12	4	4	4
9	Ресурслардан самарали фойдаланишда ер ости бойликларидан фойдаланганлик учун солиқнинг аҳамияти.	12	4	4	4
10	Божхона божи ва тўловини ҳисоблашнинг ўзига хос хусусиятлари.	6	2	2	2
11	Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқни ҳисоблаш ва тўлаш тартибини такомиллаштириш масалалари.	12	4	4	4
Жами:		120	40	40	40

«Давлат солиқлари ва йиғимлари» фанидан маъруза машғулотларининг мавзулари

1-мавзу. Ўзбекистон Республикаси солиқ тизимида умумдавлат солиқларининг аҳамияти (2-соат)

Ўзбекистон республикаси солиқ тизими ҳақида маълумот. *Солиқ тизимининг шаклланиши босқичлари.* Умумдавлат солиқларининг маҳаллий солиқлар ва йиғимлардан фарқи. Умумдавлат солиқларини давлат бюджети даромадларини шакллантиришдаги аҳамияти ва ўрни. Умумдавлат солиқларнинг ўзига хослиги. Умумдавлат солиқларнинг таркиби. Турли даржалардаги бюджетларни шакллантиришдаги тузилмаси ўзгариш динамикаси. Унга таъсир этувчи омиллар.

Адабиётлар рўйхати. 1,4,5,6,8,11,12,16,23,25,26.

2-мавзу. Юридик шахслардан олинадиган даромад (фойда) солиғини ҳисоблаш ва тўлаш тартибини такомиллаштириш масалалари (4-соат)

Даромад солиғи ва фойда солиғининг тўловчилари. Солиқ солинадиган объект. Солиқ ҳисобланадиган базани ҳисоблаш. Жами даромад таркибининг таҳлили. Жами даромаддан чегириладиган чегирмалар. Умидсиз қарзлар бўйича чегирмалар. Амортизация бўйича чегирмалар. Номоддий активлар бўйича чегирмалар.

Солиқ ставкалари ва уларнинг гуруҳланиши. Фойдадан солиқ тўловчилар учун. Даромаддан солиқ тўловчилар учун, чет эл инвестициялар иштирокидаги юридик шахслар учун, истеъмол товарлари ишлаб чиқарувчилар учун, болалар ассортименти товарлари ишлаб чиқарувчилар учун, янгидан ташкил этилган юридик шахслар учун солиқ ставкалари.

Даромад солиғи бўйича имтиёзлар таркиби. Солиқ имтиёзларининг гуруҳланиши.

Солиқ солинадиган даромаднинг камайтирилиши.

Чет эллик юридик шахсларнинг даромадларига солиқ солишнинг ўзига хос хусусиятлари.

Даромад солиғининг ҳисобланиши. Даромад солиғини ҳисоблаш тартиби ва тўлаш муддатлари.

Адабиётлар рўйхати. 4,5,6,8,11,12,16, 19 14,19, 21.

3-мавзу. Даромад (фойда) солиғини ҳисоблашда маҳсулот (ишлар, хизматлар)ни ишлаб чиқариш ва сотиш харажатларининг таркиби ҳамда молиявий натижаларини шакллантириш услугиёти. (4-соат)

“Маҳсулот(иш, хизматлар) ишлаб чиқариш ва сотиш харажатлари таркиби ва молиявий натижаларнинг шаклланиши тўғрисида»ги Низомнинг 1 ва 2 иловаларига асосан даромад фойда солиғи базасига қайтадан қўшиладиган харажатлар таркиби. Уларнинг ўзига хос хусусиятлари.

Меҳнатга ҳақ тўлаш шаклидаги харажатлар. Молиявий харажатларнинг даромад солиғи базаси шаклланишидаги улуши.

Адабиётлар рўйхати. 4,5,6,8,11,12,16,19,24,25, 26.

4-мавзу. Жисмоний шахслар даромадларини солиққа тортишни мукамаллаштириш масалалари (4-соат)

Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғининг иқтисодий моҳияти. Давлат бюджети даромадларини шакллантиришдаги ўрни ва аҳамияти. Ушбу солиқ бўйича тўловчилар ва солиқ солиш объекти. Ўзбекистон фуқароси бўлган ва фуқаролиги бўлмаган жисмоний шахсларнинг солиқ солинадиган даромади. Жисмоний шахсларнинг йиллик даромадлари таркиби.

Меҳнат ҳақ тўлаш шаклидаги даромадлари таркиби. Мулкий даромадлар таркиби. Тадбиркорлик фаолиятидан олган даромадлари таркиби. Солиқ солинадиган базани ҳисоблаш учун даромаддан чегирмалар. *Солиқ ставкалари: прогрессив ставка. Солиқ*

ставкаларининг сўнги йилларда ўзгариш тенденцияси. Солиқ бўйича имтиёзлар. Солиқ ҳисобланмайдиган даромадлар. Жисмоний шахсларнинг даромадига солинадиган солиқдан озод қилиниши. Тўла озод қилиниши. Қисман озод қилиниши.

Солиқнинг ҳисоблаб чиқарилиши, ҳисоботлар. Даромадларни декларациялаш. Солиқни тўлаш тартиби ва муддатлари.

Адабиётлар рўйхати. 1,4,5,6,8,11,12,16,21,25,26,31,34,36,37,38.

5-мавзу. Қўшилган қиймат солиғидан самарали фойдаланишни ташкил этиш масалалари (6-соат)

Қўшилган қиймат солиғи олинишидан мақсад ва унинг иқтисодий моҳияти. Қўшилган қиймат солиғининг тўловчилари ва ҚҚС тўламайдиган юридик шахслар. Солиқ солинадиган объект. Реализация бўйича солиқ солинадиган оборот миқдорини белгилаш хусусиятлари. Импорт товларга солинадиган ҚҚСни ҳисоблаш хусусиятлари. Қўшилган қиймат солиғи бўйича имтиёзлар. Солиқдан умуман озод қилиши.

Солиқ ставкалари. *ноль даражали ставка бўйича солиқ солиши.* Ижтимоий аҳамиятга молик махсулотлар учун пасайтирилган ставкаларнинг қўлланилиши ва уни бекор қилиш сабаблари.

Солиқнинг бюджетга тўланиши лозим бўлган суммасини белгилаш тартиби. Тўланган солиқни ҳисобга олиш. Ҳисобварақ фактураларни тўлдириш тартиби. ҚҚСдан манфий қолдиқ билан чиқиш ҳолатлари таҳлили.

Қўшилган қиймат солиғини ҳисобланиши тўланиши солиқ бўйича ҳисоб китобларни тақдим этиш муддатлари.

Адабиётлар рўйхати. 1,4,5,6,8,11,12,16, 21,25,26,31,34,36,37,38.

6-мавзу Норезидент юридик шахсларни солиққа тортишни таккомиллаштириш (4-соат)

Чет эллик юридик шахсларнинг даромадларига солиқ солишнинг ўзига хос хусусиятлари. Норезидентларни солиққа тортиш. Солиқ солинадиган даромаднинг камайтирилиши.

Норезидент юридик шахсларни даромад солиғининг ҳисобланиши. Даромад солиғини ҳисоблаш тартиби ва тўлаш муддатлари.

Адабиётлар рўйхати. 4,5,6,8,11,12,16, 6-бўлим 2,5,6,15,16,19,24,25, 26

7-мавзу Норезидент жисмоний шахсларни солиққа тортишни таккомиллаштириш (6-соат)

Норезидентлар ва чет эллик жисмоний шахслар даромадларига солиқ солишнинг ўзига хос хусусиятлари.

Солиқ ставкалари: прогрессив ставка. Солиқ ставкаларининг сўнги йилларда ўзгариш тенденцияси. Солиқ бўйича имтиёзлар. Солиқ ҳисобланмайдиган даромадлар. Жисмоний шахсларнинг даромадига солинадиган солиқдан озод қилиниши. Тўла озод қилиниши. Қисман озод қилиниши. Икки ёқлама солиққа тортмаслик шартномалари моҳияти ва уни таккомиллаштириш. Икки ёқлама солиққа тортилмайдиган давлатлар рўйхати.

Адабиётлар рўйхати. 1, 4,5,6,8,11,12,16,

8-мавзу. Акциз солиғини ундиришининг ўзига хос хусусиятлари (4-соат)

Акциз солиғининг ўзига хос хусусиятлари ва олиниши сабаблари. *Акциз товарлар рўйхати ва ставкалари. Акциз солиғининг давлат бюджети даромадларини қўпайтиришдаги аҳамияти. Акциз солиғининг тўловчилари.* Акциз солиғи тўланадиган товарлар учун қатъий ставкалари ва фоизли ставкалар. Акциз маркаси. Солиқ солиш объекти. Акциз солиғини тўлаш муддатлари. Акциз солиғини ҳисобга ўтказиш.

Импорт товарларга акциз ҳисоблаш. Акциз тўланадиган импорт товарларни таркиби ва ставкалари.

Адабиётлар рўйхати. 1,4,5,6,8,11,12,16, 25, 26,45.

9-мавзу. Ресурслардан самарали фойдаланишда ер ости бойликларидан фойдаланганлик учун солиқнинг аҳамияти (4-соат)

Ер ости бойликлардан фойдаланганлик учун солиқнинг иқтисодий моҳияти ва аҳамияти. Солиқнинг тўловчилари. Солиқ солиш объектлари. Фойдали қазилмалар, рангли металллар хом ашёси, ер ости иншоотлари ҳажми. Солиқ ставкалари. Ер остидан фойдаланганлик учун солиқ бўйича имтиёзлар. Ер ости бойликларидан фойдаланганлик учун солиқнинг ҳисоблаб чиқарилиши, тўлаш тартиби ва муддатлари.

Адабиётлар рўйхати. 1,4,5,6,8,11,12,25,26

10-мавзу. Божхона божи ва тўловини ҳисоблаш ва тўлаш хусусиятлари (6-соат)

Божхона божи ва тўлови ҳақида қисқача тушунча. Божхона божи тўловчилари. Божхона божи ва объекти, божхона божи ва тўловининг ставкаси. Ушбу бож бўйича имтиёзлар. Божхона божи ва тўловини ҳисоблаб чиқариш шартли, бож бўйича ҳисоб-китобларни тақдим этиш муддатлари.

Адабиётлар рўйхати. 1, 4,5,6,8,11,12,25,26

11-мавзу. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқни ҳисоблаш ва тўлаш тартибини такомиллаштириш масалалари (4-соат)

Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқнинг иқтисодий моҳияти ва аҳамияти, олинган сабаблари. Солиқ тўловчилар, солиқ солиш объекти. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ ставкалари. Ушбу солиқ бўйича имтиёзлар.

Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқни ҳисоблаб чиқариш тартиби ва тўлаш муддатлари.

Адабиётлар рўйхати. 4,5,6,8,11,12, 15, 16, 19 24,25, 26.

Изоҳ:-* Курсивда берилган кичик мавзулар мустақил таълимга тавсия этилади

«Давлат солиқлари ва йиғимлари» фанидан семинар машғулоти мавзулари рўйхати

1-мавзу. Ўзбекистон республикаси солиқ тизимида умумдавлат солиқларининг аҳамияти

2-мавзу. Юридик шахслардан олинадиган даромад (фойда) солиғини ҳисоблаш ва тўлаш тартибини такомиллаштириш масалалари

3-мавзу Маҳсулот (ишлар, хизматлар)ни ишлаб чиқариш ва сотиш харажатларининг таркиби ҳамда молиявий натижаларини шакллантириш услуги

4-мавзу. Жисмоний шахслар даромадларини солиққа тортишни мукамаллаштириш масалалари

5-мавзу. Қўшилган қиймат солиғидан самарали фойдаланишни ташкил этиш масалалари

6-мавзу Норезедент юридик шахсларни солиққа тортишни такомиллаштириш

7-мавзу Норезедент жисмоний шахсларни солиққа тортишни такомиллаштириш.

8-мавзу. Акциз солиғини ундиришининг ўзига хос хусусиятлари

9-мавзу. Ресурслардан самарали фойдаланишда ер ости бойликларидан фойдаланганлик учун солиқнинг аҳамияти

10-мавзу. Божхона божи ва тўловини ҳисоблаш ва тўлашнинг хусусиятлари

11-мавзу. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқни ҳисоблаш ва тўлаш тартибини такомиллаштириш масалалари

«Давлат солиқлари ва йиғимлари» фанидан курс иши мавзулари:

1. Солиқларнинг иқтисодий ёта бошқаришдаги ролини такомиллаштириш.
2. Ўзбекистонда чет эл инвесторлари иштирокидаги корхоналарни солиққа тортишнинг ўзига хос хусусиятлари ва уларни такомиллаштириш йўллари.
3. Юридик шахслардан олинадиган даромад (фойда) солиғини такомиллаштириш йўллари.
4. Ўзбекистон солиқ тизимининг ривожланган давлатлар солиқ тизими билан солиштирма таҳлили.
5. Қўшилган ўйимат солиғи ва уни такомиллаштириш.
6. Юридик шахсларни солиққа тортишда солиқ идораларининг назорати ва уни такомиллаштириш.
7. Ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш учун солиқ ва унинг ундирилиш хусусиятлари.
8. Солиқларнинг декларация бўйича ундириш усули ва уни такомиллаштириш йўллари.
9. Қишлоқ ҳўжалиги корхоналарининг ягона ер солиғини ундириш хусусиятлари ва уларни такомиллаштириш.
10. Солиқлар бўйича имтиёзларни ишлаб чиқаришни рағбатлантиришдаги аҳамияти ва уни янада кучайтириш масалалари.
11. Юридик шахслардан олинадиган солиқлар ва уларни бюджетга ундирилиш усуллари такомиллаштириш.
12. Якка тартибда тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи жисмоний шахслар даромадларини солиққа тортиш масалалари.
13. Хорижий юридик шахсларни солиққа тортиш хусусиятлари.
14. Маҳаллий солиқлар ва йиғимларни такомиллаштириш йўллари.
15. Юридик шахслардан олинадиган даромад (фойда) солиғи бўйича имтиёзларни ишлаб чиқаришни ривожлантиришга бўлган таъсири ва уларни такомиллаштириш муаммолари.
16. Тадбиркорлик ва инвестицияларни рағбатлантиришда солиқ имтиёзларидан фойдаланишнинг аҳамиятини ошириш йўллари.
17. Савдо ва умумий овқатланиш корхоналарини солиққа тортиш хусусиятлари ва уларни такомиллаштириш масалалари.
18. Юридик шахслар мол-мулкига солинадиган солиқни такомиллаштириш масалалари.
19. Амир Темур ҳукмронлиги даврида солиқлар тизимининг вужудга келиши ва давлатни кучайтиришда уларнинг тутган ўрни.
20. Ўзбекистонда юридик шахслардан олинадиган даромад (фойда) солиғини ўзига хос хусусиятлари ва уларни такомиллаштириш масалалари.
21. Солиқларни ундириш механизми ва уни такомиллаштириш.
22. Тижорат банкларини солиққа тортиш хусусиятлари ва уни такомиллаштириш.
23. Жисмоний шахслардан олинадиган ер солиғи ва мол-мулк солиғини ҳисоблаш ва такомиллаштириш масалалари.
24. Солиқ ставкалари турлари ва уларнинг кулланилишини такомиллаштириш масалалари.
25. Умумдавлат ва маҳаллий солиқлар уларнинг бюджетлар ўртасида таўсимлашни такомиллаштириш масалалари.
26. Юридик шахслардан олинадиган даромад (фойда) солиғи механизмини такомиллаштириш омиллари.
27. Ўзбекистон давлати иқтисодий сиёсати билан солиқ сиёсатининг боғлиқлиги, вазифалари, такомиллаштириш омиллари.
28. Жисмоний шахслар даромадларига солиқ ва унинг аҳоли даромадлилиги

даражаси билан ўзаро боғлиқлиги муаммолари.

29.Қушилган қиймат солиғининг ставкалари, уни ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартибларини такомиллаштириш йўллари.

30.ККС ва унинг ишлаб чиқарилган махсулот, кўрсатилган хизмат, бажарилган ишларни қийматига таъсири.

31.Акциз ости махсулотларини солиққа тортиш тартибини такомиллаштиришда учрайдиган айрим масалаларнинг таҳлили.

32.Юридик шахслардан олинadиган ер солиғи ставкалари ва имтиёзларини такомиллаштириш масалалари.

33.Ер ости бойликларидан фойдаланганлик учун солиқ ставкалари, солиқни ҳисоблаш чиқариш ва тўлаш тартибини такомиллаштириш масалалари.

34.Ўзбекистон Республикаси худудига импорт ўлинаётган товарлар, ишлар, хизматларга нисбатан қушилган қиймат солиғини ҳисоблаш ва тулаш тартибини такомиллаштириш масалалари.

35.Давлат бюджети даромадларини шакллантиришда солиққа тортиш бўйича берилadиган имтиёзларнинг таъсири.

36.Юридик шахслардан олинadиган фойда солиғи ставкаларини табақалаштириш масалалари.

37.Ресурс солиқларининг бюджет даромадларини шакллантиришдаги аҳамияти.

38.Солиқ ставкаларини табақалаштириш ва уни такомиллаштириш масалалари.

39.Иқтисодиётни таракқиётга эришишда солиқларнинг аҳамияти.

40.Солиқлар ва тўловларнинг юридик шахслар молиявий хужалик фаолиятига таъсири, таҳлили.

41.Халқ хужалиги тармоқларида солиқ оғирлиги ҳолати таҳлили.

42.Солиқлар базасининг шаклланиш хусусиятлари ва ундаги муаммолар.

43.Солиқ қонунчилиги ва жинoий жавобгарлик меъёрларини такомиллаштириш масалалари.

44.Ўзбекистон Республикаси солиқ тизимини ҳозирги давр ривожланиш босқичига тавсиф ва баҳолаш мезонлари.

45.Кичик ва ўрта бизнесни солиққа тортиш тизимларини такомиллаштириш масалалари

46.Қўшма корхоналардан олинadиган солиқлар ва уларни такомиллаштириш йўллари.

Тавсия этилаётган мавзулар бўйича кўргазма-намойиш материаллари рўйхати

Ўқув жараёнини ташкил этишда мавзуларни кўрагазмали воситалардан, слайдлар, диапроектор ва жадваллардан фойдаланиш асосида ўрганиш кўзда тутилган. Айрим аниқ масалаларни ўрганишда шахсий компьютерлардан фойдаланиш тавсия этилади.

Таҳлиллар, прогнозли кўрсатакичларни ҳисоблаш, диаграммаларни, персонал компьютерда электрон таблицаларда excel 7,0 пакети билан ишлаш асосларини ўрганиб ўтказиш.

Персонал компьютерда «право» «NORMA» системаси билан ишлашни ўрганиш ва ўқиш жараёнида ундan билан фойдаланиш.

Ўзбекистон Республикаси давлат молияси макроиқтисодий таҳлилига доир ва стратегик молиявий режалаштириш амалиётига оид ўқув мисоллари (рус тилида). Молия Вазирлиги ҳомийлигида “Бюджет-солиқ сиёсати” Маркази томонидан тузилган.

Масофавий ўқитиш соатлари: www.google.ru. ; www.yandex.ru.; www.rumbler.ru.; www.worldbank.org.ru.; www.imf.org.

Статистик тўпламлар:

1. Страны мира в цифрах за 2000, 2001 г.
2. Социально-экономическое положение Республики Узбекистан за 2000, 2001, 2002 г.

3. Отчеты МВФ за 2003, 2004 г.

Ўзлаштириш назорати

Ушбу фан бўйича магистрантлар билимини баҳолаш ўқув рейтинг 100 балли тизими бўйича жорий, оралиқ ва якуний баллар асосида баҳоланади.

ТАВСИЯ ЭТИЛАДИГАН АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ

1.Ўзбекистон Республикаси Қонулари.

- 1.Ўзбекистон Республикаси Конституцияси -Тошкент: «Ўзбекистон», 2003.
- 2.Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодекси.2002 й
- 3.Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 29 августда қабул қилинган "Давлат солиқ хизмати тўғрисида"ги Қонуни
4. Ўзбекистон Республикасининг 2000 йил 14 декабрда қабул қилинган "Бюджет тизими тўғрисида"ги қонуни

2.Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармонлари.

6.«Бозор ислохотларини чуқурлаштириш ва иқтисодий янада эркинлаштириш соҳасидаги устувор йўналишлар амалга оширилишини жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. 14.06.2005й.

7.«Микрофирмалар ва кичик корхоналарни ривожлантиришни рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. 21.06.2005й.

8.«Жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни ислоҳ қилиш ҳамда модернизациялаш мақсад ва вазифаларини амалга ошириш Дастури тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қарори. 10.03.2005й.

3.Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қарорлари.

9.«2005 йилда ижтимоий - иқтисодий ривожлантириш яқунлари ва 2006 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устувор йўналишлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Қарори. 10.02.2006й.

10. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Корхоналар иқтисодий ночорлигининг белгиларини аниқлаш учун мезонлар тизими» қарори, 1999 йил 26 июл

11. «Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 5 декабрдаги 610 сонли Ўзбекистон Республикасининг 2006 йилги бюджет параметрлари тўғрисида»ги қарори. Солиқлар ва божхона хабарлари,2006 йил 7 январь.

12. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Маҳсулот (иш, хизматлар»ни ишлаб чиқариш ва сотиш харажатларининг таркиби ҳамда молиявий натижаларини шакллантириш тартиби тўғрисида»ги Низом, 2004 йил декабр

4.Ўзбекистон Республикаси Президенти асарлари.

13.Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Бешинчи ялпи мажлисида Президент И.А.Каримовнинг «Мамлакатимиз тараққиётининг қонуний асосларини мустаҳкамлаш фаолиятимиз мезони бўлиши даркор» мавзусидаги нутқи. 2006 йил 27 февраль, Тошкент оқшоми газетаси.

14.Ўзбекистон Республикасининг 2005 йилдаги ижтимоий-иқтисодий ривожланиши натижалари ҳамда 2006 йилнинг асосий иқтисодий йўналишлари тўғрисида Президент И.А.Каримовнинг нутқи 2006 йил 11 февраль, Халқ сўзи газетаси;

15.Каримов И.А. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этишдир. Т., 2005.

16.Каримов И.А. Иқтисодий эркинлаштириш, ресурслардан тежамкорлик билан фойдаланиш. –Т.: Ўзбекистон, 2002.

5.Дарсликлар ва ўқув қўлланмалар

17.Яхъёев Қ. А. Солиққа тортиш назарияси ва амалиёти.- Т.: 2006.

18.Лукаш Ю.А. Оптимизация налогов. Методы и схемы.М: Гросс Медиа, 2005.

19. Сердюков А.Э. Налоги и налогообложение: Учебник для вузов. – СПб: ПИТЕР, 2005..

20.Морозова Ж.А. Риэлтерские организации. Бухгалтерский учет иналогообложение. Учебник.- М: «Вершина,»2005.-.

21. Лозовой А.М. Налоги и налогообложение. Конспект лекций.-Ростов на Дону: Феникс, 2005.-288 стр. 1 экз.

22. Макарьева В.И. 100 проблем и примеров определения объекта налогообложения. Спец. Выпуск журнала «Горячая линия бухгалтера»М: Журнал «Горячая линия бухгалтера,» 2005.- 280 стр. 1 экз.

23. Макарьева В.И. Оптимизация налогообложения.-м: Журнал «Горячая линия бухгалтера,» 2005.-120 стр. 1 экз.

24. Қўшилган қиймат солиғи./ Муаллифлар: Ш. А. Тошматов, М.М. Комилов ва бошқа.- Тошкент: “Иқтисодиёт ва ҳуқуқ дунёси”, 2004.-184 бет. 10экз.

25. А.Б. Маманазаров. Маҳаллий бюджет ва солиқ. Т: “Маърифат-мадаткор”, 2004.- 120 бет. 10 экз.

26. К. Б. Уразов. Савдода бухгалтерия ҳисоби ва солиққа тортиш.-Т: “Иқтисодиёт ва ҳуқуқ дунёси ”, 2004.- 336 бет. 2 экз.

27. Гадов Э.Ф. Хайдаров Годовой отчет. 2005 Т: Мир эканомики и право.

28. Началов А.В. Представительские расходы учет иналоги. Учебное пособие М: Статус- Кво. 2005 60 стр.

29 Лозовой А.М. Налоги иналогообложения. Конспект лекции. Ростов-на Дону: Феникс 2005 -288 стр.

30. Макарьева В.И. Сто проблем и примеров определения объекта налогообложения. М: Горячая линия бухгалтера 2005 280 стр.

31 Беганов В.С. Абдуллаев Ж.Х. Бевосита солиқларга тортиш. Тошкент Иқтисодиёт ва ҳуқуқ Дунёси 2004 йил.

32 Абдуллаев Ж.Х. Налог на добавленную стоимость Сборник нормативных документов Мир эканомики и право. 2004й

33.Сборник нормативно правовых актов по налогом и сборам РУЗ. Ташкент Мир Эканомики и право 2005 г.

34.Маликов Т.С. “Солиққа тортишнинг долзарб муаммолари”. Тошкент “Академия” 2002 й.

35.Тошмуродова Б.Э. «Солиқлар воситасида иқтисодиётни бошқариш механизми» Монография. 2002 йил

6. Интернет сайтлари

36.<http://www.spc.gov.uz//ru/esupport/index3> . Рыночная инфраструктура

37.<http://www.spc.gov.uz//ru/esupport/index5> Обеспечение малого бизнеса ресурсами

38.Виртуал кутубхона электрон дарсликлари ва ўқув қўлланмалари.

39. <http://www.nalog.ru/declare/specific.shtml>

40. <http://www.nalog.uz>.

41. <http://www.iet.ru/usaid/2b/2.htm>

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ**

Тошкент молия инситути

Молиявий менежмент кафедраси

Ўқув услубий бошқарма томонидан
рўйхатга олинди

№ _____

« ____ » _____ 2006 й.

«ТАСДИҚЛАНДИ»

Ректор А. Ваҳобов

« ____ » _____ 2006й

«МАҲАЛЛИЙ СОЛИҚЛАР ВА ЙИҒИМЛАР»

фанидан ишчи ўқув

Дастури

5A340801 - «Солиқлар ва солиққа тортиш»

магистратура мутахассисликлари учун

Тошкент- 2006

Мазкур ишчи ўқув дастури “Молиявий менежмент” кафедрасида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия этилган (2006 йил 20 май 12-сонли баённома).

Кафедра мудири:

Б. Тошмуродова

Мазкур ишчи ўқув дастури Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг Институт қошидаги Олий ўқув юртлараро илмий-услубий Кенгашидаги муҳокама этилган ҳамда нашрга тавсия қилинган. (8-сонли баённома, 2006 йил 22 июл)

Кенгаш раиси:

А. Ваҳобов

Тузувчилар:

и.ф.н., доц. Б. Тошмуродова,
и.ф.н., проф Яхъёев Қ.

Такризчилар:

и.ф.д, проф. Хайдаров Н.
и.ф.н, доц.Мирзаев

«Маҳаллий солиқлар ва йиғимлар» фанидан ўтиладиган мавзулар ва улар бўйича машғулот турларига ажратилган соатлар ҳажмининг тақсимоти

т/р	Фан мавзуларининг номи	Жами соатлар	Магистратура йўналишларида 5А340801-Солиқлар ва солиққа тортиш		
			Маъруза	Амалий машғулот	Мустақил таълим
1	2	3	4	5	6
1	Маҳаллий солиқлар ва йиғимларнинг таркиби ва структураси	12	4	4	4
2	Маҳаллий бюджетни шакллантиришда маҳаллий солиқлар ва йиғимларни роли.	12	4	4	4
3	Юридик шахслар ер солиғининг аҳамияти	12	4	4	4
4	Жисмоний шахслар ер солиғини такомиллаштириш масалалари	12	4	4	4
5	Юридик шахслар мол-мулк солиғини ҳисоблаш ва тўлаш тартибини такомиллаштириш	12	4	4	4
6	Жисмоний шахслар мол-мулкига солинадиган солиқни ундириш усулларини такомиллаштириш.	6	2	2	2
7	Ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш учун солиқ..	6	2	2	2
8	Жисмоний шахслардан транспорт воситалари учун бензин, дизель ёқилғиси ва газ истеъмолига ундириладиган солиқни такомиллаштириш масалалари.	6	2	2	2
9	Бошқа маҳаллий йиғимлар.	12	4	4	4
10	Маҳаллий солиқлар ва йиғимларнинг юридик шахслар молиявий ҳолатига таъсири	12	4	4	4
11	Маҳаллий солиқ ва йиғимларни такомиллаштириш масалалари	18	6	6	6
Жами:		120	40	40	40

Маъруза машғулотлари мавзулари

1-мавзу. Маҳаллий солиқлар ва йиғимларнинг таркиби ва структураси (4-соат)

Маҳаллий солиқлар ва йиғимларининг моҳияти. Ўзбекистон солиқ тизимида маҳаллий солиқ ва йиғимларининг шаклланиш босқичлари. Маҳаллий солиқларнинг Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетига тутган ўрни. Маҳаллий солиқлар ва йиғимларининг маҳаллий бюджет даромадларини шакллантиришдаги аҳамияти ва бу соҳадаги ҳозирги даврда мавжуд муаммолар.

Маҳаллий солиқ ва йиғимлар таркиби, структураси. Маҳаллий солиқлар ва йиғимлар салмоғининг динамикаси. Маҳаллий солиқлар ва йиғимлар салмоғига ва абсолют миқдорига таъсир этувчи омиллар.

Адабиётлар рўйхати. 4,5,6,8,11,12,16, 6-бўлим 2,5, 6,15, 16, 19 24,25, 26, 7-бўлим 14,19, 21 77, 80, 82, 85

2-мавзу Маҳаллий бюджетни шакллантиришда маҳаллий солиқлар ва йиғимларни роли. (4-соат)

Вилоятлар, туманлар маҳаллий бюджетларини шакллантиришда маҳаллий солиқлар ва йиғимларни роли. Маҳаллий солиқлар ва йиғимларни тартибга солиш Солиқ Кодекси ва бошқа Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари, меъёрий ҳужжатлар тўплами. Жисмоний ва юридик шахслар тўлайдиган солиқлар ва йиғимларни туман вилоят ва шаҳар маҳаллий бюджетлардаги ўсиш структураси ва динамикаси.

Адабиётлар рўйхати. 1, 4,5,6,8,11,12,16, 7-бўлим 2,5, 6,13, 14,15,16, 23,25, 26

3-мавзу. Юридик шахслар ер солиғининг аҳамияти (4-соат)

Юридик шахслар ер солиғи объекти, тўловчилари, бюджет даромадларидаги ўрни, ўсиш динамикаси.

Ер солиғи ставкалари. Ставкаларининг гуруҳланиш асослари. Ижарага олинган ер участкаларига солиқ солиш хусусиятлари. Солиққа тортилмайдиган ер участкалари таркиби. Ер солиғидан озод қилинган юридик шахслар таркиби.

Юридик шахслардан ундириладиган ер солиғини ҳисоблаб чиқариш ва бюджетга тўлаш таркиби.

Адабиётлар рўйхати. 1,4,5,6,8,11,12,16, 4-бўлим 2,5,6,8,13,14,23,25,26, 45,48,50,52,55.

4-мавзу. Жисмоний шахслар ер солиғини такомиллаштириш масалалари (4-соат)

Жисмоний шахслар ер солиғи тўловчилари. Жисмоний шахслар учун ер солиғи объекти. Солиқ ставкалари. Солиқ ставкаларининг ер жойлашувига ва сифатига боғлиқлиги, ер зоналари. Солиққа тортилмайдиган ер участкалари. Ер солиғидан озод қилинадиган жисмоний шахслар. Жисмоний шахслар ер солиғини ҳисоблаш ва бюджетга тўлаш тартиби.

Адабиётлар рўйхати. 1, 4,5,6,8,11,12,16, 6-бўлим 2,5, 6,13, 14, 23,25, 26, 33,35,65,77.

5-мавзу. Юридик шахслар мол-мулк солиғини ҳисоблаш ва тўлаш тартибини такомиллаштириш (4-соат)

Мол-мулк солиғининг моҳияти, аҳамияти, бюджет даромадларида тутган ўрни. Юридик шахслар мол-мулк солиғи тўловчилари. Солиқ объекти. Солиқ ставкаси.

Юридик шахслар мол-мулк солиғи бўйича имтиёзлар таркиби. Солиққа тортилмайдиган мол-мулклар. Мол-мулк солиғидан озод қилинадиган юридик шахслар. Солиқ базасидан чегириладиган мол-мулклар.

Юридик шахслар мол-мулк солиғини ҳисоблаш тартиби. Солиқ солинадиган мол-мулкнинг ўртача йиллик қиймати. Чорак учун ўртача қиймати.

Юридик шахслар мол-мулк солиғини бюджетга тўлаш тартиби.

Меъёрий муддатларда ўрнатилмаган ва ишлатилмаётган ускуналар учун мол-мулк солиқларини икки баравар кўпайтирилган ставка бўйича тўлаш тартиби.

Адабиётлар. 4,5,6,8,11,12,16, 6-бўлим 2,5, 6,15, 16, 19 24,25, 26

7-бўлим 14,19, 27,33, 34, 77, 80, 82, 85

6-мавзу. Жисмоний шахслар мол-мулкига солинадиган солиқ (2-соат)

Жисмоний шахслар мол-мулк солиғи тўловчилари. Жисмоний шахсларнинг солиққа тортиладиган мол-мулклари.

Жисмоний шахслар мол-мулк солиғидан имтиёзлар. Солиқдан озод қилинадиган жисмоний шахслар. Транспорт воситаларига нисбатан имтиёзлар. Иморатлар, бинолар ва иншоотларга имтиёзлар.

Жисмоний шахслар мол-мулк солиғини ҳисоблаш тартиби. Бюджетга тўлаш тартиби.

Адабиётлар рўйхати. 1, 4,5,6,8,11,12,16, 21,25, 26,31, 34, 36,37, 38,67,71, 72,76.

7-мавзу. Ободонлаштириш ва инфратузилмани ривожлантириш учун солиқ (2-соат)

Ижтимоий инфратузилма объектларини бюджет маблағлари ҳисобига молиялаштириши. Корхона балансидаги ижтимоий объектлар. Бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида ижтимоий объектларни молиялаштириш муаммолари. Ободонлаштириш ижтимоий инфратузилма солиғининг моҳияти, тўловчилари. Солиқ объекти. Солиқ ставкаси. Солиқ имтиёзлари. Солиқни ҳисоблаш тартиби. Бюджетга ўтказиш тартиби. Ободонлаштириш ва ижтимоий инфратузилма солиғининг бюджетдаги ўрни ва аҳамияти.

Адабиётлар. 4,5,6,8,11,12,16, 2,5, 6,15, 16, 19 24,25, 26

14, 19, 21 75, 78, 83, 84,

8-мавзу. Жисмоний шахслардан транспорт воситалари учун бензин, дизель ёқилғиси ва газ истеъмолига ундириладиган солиқни такомиллаштириш масалалари (2-соат)

Жисмоний шахслардан транспорт воситалари учун бензин, дизель ёқилғиси ва суюлтирилган газ истеъмолига олинadиган солиқ тўловчилари.

Солиқ солиш объекти. Солиқ имтиёзлари. Ёқилғи истеъмоли солиғи ставкаси. Солиқ тўловчилари, маҳаллий бюджетда уларнинг ўсиш динамикаси, маҳаллий бюджетда тутган ўрни ва аҳамияти.

Адабиётлар. 4,5,6,8,11,12,16, 6-бўлим 2,5, 6,15, 16, 19 24,25, 26

7-бўлим 14,19, 21 77, 80, 82, 85

9-мавзу. Бошқа маҳаллий солиқлар ва йиғимлар. (4-соат)

Маҳаллий йиғимларнинг таркиби ва структураси. Савдо-сотиқ қилиш ҳуқуқи учун йиғим. Айрим турлардаги товарларни сотиш ҳуқуқини берувчи лицензия йиғимлари. Юридик шахсларни, шунингдек, тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи жисмоний шахсларни рўйхатга олганлик учун йиғим.. Уларнинг ўсиш динамикаси. Йиғимларнинг объектлари ва ставкалари.

Адабиётлар рўйхати 1, 3,5,6, 8, 9,10,

10-мавзу Маҳаллий солиқлар ва йиғимларнинг юридик шахслар молиявий ҳолатига таъсири (4-соат)

Маҳаллий солиқлар ва йиғимларни тўловчилари, уларни гуруҳлаш. Маҳаллий солиқ ва йиғимларни тўлиқ тўловчи юридик шахслар. Бу солиқ ва йиғимларни умуман тўламайдиган ёки қисман тўлайдиган солиқ тўловчи юридик шахслар.

Маҳаллий солиқлар ва йиғимлар объектлари ва манбалари, уларни тўлаш муддатлари. Уларнинг юридик шахслар молиявий-хўжалик фаолиятига таъсири таҳлили.

Маҳаллий солиқларнинг таннарх таркибини субъектлари фойдасига таъсири ва таҳлили.

Адабиётлар рўйхати. 1, 4,5,6,8,11,12,16, 21,25, 26,31, 34, 36,37, 38,67,71, 72,76.

11-мавзу. Маҳаллий солиқ ва йиғимларни такомиллаштириш масалалари (6-соат)

Маҳаллий бюджет даромадлари базасини мустаҳкамлаш масалалари. Айрим умумдавлат солиқларни маҳаллий солиқларга ўтказиш масаласи.

Маҳаллий солиқларни ихчамлаштириш масалалари. Объекти ва ундириш манбаи бир хил бўлган солиқларни бирлаштириш.

Мулк солиғини ундириш билан боғлиқ муаммолар. Мулкларни қайта баҳолаш ва уни мол-мулк солиғи ставкаси даражаси билан мувофиқлаштириш масалалари. Жисмоний ва юридик шахслар мол-мулк солиғини объектини аниқлашни такомиллаштириш.

Ер солиқларни (жисмоний шахслар ер солиғи, юридик шахслар ер солиғи, ягона ер солиғи) ставкаларини такомиллаштириш масалалари. Ер сифатини объектив баҳолаш масаласи.

Айрим маҳаллий солиқ ва тўловлар моҳиятини бозор иқтисодиётини механизмларига мувофиқлаштириш.

Адабиётлар. 4,5,6,8,11,12,16, 2,5, 6,15, 16, 19 24,25, 26
14,19, 21 75, 78, 83, 84,

Изоҳ:-* Курсивда берилган кичик мавзулар мустақил таълимга тавсия этилади

«Маҳаллий солиқлар ва йиғимлар» фанидан семинар машғулоти мавзулари рўйхати

1-мавзу. Маҳаллий солиқлар ва йиғимларнинг таркиби ва структураси

2-мавзу Маҳаллий бюджетни шакллантиришда маҳаллий солиқлар ва
йиғимларни роли.

3-мавзу. Юридик шахслар ер солиғининг аҳамияти

4-мавзу. Жисмоний шахслар ер солиғини такомиллаштириш масалалари

5-мавзу. Юридик шахслар мол-мулк солиғини ҳисоблаш ва тўлаш тартибини
такомиллаштириш

6-мавзу. Жисмоний шахслар мол-мулкка солинадиган солиқ

7-мавзу. Ободонлаштириш ва инфратузилмани ривожлантириш учун солиқ

8-мавзу. Жисмоний шахслардан транспорт воситалари учун бензин, дизель ёқилғиси ва
газ истеъмолига ундириладиган солиқни такомиллаштириш масалалари.

9-мавзу. Бошқа маҳаллий солиқлар ва йиғимлар.

10-мавзу Маҳаллий солиқлар ва йиғимларнинг юридик шахслар молиявий ҳолатига
таъсири

11-мавзу. Маҳаллий солиқ ва йиғимларни такомиллаштириш масалалари

«Маҳаллий солиқлар ва йиғимлар» фанидан курс ишлари мавзулари :

1.Маҳаллий солиқларни такомиллаштириш йўллари

2.Кичик корхоналар фаолиятида ягона солиқнинг тутган ўрни

3.Жисмоний шахсларнинг мол-мулк солиғи

4.Маҳаллий солиқларнинг маҳаллий бюджетни шакллантиришдаги роли

5.Маҳаллий солиқлар ва йиғимларни такомиллаштириш масалалари

6.Жисмоний шахсларнинг мол мулк солиғини такомиллаштириш масалалари

7.Маҳаллий бюджетни шакллантиришда маҳаллий солиқларнинг аҳамиятини ошириш
масалалари

8.Юридик шахсларнинг мол-мулк солиғи

9.Маҳаллий солиқлар ва йиғимларнинг бюджет даромадларини шакллантиришдаги ўрни
ва аҳамияти

10.Ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш солиғи

11.Қишлоқ хўжалиги товарлари ишлаб чиқариш корхоналарнинг ягона ер солиғи

12. Маҳаллий солиқлар ва йиғимларнинг юридик шахслар молиявий ҳолатига таъсири.
13. Жисмоний шахслар ер солиғини такомиллаштириш масалалари
14. Қишлоқ хўжалига товарлари ишлаб чиқарувчи корхоналарнинг ягона ер солиғи
15. Юридик шахсларнинг ер солиғи ва уни такомиллаштириш масалалари

Тавсия этилаётган мавзулар бўйича кўргазма-намойиш материаллари рўйхати

Ўқув жараёнини ташкил этишда мавзуларни кўргазмани воситалардан, слайдлар, диапроектор ва жадваллардан фойдаланиш асосида ўрганиш кўзда тутилган. Айрим аниқ масалаларни ўрганишда шахсий компьютерлардан фойдаланиш тавсия этилади.

Таҳлиллар, прогнозли кўрсатакичларни ҳисоблаш, диаграммаларни, персонал компьютерда электрон таблицаларда excel 7,0 пакети билан ишлаш асосларини ўрганиб ўтказиш.

Персонал компьютерда «право» системаси билан ишлашни ўрганиш ва ўқиш жараёнида ундан билан фойдаланиш.

Case Studies: Ўзбекистон Республикаси давлат молияси макроиқтисодий таҳлиliga доир ва стратегик молиявий режалаштириш амалиётига оид ўқув мисоллари (рус тилида). Молия Вазирлиги ҳомийлигида “NORMA” «ПРАГМА» электрон “Бюджет-солиқ сиёсати” Маркази томонидан тузилган.

Масофавий ўқитиш соатлари: www.google.ru; www.yandex.ru; www.rambler.ru; www.worldbank.org.ru; www.imf.org.

Тавсия қилинаётган адабиётлар рўйхати

1. Ўзбекистон Республикаси Қонуни.

1. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси. -Тошкент: «Ўзбекистон», 2003.
2. Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодекси. 2002 й
3. Ўзбекистон Республикасининг 1997 йил 29 августда қабул қилинган "Давлат солиқ хизмати тўғрисида"ги Қонуни
4. Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 30 апрелда қабул қилинган "Дехқон хўжалиги тўғрисида"ги Қонуни
5. Ўзбекистон Республикасининг 2000 йил 14 декабрда қабул қилинган "Бюджет тизими тўғрисида"ги қонуни

2. Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармонлари.

6. «Бозор ислохотларини чуқурлаштириш ва иқтисодиётни янада эркинлаштириш соҳасидаги устувор йўналишлар амалга оширилишини жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. 14.06.2005й.
7. «Микрофирмалар ва кичик корхоналарни ривожлантиришни рағбатлантириш борасидаги кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. 21.06.2005й.
8. «Жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни ислоҳ қилиш ҳамда модернизациялаш мақсад ва вазифаларини амалга ошириш Дастури тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қарори. 10.03.2005й.

9. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Маҳсулот (иш, хизматлар)ни ишлаб чиқариш ва сотиш харажатларининг таркиби ҳамда молиявий натижаларини шакллантириш тартиби тўғрисида”ги Низом, 2004 йил декабр

3. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қарорлари.

10. “2005 йилда ижтимоий -иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2006 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устувор йўналишлари тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Қарори. 10.02.2006й.
11. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Корхоналар иқтисодий ночорлигининг белгиларини аниқлаш учун мезонлар тизими” қарори, 1999 йил 26 июл
12. «Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 5 декабрдаги 610

сонли Ўзбекистон Республикасининг 2006 йилги бюджет параметрлари тўғрисида»ги қарори. Солиқлар ва божхона хабарлари, 2006 йил 7 январь.

4. Ўзбекистон Республикаси Президенти асарлари.

13. Ўзбекистон Республикасининг 2005 йилдаги ижтимоий-иқтисодий ривожланиши натижалари ҳамда 2006 йилнинг асосий иқтисодий йўналишлари тўғрисида Президент И.А.Каримовнинг нутқи 2006 йил 11 февраль, Халқ сўзи газетаси;

14. Каримов И.А. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этишдир. Т., 2005.

15. Каримов И.А. Озод ва обод Ватан, эркин ва фаровон ҳаёт-пировард мақсадимиз. – Т.; Ўзбекистон 2000й, 489-бет.

16. Каримов И.А. Иқтисодиётни эркинлаштириш, ресурслардан тежамкорлик билан фойдаланиш. –Т.: Ўзбекистон, 2002.

5. Дарсликлар ва ўқув қўлланмалар

17. Яхъёев Қ. А. Солиққа тортиш назарияси ва амалиёти. - Т.: 2006.

18. Сердюков А.Э. Налоги и налогообложение: Учебник для вузов. – СПб: ПИТЕР, 2005.

19. Морозова Ж.А. Риэлтерские организации. Бухгалтерский учет и налогообложение. Учебник.- М: «Вершина,»2005.-.

20. Лозовой А.М. Налоги и налогообложение. Конспект лекций.-Ростов на Дону: Феникс, 2005.-288 стр. 1 экз.

21. Макарьева В.И. 100 проблем и примеров определения объекта налогообложения. Спец. Выпуск журнала «Горячая линия бухгалтера»М: Журнал «Горячая линия бухгалтера,» 2005.- 280 стр. 1 экз.

22. Макарьева В.И. Оптимизация налогообложения.-м: Журнал «Горячая линия бухгалтера,» 2005.-120 стр. 1 экз.

23. Қўшилган қиймат солиғи. Муаллифлар: Ш. А. Тошматов, М.М. Комилов ва бошқа.- Тошкент: “Иқтисодиёт ва ҳуқуқ дунёси”, 2004.-184 бет. 10экз.

24. А.Б. Маманазаров. Маҳаллий бюджет ва солиқ. Т: “Маърифат-мадаткор”, 2004.- 120 бет. 10 экз.

25. К. Б. Уразов. Савдода бухгалтерия ҳисоби ва солиққа тортиш.-Т: “Иқтисодиёт ва ҳуқуқ дунёси ”, 2004.- 336 бет. 2 экз.

26. Гадов Э.Ф. Хайдаров Годовой отчет. 2005 Т: Мир эканомики и право.

27. Лозовой А.М. Налоги и налогообложения. Конспект лекции. Ростов-на Дону: Феникс 2005 -288 стр.

28. Макарьева В.И. Сто проблем и примеров определения объекта налогообложения. М: Горячая линия бухгалтера 2005 280 стр.

29. Дадабаев. Налогообложение и правовое регулирования Учебное пособие. 2005

30. Беганов В.С. Абдуллаев Ж.Х. Бевосита солиқларга тортиш. Тошкент Иқтисодиёт ва ҳуқуқ Дунёси 2004 йил.

31. Сборник нормативно правовых актов по налогом и сборам РУЗ. Ташкент Мир Эканомики и право 2005 г.

32. Маликов Т.С. “Солиққа тортишнинг долзарб муаммолари”. Тошкент “Академия” 2002 й.

6. Илмий монографиялар, мақолалар

33. Тошмуродова Б.Э. «Солиқлар воситасида иқтисодиётни бошқариш механизми» Монография. 2002 йил

7. Илмий –амалий анжуманлар маърузалари тўплами

34. Семнадцатые международные плехановские чтения. Тезисы докладов. –М.: 2004

35. Восемнадцатые международные плехановские чтения. Тезисы докладов. –М.: 2005

36. Девятнадцатые международные плехановские чтения. Тезисы докладов. Часть I, II. –М.: 2006

8.Интернет сайтлари

37. <http://www.spc.gov.uz//ru/esupport/index3>. Рыночная инфраструктура

38. <http://www.spc.gov.uz//ru/esupport/index5>. Обеспечение малого бизнеса ресурсами

39. Виртуал кутубхона электрон дарсликлари ва ўқув қўлланмалари.

40. <http://www.nalog.ru/declare/specific.shtml>

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

Тошкент Молия институти

Молиявий менежмент кафедраси

Ўқув услубий бошқарма томонидан
рўйхатга олинди

№ _____

« _____ » _____ 2006 й.

«ТАСДИҚЛАНДИ»

Ректор А. Ваҳобов

« _____ » _____ 2006й

**Солиқ муносабатларини оптималлаштириш
фанидан ишчи ўқув**

Дастури

5A340801 - «Солиқлар ва солиққа тортиш»

магистратура мутахассисликлари учун

Тошкент 2006

Мазкур ишчи ўқув дастури “Молиявий менежмент” кафедрасида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия этилган (2006 йил 20 май 12-сонли баённома).

Кафедра мудири:

Б. Тошмуродова

Мазкур ишчи ўқув дастури Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг Институт қошидаги Олий ўқув юртлараро илмий-услубий Кенгашидаги муҳокама этилган ҳамда нашрга тавсия қилинган. (8-сонли баённома, 2006 йил 22 июл)

Кенгаш раиси:

А. Ваҳобов

Тузувчилар:

и.ф.н., доц. Б. Тошмуродова,

Такризчилар:

и.ф.д, проф. Хайдаров Н.
и.ф.н., проф Яхъёев Қ.

«Солиқ муносабатларини оптималлаштириш» фанидан ўтиладиган мавзулар ва улар бўйича машғулот турларига ажратилган соатлар ҳажмининг тақсими

Т/р	Фан мавзуларининг номи	Жами соатлар	Магистратура мутахассисликларида 5А340801-Солиқлар ва солиққа тортиш		
			Маъруза	Амалий машғулот	Мустақил таълим
1	2	3	4	5	6
1.	Солиқлар воситасида иқтисодий тартиблар механизмидан самарали фойдаланиш масалалари.	12	4	4	4
2.	Солиқ муносабатларини оптималлаштириш бўйича иқтисодий назариялар ва концепциялар	12	4	4	4
3.	Ўзбекистон Республикасида солиқ сиёсатини юритишнинг ўзига хос хусусиятлари	12	4	4	4
4.	Солиқ муносабатларини оптималлаштиришда солиқ юқини мувофиқлаштириш масалалари	12	4	4	4
5.	Солиқ имтиёзларидан самарали фойдаланишни такомиллаштириш масалалари	12	4	4	4
6.	Солиқларни ҳисоблаш ва тўлаш тартибини такомиллаштириш масалалари	12	4	4	4
7.	Солиқ ставкаларини табақалаштириш орқали молиявий фаолиятни мувофиқлаштириш тартиби	12			
8.	Солиқ қонунчилигини мувофиқлаштириш масалалари	12	4	4	4
9.	Солиқ базасининг шаклланишини мувофиқлаштириш	6	2	2	2
10	Ўзбекистон Республикасида солиқ маъмурчилигини такомиллаштириш масалалари	6	2	2	2
	Жами:	72	36	36	36

**«Солиқ муносабатларини оптималлаштириш» фанидан маъруза
машғлотлари мавзулари**

**1-мавзу. Солиқлар воситасида иқтисодиётни тартиблаш механизмидан
самарали фойдаланиш масалалари (4 соат)**

Бозор иқтисодиёти шароитида солиқ функцияларидан фойдаланиш нисбатининг ўзгариши. Солиқлар воситасида иқтисодиётни тартиблаш механизмининг моҳияти. Солиқлар воситасида иқтисодий жараёнларга таъсир этиш усуллари. *Солиқлар воситасида иқтисодий таъсир доирасини аниқлаш**. Иқтисодиётни ривожлантиришни таъминлашда солиқ механизмидан фойдаланишни такомиллаштириш масалалари.

Адабиётлар: 1,3,5,7,8,11,34, 76,34,54.

2-мавзу. Солиқ муносабатларини оптималлаштириш бўйича иқтисодий назариялар ва концепциялар (4 соат)

Солиқнинг умумий ва хусусий назариялари. Алмашув назарияси (ўрта аср). Атомистик назария. Эҳтиёжни қондириш назарияси. Суғурта мукофоти сифатидаги солиқ назарияси. Солиқ назариясида мумтоз иқтисодчилар Қарашлари ва улардан жаҳон иқтисодиётида фойдаланиш натижалари. *Кейнс назарияси: уларнинг ижобий ва салбий хусусиятлари.** Монетаристик назария. Неоклассик назария. “талаб ва таклиф” назарияси. Тўғри ва эгри солиққа тортиш нисбати назарияси. Ягона солиқ назарияси. Пропорционал ва прогрессив солиққа тортиш назарияси. Солиқ юкини ўтказиш назарияси.

Солиққа тортишнинг замонавий назарияларидан Ўзбекистон республикаси солиқ сиёсатини шакллантиришда фойдаланиш масалалари.

Адабиётлар: 1,3,5,7,8,11,34, 34,54,55, 56,77,75,87,90,100,103.

3-мавзу. Ўзбекистон Республикасида солиқ сиёсатини юриштининг ўзига хос хусусиятлари (4 соат)

Солиқ сиёсати ва солиқ сиёсати йўналишлари. Ўзбекистон солиқ сиёсатининг ўзига хос хусусиятлари ва эътиборга олинаши муҳим бўлган омиллар. Иқтисодиётни эркинлаштириш талабларидан келиб чиқиб солиқ сиёсати такомиллаштириш масалалари. Бозор шароитда иқтисодиётни ривожлантиришда олиб борилаётган тадбирларда солиқ сиёсатининг ўрни.

Адабиётлар: 7,8,11,34, 76,34,54, 56,77,75,87,90.

4-мавзу. Солиқ муносабатларини оптималлаштиришда солиқ юкини мувофиқлаштириш масалалари (4 соат)

Солиқ оғирлиги ва уни ҳолатини белгиловчи омиллар. Солиқ гуруҳларининг солиқ юкига таъсири. Солиқ юкини аниқлаш усуллари. *Солиқ оғирлигининг корхонанинг молиявий хўжалик фаолиятига таъсири таҳлили.* Солиқ тўловчиларга нисбатан солиқ оғирлигининг оптималлаштириш йўналишларини ишлаб чиқиш. Тармоқлараро ёки алоҳида олинган корхоналар ўртасида солиқ оғирлигининг тақсимланиши. Бюджет даромадларини шакллантиришда солиқ оғирлигининг муҳимлиги.

Адабиётлар: 6,7,9,12,13,16 34,39,45, 56,77,75,87,90

5-мавзу. Солиқ имтиёзларидан самарали фойдаланишни такомиллаштириш масалалари (4 соат)

Солиқ имтиёзлари ва уларни жорий этишининг назарий ва амалий асослари ва муаммолари. Солиқлардан бериладиган имтиёзларнинг гуруҳланиши. Солиқ имтиёзларини уларни тақдим этишга асос бўлувчи ҳужжатларга кўра таҳлил этиш. Солиқ имтиёзларини корхоналар молия-хўжалик фаолиятига таъсирини таҳлил қилиш. Юридик шахсларнинг солиқлар бўйича имтиёзларининг даромад (фойданинг) шаклланишига таъсири. Қўшилган Қиймат солиғидан имтиёзлардан фойдаланиш таҳлили. Имтиёзлардан самарали фойдаланиш йўллари.

Адабиётлар: 25,26,27,33,37, 56,77,75,87,90

6-мавзу. Солиқларни ҳисоблаш ва тўлаш тартибини такомиллаштириш масалалари (4 соат)

Солиқ ва тўловларни ҳисоблаш усуллари. Солиқларни тўлов манбаида ҳисоблаш ва унинг афзалликлари. Солиқни даромад олганидан кейин тўлаш тартиби. Солиқни қатъий тартибда тўлаш тартиби. Рента тўловлари. Солиқларни ҳисоблашда солиқ ставкаларининг қўлланилиши. Солиқларни ҳисоблаш ва тўлаш тартибини такомиллаштириш.

Адабиётлар: 1,3,5,7,8,11,34, 76,34,54.

7-мавзу. Солиқ ставкаларини табақалаштириш орқали молиявий фаолиятни мувофиқлаштириш тартиби (4 соат)

Солиқ ставкалари турлари ва уларнидан солиққа тортиш тизимини ташкил этишда самарали фойдаланиш. Регрессив солиқ ставкаси ва унинг ишлаб чиқаришнинг иқтисодий рағбатлантиришдаги аҳамияти. Солиқ ставкаларини табақалаштириш орқали молиявий фаолиятга таъсир этиш. *Ўзбекистон Республикаси солиқ қонунчилигида табақалаштирилган солиқ ставкаларидан фойдаланиш ҳолати ва такомиллаштириш йўналишлари.*

Адабиётлар: 25,26,27,33,37, 56,77,75,87,90

8-мавзу. Солиқ қонунчилигини мувофиқлаштириш масалалари (4 соат)

Солиқ муносабатларини тартибга солувчи қонунчилик таркиби. Амалда бўлган ва амалда бўлмаган қонунчилик ҳужжатлари таркиби. *Молия ҳуқуқи, солиқ ҳуқуқи билимларининг солиқ ходимлари фаолиятидаги аҳамияти.* Солиқ қонунчилигини ўрганиш ва қўлланилишида юзага келадиган айрим муаммолар. Солиқ ходимларининг ҳуқуқий билимлари савияси билан солиқ тўловчиларнинг тўлов маданиятининг боғлиқлиги.

Солиқ кодексини бевосита фойдаланиладиган ҳужжатга айлантириш вазифасининг қўйилиши ва бу борада амалга оширилаётган ишлар.

Адабиётлар: 25,26,27,33,37, 56,77,75,87,90

9-мавзу. Солиқ базасини шаклланиши мувофиқлаштириш масалалари (4 соат)

Солиқ базаси тушунчасининг иқтисодий моҳияти. Ўзбекистон республикасида солиқ базасини шаклланишининг ўзига хос хусусиятлари. Юридик шахслар даромад (фойда) солиғи базасининг шаклланиши таҳлили. Қўшилган қиймат солиғи базаси таркибига кирувчи элементлар таҳлили. Ялпи солиқ базасини ҳисоблаш ва солиқ тушумларини режасини тузиш.

Адабиётлар: 1,3,5,7,8,11,34, 76,34,54.

10-мавзу. Ўзбекистон Республикасида солиқ маъмурчилигини такомиллаштириш масалалари

Солиқ маъмурчилигини такомиллаштириш зарурати. Солиқ бошқарувини такомиллаштириш вазифасининг қўйилиши. Янги тузиладиган солиқ Кодексида солиқ маъмурчилигининг акс этиладиган жиҳатлари.

Солиқ маъмурчилигининг таркибий қисмлари. Солиқ назоратини оптималлаштириш бўйича қабул қилинган ҳужжатлар мазмуни. *Тадбиркорлик субъектлари фаолиятини эркинлаштириш юзасидан қабул қилинган солиқ назорати борасидаги ишлар.*

Солиқ тўловчилар ва солиқ ундирувчилар ўртасидаги солиқ ва бошқа муносабатларни такомиллаштириш вазифаларининг қўйилиши.

Изоҳ:-* Курсивда берилган кичик мавзулар мустақил таълимга тавсия этилади

«Солиқ муносабатларини оптималлаштириш» фанидан семинар машғулоти мавзулари

1-мавзу. Солиқлар воситасида иқтисодий тартиблар механизмидан самарали фойдаланиш масалалари (4 соат)

2-мавзу. Солиқ муносабатларини оптималлаштириш бўйича иқтисодий назариялар ва концепциялар (4 соат)

3-мавзу. Ўзбекистон Республикасида солиқ сиёсатини юретишнинг ўзига хос хусусиятлари 4-мавзу. Солиқ муносабатларини оптималлаштиришда солиқ юкини мувофиқлаштириш масалалари

5-мавзу. Солиқ имтиёзларидан самарали фойдаланишни такомиллаштириш масалалари

6-мавзу. Солиқларни ҳисоблаш ва тўлаш тартибини такомиллаштириш масалалари

7-мавзу. Солиқ ставкаларини табақалаштириш орқали молиявий фаолиятни мувофиқлаштириш тартиби

8-мавзу. Солиқ қонунчилигини мувофиқлаштириш масалалари

9-мавзу. Солиқ базасини шаклланиши мувофиқлаштириш масалалари

10-мавзу. Ўзбекистон Республикасида солиқ маъмурчилигини такомиллаштириш масалалари

Ўқув режасида курс ишлари режалаштирилмаган

Тавсия қилинадиган адабиётлар рўйхати.

1. Қонунлар ва бошқа ҳуқуқий-сиёсий ҳужжатлар

1. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси. Т.:Ўзбекистон. 1992 й.
2. Ўзбекистон Республикаси Солиқ Кодекси. Т.:Ўзбекистон. 2002 й.
3. Хусусий корхона тўғрисидаги Қонун . 2003 йил 11 декабр.
4. Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонунчилик ҳужжатларига ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги Қонун
5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Тўғридан-тўғри хусусий хорижий инвестицияларни жалб этишни рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони 2005 йил 11 апрел
6. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Тадбиркорлик субъектлари томонидан тақдим этиладиган ҳисоботлар тизимини такомиллаштириш ва уни ноқонуний талаб қилганлик учун жавобгарликни кучайтириш тўғрисида»ги Қарори 2005 йил 15 июн
7. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Бевосита хусусий хорижий инвестицияларни жалб этишни рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» 2005 йил 11 апрелдаги ПФ-3594 Фармони амалга ошириш чора-тадбирлари ҳақида»ги Қарори 2005 йил 2 август.
8. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «2005 йил учун Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети параметрлари тўғрисида»ги 2004 йил 28 декабрдаги 610-сонли Қарори.
9. «Юридик шахсларга солиқлар, божхона ва бюджетга мажбурий тўловлар бўйича берилган имтиёزلарни бухгалтерия ҳисобида акс эттириш ва расмийлаштириш тартиби тўғрисида Низом» (ЎЗР АВ 25.06.2002 й. 1155-сон билан рўйхатга олинган ЎЗР МВ 52-сон, ЎЗР ДСК 2002-21-сон ва ЎЗР ДБК 02/8-6-сон 19.04.2002 й. қарорига илова)
10. "Бозорни истеъмол товарлари билан тўлдиришни рағбатлантириш ҳамда ишлаб чиқарувчилар ва савдо ташкилотларининг ўзаро муносабатларини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" (ЎЗР ВМ 13.11.2002 й. 390-сон қарори)

11. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Тадбиркорлик субъектлари томонидан тақдим этиладиган ҳисобот тизимини такомиллаштириш ва уни ноқонуний талаб этганлик учун жавобгарликни кучайтириш тўғрисида»ги 100-сон қарори, 2005 йил 15 июн.
12. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Бозор ислохотларини чуқурлаштириш ва иқтисодий янада эркинлаштириш соҳасидаги устувор йўналишлар амалга оширилишини жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПФ-3618-сон Фармони 2005 йил 14 июн.
13. «Хўжалик юритувчи субъектларда қўшилган қиймат солиғи бўйича ноль ставкасини қўллаш натижасида юзага келган салбий фарқни қоплаш тўғрисида Низом» (ЎзР АВ 22.03.2005 й. 1460-сон билан рўйхатга олинган ЎзР МВ 15.02.2005 й. 27-сон, ЎзР ИВ 50-сон ва ЎзР ДСК 2005-24-сон Қарори билан тасдиқланган)
14. «Юридик шахсларга солиқлар, божхона ва мажбурий тўловларни бюджетга тўлаш бўйича берилган имтиёزلарни расмийлаштириш ва бухгалтерлик ҳисобида акс этириш тартиби тўғрисида»ги Низом 2005 йил 2 апрел.
15. «Хўжалик субъектлари фаолиятини текширишни ўтказиш тартиби ва текширишларни рўйхатдан ўтказиш Китобини юритиш тўғрисида»ги Низом, 2001 йил 8 май.
16. «Маҳаллийлаштириш дастурида тасдиқланган лойиҳаларини амалга ошираётган корхоналарда солиқ ва божхона имтиёзларини қўллаш тартиби тўғрисида»ги Низом, 2004 йил 4 март.
17. «Солиқлар ва бюджетга тўловлар бўйича боқимандани ундиришни корхона ва ташкилотлар мулкларига қаратиш тартиби тўғрисида»ги Низом 1996 йил 8 ноябр (ўзгартиришлар киритилган).
18. «Тайёр кийим-кечак (тикувчилик трикотаж ва чарм буюмлар), пайпоқлар ва пойфзал ишлаб чиқаришга ихтисослашган, хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналарга нисбатан солиқ имтиёзларини қўллаш ва бўшаб қолган малағлардан мақсадли фойдаланиш тартиби тўғрисидаги Низом. 2005 йил 9 август.

Китоб ва рисолалар

19. Каримов И. А. Бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ қилиш. – Т., Ўзбекистон 2005.
20. Абдурахмонов О., Кушакаев Б., Сафаров Ғ., Тошмуродова Б., Ҳайдаров Н. Солиқ ислохотлари: изчиллик ва тадрижийлик. – Т.: Академия, 2005.
21. Абдурахмонов О.К. Налоговая система стран переходной экономикой. Монография. - М: Издательство «Палеотип», 2005. – 376с.
22. Белоусова С.В. Оптимизация и минимизация налогообложения. –М.: Вершина, 2006. – 123с.
23. Вылкова Е.С., Романовский М.В. Налоговое планирование. – СПб.: Питер. 2004,- 634с.
24. Горин Г.А. Косвенные налоги и цены. –М.: Финансы и статистика Информ . 2004.
25. Дадашев А.З, Лобанов А.В Налоговое администрирование в Российской Федерации. - М.: Книжный мир, 2002.
26. Джаарбеков С.М. Методы и схемы оптимизации налогообложения. –М.: МЦФЭР, 2004. -672с.
27. Дадашев А.З. Кирина Л.С. Налоговое планировании в организации. –М.: Книжный мир, 2004. – 168с.
28. Завалишина И. А. Налоги: теория и практика. –Т.: Мир экономики и права, 2004.
29. Лукаш Ю.А. Оптимизация налогов: методы и схемы: все возможности законной экономии. –М.: Гросс Медиа, 2005. – 414с.
30. Макарьева В.И. Оптимизация налогообложения. Горячая линия бухгалтера, 2005. – 119с.

31. Мещерякова О.В. Налоговые системы развитых стран мира. –М.: Правовое культура, 2003.
32. Поршнева А.Г. и др. Налоговый менеджмент. – М.: Инфра, 2003.
33. Рихсиева М. Х., Мухторов М. , Шмоль З., Перпер М.М. Солиқлар. – Т.: Иқтисодиёт ва ҳуқуқ дунёси, 2000.
34. Родионов А.А. Налоговые схемы, за которые посадили Ходорковского. – М.: Вершина, 2006. -280с.: ил. – ISBN 5-9626-0090-8. Агентство СІР РГБ
35. Рюмин С.М. Индивидуальный предприниматель. Как платить налоги? –М.: Издательско-консультационная компания «Статус Кво 97», 2004. - 664с.
36. Столяров И.И. и др. Гос ударственное регулирование рыночной экономики. – М.:Дело, 2001.
37. Сутырин С.Ф., Погорлекций А.И. Налоги и налоговое планирование в мировой практике. СПб: Полиус, 1998.
38. Тошмуродова Б.Э. Солиқ муносабатларини оптималлаштириш. -Т.: ТМИ, 2005.
39. Тошмуродова Б. Э. Солиқлар воситасида иқтисодиётни бошқариш механизми. – Т.:Янги аср авлоди, 2002.
40. Тошмуродова Б. Э. Солиқ назорати. -Т.:ТМИ, 2005.
41. Тедеев А.А. Налоги и налогообложение. – М.: ПРИОР, 2004.
42. Тургенев Н. Опыт налогов. Санкт Петербург, 1818.
43. Тихонов Д.Н. Налоговое планирование и минимизация налоговых рисков. Альпина Бизнес Букс. Москва, 2004.
44. Тудков Ф.А. Вексельные схемы минимизации налогообложения. –М.:МЦФЭР, 2002. - 224с.
45. Черник Д. Г. Введение в экономико-математические модели налогообложения. - М.: Финансы и статистика, 2000.
46. Черник Д.Г., Морозов В.П. Оптимизация налогообложения. – М.: Проспект, 2002.
47. Яхъёев Қ. А. Солиққа тортиш назарияси ва амалиёти.- Т.: 2006.

Рўзнама ва журналлардаги мақолалар

48. Абдухолиқов А. Якка тартибдаги тадбиркор таклиф этади. СБХ, 33, 2005.
49. Абдуллаев Ш. Маҳаллийлаштириш дастури амалда. Солиқ тўловчининг журнали, 12, 2004.(476)
50. Азизов О. Тўхсонов К, Республика солиққа тортиш механизмининг такомиллаштиришдаги айрим масалалар. Бозор, пул ва кредит. 9, 2004.
51. Исроилов И. Мурадов Ф. Молиявий ҳисоб билан солиқ ҳисоби ўртасидаги вақтинчалик фарқларни ҳисобга олиш. Бозор, пул ва кредит, 2, 2005.
52. Жамолов Х. Солиқ тизимининг такомиллаштириш масалалари. Солиқ тўловчининг журнали, 7, 2000.
53. Жураев А. Солиқларнинг бюджет тизими бўғинлариаро тақсимланиши., 11, 2004.
54. Ли. В.Механизмы налогообложения предприятий. Рынок денег и кредит, 8, 2005 (496)
55. Косбоев У. Боқимандалик - тараққиёт кушандаси. Солиқ тўловчининг журнали, 3, 2005 (476)
56. Мартин Д. Баъзи солиқлар ҳаддан ташқари юқори. СБХ, 38, 2005.
57. Мирзаахмедов М. Солиқ кодексининг ислоҳ қилиш концепцияси. Солиқ ва божхона хабарлари. 26-сон, 2005.
58. Ниёзметов И. Солиқ юқини қандай пасайтириш мумкин? Солиқ тўловчининг журнали, 4, 2005 (30 б)
59. Ниязов Н. Тадбиркорга янги имконият. СБХ, 39, 2005.
60. Ортиқов Н. Солиқ сиёсатидаги рағбатлантирувчи омиллар. Бозор, пул ва кредит, 6, 2005 Бозор, пул ва кредит, 10, 2004 (30б)
61. Очилов Ж. Кичик тадбиркорликни солиққа тортиш: халқаро тажриба.

62. Перпер М. Бизнес сам должен стремиться к прозрачности. Экономическое обозрение, 7, 2005.
63. Ражабов У. Солиққа тортишни мақбуллаштириш иқтисодиётни эркинлаштириш омили. Солиқ тўловчининг журнали, 5, 2004. (216)
64. Собиров А. Бевосита ва билвосита солиқларнинг иқтисодиётга таъсири. Бозор, пул ва кредит, 5, 2005
65. Тошмуродова Б.Э. Янги Солиқ кодекси қандай бўлиши керак? Солиқ тўловчининг журнали, 6, 2005 (40)
66. Тошмуродова Б.Э. Корхоналарда солиқ менежментининг иқтисодий ривожланишга таъсири. Бозор, пул ва кредит 6, 2005
67. Тошмуродова Б.Э. Солиқ тўловчилар ҳуқуқларини кафолатлаш инвестициявий фаоллик манбаи. Бозор, пул ва кредит 11, 2004
68. Тўраев Ш. Солиқларни иқтисодий-статистик таҳлилининг асосий йўналишлари. Иқтисодиёт ва таълим, 4, 2004.
- 69.
70. Эшонов М. Солиқлар ишлаб чиқариш муносабатларининг алоҳида шакли сифатида. Бозор, пул ва кредит, 2, 2004
71. Юсупов Ю. Нужен ли нам новый налоговый кодекс? Экономическое обозрение, 7, 2005.
72. Юсупов Б. Ўзига хос режимлар. СБХ.38,2005.
73. Яхъеев Қ. Солиқ: Кодексда қандай тамойиллар бўлгани маъқул. Ўзбекистон овози, 2005, 10 феврал.
74. Яхъеев Қ. А. Таклиф этамиз. Солиқ тўловчининг журнали 3, 2005.
75. Яхъеев Қ. А. Оз бўлсин соз бўлсин. Солиқ тўловчининг 5журнали 7, 2005.

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ**

Тошкент Молия инситути

Молиявий менежмент кафедраси

Ўқув услубий бошқарма томонидан
рўйхатга олинди

№ _____

« _____ » _____ 2006 й.

«ТАСДИҚЛАНДИ»

Ректор А. Ваҳобов

« _____ » _____ 2006й

**«Кичик бизнес ва тадбиркорлик субъектларини
солиққа тортиш»
фанидан ишчи ўқув
Дастури**

5A340801 - «Солиқлар ва солиққа тортиш»

магистратура мутахассисликлари учун

Тошкент- 2006

Мазкур ишчи ўқув дастури “Молиявий менежмент” кафедрасида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия этилган (2006 йил 20 май 12-сонли баённома).

Кафедра мудири:

Б. Тошмуродова

Мазкур ишчи ўқув дастури Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг Институт қошидаги Олий ўқув юртлараро илмий-услубий Кенгашидаги муҳокама этилган ҳамда нашрга тавсия қилинган. (8-сонли баённома, 2006 йил 22 июл)

Кенгаш раиси:

А. Ваҳобов

Тузувчилар:

и.ф.н., доц. Б. Тошмуродова,
кат. ўқ. С. Абдурахимова

Такризчилар:

и.ф.д, проф. Хайдаров Н.
и.ф.н., проф Яхъеев Қ.

**«Кичик бизнес ва тадбиркорлик субъектларини солиққа тортиш» фанидан
ўтиладиган мавзулар ва улар бўйича машғулот турларига ажратилган соатлар
ҳажмининг тақсимооти**

т/р	Фан мавзуларининг номи	Жами соатлар	Магистратура йўналишларида 5А340801- Солиқ ва солиққа тортиш		
			Маъруза	Амалий машғулот	Мустақил таълим
1	2	3	4	5	6
1	Кичик бизнес субъектлари иқтисодий моҳияти ва ҳуқуқий асослари.	8	4	2	2
2	Кичик бизнесни солиққа тортиш назариясини қўлланилиши ва оптималлаштириш масалалари	8	4	2	2
3	Кичик корхона ва микрофирмалар учун ягона солиқ тўлови ва уни қўлланилиши	10	4	2	4
4	Савдо ва умумий овқатланиш корхоналарини солиққа тортиш.	10	4	2	4
5	Қишлоқ хўжалик корхоналаридан ягона ер солиғини ундириш тартиби	8	4	2	2
6	Қатъий белгиланган алоҳида турдаги тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи юридик шахсларни солиққа тортиш.	8	4	2	2
7	Лотореялар, тотализаторлар ва таваккалчиликка асосланган ўйинларни ташкил қилувчи юридик шахсларни солиққа тортиш.	6	2	2	2
8	Адвокатлик бюролари, нотариусларни солиққа тортиш.	4	2		2
9	Соддалаштирилган тартибдаги кичик корхоналарнинг молиявий фаолиятига солиқ ва тўловларни таъсири	8	4	2	2
10	Кичик бизнес субъектларида солиқ назоратини ўтказиш тартиби.	10	4	2	4
11	МДҲ давлатларда соддалаштирилган солиқ тизимини қўлланилиши.	6	2	2	2
12	Кичик бизнесни солиққа тортишнинг ривожланган давлатлардаги хусусиятлари.	4	2		2
Жами:		60	40	20	30

«Кичик бизнес ва тадбиркорлик субъектларини солиққа тортиш» фанидан маъруза машғулотларининг мавзулари

1-мавзу. Кичик бизнесни субъектлари иқтисодий моҳияти ва ҳуқуқий асослари. (4-соат)

«Кичик бизнесни солиққа тортиш» ихтисослик фан сифатида, фанни ўрганишнинг мақсади ва вазифалари. Фан предметини ўрганиш ва тадқиқ этишда қўлланиладиган асосий усуллар: эмпирик, синтез, қиёслаш, гуруҳлаш, диалектик қараш, тарихийлик, мантиқийлик. Бизнес тушунчаси. Бизнеснинг қулайлик жиҳатдан қараш назарияси. Кичик бизнес тушунчаси. Кичик бизнеснинг йирик ва ўрта бизнес тушунчаларидан ўзаро фарқи. Ўзбекистонда соддалаштирилган солиққа тортиш тизимини жорий этишнинг зарурий омиллари. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Республика тадбиркорлик фаолиятининг кейинги ривожланиш босқичлари тўғрисида»ги, «Кичик корхоналарни солиққа тортиш тизимини жорий этиш тўғрисида»ги қарорининг ягона солиқни жорий этишдаги аҳамияти. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1998 йил 15 апрелдаги «Солиқ солишнинг соддалаштирилган тизимига ўтган кичик корхоналарга солиқ солиш тартиби тўғрисида»ги 159-сонли қарори ягона солиқнинг асосий ҳуқуқий асоси сифатида.

«Кичик бизнесни солиққа тортиш» фанининг бошқа иқтисодий фанлар билан ўзаро боғлиқлиги.

Адабиётлар. 4,5,6,8,11,12,16,19,24,25,26,77,80,82,85

2-мавзу. Кичик бизнесни солиққа тортиш назариясини қўлланилиши ва оптималлаштириш масалалари. (4-соат)

Ягона солиқ назарияларининг вужудга келиши. Ягона солиқ назарияларининг гуруҳланиши. Умумий ва хусусий солиқ назарияси. Ер рентасига солиқ ягона солиқнинг энг қадимги турларидан бири эканлиги. Ягона солиққа оид физиократлар қарашлари. XVIII асрда Англияда ягона солиқ назариясининг асосий хусусиятлари. Ягона ер солиғининг Генри Джорж назарияси.

Кичик бизнесни солиққа тортишнинг кейнсчилик ва монетаристик назарияси Ўзбекистонда кичик бизнесни ривожлантириш ва рағбатлантиришга оид меъёрий қонун ҳужжатлари.

Адабиётлар рўйхати. 1,4,5,6,8,11,12,16, 7-бўлим 2,5,6,13,14,15,16,23,25,26

3-мавзу. Кичик корхона ва микрофирмалар учун ягона солиқ тўлови ва уни қўлланилиши (4-соат)

Ягона солиқ тушунчаси. Ягона солиқнинг тўловчилари. Солиққа тортиш мақсадида юридик шахс тушунчаси. Кичик корхона ва микрофирма, уларнинг фарқи. Ягона солиқни тўловчиларини аниқлаш мезонлари ва унинг соҳалар бўйича ўзига хос хусусиятлари.

Ягона солиқ тўлашга ўтиш тартиби. Ягона солиқдан умумий солиқ тўлашга қайтиш механизми. Соддалаштирилган солиқ тизимини қўлланиш соҳалари. Ўзбекистонда соддалаштирилган солиқ тизимини жорий этишнинг мақсад ва вазифалари

Адабиётлар рўйхати. 1,4,5,6,8,11,12,16, 4-бўлим 2,5,6,8,13,14,23,25,26,45,48,50,52,55.

4-мавзу. Савдо ва умумий овқатланиш корхоналарни солиққа тортиш (4-соат)

Бозор иқтисодиёти шароитида савдо корхоналарининг тутган ўрни ва аҳамияти. Савдо соҳасидаги кичик корхона ва микрофирмаларнинг мезони. Ягона солиқ тўловчилар. Солиқ объекти. Ялпи даромад тушунчаси, унинг таркиби ва уни аниқлаш тартиби. Солиқ ставкаси. Солиқни ҳисоблаш тартиби. Ҳисобланган солиқни бюджетга тўлаш ва бухгалтерия ҳисобварақларида акс эттириш тартиби. Чакана савдо корхоналаридан олинadиган ягона солиқнинг ўзига хос хусусиятлари.

Савдо ва умумий овқатланиш корхоналари (чакана ва улгуржи) солиқларни ҳисоблаш ва ундириш тартиби. Ҳисобланган солиқни бухгалтерия ҳисобварақларида акс эттириш. Адабиётлар рўйхати. 1,4,5,6,8,11,12,16, 6-бўлим 2,5,6,13,14,23,25,26,33,35,65,77.

5-мавзу. Қишлоқ хўжалик корхоналаридан ягона солиқни ундириш тартиби (5-соат)

Қишлоқ хўжалик корхоналарининг мамлакат иқтисодиётида тутган ўрни. Қишлоқ хўжалик корхоналарини солиққа тортишнинг ўзига хос хусусиятлари. Ягона ер солиғи ва ягона солиқнинг ўзаро фарқи. Қишлоқ хўжалик корхоналари учун ягона солиқнинг тўловчилари ва уни аниқлаш тартиби. Солиқ объекти. Ялпи тушум ва унинг таркибини аниқлаш. Солиқ ставкаси солиқ имтиёзлари. Солиқ базасини аниқлаш.

Солиқни ҳисоблаш ва бюджетга тўлаш тартиби.

Адабиётлар. 4,5,6,8,11,12,16, 6-бўлим 2,5,6,15,16,19,24,25,26, 7-бўлим 14,19,27,33,34, 77,80,82,85

6-мавзу. Қатъий белгиланган алоҳида турдаги тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи юридик шахсларни солиққа тортиш (4-соат)

Қатъий белгиланган солиқ тўловчилари, солиқ солиш объекти, билльярд ўйнаш хизматлари, болалар ўйин автоматлари, тўланиши лозим бўлган қатъий солиқнинг ҳисобкитоби, лотереялар ва таваккалчиликка асосланган бошқа ўйинларни ташкил этиш, ихтисослаштирилган хўжалик ҳисобидаги тузилмалар солиққа тортишдаги ўзига хос хусусиятлари.

Солиқни ҳисоблаш ва бюджетга тўлаш тартиби. Ўзбекистонда фаолият юритаётган қатъий белгиланган солиқ тўловчилари бўлган юридик шахслар.

Адабиётлар рўйхати. 1,4,5,6,8,11,12,16,21,25,26,31,34,36,37,38,67,71,72,76.

7-мавзу. Лотереялар, тотализаторлар ва таваккалчиликка асосланган ўйинларни ташкил қилувчи юридик шахсларни солиққа тортиш. (2-соат)

Лотереялар, тотализаторлар ва таваккалчиликка асосланган ўйинларни ташкил қилувчи юридик шахсларни солиққа тортишнинг ўзига хос хусусиятлари. Солиқ объекти. Ялпи тушум ва унинг таркибини аниқлаш. Солиқ ставкаси солиқ имтиёзлари. Солиқ базасини аниқлаш. Солиқни ҳисоблаш ва бюджетга тўлаш тартиби.

Адабиётлар рўйхати. 4,5,6,8,11,12,16, 6-бўлим 2,5,6,15,16,19,24,25,26,14,19,21,75, 78,83,84.

8-мавзу. Адвокатлик бюрolari ва нотариусларни солиққа тортиш (2-соат)

Адвокатлик бюрolari ва нотариусларни солиққа тортиш мезонлари, уларни солиққа тортишдаги ўзига хос хусусиятлари. Адвокатлик бюрolari ва нотариуслари Солиқ объекти. Ялпи тушум ва унинг таркибини аниқлаш. Солиқ ставкаси солиқ имтиёзлари. Солиқ базасини аниқлаш.

Солиқни ҳисоблаш ва бюджетга тўлаш тартиби.

Адабиётлар рўйхати. 1,4,5,6,8,11,12,16,21,25,26,31,34,36,37,38,67,71,72,76.

9-мавзу. Соддалаштирилган тартибдаги кичик корхоналарни молиявий фаолиятига солиқ ва тўловларни таъсири (4-соат)

Соддалаштирилган тартибдаги кичик корхоналарни молиявий фаолиятига солиқ ва тўловларни таъсири, уларни гуруҳлаш. Бу солиқ умуман тўламайдиган ёки қисман тўлайдиган солиқ тўловчи юридик шахслар.

Соддалаштирилган тартибдаги кичик корхоналарни солиқларини якуний молиявий-хўжалик фаолиятига таъсири таҳлили.

Соддалаштирилган тартибдаги кичик корхоналарни молиявий фаолияти таннарх таркибини субъектлари фойдасига таъсири ва таҳлили.

Адабиётлар рўйхати. 4,5,6,8,11,12,16, 6-бўлим 2,5,6,15,16,19,24,25,26 7-бўлим 14, 19,27,33,34,77,80,82,85

10-мавзу. Кичик бизнес субъектларида солиқ назоратини ўтказиш тартиби. (4-соат)

“Хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини давлат томонидан назорат қилиш тўғрисида”ги Қонунга мувофиқ кичик бизнес субъектларида солиқ назоратини ўтказиш тартиби. Мувофиқлаштириш кенгашининг микрофирма ва кичик корхоналарни текшириш бўйича режалари. ЎР Президентининг микрофирма ва кичик корхоналарни текшириш бўйича фармонлари, берилган имтиёзлари.

Адабиётлар рўйхати. 1, 4,5,6,8,11,12,16, 6-бўлим 2,5, 6,13, 14, 23,25, 26, 33,35,65,77.

11-мавзу. МДХ давлатларда соддалаштирилган солиқ тизимини қўлланилиши. (2-соат)

МДХ давлатларида соддалаштирилган солиқ тизимини қўлланилиши. Россия давлатида 1 минг кишига тўғри келадиган микрофирма ва кичик корхоналарни сони уларнинг таҳлили ва МДХ давлатларида соддалаштирилган солиққа ўтиш тизимида мезон қилиб ишчилар сони билан микрофирманинг молиявий фаолияти қилиб олинганлиги. Ишловчилар сонининг ўзгаришини ягона солиқдан умумий солиққа ўтиш тартибига таъсири муаммоси.

Адабиётлар рўйхати. 1,4,5,6,8,11,12,16, 4-бўлим 2,5,6,8,13,14,23,25,26,45,48,50,52,55.

12-мавзу. Кичик бизнесни солиққа тортишнинг ривожланган давлатлардаги хусусиятлари ва уларнинг тажрибасидан фойдаланиш. (2-соат)

Тараққий этган ва ривожланаётган мамлакатлар иқтисодиётида кичик бизнеснинг тутган ўрни. Жаҳон амалиётида кичик бизнес субъектларини аниқлашнинг мезонлари: ишловчилар сони; айланма маблағлари, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми, сотиш ҳажми. Чет давлатларда ягона солиқни қўлланиш тартиби. Солиқ тўловчиларни гуруҳлаш асослари. Солиқ объекти. Солиқ базасини шакллантириш тартиби. Солиқ ставкалари ва уни табақалаштириш асослари. Солиқ ставкалари ва уларни белгилашнинг ўзига хослиги.

Солиқни ҳисоблаш усуллари ва бюджетга тўлаш тартиби.

Адабиётлар рўйхати. 1,4,5,6,8,11,12,16, 7-бўлим 2,5,6,13,14,15,16,23,25,26

“Кичик бизнес ва тадбиркорлик субъектларини солиққа тортиш» фанидан амалий (семинар) машғулоти мавзулари

1-мавзу. Кичик бизнесни субъектлари иқтисодий моҳияти ва ҳуқуқий асослари.

2-мавзу. Кичик бизнесни солиққа тортиш назариясини қўлланилиши ва оптималлаштириш масалалари.

3-мавзу. Кичик корхона ва микрофирмалар учун ягона солиқ тўлови ва уни қўлланилиши

4-мавзу. Савдо ва умумий овқатланиш корхоналарни солиққа тортиш

5-мавзу. Қишлоқ хўжалик корхоналаридан ягона солиқни ундириш тартиби

6-мавзу. Қатъий белгиланган алоҳида турдаги тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи юридик шахсларни солиққа тортиш

7-мавзу. Лотореялар, тотализаторлар ва таваккалчиликка асосланган ўйинларни ташкил қилувчи юридик шахсларни солиққа тортиш.

9-мавзу. Соддалаштирилган тартибдаги кичик корхоналарни молиявий фаолиятига солиқ ва тўловларни таъсири

10-мавзу. Кичик бизнес субъектларида солиқ назоратини ўтказиш тартиби

11-мавзу. МДХ давлатларда соддалаштирилган солиқ тизимини қўлланилиши.

«Кичик бизнес ва тадбиркорлик субъектларини солиққа тортиш» фанидан мустақил таълим мавзулари

1. Кичик бизнес субъектлари иқтисодий моҳияти ва ҳуқуқий асослари
2. Кичик бизнес субъектлари ҳуқуқий асослари
3. Кичик бизнесни солиққа тортиш назариясини қўлланилиши ва
4. Кичик бизнесни солиққа тортишни оптималлаштириш масалалари
5. Кичик корхона ва микрофирмалар учун ягона солиқ тўлови ва уни қўлланилиши
6. Қатъий белгиланган алоҳида турдаги тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи юридик шахсларни солиққа тортиш.
7. Савдо ва умумий овқатланиш корхоналарини солиққа тортиш.
8. Қишлоқ хўжалик корхоналаридан ягона ер солиғини ундириш тартиби
9. Қатъий белгиланган алоҳида турдаги тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи юридик шахсларни солиққа тортиш такомиллаштириш.
10. Лотореялар, тотализаторлар ва таваккалчиликка асоланган ўйинларни ташкил қилувчи юридик шахсларни солиққа тортиш.
11. Адвокатлик бюрolari нотариусларни солиққа тортиш услубиёти.
12. Соддалаштирилган тартибдаги кичик корхоналарни молиявий фаолиятига солиқ ва тўловларни таъсири
13. МДХ давлатларда соддалаштирилган солиқ тизимини қўлланилиши
14. Кичик бизнесни солиққа тортишнинг ривожланган давлатлардаги хусусиятлари.
15. Соддалаштирилган тартибдаги кичик корхоналарни солиққа тортишдаги муаммолар.

Тавсия этилаётган мавзулар бўйича кўргазма-намойиш материаллари рўйхати

Ўқув жараёнини ташкил этишда мавзуларни кўрагазмали воситалардан, слайдлар, диапроектор ва жадваллардан фойдаланиш асосида ўрганиш кўзда тутилган. Айрим аниқ масалаларни ўрганишда шахсий компьютерлардан фойдаланиш тавсия этилади.

Таҳлиллар, прогнозли кўрсатакичларни ҳисоблаш, диаграммаларни, персонал компьютерда электрон таблицаларда excel 7,0 пакети билан ишлаш асосларини ўрганиб ўтказиш.

Персонал компьютерда «право» «NORMA» ЭЛЕКТРОН системаси билан ишлашни ўрганиш ва ўқиш жараёнида ундан билан фойдаланиш.

Ўзбекистон Республикаси давлат молияси макроиқтисодий таҳлиliga доир ва стратегик молиявий режалаштириш амалиётига оид ўқув мисоллари (рус тилида). Молия Вазирлиги ҳомийлигида “Бюджет-солиқ сиёсати” Маркази томонидан тузилган.

Масофавий ўқитиш соатлари: www.google.ru. www.yandex.ru; www.rumblor.ru; www.worldbank.org.ru; www.imf.org.

Статистик тўпламлар:

4. Страны мира в цифрах за 2000, 2001 г.

5. Социально-экономическое положение Республики Узбекистан за 2000, 2001, 2002 г.

6. Отчеты МВФ за 2000, 2001 г.

4.2 Ўзлаштириш назорати

Ушбу фан бўйича магистрантлар билимини баҳолаш ўқув рейтинг тизими бўйича 100 балли тизимда жорий, оралик ва якуний баллар асосида баҳоланади.

V. ТАВСИЯ ЭТИЛАДИГАН АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ.

1. Ўзбекистон Республикаси Қонулари

1. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси. – Т.: Ўзбекистон 2003 - 40 б.
2. Тадбиркорлик: фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида Ўзбекистон Республикасининг 2000 йил 25 май Қонуни // Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси. 2004 5-6 сон 140-модда.
3. Фаолиятнинг айрим турларини лицензиялаш тўғрисида Ўзбекистон Республикасининг 2000 йил 25 май Қонуни // Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси. 2004 5-6 сон 142-модда.

2. Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармонлари ва Қарорлари

1. “Бозор ислохотларини чуқурлаштириш ва иқтисодий янада эркинлаштириш соҳасидаги устувор йўналишлар амалга оширилишини жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони 2005 йил 14 июн.
2. “Микрофирмалар ва кичик корхоналарни ривожлантиришни рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони 2005 йил 20 июн.
3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2003 йил 4 февралдаги ПФ-3205-сон фармонида мувофиқ улгуржи савдо корхоналарига солиқ солишдаги ўзгартиришлар тўғрисида (ЎЗР МВ 56-сон, ДСК 2003-45-сон, 14.04.2003 й. қарори, ЎЗР АВ томонидан 28.04.2003 й. 1237-сон билан рўйхатга олинган)
4. Улгуржи савдо корхоналарини солиққа тортишни такомиллаштириш тўғрисида (ЎЗР Президентининг 04.02.2003 й. ПФ-3205-сон Фармони)

3. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Қарорлари

1. “2005 йилда ижтимоий - иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2006 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устувор йўналишлари тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Қарори. 10.02.2006й.
2. «Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 5 декабрдаги 610 сонли Ўзбекистон Республикасининг 2006 йилги бюджет параметрлари тўғрисида»ги қарори. Солиқлар ва божхона хабарлари, 2006 йил 7 январь.

4. Ўзбекистон Республикаси Президенти асарлари

1. И.А.Каримов. 2005 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2006 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузаси. Халқ сўзи газетаси, 2006 йил 11 феврал.
2. Каримов И.А. Инсон, унинг ҳуқуқи ва эркинликлари ҳамда манфаатлари - энг олий кадрят. Ўзбекистон Республикаси Президенти И.Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси 13 йиллигига бағишланган тантанали маросимда 2005 йил 7 декабрда сўзлаган маърузаси.
3. И.А.Каримов “Ўзбекистон демократик тараққиётнинг янги босқичида” Т.: Ўзбекистон 2005.
4. И.А.Каримов “Биз танлаган йўл – демократик тараққиёт ва маърифий дунё билан ҳамкорлик йўли” Т.: Ўзбекистон 2003 – 92 б.

5. Ўзбекистон Республикаси вазирликлари меъерий-ҳуқуқий ҳужжатлари

1. Фуқароларнинг жамғариб бориладиган пенсия таъминоти тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Қонуни. 6 ноябр 2004 йил. №230

2. Адвокатлик бюрolari, адвокатлар хайъатлари, адвокатлик фирмалари ва адвокатлар томонидан бюджетга солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ҳисоблаб чиқариш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги Йўриқнома (ЎзР АВ 22.03.2004 й. 1330-сон билан рўйхатга олинган ЎзР МВ 29.02.2004 й. 41-сон, ЎзР АВ 66-мх-сон ва ЎзР ДСК 2004-29-сон билан Қарори билан тасдиқланган)

3. Дехқон хўжалиги аъзоларини ижтимоий суғурталаш ва уларнинг ижтимоий таъминоти тўғрисида низом (ЎзР ВМ 2001 йил 24 августдаги 351 - сон қарорига 2-илова)

4. Тартиб (Юридик шахс бўлмасдан тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи жисмоний шахсларнинг меҳнат стажини ҳисобга олиш ва уларнинг бюджетдан ташқари пенсия жамғармасига бадаллар ажратиши тартиби (ЎзР ВМ 2001 йил 24 августдаги 351 - сон қарорига 1-илова))

5. Юридик шахс бўлмасдан тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи жисмоний шахслар ва дехқон хўжаликлари аъзоларини давлат томонидан ижтимоий суғурталаш тўғрисида (ЎзР ВМ қарори 24.08.2001 й. N 351)

6. Қатъий солиқ миқдорларини тасдиқлаш тўғрисида (ЎзР Тошкент шаҳар ҳокимининг 13.01.2004 й. 20-сон Қарори)

7. ЎзР ВМ "Дехқон ва фермер хўжаликларини қўллаб-қувватлаш жамғармаси тўғрисидаги Низомни ҳамда унинг маблағларини жамғариш ва улардан фойдаланиш тартибини тасдиқлаш ҳақида" 1997 йил 25 октябрдаги 486-сон Қарорига ўзгартиришлар киритиш тўғрисида (ЎзР ВМ 13.02.2003 й. 76-сон Қарори)

8. Дехқон хўжаликларидан ундириладиган ер солиғи ҳамда фермер хўжаликларидан ундириладиган ягона ер солиғи тушумларидан Дехқон ва фермер хўжаликларини қўллаб-қувватлаш жамғармасига ажратмаларни амалга ошириш тартиби тўғрисида Низом (ЎзР ВМ 13.02.2003 й. 76-сон Қарорига илова)

9. "Давлат ер кадастри тўғрисида" (ЎзР 28.08.1998 й. 666-І-сон Қонуни) Йўриқномага ўзгартириш ва қўшимчалар.

10. Улгуржи савдо корхоналарини солиққа тортишни такомиллаштириш тўғрисида (ЎзР Президентининг 04.02.2003 й. ПФ-3205-сон Фармони)

11. Лотерея билетларини сотишга қўшилган қиймат солиғини солиш тўғрисида тушунтириш хати

12. Тадбиркорлик субъектларини ҳуқуқий ҳимоя қилиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида 2005 йил 14 июнь, ПФ-3619-сон

6. Дарсликлар ва ўқув қўлланмалар

1. А.Латипов. Землепользование и налогообложение.– Т: "Мир экономики и права", 2005-400 стр

2. Адамов Н.А. Бухгалтерский учет и налогообложение в строительстве. Учебник.- М: Финансы и статистика, 2005.- 156 стр.

3. Сердюков А.Э. Налоги и налогообложение: Учебник для вузов. – СПб: ПИТЕР, 2005.

4. Морозова Ж.А. Риэлтерские организации. Бухгалтерский учет и налогообложение. Учебник.- М: «Вершина», 2005.

5. Семенихина В. В. Услуги связи: Бухгалтерский учет и налогообложение.- М: ЭКСМО, 2005.

6. Началов А.В. Представительские расходы: учет и налоги. Учебное пособие.-М: «Статус-Кво», 2005.

7. Макарьева В.И. 100 проблем и примеров определения объекта налогообложения. Спец. Выпуск журнала «Горячая линия бухгалтера» М: Журнал «Горячая линия бухгалтера», 2005.

8. Лозовой А.М. Налоги и налогообложения. Конспект лекции. Ростов-на Дону: Феникс 2005 -288 стр.

9. Макарьева В.И. Сто проблем и примеров определения объекта налогообложения. М: Горячая линия бухгалтера 2005 280 стр.

10. А. Латипов “Ердан фойдаланиш ва унга солиқ солиш.” Ўқув қўлланма -Т: “Иқтисодиёт ва ҳуқуқ дунёси”, 2005.

11. Муаллифлар гуруҳи. Ўзбекистонда бизнес кейслар: Ўзбекистон Республикасидаги бизнес таълимотида “Кейс – Стади” услубининг қўлланиши. Ўқув қўлланма. – Т.: Академия, 2006. – 645 б.

7. Илмий монографиялар, мақолалар

1. Аюбжонов А.Х. Ўзбекистон Республикасида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг ривожланишини статистик ўрганиш тамойиллари. // «Миллий иқтисодиёт соҳаларида халқаро тажрибани ўрганиш ва уни кичик бизнес, хусусий тадбиркорликни ривожлантиришда татбиқ этиш мавзусидаги илмий-амалий анжуман» Тошкент, ТДИУ, 2004 йил 2 ноябр, 60-63 б.

8. Статистик маълумотлар тўпламлари

1. Промышленность республики Узбекистан 2004: Статистический сборник.

2. Т.: Гос комитет РУ по статистике, 2005 -115 с.

3. Узбекистан в цифрах 2004. Статистический сборник. – Т.: 2005 – 196 с.

4. Инсон тараққиёти тўғрисида маъруза, Ўзбекистон 2004 йил.

9. Диссертациялар.

1. Абдувахидов Фарход Туйчиевич “Кичик тадбиркорлик субъектларида ҳисоб иёсатини шакллантириш” 08.00.08-“Бухгалтерия ҳисоби, иқтисодий таҳлил ва уадит” иқтисод фанлари номзоди илмий даражасини олиш учун бажарилган диссертация кулёзма ҳуқуқида УДК:65722+3347464(5751 2005 йил.

2. Бабабекова Дилфуза Шеркуловна “Шаклланётган бозор муносабатлари тизимида рақобат ва унинг амал қилиш хусусиятлари” 08.00.01- иқтисод фанлари номзоди илмий даражасини олиш учун бажарилган диссертация кулёзма ҳуқуқида УДК:65722+3347464(5751 2005 йил

10. Интернет сайтлари

1. verstud.navod.ru/kurs.htm Курсовые и рефераты

2. <http://www.rbcnet.ru> «Экономика и Жизнь»

3. <http://www.college.ru> Открытие курсы бизнес и экономики

4. Yonsei University, Korea (www.yonsei.ac.kr)

5. МЭСИ (www.mesi.ru).

6. <http://www.nalog.ru/declare/specific.shtml>

7. <http://www.nalog.uz>.

8. <http://www.iet.ru/usaaid/2b/2.htm>

9. <http://www.nalog.ru/declare/specific.shtml>

10. <http://www.nalog.uz>.

11. <http://www.iet.ru/usaaid/2b/2.htm>

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

Тошкент Молия институти

Молиявий менежмент кафедраси

Ўқув услубий бошқарма томонидан
рўйхатга олинди

№ _____

« ____ » _____ 2006 й.

«ТАСДИҚЛАНДИ»

Ректор А. Ваҳобов

« ____ » _____ 2006й

**“Солиқларнинг макроиктисодий муаммолари”
фанидан ишчи ўқув**

Дастури

**5А340801 - “Солиқлар ва солиққа тортиш”
магистратура мутахассисликлари учун**

Тошкент -2006

Мазкур ишчи ўқув дастури “Молиявий менежмент” кафедрасида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия этилган (2006 йил 20 май 12-сонли баённома).

Кафедра мудири:

Б. Тошмуродова

Мазкур ишчи ўқув дастури Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг Институт қошидаги Олий ўқув юртлараро илмий-услубий Кенгашидаги муҳокама этилган ҳамда нашрга тавсия қилинган. (8-сонли баённома, 2006 йил 22 июл)

Кенгаш раиси:

А. Ваҳобов

Тузувчилар:

и.ф.н., доц. Б. Тошмуродова,

Такризчилар:

и.ф.д, проф. Хайдаров Н.
и.ф.н., доц. Р. Бахрамов

**«Солиқларнинг макроиктисодий муаммолари» фанидан ўқитиладиган
мавзулар ва улар бўйича машғулот турларига ажратилган соатлар ҳажмининг
тақсимоти**

т/р	Фан мавзуларининг номи	Жами соатлар	Магистратура йўналишларида 5А340801-Солиқлар ва солиққа тортиш		
			Маъруза	Амалий машғулот	Мустақил таълим
1	2	3	4	5	6
1	Макроиктисодий сиёсат ва уни барқарорлаштиришда солиқ- бюджет сиёсатининг ўрни	12	4	2	2
2	Ўзбекистон республикаси солиқ сиёсати ва ундаги асосий муаммолар	12	4	2	2
3	Ўзбекистон Республикаси солиқ тизимининг оптимал тузилмасини шакллантириш муаммолари	12	4	2	2
4	Солиқ имтиёзларини жорий этиш ва улардан самарали фойдаланиш билан боғлиқ муаммолар	12	4	2	4
5	Иқтисодиёт тармоқларида солиқ юкини оптимал тақсимлаш муаммоси	12	4	2	4
6	Ўзбекистон Республикаси солиқ менежментини ташкил этиш масалалари	12	4	2	4
7	Солиқ ва тўловлар бўйича боқимандалик ва уни камайтириш муаммолари	12	4	2	3
8	Юридик шахсларни солиққа тортиш билан боғлиқ макроиктисодий муаммолар	12	4	2	2
9	Жисмоний шахсларни солиққа тортиш билан боғлиқ макроиктисодий муаммолар	6	2	2	2
10	Миллий ишлаб чиқаришни ривожлантиришда солиқлардан самарали фойдаланишни ташкил этиш	6	2	-	2
	Жами:	108	36	18	27

«Солиқларнинг макроиктисодий муаммолари» фанидан маъруза машғулотларининг мавзулари

1-мавзу. Макроиктисодий сиёсат ва уни барқарорлаштиришда солиқ- бюджет сиёсатининг ўрни (2 соат)

Ўзбекистон Республикаси макроиктисодий барқарорлаштириш дастури йўналишлари. Макроиктисодий барқарорлаштириш дастурида солиқ бюджет сиёсати бўйича белгиланган вазифалар ва уларнинг мазмунидаги ўзгаришлар тенденцияси. Макроиктисодий кўрсаткичлар вауларнинг таҳлили.

Макроиктисодий ва солиқ сиёсатини уйғунлаштириш чора-тадбирлари.

Адабиётлар: 1,3,5,7,8,11,34, 76,34,54.

2-мавзу. Ўзбекистон Республикаси солиқ сиёсати ва ундаги асосий муаммолар (2 соат)

Ўзбекистон солиқ сиёсатининг ўзига хос хусусиятлари. Мустақиллик йилларида олиб борилган солиқ сиёсати ва ундан келиб чиқадиган сабоқлар. Ўзбекистон Республикаси солиқ сиёсати ва ундаги асосий муаммолар. *Самарали солиқ сиёсатини юритишда хорижий давлатлар тажрибалари ва сабоқларидан фойдаланиш имкониятлари ва чегаралари.*

Солиқ сиёсатини олиб боришда миллий ўзига хос иқтисодий ва ижтимоий шарт шaroитларни эътиборга олиш зарурати. Солиқ сиёсати йўналишларини тўғри аниқлаш масаласи.

Адабиётлар: 7,8,11,34, 34,54,55, 56,77,75,87,90,100,103,112, 113.

3-мавзу. Ўзбекистон Республикаси солиқ тизимини оптимал тузилмасини шакллантириш муаммолари (2 соат)

Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети даромадлари ва бюджетдан ташқари фондлар даромадлари тузилмаси таркибига иқтисодий баҳо бериш. Уларни турли давлатлар билан солиштириш.

Умумдавлат ва маҳаллий солиқлар, эгри ва тўғри солиқлар улуши нисбатини мувофиқлаштириш масалалари. Даромадлардан олинadиган солиқларнинг бюджет даромадларини шакллантиришдаги аҳамияти пасайиш сабаблари ва уни кўтариш чора-тадбирларини ишлаб чиқиш зарурати. Ресурс солиқларининг аҳамиятини ошириш масаласи. Турлича тизимда солиқ тўловчи иқтисодиёт тармоқлари, сохалар ва солиқ тўловчиларнинг бошқа гуруҳлари ва уни иқтисодий асослаш.

Давлат бюджети даромадларини ташкил қилишда божхонада тўланадиган солиқлар аҳамиятининг ошиши. Божхонада тўланадиган ҚҚСни тўлаш механизмидаги айрим камчиликлар. Товарларнинг божхона қийматини аниқлаш билан боғлиқ муаммолар. Божхонада тўланадиган акциз солиғи ва унинг нархларга ва истеъмолга таъсири.

Адабиётлар: 11,14,16, 25,26,27,33,37, 56,77,75,87,90

4-мавзу. Солиқ имтиёзларини жорий этиш ва уларнинг самарали ишлаши билан боғлиқ муаммолар (4 соат)

Республикада солиқ имтиёзларининг ҳолатига умумий тавсифнома. Имтиёзларни турли асосларга кўра гуруҳлаш. Имтиёзлардан фойдаланиш орқали солиқларни тўлашдан қочиш муаммоси ва унинг ечилиш чоралари. *Имтиёзлардан самарали фойдаланиш билан боғлиқ муаммолар ва уларни бартараф этиш йўллари.*

Давлат корхоналарига алоҳида имтиёзлар бериш билан боғлиқ муаммолар.

Адабиётлар: 7,8,11,34, 34,54,55, 56,77,75,87,90,100,103,112, 113.

5- мавзу. Иқтисодиёт тармоқларида солиқ юкни оптимал тақсимлаш муаммоси (4 соат)

Солиқ юки ва уни тўғри аниқлаш масаласи. Солиқ юки даражасига таъсир этувчи омиллар. Иқтисодиёт тармоқларида солиқ юкининг тақсимланиши ҳолати ва унга таъсир этувчи омиллар. Солиқ юки даражасининг тадбиркорлик фаолиятига таъсири. Солиқ юки даражасининг корхоналар молиявий фаолиятига таъсири. Солиқ юки даражасининг аҳоли моддий турмуш даражасига таъсири.

Республикамиздаги иқтисодий шароитда солиқ юкни пасайтириш муаммолари.
Адабиётлар: 7,8,11,34, 34,5455, 56,77,75,87,90,100,103.

6-мавзу. Ўзбекистон Республикасида солиқ менежментини ташкил қилиш билан боғлиқ муаммолар (4 соат)

Солиқ менежментининг назарий ва услубий асосларини тўғри белгилаш масалалари. Солиқ менежментини ташкил қилиш ҳолатига умумий тавсифнома. Худудлар бўйича солиқ тушумларини таҳлил қилиш орқали тегишли хулосалар чиқариш ва солиқ тушумларни тўғри режалаштиришга асос яратиш. Солиқларни режалаштириш ва прогноз қилиш масалалари. Солиқлар орқали иқтисодиётни тартиблаш механизмини ташкил этиш. Давлат солиқ назоратини ташкил қилиш ва юритишдаги муаммолар.

Корхоналарда солиқ менежментини ташкил этиш.
Адабиётлар: 6,34,547,8,11,34, 34,54,55, 56,77,75,87,90,100,103,112, 113.

7- мавзу. Солиқ ва тўловлар бўйича боқимандалик ва уни камайтириш муаммолари (4 соат)

Боқимандалик ҳолатининг таҳлили ва сўнгги йилларда ўзгариш динамикаси. Боқимандаликнинг юзага келиш сабаблари. Молияий қийинчиликлар орқали боқимандаликнинг юзага келиши. Юридик шахслар ўртасида ўзаро ҳисоб-китоблар механизмининг бузилишидан келиб чиқиши.

Боқимандаликни йўқотишининг чора-тадбирлари. Пеняларни тўлаш. Банкдаги ҳисобварақ счётлари бўйича операцияларни тўхтатиш. Солиқ тўловчилар мулкларни билан солиқ ва тўловлар бўйича давлат олдидаги мажбуриятларни бажариши.

Адабиётлар: 7,8,11,34, 34,5455, 56,77,75,87,90,100,103,112, 151.

8- мавзу. Юридик шахсларни солиққа тортиш билан боғлиқ макроиқтисодий муаммолар (4 соат)

Сўнгги йилларда юридик шахсларнинг иқтисодиёт тармоқларига қараб ташкил топиши ва тугатилиши бўйича маълумотлар таҳлили. Юридик шахслар ташкил топишига, самарали фаолият юритишига солиқлар таъсири.

Ишлаб чиқариш ва курилиш корхоналарини солиққа тортиш билан боғлиқ муаммолар. Савдо ташкилотларини солиққа тортиш билан боғлиқ муаммолар. Қишлоқ хўжалиги корхоналарини солиққа тортиш билан боғлиқ муаммолар. *Давлат корхоналарини ва хорижий инвестиция иштирокидаги қўшма корхоналарни солиққа тортишдаги муаммолар.*

Адабиётлар: 7,8,11,34, 34,5455, 56,77,75,87,90, 95,95,98, 113.

9- мавзу. Жисмоний шахсларни солиққа тортиш билан боғлиқ муаммолар

Жисмоний шахслар даромад солиғининг макроиқтисодий муаммолари. Солиққа тортиладиган даромадларни тўғри аниқлаш. Солиққа тортилмайдиган даромадларни белгилашда ижтимоий ҳолатларни эътиборга олиш. Солиққа тортилмайдиган минимум масаласи. Яширин даромадларни аниқлаш ҳолати ва уни бартараф этиш. Даромадларни декларациялаш билан боғлиқ муаммолар.

Тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи жисмоний шахсларни солиққа тортиш муаммолари. Солиққа тортиладиган даромадни аниқлаш. Қатъий ставканинг ижобий ва салбий жиҳатлари.

Жисмоний шахслар тўлайдиган ер солиғи, мол-мулк солиғи солиққа тортиш масалалари. *Жисмоний шахсларни даромадларига, моддий турмуш даражасига эгри солиқларнинг, истеъмолга солиқларнинг таъсирини иқтисодий жиҳатдан таҳлили қилиш. Унга таъсир этувчи омилларни тўғри баҳолаш.*

Адабиётлар: 7,8,11,34, 34,5455, 56,77,75,87,90, 95,95,98, 113.

10- мавзу. Миллий ишлаб чиқаришни ривожлантиришда солиқлардан самарали фойдаланишни ташкил этиш. (4 соат)

Миллий ишлаб чиқаришни ривожлантириш зарурати ва аҳамияти. Сўнгги йилларда маҳаллий ишлаб чиқаришни ривожлантириш билан боғлиқ ҳукумат томонидан қабул қилинган умумий чора-тадбирлар. Шу жумладан, солиқлар бўйича миллий ишлаб чиқаришни ривожлантиришга қаратилган чора-тадбирлар. Миллий ишлаб чиқаришни ривожлантиришда хориж тажрибасидан фойдаланиш. *Миллий ишлаб чиқаришни ривожлантиришнинг комплекс Дастурини ишлаб чиқиш зарурати ва унда солиқларнинг роли.*

Адабиётлар: 1,3,5,7,8,11,34, 76,34,54.

Изоҳ:-* Курсивда берилган кичик мавзулар мустақил таълимга тавсия этилади «Солиқларнинг макроиктисодий муаммолари» фанидан семинар (амалиёт) машғулот мавзулари

1-мавзу. Макроиктисодий сиёсат ва уни барқарорлаштиришда солиқ- бюджет сиёсатининг ўрни

2-мавзу. Ўзбекистон Республикаси солиқ сиёсати ва ундаги асосий муаммолар

3-мавзу. Ўзбекистон Республикаси солиқ тизимини оптимал тузилмасини шакллантириш муаммолари

4-мавзу. Солиқ имтиёзларини жорий этиш ва уларнинг самарали ишлаши билан боғлиқ муаммолар

5- мавзу. Иқтисодиёт тармоқларида солиқ юкини оптимал тақсимлаш муаммоси

6-мавзу. Ўзбекистон Республикасида солиқ менеджментини ташкил қилиш билан боғлиқ муаммолар

7- мавзу. Солиқ ва тўловлар бўйича боқимандалик ва уни камайтириш муаммолари

8- мавзу. Юридик шахсларни солиққа тортиш билан боғлиқ макроиктисодий муаммолар

9- мавзу. Жисмоний шахсларни солиққа тортиш билан боғлиқ муаммолар

10-мавзу. Миллий ишлаб чиқаришни ривожлантиришда солиқлардан самарали фойдаланишни ташкил этиш.

Курс ишлари мазкур фан бўйича ўқув режасида кўзда тутилмаган.

Тавсия қилинадиган адабиётлар рўйхати.

1. Қонунлар ва бошқа ҳуқуқий-сиёсий ҳужжатлар

1. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси. Т.:Ўзбекистон. 1992 й.

2. Ўзбекистон Республикаси Солиқ Кодекси. Т.:Ўзбекистон. 2002 й.

3. Ўзбекистон Республикаси Божхона Кодекси. 1999 й.

4. Ўзбекистон Республикасининг «Чет эллик инвесторлар ҳуқуқларининг кафолатлари ва уларни ҳимоя қилиш чоралари тўғрисида»ги Қонуни 1998 йил 30 апрел.

5. Ўзбекистон Республикасининг «Тадбиркорлик фаолияти эркинликлари ва кафолатлари тўғрисида»ги Қонуни

6. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Бевосита хусусий хорижий инвестицияларни жалб этишни рағбат-

лантириш борасидаги кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» 2005 йил 11 апрелдаги ПФ-3594 Фармони амалга ошириш чора-тадбирлари ҳақида»ги Қарори 2005 йил 2 август.

7. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «2005 йил учун Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети параметрлари тўғрисида»ги 2004 йил 28 декабрдаги 610-сонли Қарори.

8. «Ўзбекистон Республикаси «Чет эллик инвесторлар ҳуқуқларининг кафолатлари ва уларни ҳимоя қилиш чоралари тўғрисида»ги Қонунининг 3-моддаси 4 қисмида белгиланган кафолатларни қўллаш тартиби тўғрисида»ги Низом. ВМнинг 2005 йил 2 августдаги 180-сонли қарорига 1-илова.

9. «Инвестиция шартномаларини тузиш ва амалга ошириш тартиби тўғрисида»ги Низом. ВМнинг 2005 йил 2 августдаги 180-сонли қарорига 1-илова.

10. «Бюджет ва давлат мақсадли жамғармаларига тўловлар бўйича қарзларни тўлаш муддатини кечиктириш ва (ёки) бўлиб-бўлиб тўлаш имконини бериш, пеня ҳисоблашни тўхтатиш, шунингдек пеня ва жарима санкцияларини ҳисобдан чиқариш тартиби тўғрисида»ги Низом. 2004 йил 10 декабр.

11. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Тадбиркорлик субъектлари томонидан тақдим этиладиган ҳисобот тизимини такомиллаштириш ва уни ноқонуний талаб этганлик учун жавобгарликни кучайтириш тўғрисида»ги 100-сон қарори, 2005 йил 15 июн.

12. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Бозор ислохотларини чуқурлаштириш ва иқтисодий янада эркинлаштириш соҳасидаги устувор йўналишлар амалга оширилишини жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПФ-3618-сон Фармони 2005 йил 14 июн.

13. «Хўжалик юритувчи субъектларда қўшилган қиймат солиғи бўйича ноль ставкасини қўллаш натижасида юзага келган салбий фарқни қоплаш тўғрисида Низом» (ЎЗР АВ 22.03.2005 й. 1460-сон билан рўйхатга олинган ЎЗР МВ 15.02.2005 й. 27-сон, ЎЗР ИВ 50-сон ва ЎЗР ДСК 2005-24-сон Қарори билан тасдиқланган)

14. «Маҳаллийлаштириш дастурида тасдиқланган лойиҳаларини амалга ошираётган корхоналарда солиқ ва божхона имтиёзларини қўллаш тартиби тўғрисида»ги Низом, 2004 йил 4 март.

15. «Солиқлар ва бюджетга тўловлар бўйича боқимандани ундиришни корхона ва ташкилотлар мулкларига қаратиш тартиби тўғрисида»ги Низом 1996 йил 8 ноябр (ўзгартиришлар киритилган).

2. Китоб ва рисолалар

16. Каримов И. А. Бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ қилиш. – Т., Ўзбекистон 2005.

17. Абдурахмонов О., Кушакаев Б., Сафаров Ғ., Тошмуродова Б., Ҳайдаров Н. Солиқ ислохотлари: изчиллик ва тадрижийлик. – Т.: Академия, 2005.

18. Алиев Б.Х., Абдугалимов А.М. Теоритические основы налогообложения. Учебное пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004. -159с. 2001.- 160с. (серия «Закон и практика»).

19. Вылкова Е.С., Романовский М.В. Налоговое планирование. – СПб.: Питер. 2004,- 634с.

20. Гончаренко Л.И. Практикум по налогам и налогообложению. – М.: КНОРУС, 2005. 208с.

21. Гусева С.М., Севостянова Н.П. Упрощенная система налогообложения и ЕНВД 2004 году. –М.: Главбух. , 2004. -112с.

22. Гуськов С.В. Налоги в экономике предприятий: Учебное пособие. –М.: Издательский Дом «Дашков и К», 1999. – 116с.

23. Дадашев А.З, Лобанов А.В Налоговое администрирование в Российской Федерации. - М.: Книжный мир, 2002.

24. Дуканич Л.В. Налоги и налогообложение. - Ростов н\Д.: Феникс 2000.

25. Деловая среда в Узбекистане глазами представителей малого и среднего бизнеса, по итогам 2003 года. Проект развития малого и частного предпринимательства в Узбекистане. Международная финансовая корпорация. Ташкент, 2004.
26. Завалишина И. А. Налоги: теория и практика. –Т.: Мир экономики и права, 2004.
27. Кузнецов С.Н. Льготы на таможене: налоги, пошлина, акцизы: Практическое пособие. – М. Книжный мир, 2003.
28. Красницкий В.А. Организация и методика налоговых проверок. Учебное пособие. –М.: Финансы и статистика, 2005. – 383с.
29. Маликов Т.С. Солиқлар ва солиққа тортишнинг долзарб масалалари. – Т.: Академия, 2002.
30. Мещерякова О.В. Налоговые системы развитых стран мира. –М.: Правовое культура, 2003.
31. Миляков Н.В. Налоги и налогообложение. Практикум. – М.: ИНФРА- М, 2003. -262с.
32. Поршнев А.Г. и др. Налоговый менеджмент. – М.: Инфра, 2003.
33. Петров А.В. Как уменьшить налоги фирмы и не попасть в тюрьму: Полное практическое руководство по всем существующим в России способам снижения налогов. –М.: Бератор-Пресс, 2005. - 336с.
34. Петрова Г.В. Применение права в налоговых спорах. М., Фирма «Алкиной Лимитед», 1996.
35. Рихсиева М. Х., Мухторов М. , Шмоль З., Перпер М.М. Солиқлар. – Т.: Иқтисодиёт ва ҳуқуқ дунёси, 2000.
36. Рожнова О.В., Гришкина С.Н. Учет и налогообложение в субъектах малого предпринимательства. –М.: «Экзамен», 2004, -128с.
37. Сутырин С.Ф., Погорлекций А.И. Налоги и налоговое планирование в мировой практике. СПб: Полиус, 1998.
38. Тошмуродова Б. Э. Солиқлар воситасида иқтисодиётни бошқариш механизми. – Т.: Янги аср авлоди, 2002.
39. Тошмуродова Б. Э. Солиқ назорати. -Т.: ТМИ, 2006.
40. Тургенев Н. Опыт налогов. Санкт Петербург, 1818.
41. Тудков Ф.А. Вексельные схемы минимизации налогообложения. –М.: МЦФЭР, 2002. -224с.
42. Ходов Л.Г. Налоги и налоговое регулирование экономики. –М.: Геис, 2004.
43. Черник Д. Г. Введение в экономико-математические модели налогообложения. - М.: Финансы и статистика, 2000.
44. Яхъёев Қ. А. Солиққа тортиш назарияси ва амалиёти. - Т.: 2006.
- Рўзнома ва журналлардаги мақолалар**
45. Аношкина В., Минибаев Т. Налоги глазами бизнесменов. Экономическое обозрение, 7, 2005.
46. Азизов О. Тўхсонов К, Республика солиққа тортиш механизмини такомиллаштиришда айрим масалалар. Бозор, пул ва кредит. 9, 2004.
47. Алиев С. Солиқ органлари томонидан маъмурий жавобгарлик чоралари
48. Индина И. Яшина Ю. Ўзбекистонда солиқ маслаҳатчилари тўғрисидаги қонун ишлаб чиқилмоқда. СБХ, 38, 2005.
49. Жамолов Х. Солиқ тизимини такомиллаштириш масалалари. Солиқ тўловчининг журнали, 7, 2000.
50. Ли. В. Механизмы налогообложения предприятий. Рынок денег и кредит, 8, 2005 (496)
51. Косбоев У. Боқимандалик - тараққиёт кушандаси. Солиқ тўловчининг журнали, 3, 2005 (476)
52. Махмудов М. За гарантиями и льготами в суд. Налоговые таможенные вести. № 9, 2004.
53. Мартин Д. Баъзи солиқлар ҳаддан ташқари юқори. СБХ, 38, 2005.

54. Мирзаахмедов М. Солиқ кодексини ислоҳ қилиш концепцияси. Солиқ ва божхона хабарлари. 26-сон, 2005.
55. Ниязов Н. Тадбиркорга янги имконият. СБХ, 39, 2005.
56. Ортиқов Н. Солиқ сиёсатидаги рағбатлантурувчи омиллар. Бозор, пул ва кредит, 6, 2005 Бозор, пул ва кредит, 10, 2004 (306)
57. Перпер М. Бизнес сам должен стремиться к прозрачности. Экономическое обозрение, 7, 2005.
58. Ражабов У. Солиққа тортишни мақбуллаштириш иқтисодиётни эркинлаштириш омили. Солиқ тўловчининг журнали, 5, 2004. (216)
59. Собиров А. Бевосита ва билвосита солиқларнинг иқтисодиётга таъсири. Бозор, пул ва кредит, 5, 2005
60. Тошмуродова Б.Э. Янги Солиқ кодекси қандай бўлиши керак? Солиқ тўловчининг журнали, 6, 2005 (40)
61. Тошмуродова Б.Э. Корхоналарда солиқ менежментининг иқтисодий ривожланишга таъсири. Бозор, пул ва кредит 6, 2005
62. Юсупов Ю. Нужен ли нам новый налоговый кодекс? Экономическое обозрение, 7, 2005.
63. Яхъеев Қ. Солиқ: Кодексда қандай тамойиллар бўлгани маъқул. Ўзбекистон овози, 2005, 10 феврал.
64. Яхъеев Қ. А. Асосийси - хазинавий самарадорлик Солиқ тўловчининг журнали 1, 2004.

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ**

Тошкент Молия инситути

Молиявий менежмент кафедраси

Ўқув услубий бошқарма томонидан
рўйхатга олинди

№ _____

« _____ » _____ 2006 й.

«ТАСДИҚЛАНДИ»

Ректор А. Ваҳобов

« _____ » _____ 2006й

«Солиққа тортиш амалиёти»

фанидан ишчи ўқув

Дастури

5А340801 - «Солиқлар ва солиққа тортиш»

магистратура мутахассисликлари учун

Тошкент- 2006

Мазкур ишчи ўқув дастури “Молиявий менежмент” кафедрасида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия этилган (2006 йил 20 май 12-сонли баённома).

Кафедра мудири:

Б. Тошмуродова

Мазкур ишчи ўқув дастури Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг Институт қошидаги Олий ўқув юртлараро илмий-услубий Кенгашидаги муҳокама этилган ҳамда нашрга тавсия қилинган. (8-сонли баённома, 2006 йил 22 июл)

Кенгаш раиси:

А. Ваҳобов

Тузувчилар:

и.ф.н., доц. Б. Тошмуродова,
кат. ўқ. С. Абдурахимова

Такризчилар:

и.ф.н., доц. Т. Мирзаев
и.ф.н., доц Р.Бахрамов

«Солиққа тортиш амалиёти» фанидан ўтиладиган мавзулар ва улар бўйича машғулот турларига ажратилган соатлар ҳажмининг тақсимоти

т/р	Фан мавзуларининг номи	Жами соатлар	Магистратура йўналишларида 5А340801-Солиқлар ва солиққа тортиш		
			Майруза	Амалий машғулот	Мустақил таълим
1	2	3	4	5	6
1	Солиққа тортиш амалиётини ташкил этишнинг ҳуқуқий асослари	6	2	2	2
2	Давлат солиқ хизмати органларининг ташкилий тузилиши ҳуқуқлари ва бурчлари	6	2	2	2
3	Юридик шахсларни солиққа тортиш амалиёти	18	6	6	6
4	Хорижий инвестиция иштирокидаги корхоналарни солиққа тортиш амалиёти.	12	4	4	4
5	Жисмоний шахсларни солиққа тортиш амалиётини ташкил этишнинг ўзига хос хусусиятлари	12	4	4	4
6	Тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи юридик шахсларни солиққа тортиш амалиёти.	6	2	2	2
7	Ўзбекистонда савдо ташкилотларини солиққа тортиш амалиётини ташкил этишнинг ўзига хос хусусиятлари	12	4	4	4
8	Солиқ тушумларини таҳлилини юритишни ташкил этиш	6	2	2	2
9	Солиқ тушумларини режалаштириш амалиётини ташкил этиш.	6	2	2	2
10	Ациз солиғини ундириш амалиётини ташкил қилиш механизми	6	2	2	2
11	Солиққа тортиш амалиётида солиқ назоратини юритиш тартибини ташкил қилиш.	12	4	4	4
	Жами:	108	36	36	36

«Солиққа тортиш амалиёти» фанидан маъруза машғулоти мавзулари

1- мавзу. Солиққа тортиш амалиётини ташкил этишнинг ҳуқуқий асослари (2 соат)

Солиққа тортиш амалиётини ташкил этишида солиқ ўонунчилигидан фойдаланиши. Солиққа тортиш амалиётини белгиловчи қонунлар. Ўзбекистон республикаси Конституцияси. Ўзбекистон Республикаси Солиқ Кодекси. Алоҳида солиқ турлари ҳаракатини белгиловчи меъёрий ҳужжатлар. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонлари. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси қарорлари. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари. Халқаро шартномалар. Меъёрий ҳужжатларга қўшимча ва ўзгартиришлар киритиш. Давлат Солиқ хизмати тўғрисидаги Ўзбекистон Республикаси қонуни. Қонунларнинг ҳаракатини бекор қилиш тартиби.

Адабиётлар. 4,5,6,8,11,12,16, 6-бўлим 2,5, 6,15, 16, 19,24,25, 26
7-бўлим 14,19, 21 77, 80, 82, 85

2-мавзу. Давлат солиқ хизмати органларининг ташкилий тузилиши ҳуқуқлари ва бурчлари (2 соат)

Солиқни ундирувчилар тушунчаси. Солиқ органларининг таркибий тузилиши. Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси, унинг бўлимлари ва функциялари. Давлат солиқ бошқармалари, уларнинг бўлимлари ва функциялари. Давлат солиқ инспекциялари. Давлат солиқ инспекциясининг таркибий тузилиши. Бўлимлари ва функциялари. Давлат солиқ органларининг ҳуқуқлари ва бурчлари. Солиқларни ундириш усуллари. Солиқларни ундиришнинг ташкилий масалалари.

Адабиётлар рўйхати. 1, 4,5,6,8,11,12,16, 7-бўлим 2,5, 6,13, 14,15,16, 23,25, 26

3-мавзу. Юридик шахсларни солиққа тортиш амалиёти (6 соат)

Давлат солиқ органларида юридик шахсларни солиққа тортиш бўлимлари фаолияти билан танишув. Солиққа тортиш мақсадларида юридик шахсларнинг гуруҳланиши. Фаолият турига қараб гуруҳлаш. *Мулк шаклига қараб гуруҳлаш. Солиққа тортиш тизимининг қўлланилишига қараб гуруҳлаш.*

Юридик шахслар тўлайдиган солиқ ва йиғимлар таркиби ва структурасини ҳудудлар бўйича таҳлил этиш (туман, шаҳар, вилоят, республика). Юридик шахслар чораклик, йиллик ҳисоботларини «ўқиш» орқали улар молиявий ҳолатига баҳо бериш. Юридик шахслар тўлайдиган солиқлар ва йиғимлар бўйича солиқ ҳисоблари йиғиндисини тузиш ва уларга баҳо бериш.

Қўшма корхоналарни солиққа тортиш амалиётини ташкил этиш масалалари.

Адабиётлар рўйхати. 1,4,5,6,8,11,12,16, 4-бўлим 2,5,6,8,13,14,23,25,26, 45,48,50,52,55.

4-мавзу. Хорижий инвестиция иштирокидаги корхоналарини солиққа тортиш амалиёти (4 соат)

Хорижий инвестиция иштирокидаги корхоналарни солиққа тортиш хусусиятлари. Давлат солиқ қўмитасидаги хорижий инвестициялар билан ишлаш бўлимлари иш фаолиятини ташкил қилиш тартиби, вазифалари. Давлат солиқ бошқармалари ва давлат солиқ инспекциялариташкил этилган хорижий корхоналар билан ишлаш бўлимлари фаолияти билан танишиш. Сўнгги йилларда хорижий корхоналар фаолиятидаги ўзгаришлар таҳлили. Уларни фаолият турлари, ишлаб чиқариш тармоқлари, соҳалар бўйича корхоналар сонини таҳлил қилиш. Ялпи ички маҳсулотни ишлаб чиқаришда улар улушининг ҳолатининг ўзгариши.

Адабиётлар рўйхати. 1, 4,5,6,8,11,12,16, 6-бўлим 2,5, 6,13, 14, 23,25, 26, 33,35,65,77.

5-мавзу. Жисмоний шахсларни солиққа тортиш амалиётини ташкил этишнинг ўзига хос хусусиятлари (4 соат)

Жисмоний шахслар тулайдиган солиқлар ва тўловлар таркиби ва стурктаси. Давлат солиқ инспекцияларида жисмоний шахсларни солиққа тортиш тартибининг ташкил этилиши. Жисмоний шахслар даромад солиғини ҳисоблаш ва тўлаш тартиби. Жисмоний шахслар даромадларини декларациялаш. *Давлат солиқ органларида даромадларни декларациялаш бўлимларининг фаолияти.*

Адабиётлар. 4,5,6,8,11,12,16, 6-бўлим 2,5, 6,15, 16, 19 24,25, 26
7-бўлим 14,19, 27,33, 34, 77, 80, 82, 85

6-мавзу. Тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи жисмоний шахсларни солиққа тортиш (2 соат)

Республикада тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи жисмоний шахсларни солиққа тортишнинг ўзига хос хусусиятлари. Тадбиркорликнинг фаолият турлари. Тадбиркорларнинг даромадларини ўтғий солиққа тортиш. Тадбиркорлардан ундириладиган солиқ тушумлари динамикасининг ҳудудлар бўйича таҳлили. тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи жисмоний шахсларни солиққа тортишдаги муаммолар.

Адабиётлар рўйхати. 1, 4,5,6,8,11,12,16, 21,25, 26,31, 34, 36,37, 38,67,71, 72,76.

7-мавзу. Ўзбекистонда савдо ташкилотларини солиққа тортиш амалиётини ташкил этишнинг ўзига хос хусусиятлари (4 соат)

Давлат солиқ органларида савдо ташкилотларини солиққа тортиш бўлимларининг фаолияти, функциялари ва вазифалари. Савдо ташкилотларини солиққа тортиш тартибини белгиловчи меъёрий ҳужжатлар тўплами. Савдо ташкилотлари турлари. Улгуржи савдо ташкилотларини солиққа тортиш хусусиятлари. Чакана савдо ташкилотларини солиққа тортиш хусусиятлари. Умумий овқатланиш корхоналарини солиққа тортиш тартиби. Савдо соҳасидаги микрофирмаларини ва кичик корхоналарни солиққа тортиш. *Савдо ташкилотлари турларига қараб солиқ ҳисоблари йигиндисини тузиш ва уларнинг фарўланишига баҳо бериш. Савдо корхоналари чораклик ва йиллик ҳисоботларини таҳлил ўлиши. Ҳудудлар бўйича савдо ва умумий овқатланиш корхоналаридан ундирилаётган солиқ тушумларига баҳо бериш ва тегишли хулосалар чиқариш.*

Адабиётлар. 4,5,6,8,11,12,16, 2,5, 6,15, 16, 19 24,25, 26

14,19, 21 75, 78, 83, 84,

8-мавзу. Солиқ тушумлари таҳлилинини юритишни ташкил этиш (2 соат)

Давлат солиқ органларида солиқ тушумлари таҳлилинини ташкил этиш. Солиқ тушумларини таҳлил этиш турлари ва шакллари. Солиқ тушумларини тармоқлар, ҳудудлар бўйича динамик таҳлил этиш. Таҳлил натижаларидан тегишли хулосалар чиқариш.

Иқтисодий кўрсаткичлар ва солиқ тушумлари курсаткичларининг боғлиқлиги. Солиқ қонунчилиги ва солиқ тушумларининг боқлиқлиги.

Таҳлил натижаларидан магистрлик ишини ёзишда фойдаланиш. *Магистрлик иши мавзусига қараб фойдаланиш мақсадида солиқ тушумлари таҳлили курсаткичлари асосида турли шакл ва кўринишдаги таҳлилий жадваллар тузиш.*

Адабиётлар. 4,5,6,8,11,12,16, 6-бўлим 2,5,6,15,16,19,24,25,26, 7-бўлим 14,19,21,77,80, 82,85.

9-мавзу. Солиқ тушумларини режалаштириш амалиётини ташкил этиш (2 соат)

Давлат солиқ органларида солиқни режалаштириш бўлимларининг ташкил этилиши. Режалаштириш бўлимининг вазифалари ва функциялари. Солиқни режалаштириш бўлимидаги маълумотлар ва иш қоғозлар билан танишиш. Алоҳида ҳудудлар, тармоқлар буйича ва марказлаштирилган ҳолда солиқ тушумларини режалаштириш. Солиқ тушумларининг режадаги миқдорига таъсир этувчи иқтисодий омиллар.

Юридик шахсларнинг молиявий фаолиятини назорат қилиш. Жисмоний шахслар даромадларини назорат қилиш. Тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи жисмоний шахслар фаолиятини назорат ўлишининг ташкил этилиши.

Адабиётлар рўйхати. 1, 4,5,6,8,11,12,16, 21,25, 26,31, 34, 36,37, 38,67,71, 72,76.

10- мавзу. Акциз солиғини ундириш амалиётини ташкил қилиш механизми

Давлат солиқ кўмитасидаги Акциз бўлимининг иш фаолияти тартиби ва вазифалари. Давлат солиқ бошқармаларидаги акциз бўлимлари иш фаолияти тартиби ва вазифалари. Давлат солиқ инспекцияларида ташкил этилган акциз бўлимлари фаолияти иш юритиш тартиби ва функциялари. Акциз солиғини ундиришни ташкил қилишнинг ўзига хос хусусиятлари. Акциз маркаларини юритиш тартиби. Акцизоти товарларини яширин ишлаб чиқариш орқали акциз солиғини тўлашдан қочиш ҳолларини аниқлаш бўйича ишларни ташкил қилиш.

Адабиётлар рўйхати. 1, 4,5,6,8,11,12,16, 7-бўлим 2,5, 6,13, 14,15,16, 23,25, 26

11-мавзу. Солиққа тортиш тизими назоратини юритиш тартиби ва молиявий чораларнинг қўлланилиши (4 соат)

Давлат солиқ органларида солиқларнинг ўз вақтида ва тўлиқ ундирилиши устидан назоратнинг ташкил этилиши. Назорат ўлиш турлари ва уларни мувофиқлаштириш. Солиқ муносабатларида низоларни қараб чиқиш. Солиқ субъектларининг жавобгарлиги. Солиқ тўловчини жавобгарликдан озод қилиш. Солиқлар ва йиғимлар бўйича боқимандаларни ундириш тартиби. Молиявий жазо чоралари ва уларнинг қўлланилиши. Солиқ тўлаш муддатларини белгилаш. Молия йили. Даъво қилиш муддати. Маълумотларнинг махфийлиги. *Солиқ тўловчининг рўйхат рақами. Солиқлар ва йиғимлар суммасини ҳисоблаб чиқаришнинг тўғри ва аниқлигини текшириш. Солиқ ва йиғимларни тўлаш. Солиқ ва йиғимлар суммаларини қайтариш.*

Адабиётлар рўйхати. 1, 4,5,6,8,11,12,16, 6-бўлим 2,5, 6,13, 14, 23,25, 26, 33,35,65,77.

Изоҳ: Мустақил таълим мавзулари курсивда берилган.

“Солиққа тортиш амалиёти” фанидан семинар машғулоти мавзулари рўйхати

1-мавзу. Солиққа тортиш амалиётини ташкил этишнинг ҳуқуқий асослари

2-мавзу. Давлат солиқ хизмати органларининг ташкилий тузилиши ҳуқуқлари ва бурчлари

3-мавзу. Юридик шахсларни солиққа тортиш амалиёти

4-мавзу. Хорижий инвестиция иштирокидаги корхоналарини солиққа тортиш амалиёти

5-мавзу. Жисмоний шахсларни солиққа тортиш амалиётини ташкил этишнинг ўзига хос хусусиятлари

6-мавзу. Тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи жисмоний шахсларни солиққа тортиш

7-мавзу. Ўзбекистонда савдо ташкилотларини солиққа тортиш амалиётини ташкил этишнинг ўзига хос хусусиятлари

8-мавзу. Солиқ тушумлари таҳлилини юритишни ташкил этиш

9-мавзу. Солиқ тушумларини режалаштириш амалиётини ташкил этиш

10- мавзу. Акциз солиғини ундириш амалиётини ташкил қилиш механизми

11-мавзу. Солиққа тортиш тизими назоратини юритиш тартиби ва молиявий чораларнинг кўлланилиши

Курс ишлари режалаштирилмаган

4. Тавсия этилаётган мавзулар бўйича кўргазма-намойиш материаллари рўйхати

4.1. Ўқув жараёнини ташкил этишда мавзуларни кўрагазмали воситалардан, слайдлар, диапроектор ва жадваллардан фойдаланиш асосида ўрганиш кўзда тутилган. Айрим аниқ масалаларни ўрганишда шахсий компьютерлардан фойдаланиш тавсия этилади.

Тахлиллар, прогнозли кўрсатакичларни ҳисоблаш, диаграммаларни, персонал компьютерда электрон таблицаларда excel 7,0 пакети билан ишлаш асосларини ўрганиб ўтказиш.

Персонал компьютерда «право» «NORMA» системаси билан ишлашни ўрганиш ва ўқиш жараёнида ундан билан фойдаланиш.

Ўзбекистон Республикаси давлат молияси макроиктисодий таҳлиliga доир ва стратегик молиявий режалаштириш амалиётига оид ўқув мисоллари (рус тилида). Молия Вазирлиги ҳомийлигида “Бюджет-солиқ сиёсати” Маркази томонидан тузилган.

Масофавий ўқитиш соатлари: www.google.ru. ; www.yandex.ru.; www.rumbler.ru.; www.worldbank.org.ru.; www.imf.org.

Статистик тўпламлар:

1. Страны мира в цифрах за 2000, 2001 г.
2. Социально-экономическое положение Республики Узбекистан за 2000, 2001, 2002 г.
3. Отчеты МВФ за 2003, 2004 г.

4.2 Ўзлаштириш назорати

Ушбу фан бўйича магистрантлар билимини баҳолаш ўқув рейтинг тизими бўйича жорий, оралиқ ва якуний баллар асосида баҳоланади.

5. ТАВСИЯ ЭТИЛАДИГАН АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ

1. Ўзбекистон Республикаси Қонунлари

1. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси - Тошкент: «Ўзбекистон», 2003.
2. Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодекси. Т.: Адолат, 2002
3. Ўзбекистон Республикасининг “Тадбиркорлик тўғрисида”ги Қонуни, 1996 йил 15

2. Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармонлари.

1. «Бозор ислохотларини чуқурлаштириш ва иқтисодиётни янада эркинлаштириш соҳасидаги устувор йўналишлар амалга оширилишини жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. 14.06.2005й.

2. «Микрофирмалар ва кичик корхоналарни ривожлантиришни рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. 21.06.2005й.

3. «Макроиктисодиёт ва статистика Вазирлигини қайта тузилиши тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. 25.11.2002й.

4. «Жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни ислоҳ қилиш ҳамда модернизациялаш мақсад ва вазифаларини амалга ошириш Дастури тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қарори. 10.03.2005й.

5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Хусусий тадбиркорлик, кичик ва ўрта бизнесни ривожлантиришни янада рағбатлантириш чора - тадбирлари тўғрисида”ги Фармони, 1998 йил 9 апрел.

6. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Вазирликлар, идоралар ва корхоналар айланма маблағларининг нормативлари тўғрисида”ги қарори, 1997 йил 25 феврал.

7. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Маҳсулот (иш, хизматлар)ни ишлаб чиқариш ва сотиш харажатларининг таркиби ҳамда молиявий натижаларини шакллантириш тартиби тўғрисида”ги Низом, 2004 йил декабр

3.Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қарорлари.

1.“2005 йилда ижтимоий -иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2006 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устувор йўналишлари тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Қарори. 10.02.2006й.

2.Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 20 октябрдаги “2005 йилнинг тўққиз ойида мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ҳамда иқтисодиётни ислоҳ қилиш ва эркинлаштириш жараёнларини чуқурлаштириш юзасидан устувор вазифаларни амалга оширилиши” муҳокамасининг мажлиси. “Халқ сўзи” газетаси, 2005 йил 21 октябр, №209 (3754).

3.Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Корхоналар иқтисодий ночорлигининг белгиларини аниқлаш учун мезонлар тизими” қарори, 1999 йил 26 июл

4.Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Корхоналарни соғломлаштириш ҳамда тўлов қобилятлилигини тиклаш бўйича намунавий молиявий режа”, 1997 йил 31 март

5.«Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 5 декабрдаги 610 сонли Ўзбекистон Республикасининг 2006 йилги бюджет параметрлари тўғрисида»ги қарори. Солиқлар ва божхона хабарлари,2006 йил 7 январь.

4.Ўзбекистон Республикаси Президенти асарлари.

6.Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Бешинчи ялпи мажлисида Президент И.А.Каримовнинг “Мамлакатимиз тараққиётининг қонуний асосларини мустаҳкамлаш фаолиятимиз мезони бўлиши даркор” мавзусидаги нутқи. 2006 йил 27 февраль, Тошкент оқшоми газетаси.

7.Ўзбекистон Республикасининг 2005 йилдаги ижтимоий-иқтисодий ривожланиши натижалари ҳамда 2006 йилнинг асосий иқтисодий йўналишлари тўғрисида Президент И.А.Каримовнинг нутқи 2006 йил 11 февраль, Халқ сўзи газетаси;

8.Каримов И.А.Ватан равнақи учун ҳар биримиз масъулмиз -Т.: «Ўзбекистон», 2001

9.Каримов И.А. “Халқимиз фаровонлигининг барқарор ўсишини таъминлаш-устувор вазифа” Халқ сўзи, 2001 йил 12 январ

10.Каримов И.А. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этишдир. Т., 2005.

11.Каримов И.А. Озод ва обод Ватан, эркин ва фаровон ҳаёт-пировард мақсадимиз. – Т.: Ўзбекистон 2000й, 489-бет.

12.Каримов И.А. Иқтисодиётни эркинлаштириш, ресурслардан тежамкорлик билан фойдаланиш. –Т.: Ўзбекистон, 2002.

13.Каримов И.А. Ислохотлар стратегияси мамлакатимиз иқтисодий салоҳиятини юксалтириш. 2002 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2003 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг асосий йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маъруза. Халқ сўзи, 2003 йил 18 февраль.

14.Каримов И. А. Биз танлаган йўл-демократик тараққиёт ва маърифий дунё билан ҳамкорлик йўли. «Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн биринчи сессиясидаги маъруза. Халқ сўзи, 2003 йил 28 апрель.

15.Каримов И. А. Эскича қараш ва ёндашув билан янгича ҳаёт куриб бўлмайди. /2005 йил 7 февралда Оқсарой Қароргоҳидаги маъруза. 2005 йил 7 февраль.

16.Ўзбекистон Республикаси Вазирликлари меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлари

17. Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика қўмитасининг Аҳоли статистикаси бўйича 2006 йилги иш режаси. Т.: 2005

5. Дарсликлар

1. Бошқарув таҳлили. Ўқув қўлланма. М.Қ.Пардаев, А.Х. Шоалимов- Т: “Иқтисодиёт ва ҳуқуқ дунёси”, 2005
2. А.Латипов Землепользование и налогообложение. / Состовитель. – Т: “Мир эконмики и права”, 2005
4. Адамов Н.А. Бухгалтерский учет и налогообложение в строительстве. Учебник.- М: Финансы и статистика, 2005
5. Лукаш Ю.А. Оптимизация налогов. Методы и схемы. М: Гросс Медиа, 2005.
6. Сердюков А.Э. Налоги и налогообложение: Учебник для вузов. – СПб: ПИТЕР, 2005.
7. Морозова Ж..А. Риэлтерские организации. Бухгалтерский учет иналогообложение. Учебник.- М: «Вершина,»2005.
8. Горемыкин В.А. Лизинг. Учебник.- М: «ФИЛИНЪ»Информ центр XXI века, 2005.
9. Антоненко И.В Бухгалтерский учет и налогообложение лизинговқх операций. Учебное пособие.- М: “Бухгалтерский учет,» 2005.-130 стр. 1 экз.
10. Семенихина В. В. Услуги связи: Бухгалтерский учет и налогообложение.- М: ЭКСМО, 2005.
11. Оптимизация и минимизация налогообложения: Практическое руководство.-М: “Вершина,» 2006.- 128. 1 экз.
12. Началов А.В. Представительские расходы: учет и налоги. Учебное пособие.-М: «Статус-Кво,» 2005.- 60 стр. 1экз.
13. Лозовой А.М. Налоги и налогообложение. Конспект лекций.-Ростов на Дону: Феникс, 2005.-288 стр. 1 экз.
14. Макарьева В.И. 100 проблем и примеров определения объекта налогообложения. Спец. Выпуск журнала «Горячая линия бухгалтера»М: Журнал «Горячая линия бухгалтера,» 2005.- 280 стр. 1 экз.
14. Скляренко В.К. Экономика предприятия: Учебник.-М: ИНФРА-М, 2006.-526 стр. 1 экз.
16. Макарьева В.И. Оптимизация налогообложения.-м: Журнал «Горячая линия бухгалтера,» 2005.-120 стр. 1 экз.
17. Инновационный менеджмент: Учебник.-М: Вузовский учебник, 2006.-382 стр. 1экз.
18. Коупленд Том. Стоимость компаний: Оценка и управление.-М: «Олимп-Бизнес», 2005.- 576 стр. 1 экз.
19. Государственное регулирование деятельности коммерческих организаций. Москва 2001. Изд-ва «Новый век»208 стр.
20. Толковый словарь аудиторских, налоговых ибюджетных терминов / Под.ред. Н.Г. Сычева, В.В. Ильина- М: Финансы и статистика. 2001-272 стр.
21. Предпринимательство: Учебник / Под ред. М.Г. Лапусты.- 2-е изд., исправление и дополнение М: ИНФРА-М, 2002.- 520 с.1 экз.
22. Қўшилган қиймат солиғи./ Муаллифлар: Ш. А. Тошматов, М.М. Комилов ва бошқа.- Тошкент: “Иқтисодиёт ва ҳуқуқ дунёси”, 2004.-184 бет. 10экз.
23. А.Б. Маманазаров. Маҳаллий бюджет ва солиқ. Т: “Маърифат-мадаткор”, 2004.- 120 бет. 10 экз.
24. К. Б. Уразов. Савдода бухгалтерия ҳисоби ва солиққа тортиш.-Т: “Иқтисодиёт ва ҳуқуқ дунёси ”, 2004.- 336 бет. 2 экз.
25. «Оптимизация и минимизация налогообложения» практ руководство. М: Вершина 2006 128 стр.
26. Гадов Э.Ф. Хайдаров Годовой отчет. 2005 Т: Мир эканомики и право.

27. Началов А.В. Представительские расходы учет иналоги. Учебное пособие М: Статус- Кво. 2005 60 стр.
28. Лозовой А.М. Налоги иналогообложения. Конспект лекции. Ростов-на Дону: Феникс 2005 -288 стр.
29. Макарьева В.И. Сто проблем ипримеров определения объекта налогообложения. М: Горячая линия бухгалтера 2005 280 стр.
30. Макарьева В.И. Оптимизация налогообложения.М: Горячая линия бухгалтера 2005 120 стр.
31. Фатхудинов Р.А. Иннаваационный менежмент Учебник М: ВУЗовский 2006 382 стр.
32. Дадабаев. Налогообложение и правовое регулирование Учебное пособие. 2005
33. Беганов В.С. Абдуллаев Ж.Х. Бевосита солиқларга тортиш. Тошкент Иқтисодиёт ва ҳуқуқ Дунёси 2004 йил.
34. Абдуллаев Ж.Х. Налог на добавленную стоимость Сборник нормативных документов Мир эканомики иправо.
- 35.Сборник нормативно правовых актов по налогом и сборам РУЗ. Ташкент Мир Эканомики и право 2005 г.
- 6.Ўқув қўлланмалар**
- 1.Муаллифлар гуруҳи. Ўзбекистонда бизнес кейслар: Ўзбекистон Республикасидаги бизнес таълимотида “Кейс – Стади” услубининг қўлланиши. Ўқув қўлланма. – Т.: Академия, 2006.
- 2.Ўзбекистон иқтисодиётни либераллаштириш йилларида. 1,2,3,4,5-қисмлар. Академик С.С.Фуломов таҳрири остида. Т.: ТДИУ, 2006.
- 3.Л.В. Голиш. Технологии Обучения на лекциях и семинарах в экономическом вузе. 2005.
- 4.Л.В. Голиш. Введение в технологизацию обучения в экономическом вузе. 2005
- 5.Ф.М. Назарова. Образовательная технология по учетному предмету “Лизинговые операции”. 2005
- 6.Ахунова Г.Н. Введение в проектирование и планирование педагогических технологий в экономическом образовании – Т: IQTISID. 2006.
- 7.Романов А.Н. Даидбеков «Комплексная кейс технология и ее значения для развития системы экономического образования» М.: 2005
- 8.The Political Economy of New Labour: Labouring Under False Pretences? Автор: Colin Hay ISBN: 0719054826 Год: 2005.
- 9.Global unions. Theory and strategies of organized labour in the global political economy (глобальны союзы. Теория и стратегии организованного труда в глобальной политической экономике) язык eng. Автор: Harrod Издательство: TAYLOR ISBN: 0-415-28811-8 Год: 2005.
- 10.Global Unions?: Theory and Strategies of Organized Labour in the Global Political Economy (Routledge/RIPE Studies i GLocal Political Economy) : Автор: Jeffrey Harrod, Robert O'Brien ISBN: 0415288118 Год: 2005.
- 11.Ўзбекистан Республикаси Солиқ қонунчилиги буйича норматив актлар тўплами. 1-2 қисм. Тошкент 2002 й.
- 12.2002 йил солиқлари ва мажбурий тўловлар буйича маълумотнома. Тошкент 2002 й.
- 13.Маҳсулот (иш, хизмат) ишлаб чиқариш ва сотиш ҳаражатлари таркиби ҳамда молиявий натижаларни шакллантириш тартиби тўғрисидаги низом. Тошкент 1999 й.
- 14.Ўзбекистон Республикасининг қонуни "Бож тарифи тўғрисида" 1997 йил 29 август.
- 15.Ўзбекистон Республикасининг қонун "Давлат божхона хизмати тўғрисида" 1997 йил 29 август (1998 йил 1 майдаги ўзгартириш ва қўшимчалар билан).
- 16.Экспорт-импорт юқларини расмийлаштиришда божхона органларига тақдим этиладиган ҳужжатлар рўйхати. Ўзбекистон Республикаси Адлия Вазирлигидан 1998 йил 8 апрелда 428-сон билан рўйхатдан ўтган.

17.Жами йиллик умумий даромад хақида декларация (баённома) тўлдириш бўйича услубий қўлланма. /Солиқ тўловчининг журнали/, 2000 йил 2-сон.

18.Маликов Т.С. “Солиққа тортишнинг долзарб муаммолари”. Тошкент “Академия” 2002 й.

19.Смит А. “Исследование о природе и причинах богатства народов”. Москва МП “Эконов”, “Ключ” 1998 г.

7. Илмий –амалий анжуманлар маърузалари тўплами

1.Семнадцатые международные плехановские чтения. Тезисы докладов. –М.: 2004

2.Восемнадцатые международные плехановские чтения. Тезисы докладов. –М.: 2005

3.Девятнадцатые международные плехановские чтения. Тезисы докладов. Часть I, II. –М.: 2006

4.“Миллий иқтисодиёт соҳаларида халқаро тажрибани ўрганиш ва уни кичик бизнес, хусусий тадбиркорликни ривожлантиришда татбиқ этиш” илмий – амалий анжуман. Маърузалар тўплами. – Т.: ТДИУ, 2005.

8.Статистик маълумотлар тўпламлари

1.Демографический ежегодник Узбекистана. Т.: 2004. 285-287 стр.

2.О`zbekiston iqtisodiyoti. 2005 № 8. 77- bet.

3.Социальное развитие и уровень жизни населения в Узбекистане. Т.: 2003.

4.Статистический сборник. – Т.: Государственный комитет Республики Узбекистан по статистике, 2005. -304 с.

9.Интернет сайтлари

1.<http://www.spc.gov.uz//ru/esupport/index3> . Рыночная инфраструктура

2.<http://www.spc.gov.uz//ru/esupport/index5> Обеспечение малого бизнеса ресурсами

3.Виртуал кутубхона электрон дарсликлари ва ўқув қўлланмалари.

4.<http://www.nalog.ru/declare/specific.shtml>

5.<http://www.nalog.uz>.

6.<http://www.iet.ru/usaid/2b/2.htm>

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

Тошкент Молия институти

Молиявий менежмент кафедраси

Ўқув услубий бошқарма томонидан
рўйхатга олинди

№ _____

« _____ » _____ 2006 й.

«ТАСДИҚЛАНДИ»

Ректор А. Ваҳобов

« _____ » _____ 2006й

СОЛИҚ МУНОСАБАТЛАРИНИ БОШҚАРИШ

фанидан ишчи ўқув

Дастури

5А340601-«Корхона молияси» магистратура мутахассисликлари учун

Тошкент -2006

Мазкур ишчи ўқув дастури “Молиявий менежмент” кафедрасида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия этилган (2006 йил 20 май 12-сонли баённома).

Кафедра мудири:

Б. Тошмуродова

Мазкур ишчи ўқув дастури Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг Институт қошидаги Олий ўқув юртлараро илмий-услубий Кенгашидаги муҳокама этилган ҳамда нашрга тавсия қилинган. (8-сонли баённома, 2006 йил 22 июл)

Кенгаш раиси:

А. Ваҳобов

Тузувчи:

и.ф.н., доц. Б. Тошмуродова,

Такризчилар:

и.ф.н, доц. Т. Мирзаев

и.ф.н., доц Р.Бахрамов

“Солиқ муносабатларини бошқариш» фанидан ўқитиладиган мавзулар ва улар бўйича машғулот турларига ажратилган соатлар ҳажмининг тақсимооти

т/р	Фан мавзуларининг номи	Жами соатлар	Магистратура мутахассисликларида 5А340604-“Қорхона молияси”		
			Маъруза	Амалий машғулот	Мустақил таълим
1	2	3	4	5	6
1.	Ўзбекистон Республикасида солиқ тизими таркиби.	6	2	2	2
2.	Солиқ бошқаруви (маъмурчилиги) ташкилий асослари	6	2	2	2
3	Солиқ муносабатларини бошқаришнинг ҳуқуқий асослари.	6	2	2	2
4	Солиқ муносабатларини тартибга солиш орқали иқтисодий тартибга солиш	6	2	2	2
5	Молиявий ресурсларни бошқаришда солиқ имтиёзларидан фойдаланиш	12	4	4	4
6	Солиқ юқини оптималлаштириш орқали солиқ муносабатларини бошқариш	12	4	4	4
7	Солиқ назоратини ташкил этиш орқали солиқ муносабатларини бошқариш	12	4	4	4
Жами:		60	20	20	20

“Солиқ муносабатларини бошқариш» фанидан маъруза машғулотлари мавзулари

1-мавзу. Ўзбекистон Республикасининг солиқ тизими (2 соат)

Ўзбекистон Республикаси солиқ тизимининг шаклланиши бошқаруви. Ўзбекистон республикаси давлат бюджетининг таркиби ва тuzилмаси. Айрим солиқ тўловчилар гуруҳлари учун солиққа тортишнинг содддалаштирилган тизимининг қўлланилиши. Солиқлар ва тўловларни қорхоналар молиявий ҳолатига таъсирига Қараб гуруҳлаш. Оборотдан тўланадиган солиқлар. Фойдадан тўланадиган солиқлар. Давр харажатлари таркибига киритиладиган солиқлар. Соф фойдадан тўланадиган солиқлар.

Адабиётлар: 1,3,5,7,8,11,34, 76,34,54.

2-мавзу. Солиқ муносабатларини ташкилий асослари (4 соат)

Солиқ муносабатларига киришувчи субъектлар. Солиқ тўловчилар ва уларни гуруҳлаш. Солиқ тўловчи жисмоний шахслар ва уларнинг таркиби. Солиқ тўловчи юридик шахслар ва уларнинг таркиби. Солиқ тўловчиларнинг ҳуқуқлари ва бурчлари. Солиқни ундирувчилар тушунчаси. Солиқ органларининг таркибий тuzилиши. Қзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси. Давлат солиқ бошқармалари. Давлат солиқ инспекциялари. Давлат солиқ органларининг ҳуқуқлари ва бурчлари. Солиқларни ундириш усуллари. Солиқларни ундиришнинг ташкилий масалалари.

Адабиётлар: 1,3,5,7,8,11,34, 34,54,55, 56,77,75,87,90,100,103.

3-мавзу. Солиқ муносабатларини бошқаришнинг ҳуқуқий асослари (4соат)

Солиққа тортиш тизимини белгиловчи Қонунлар. Ўзбекистон республикаси Конституцияси. Ўзбекистон Республикаси Солиқ Кодекси. Алоҳида солиқ турлари ҳаракатини белгиловчи меъёрий ҳужжатлар. Қзбекистон Республикаси Президентининг Фармонлари. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қарорлари. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Қарорлари. Халқаро шартномалар. Меъёрий ҳужжатларга кўшимча ва ўзгартиришлар киритиш. Давлат Солиқ хизмати тўғрисидаги Ўзбекистон Республикаси Қонуни. Қонунларнинг ҳаракатини бекор қилиш тартиби.

Адабиётлар: 1,3,5,7,8,11,34, 34,5455, 56,77,75,87,90,100,103.

4-мавзу. Солиқ муносабатларини тартибга солиш орқали иқтисодиётни бошқариш (4 соат)

Иқтисодиётни тартиблашда давлат механизмнинг роли. иқтисодиётни бошқаришнинг бозор механизми. Солиқлар иқтисодиётни бошқаришнинг молиявий воситаси сифатида. Солиқлар воситасида истемолни бошқариш. Солиқлар воситасида талаб ва таклифни бошқариш. Солиқлар воситасида ишлаб чиқаришга таъсир ўтказиш. Солиқлар воситасида протекционизм сиёсатини юритиш. Протекционизм сиёсатининг ижобий ва салбий жиҳатлари. Солиқлар воситасида экспортни рағбатлантириш. Солиқлар воситасида ишлаб чиқаришнинг тузилмавий таркибига таъсир этиш. Солиқлар воситасида ташқи савдо балансига таъсир ўтказиш. Аҳоли даромадларини қайта тақсимлашда солиқлардан фойдаланиш. Солиқлар воситасида иқтисодий жараёнларга таъсир этиш усуллари.

Адабиётлар: 2,5, 25,39,41, 1,3,5,7,8,11,34, 34,5455, 56,77,75,87,90,100,103.

5-мавзу. Иқтисодиётни бошқаришда солиқ имтиёзлари дан самарали фойдаланиш (2 соат)

Солиқ имтиёзи тушунчасининг иқтисодий моҳияти. Имтиёзлардан фойдаланишни моҳиятига кўра гуруҳлаш. Ижтимоий имтиёзлар. Тадбиркорликни рағбатлантирувчи характердаги имтиёзлар. Рағбатлантирувчи солиқ имтиёзларини тақдим этишдан кўзланган мақсадлар.

Имтиёзлардан фойдаланиш билан боглиқ концепциялар. Имтиёзларни ҳуқуқий асосга кўра гуруҳлаш. Солиқ кодексига кўра бериладиган имтиёзлар. Президент Фармонларига асосан бериладиган имтиёзлар. Ўзбекистон республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Қарорларига асосан бериладиган имтиёзлар. Халқаро шартномаларга мувофиқ бериладиган имтиёзлар мазмуни. Ҳисоб-китоблар механизмни такомиллаштиришга оид ҳукумат комиссиясининг қарорларига асосан бериладиган имтиёзлар мазмуни.

Солиқ тўловчиларни тўлиқ озод этиш шаклидаги имтиёзлар. Солиққа тортиладиган айрим объектларни озод қилиш. Солиқлардан вақтинчалик озод қилиш. Солиққа тортилмайдиган минимум.

Солиқ имтиёзларининг самарасига таъсир этувчи омилларни мувофиқлаштириш.

Адабиётлар: 1,3,5,7,8,11,34, 76,34,54.

6-мавзу. Иқтисодий ривожланишни таъминлашда солиқ юкани оптималлаштириш (4 соат)

Солиқ юки тушунчасининг иқтисодий моҳияти. Солиқ юкани аниқлаш усуллари. Жами солиқ ва йиғимларнинг ялпи тушумдаги улуши. Солиқ юкига солиқ ва йиғимларнинг қўшилган қийматдаги улуши сифатида баҳо бериш. Солиқлар ва таннарх таркибини солиштириш. Солиқлар ва фойдалилик даражаси нисбатига баҳо бериш.

Солиқ муносабатларини бошқаришда солиқ юкани оптималлаштиришнинг роли. Солиқ юки даражасига солиқ гуруҳларининг таъсири. Солиқ юкининг тармоқлар ўртасида тақсимланишига баҳо бериш. Солиқ юкани пасайтириш йўллари. Солиқ юкани бошқариш орқали иқтисодий жараёнларга таъсир ўтказиш.

Адабиётлар: 1,3,5,7,8,11,34, 34,5455, 56,77,75,87,90,100,103,112, 113.

7- мавзу. Солиқ назоратини ташкил этиш орқали солиқ муносабатларини бошқариш (4 соат)

Давлат солиқ инспекциялари назорат қилувчи орган сифатида. Солиқларнинг ўз вақтида ва тўлиқ тўланиши устидан назоратни ташкил этиши. Солиқ муносабатларида низоларни қараб чиқиш. Солиқ муносабатлари субъектларининг жавобгарлиги. Солиқ тўловчини жавобгарликдан озод қилиш. Солиқлар ва йиғимлар бўйича боқимандаларни ундириш тартиби. Молиявий жазо чоралари. Солиқ тўлаш муддатларини белгилаш. Молия йили. Даъво қилиш муддати. Маълумотларнинг махфийлиги. Солиқ тўловчининг рўйхат рақами. Солиқлар ва йиғимлар суммасини ҳисоблаб чиқариш. Солиқ ва йиғимларни тўлаш. Солиқ ва йиғимлар суммаларини қайтариш.

Адабиётлар: 1,3,5,7,8,11,34, 76,34,54.

Изоҳ:-* Курсивда берилган кичик мавзулар мустақил таълимга тавсия этилади

“Солиқ муносабатларини бошқариш» фанидан семинар машғулоти учун мавзулар

1-мавзу. Ўзбекистон Республикасининг солиқ тизими

2-мавзу. Солиқ муносабатларини ташкилий асослари

3-мавзу. Солиқ муносабатларини бошқаришнинг ҳуқуқий асослари

4-мавзу. Солиқ муносабатларини тартибга солиш орқали иқтисодиётни бошқариш

5-мавзу. Иқтисодиётни бошқаришда солиқ имтиёзларидан самарали фойдаланиш

6-мавзу. Иқтисодий ривожланишни таъминлашда солиқ юкани оптималлаштириш

7- мавзу. Солиқ назоратини ташкил этиш орқали солиқ муносабатларини бошқариш

Ўқув режасида курс ишлари режалаштирилмаган

Тавсия қилинадиган адабиётлар рўйхати.

Қонулар ва бошқа ҳуқуқий-сиёсий ҳужжатлар

1. Ўзбекистон Республикасининг «Чет эллик инвесторлар ҳуқуқларининг кафолатлари ва уларни ҳимоя қилиш чоралари тўғрисида»ги Қонуни 1998 йил 30 апрел
2. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси. Т.:Ўзбекистон. 1992 й.
3. Ўзбекистон Республикаси Солиқ Кодекси. Т.:Ўзбекистон. 2002 й.
4. Ўзбекистон Республикасининг «Тадбиркорлик фаолияти эркинликлари ва кафолатлари тўғрисида»ги Қонуни
5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Тўғридан-тўғри хусусий хорижий инвестицияларни жалб этишни рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони 2005 йил 11 апрел
6. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Тадбиркорлик субъектлари томонидан тақдим этиладиган ҳисоботлар тизимини такомиллаштириш ва уни ноқонуний талаб қилганлик учун жавобгарликни кучайтириш тўғрисида»ги Қарори 2005 йил 15 июн
7. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Бевосита хусусий хорижий инвестицияларни жалб этишни рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» 2005 йил 11 апрелдаги ПФ-3594 Фармонини амалга ошириш чора-тадбирлари ҳақида»ги Қарори 2005 йил 2 август.
8. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «2005 йил учун Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети параметрлари тўғрисида»ги 2004 йил 28 декабрдаги 610-сонли Қарори.
9. «Ўзбекистон Республикаси «Чет эллик инвесторлар ҳуқуқларининг кафолатлари ва уларни ҳимоя қилиш чоралари тўғрисида»ги Қонунининг 3-моддаси 4 қисмида белгиланган кафолатларни қўллаш тартиби тўғрисида»ги Низом. ВМнинг 2005 йил 2 августдаги 180-сонли қарорига 1-илова.
10. «Юридик шахсларга солиқлар, божхона ва бюджетга мажбурий тўловлар бўйича берилган имтиёزلарни бухгалтерия ҳисобида акс эттириш ва расмийлаштириш тартиби тўғрисида Низом» (ЎЗР АВ 25.06.2002 й. 1155-сон билан рўйхатга олинган ЎЗР МВ 52-сон, ЎЗР ДСК 2002-21-сон ва ЎЗР ДБК 02/8-6-сон 19.04.2002 й. қарорига илова)
11. «Хўжалик юритувчи субъектларда қўшилган қиймат солиғи бўйича ноль ставкасини қўллаш натижасида юзага келган салбий фарқни қоплаш тўғрисида Низом» (ЎЗР АВ 22.03.2005 й. 1460-сон билан рўйхатга олинган ЎЗР МВ 15.02.2005 й. 27-сон, ЎЗР ИВ 50-сон ва ЎЗР ДСК 2005-24-сон Қарори билан тасдиқланган)
12. «Юридик шахсларга солиқлар, божхона ва мажбурий тўловларни бюджетга тўлаш бўйича берилган имтиёزلарни расмийлаштириш ва бухгалтерлик ҳисобида акс эттириш тартиби тўғрисида»ги Низом 2005 йил 2 апрел.
13. «Хўжалик субъектлари фаолиятини текширишни ўтказиш тартиби ва текширишларни рўйхатдан ўтказиш Китобини юритиш тўғрисида»ги Низом, 2001 йил 8 май.

Китоб ва рисоалар

14. Каримов И. А. Бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ қилиш. – Т.,Ўзбекистон 2005.
15. Абдурахмонов О.К. Налоговая система стран переходной экономикой. Монография. - М: Издательство «Палеотип», 2005. – 376с.
16. Александров И.М. Налоги и налогообложение: Учебник. – М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К», 2004. – 314с.
17. Алиев Б.Х., Абдугалимов А.М. Теоритические основы налогообложения. Учебное пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004. -159с. 2001.- 160с. (серия «Закон и практика»).

18. Апель А.Л. Основы налогового права. Курс лекций. – СПб.: Питер.
19. Гончаренко Л.И. Практикум по налогам и налогообложению. – М.: КНОРУС, 2005. 208с.
20. Глухов В.В. , Дольдэ И.В. Налоги: теория и практика. – СПб: Специальная литература, 1996.
21. Горин Г.А. Косвенные налоги и цены. –М.: Финансы и статистика Информ . 2004.
22. Гуськов С.В. Налоги в экономике предприятий: Учебное пособие. –М.: Издательский Дом «Дашков и К», 1999. – 116с.
23. Дадашев А.З, Лобанов А.В. Налоговое администрирование в Российской Федерации. - М.: Книжный мир, 2002.
24. Джаарбеков С.М. Методы и схемы оптимизации налогообложения. –М.: МЦФЭР, 2004. -672с.
25. Дадашев А.З. Кирина Л.С. Налоговое планирование в организации. –М.: Книжный мир, 2004. – 168с.
26. Иванова Н.Г., Вайс Е.А., Кацюба И.А. Петухова Р.А. Налоги и налогообложение. Схемы и таблицы. – СПб.: Питер, 2004.
27. Кисилевич Т.И. Практикум по налоговым расчетам: Учебное пособие. –М.: Финансы и статистика, 2004. -312с.
28. Кузнецов С.Н. Льготы на таможене: налоги, пошлина, акцизы: Практическое пособие. – М. Книжный мир, 2003.
29. Красницкий В.А. Организация и методика налоговых проверок. Учебное пособие. –М.: Финансы и статистика, 2005. – 383с.
30. Лукаш Ю.А. Оптимизация налогов: методы и схемы: все возможности законной экономии. –М.: Гросс Медиа, 2005. – 414с.
31. Мещерекова О.В. Налоговые системы развитых стран мира. –М.: Правовое культура, 2003.
32. Миронова О.А., Ханафеев Ф.Ф. Налоговое администрирование: учебное пособие. -М.: Омега –Л, 2005. – 408с.
33. Нестерова Э.Г. сост. Лучшие рефераты по государственному регулированию и налогообложению. - Ростов н\Д.: 2002.
34. Незамайкин в.Н., Юрзинова И.Л. Налогообложение юридических и физических лиц. –М.: Издательство «204. -464с.Экзамен»
35. Поршнева А.Г. и др. Налоговый менеджмент. – М.: Инфра, 2003.
36. Поролло Е.В. Налоговый контроль: принципы и методы проведения. -М.: Дело, 2003.
37. Петрова Г.В. Приминение права в налоговых спорах. М., Фирма «Алкиной Лимитед», 1996.
38. Рихсиева М. Х., Мухторов М. , Шмоль З., Перпер М.М. Солиқлар. – Т.: Иқтисодиёт ва ҳуқуқ дунёси, 2000.
39. Рожнова Романов А.Н. Организация и методы налоговых проверок: Учебное пособие. –М.: Вузовский учебник, 2005. -288с.
40. Родионов А.А. Налоговые схемы, за которые посадили Ходорковского. – М.: Вершина, 2006. -280с.: ил. – ISBN 5-9626-0090-8. Агенство СІР РГБ
41. Столяров И.И. и др. Гос ударственное регулирование рыночной экономики. – М.:Дело, 2001.
42. Соколов Л.А. Теория налогов. –М.: ООО «ЮрИнфоР- Пресс», 2003. – 506с.
43. Скворцов О.В. Скворцова Н.О. Налоги и налогообложение. Учеб.пос. - М.: Изд. центр «Академия», 2004. – 240с.
44. Тошмуродова Б.Э. Солиқ муносабатларини оптималлаштириш. -Т.: ТМИ, 2005.
45. Тошмуродова Б. Э. Солиқлар воситасида иқтисодиётни бошқариш механизми. – Т.:Янги аср авлоди, 2002.
46. Тошмуродова Б. Э. Солиқ назорати. -Т.:ТМИ, 2005.

47. Тедеев А.А. Налоги и налогообложение. – М.: ПРИОР, 2004.
48. Тулаходжаева М.М. Система финансового контроля в Республике Узбекистан. Т.: Мир экономики и права, 1998.
49. Тихонов Д.Н. Налоговое планирование и минимизация налоговых рисков. Альпина Бизнес Букс. Москва, 2004.
50. Тудков Ф.А. Вексельные схемы минимизации налогообложения. –М.:МЦФЭР, 2002. -224с.
51. Ходов Л.Г. Налоги и налоговое регулирование экономики. –М.: Геис, 2004.
- Рўзнома ва журналлардаги мақолалар**
52. Исроилов И. Мурадов Ф. Молиявий ҳисоб билан солиқ ҳисоби ўртасидаги вақтинчалик фарқларни ҳисобга олиш. Бозор, пул ва кредит, 2, 2005.
53. Индина И. Яшина Ю. Ўзбекистонда солиқ маслаҳатчилари тўғрисидаги қонун ишлаб чиқилмоқда. СБХ, 38, 2005.
54. Жамолов Х. Солиқ тизимини такомиллаштириш масалалари. Солиқ тўловчининг журнали, 7, 2000.
55. Жураев А. Солиққа оид қонунчилик бузилиши ҳолатларининг олдини олиш. Бозор, пул ва кредит, 9, 2004.
56. Ли. В.Механизмы налогообложения предприятий. Рынок денги и кредит, 8, 2005 (49б)
57. Косбоев У. Боқимандалик - тараққиёт кушандаси. Солиқ тўловчининг журнали, 3, 2005 (47б)
58. Канязов Е. Как улучшить налоговое администрирование. Экономическое обозрение, 7, 2005.
59. Мирзаахмедов М. Солиқ кодексини ислоҳ қилиш концепцияси. Солиқ ва божхона хабарлари. 26-сон, 2005.
60. Ниёзметов И. Солиқ юқини қандай пасайтириш мумкин? Солиқ тўловчининг журнали, 4, 2005 (30 б)
61. Назирова Р. Легко ли быть отечественным производителем? Экономическое обозрение, 4, 2004.
62. Ниязов Н. Тадбиркорга янги имконият. СБХ, 39, 2005.
63. Ортиқов Н. Солиқ сиёсатидаги рағбатлантирувчи омиллар. Бозор, пул ва кредит, 6, 2005 Бозор, пул ва кредит, 10, 2004 (30б)
64. Перпер М. Бизнес сам должен стремиться к прозрачности. Экономическое обозрение, 7, 2005.
65. Ражабов У.Солиққа тортишни мақбуллаштириш иқтисодий эркинлаштириш омили. Солиқ тўловчининг журнали, 5, 2004. (21б)
66. Тошмуродова Б.Э. Корхоналарда солиқ менежментининг иқтисодий ривожланишга таъсири. Бозор, пул ва кредит 6, 2005
67. Тошмуродова Б.Э. Солиқ тўловчилар ҳуқуқларини кафолатлаш инвестициявий фаоллик манбаи. Бозор, пул ва кредит 11, 2004
68. Тўраев Ш. Солиқларни иқтисодий-статистик таҳлилининг асосий йўналишлари. Иқтисодий ва таълим, 4, 2004.
69. Усмонова Х. Тарифсиз тартибга солиш: асосий жиҳатлар. СБХ, 29, 2005.
70. Юсупов Б. Ўзига хос режимлар. СБХ.38,2005.
71. Яхъеев Қ. А. Асосийси - ҳазинавий самарадорлик Солиқ тўловчининг журнали 1, 2004.
72. Яхъеев Қ. А. Таклиф этамиз. Солиқ тўловчининг журнали 3, 2005.
73. Яхъеев Қ. А. Оз бўлсин соз бўлсин. Солиқ тўловчининг 5журнали 7, 2005.
74. Яшина Ю. Судебная практика наложения санкций контролирующими органами. Налоговые и таможенные вести. №39, 2005.
75. Ҳуқуқий ҳимояни такомиллаштира бориб.”Norma” ахборот-ҳуқуқ тизимининг эксперт юридик хизмати. СБХ. 29, 2005.

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

Тошкент Молия институти

Молиявий менежмент кафедраси

Ўқув услубий бошқарма томонидан
рўйхатга олинди

№ _____

« _____ » _____ 2006 й.

«ТАСДИҚЛАНДИ»

Ректор А. Ваҳобов

« _____ » _____ 2006й

**Солиқ назорати
фанидан ишчи ўқув**

Дастури

**5A140901 -“Касб таълими” (Солиқлар ва солиққа тортиш)
магистратура мутахассисликлари учун**

Тошкент 2006

Мазкур ишчи ўқув дастури “Молиявий менежмент” кафедрасида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия этилган (2006 йил 20 май 12-сонли баённома).

Кафедра мудири:

Б. Тошмуродова

Мазкур ишчи ўқув дастури Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг Институт қошидаги Олий ўқув юртлараро илмий-услубий Кенгашидаги муҳокама этилган ҳамда нашрга тавсия қилинган. (8-сонли баённома, 2006 йил 22 июл)

Кенгаш раиси:

А. Ваҳобов

Тузувчи:

и.ф.н., доц. Б. Тошмуродова,

Такризчилар:

и.ф.н, доц. Т. Мирзаев
и.ф.н., доц Р.Бахрамов

«Солиқ назорати» фанидан ўқитиладиган мавзулар ва улар бўйича машғулот турларига ажратилган соатлар ҳажмининг тақсимоти

Т/р	Фан мавзуларининг номи	Жами соатлар	Магистратура йўналишларида 5А140901-касб таълими (Солиқлар ва солиққа тортиш)		
			Маъруза	Амалий машғулот	Мустақил таълим
1	2	3	4	5	6
1	Солиқ назоратини ташкил қилишнинг ҳуқуқий асослари	6	2	2	2
2	Назорат турлари	6	2	2	2
3	Солиқ текширишлари турлари ва уларни ташкил қилиш тартиби	6	2	2	2
4	Назоратни юритишда давлат солиқ органларининг ҳуқуқ ва бурчлари	6	2	2	2
5	Назорат қилинаётган хўжалик субъектлари ҳуқуқлари ва мажбуриятлари	6	2	2	2
6	Солиқ қонунчилигининг бузилиш сабаблари ва солиқ хатоларининг асосий турлари	8	2	4	2
7	Савдо ташкилотларида солиқ назоратини ташкил қилиш ва юритиш хусусиятилари	8	2	2	4
8	Солиқ қонунчилигини бузганлик учун молиявий жавобгарлик чоралари	8	4	2	2
9	Солиқ қонунчилигини бузганлик учун маъмурий ва жиноий жавобгарлик чоралари	6	2	2	2
10	Корхоналарда ички солиқ назоратини ташкил этиш				
	Жами:	60	20	20	20

«Солиқ назорати» фанидан маъруза машғулоти мавзулари

1-мавзу. Солиқ назоратини ташкил қилишнинг ҳуқуқий асослари (2 соат)

Солиқ қонунчилиги. Солиққа тортишнинг меъёрий ҳуқуқий асосларининг тузилиши. Солиқ назоратини тартибга солувчи меъёрий ҳужжатлар таркиби. Амалиётда қўлланилаётган ва қўлланилмаётган қонунлар таркиби. Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодекси. “Хўжалик субъектлари фаолияти устидан давлат назорати тўғрисида”ги қонун. “Давлат солиқ хизмати тўғрисида”ги қонун. хўжалик субъектлари фаолиятини текшириш қтказиш ва текширишларни рўйхатдан ўтказиш китобини юритиш тартиби тўғрисида”ги низом. “Тадбиркорлик фаолиятини ташкил қилиш ишларини рўйхатдан ўтказиш тизимини тубдан такомиллаштириш тўғрисидаги”ги Вазирлар Маҳкамасининг қарори. «Янгидан ташкил қилинаётган хўжалик субъектлари фаолияти устидан банк ва солиқ назоратини кучайтириш тўғрисида»ги Ўз.Р. Президентининг Фармони. Солиқ органларининг текшириш ўтказишдаги вазифалари ва ҳуқуқлари. Текширилаётган хўжалик субъектлари ҳуқуқлари ва мажбуриятлари. *Хўжалик судларида солиқлар ва тўловларни ундириш билан боғлиқ мунозарали ишлар ва уларнинг кўриб чиқилиши.* *

Адабиётлар: 7,8,11,34, 34,5455, 56,77,75,87,90, 95,95,98, 113.

2-мавзу. Солиқ назоратини юритиш шакллари (2 соат)

Солиқ назоратини юритиш шакллари. Солиқ тўловчини рўйхатдан ўтиши ҳисобини юритиш. Солиқ объектлари ва солиққа тортиш билан боғлиқ бошқа объектларни ҳисобини юритиш. Солиқ тушумлари ҳисобини юритиш. Солиқ текширувлари ўтказиш. Камерал назорат (хўжалик субъектларининг бухгалтерия ва бошқа ҳисоботларни жойларга бормасдан текшириш). Солиқ тўловчиларнинг молиявий хўжалик фаолиятини мониторинг қилиш. Фискал хотирага эга бўлган назорат касса машиналарининг қўлланилиш қоидаларини белгилаш. Айрим акцизоти товарларини маркалаш ва акциз постларини ўрнатиш. Давлатга тегишли бўлган мулкларни ҳисобини юритиш, баҳолаш (нархлаш) ва сотиш тартибига риоя қилинишини назорат қилиш. *Солиқ органларини юқори органлар томонидан назорат қилиниши* *.

Адабиётлар: 7,8,11,34, 34,5455, 56,77,75,87,90, 95,95,98.

3-мавзу. Солиқ текширишлари турлари ва уларни ташкил қилиш тартиби (2 соат)

Солиқ текширишлари турлари. Текшириш. Тафтиш ўтказиш. Муқобил (ўзаро) текшириш. Назорат тартибидagi текшириш. қиска мудатли текшириш.

Назорат органлари фаолиятини мувофиқлаштирувчи Република кенгаши. Кенгаш вазифалари.*

Режадан ташқари текширишлар ўтказиш зарурати ва тартиби. Текширишларни қайд қилиш китоби ва уни тўлдириш тартиби.

Солиқ текширувлари далолатномаси. Далолатномани тузиш, тўлдириш, расмийлаштириш тартиби. Текшириш натижаларига кўра қабул қилинган қарорларнинг бажарилишини таъминлаш.

Назорат органлари мансабдор шахслари қарорлари ва ҳаракатлари усидан шикоят қилиш. Шикоятларнинг кўриб чиқилиш тартиби.

Хўжалик судида ишларнинг кўриб чиқилиши. Апелляция ва кассация судларида ишларнинг кўриб чиқилиши.

Адабиётлар: 7,8,11,34, 34,5455, 56,77,75,87,90, 95,95,98, 111,113,118

4-мавзу. Солиқ назоратини тезкор шаклда юритиш тартиби (2 соат)

Тезкор солиқ назоратини юритишга умумий тавсиф. Тезкор солиқ назоратини юритишни тақозо қилувчи вазиятлар. Давлат солиқ қўмитасининг назорат-тафтиш бош бошқармаси фаолияти. Ўзбекистон Республикаси Прокуратураси қошидаги солиқ ва

валюта жиноятчилигига қарши кураш департаменти фаолияти. Аҳоли билан ҳисоб-китобларда назорат касса машиналарининг қўлланиши тартибига риоя қилинишни текшириш. *Алкогол ва тамаки маҳсулотларини ишлаб чиқариш ва сотиш устидан тезкор назорат юритиш.**

Ўзбекистон Республикаси ҳудудига жисмоний шахслар томонидан товарларни олиб киришни тартибга солиш мақсадида тезкор назоратни юритиш. Монополликдан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш Давлат қўмитасининг тезкор солиқ назоратини юритишдаги фаолияти.

Адабиётлар: 7,8,11,34, 34,5455, 56,77,75,87,90, 95,95,98, 113.

5-мавзу. Савдо ва хизмат кўрсатиш фаолиятининг солиқ назорати

Савдо, умумий овқатланиш, хизмат кўрсатиш фаолиятини юритиш тартиби. Савдо фаолиятини юритувчи юридик ва жисмоний шахсларни солиққа тортиш тартиблари. Табиркорликнинг айрим турлари бўйича фаолият юритувчи юридик ва жисмоний шахсларни катъий солиққа тортиш. Табиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи жисмоний шахсларни солиққа тортиш. Лотореялар, тотализаторлар ва бошқа таваккалчиликка асосланган ўйинларни ташкил қилувчи юридик шахслари солиққа тортиш.

Савдо фаолиятини фаолиятини назорат қилишни тартибга солувчи меъёрий – ҳуқуқий ҳужжатлар таркиби. Бу ҳужжатлар мазмуни ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ муаммолар.

*Назорат касса машиналарининг қўлланиши ва бу билан боғлиқ муаммолар.** Аҳоли билан ҳисоб-китобларда НКМ қўлланилмайдиган савдо ва умумий овқатланиш, маиший хизмат кўрсатиш ташкилотлари, шунингдек юридик шахс ташкил топмасдан фаолият юритувчи жисмоний шахслар ва уларни назорат қилиш тартиби.

Адабиётлар: 1,3,5,7,8,11,34, 76,34,54.

6-мавзу. Корхоналарда ички солиқ назоратини ташкил этиш

Корхоналарда солиқ назорати корхоналар солиқ менежментининг таркиби сифатида. бозор иқтисодиёти шароитида корхоналарда солиқ назоратини юритиш зарурати ва мақсади. корхоналарда солиқ назоратини юритиш шакллари. Ички солиқ назоратини ҳар бир солиқлар ва тўловлар бўйича алоҳида ташкил қилиш. *Солиқ турлари бўйича солиқ назорати технологияларини ишлаб чиқиш.**

Ички солиқ назоратини амалга оширишда мустақил аудитор фирмалари хизматидан фойдаланиш. Унинг натижаларни Давлат солиқ қўмитасида қайд қилдириш.

Республикамизда 2004 йилда «Солиқ маслаҳатчилари палатаси»нинг тузилиши зарурати ва аҳамияти. Солиқ маслаҳатчилари палатасининг вазифалари. Унинг корхона менежерлари ва бухгалтерларига солиқ қонунчилигини бузмаган ҳолда солиқларни тўғри ва аниқ, қандай миқдорда ва қандай муддатларда тўлаш бўйича маслаҳатлари. Солиқ имтиёзлардан, солиққа тортишнинг турли тизимларидан ва бошқа солиқ имкониятлардан тўғри ва самарали фойдаланиш борасида маслаҳатлари мазмуни.

Адабиётлар: 7,8,11,34, 34,5455, 56,77,75,87,90, 95,95,98, 113.

7-мавзу. Солиқ қонунчилигининг бузилиш сабаблари ва солиқ хатолари турлари (2 соат)

Солиқ қонунчилигининг бузилишида маънавий омиллар. Солиқ қонунчилигининг бузилишида иқтисодий омиллар таъсири. Солиқ тўлашдан бўйин товланишнинг иқтисодий ва ижтимоий оқибатлари.

*Солиқ хатолари турлари**. Даромадларнинг қасддан яшириш. Даромадларни қасддан яшириш белгилари. Бошланғич ҳужжатларни нотўғри расмийлаштириш ёки унинг мавжудмаслиги. Солиқ қонунчилигини нотўғри талқин қилиниши билан юзага келадиган хатолар. Арифметик хатолар.

Мансабдор шахслар томонидан йўл қўйиладиган солиқ хатолари. Кредит муассасалари томонидан йўл қўйиладиган хатолар ва унинг солиқ қонунчилигининг бузилишига таъсир этиши.

Адабиётлар: 7,8,11,34,54,55, 56,77,75,87,90, 95,95,98, 113.

8-мавзу. Солиқ қонунчилигини бузганлик учун қўлланиладиган молиявий, маъмурий ва жиноий чоралар (2 соат)

Солиқ қонунчилигини бузганлик учун солиқ кодексига асосан молиявий жазо чораларининг таркиби. Даромадларни яширганлик учун молиявий жазолар. Назорат касса машиналаридан фойдаланиш қоидаларини бузганлик учун молиявий жазолар. Лицензиясиз фаолият юритиш, тегишли тартибда давлат рўйхатидан ўтмаганлик учун молиявий жазолар. 2002 йилда савдо ва умумий овқатланиш корхоналарини янги тартибда солиққа тортишга тегишли, шунингдек, импорт товарларни олиб кириш ва сотиш бўйича бир қатор ҳукумат қарорларининг қабул қилиниши билан уларнинг бажарилишига тегишли қўшимча молиявий санкциялар.

Солиқ қонунчилигини бузганлик учун маъмурий жавобгарлик чоралари таркиби.

*Солиқ қонунчилигини бузганлик учун жиноий жавобгарлик чоралари.** солиқ қонунчилигини бузганлик учун жазо чораларини такомиллаштириш масалалари.

Адабиётлар: 1,3,5,7,8,11,34, 76,34,54.

*Изоҳ: *Мустақил таълим мавзулари курсивда берилган*

«Солиқ назорати» фанидан семинар машғулотларининг мавзулари

1-мавзу. Солиқ назоратини ташкил қилишнинг ҳуқуқий асослари

2-мавзу. Солиқ назоратини юритиш шакллари

3-мавзу. Солиқ текширишлари турлари ва уларни ташкил қилиш тартиби

4-мавзу. Солиқ назоратини тезкор шаклда юритиш тартиби

5-мавзу. Савдо ва хизмат кўрсатиш фаолиятининг солиқ назорати

6-мавзу. Корхоналарда ички солиқ назоратини ташкил этиш.

7-мавзу. Солиқ қонунчилигининг бузилиш сабаблари ва солиқ хатолари турлари

8-мавзу. Солиқ қонунчилигини бузганлик учун қўлланиладиган молиявий, маъмурий ва жиноий чоралар

Ўқув режасида курс ишлари кўзда тутилмаган

Тавсия қилинадиган адабиётлар рўйхати.

Қонунлар ва бошқа ҳуқуқий-сиёсий ҳужжатлар

1. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси. Т.:Ўзбекистон. 1992 й.

2. Ўзбекистон Республикаси Солиқ Кодекси. Т.:Ўзбекистон. 2002 й.

3. Ўзбекистон Республикаси Божхона Кодекси. 1999й

4. Ўзбекистон Республикасининг «Чет эллик инвесторлар ҳуқуқларининг кафолатлари ва уларни ҳимоя қилиш чоралари тўғрисида»ги Қонуни 1998 йил 30 апрел.

5. Ўзбекистон Республикасининг «Тадбиркорлик фаолияти эркинликлари ва кафолатлари тўғрисида»ги Қонуни

6. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Тадбиркорлик субъектларининг хўжалик ҳуқуқбузарликлари учун молиявий жавобгарликларини эркинлаштириш тўғрисида»ги Фармони 2005 йил 14 июн.

7. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Тадбиркорлик субъектларини ҳуқуқий ҳимоя қилиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони 2005 йил 14 июн.

8. «Бюджет ва давлат мақсадли жамғармаларига тўловлар бўйича қарзларни тўлаш муддатини кечиктириш ва (ёки) бўлиб-бўлиб тўлаш имконини бериш, пеня ҳисоблашни

тўхтатиш, шунингдек пеня ва жарима санкцияларини ҳисобдан чиқариш тартиби тўғрисида»ги Низом. 2004 йил 10 декабр.

9. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Тадбиркорлик субъектлари томонидан тақдим этиладиган ҳисобот тизимини такомиллаштириш ва уни ноқонуний талаб этганлик учун жавобгарликни кучайтириш тўғрисида»ги 100-сон қарори, 2005 йил 15 июн.

10. «Хўжалик субъектлари фаолиятини текширишни ўтказиш тартиби ва текширишларни рўйхатдан ўтказиш Китобини юритиш тўғрисида»ги Низом, 2001 йил 8 май.

11. «Солиқлар ва бюджетга тўловлар бўйича боқимандани ундиришни корхона ва ташкилотлар мулкларига қаратиш тартиби тўғрисида»ги Низом 1996 йил 8 ноябр (ўзгартиришлар киритилган).

Китоб ва рисоалар

12. Каримов И. А. Бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ қилиш. – Т., Ўзбекистон 2005.

13. Апель А.Л. Основы налогового права. Курс лекций. – СПб.: Питер.

14. Деловая среда в Узбекистане глазами представителей малого и среднего бизнеса, по итогам 2003 года. Проект развития малого и частного предпринимательства в Узбекистане. Международная финансовая корпорация. Ташкент, 2004.

15. Завалишина И. А. Налоги: теория и практика. –Т.: Мир экономики и права, 2004.

16. Красницкий В.А. Организация и методика налоговых проверок. Учебное пособие. –М.: Финансы и статистика, 2005. – 383с.

17. Маликов Т.С. Солиқлар ва солиққа тортишнинг долзарб масалалари. – Т.: Академия, 2002.

18. Поршнев А.Г. и др. Налоговый менеджмент. – М.: Инфра, 2003.

19. Поролло Е.В. Налоговый контроль: принципы и методы проведения. -М.: Дело, 2003.

20. Петров А.В. Как уменьшить налоги фирмы и не попасть в тюрьму: Полное практическое руководство по всем существующим в России способам снижения налогов. –М.: Бератор-Пресс, 2005. - 336с.

21. Петрова Г.В. Применение права в налоговых спорах. М., Фирма «Алкиной Лимитед», 1996.

22. Рихсиева М. Х., Мухторов М. , Шмоль З., Перпер М.М. Солиқлар. – Т.: Иқтисодиёт ва ҳуқуқ дунёси, 2000.

23. Романов А.Н. Организация и методы налоговых проверок: Учебное пособие. – М.: Вузовский учебник, 2005. -288с.

24. Родионов А.А. Налоговые схемы, за которые посадили Ходорковского. – М.: Вершина, 2006. -280с.: ил. – ISBN 5-9626-0090-8. Агенство СІР РГБ

25. Рюмин С.М. Индивидуальный предприниматель. Как платить налоги? –М.: Издательско-консультационная компания «Статус Кво 97», 2004. - 664с.

26. Сутырин С.Ф., Погорлекций А.И. Налоги и налоговое планирование в мировой практике. СПб: Полиус, 1998.

27. Тошмуродова Б. Э. Солиқ назорати. -Т.:ТМИ, 2005.

28. Тедеев А.А. Налоги и налогообложение. – М.: ПРИОР, 2004.

29. Тургенев Н. Опыт налогов. Санкт Петербург, 1818.

30. Тулаходжаева М.М. Система финансового контроля в Республике Узбекистан. Т.: Мир экономики и права, 1998.

31. Тихонов Д.Н. Налоговое планирование и минимизация налоговых рисков. Альпина Бизнес Букс. Москва, 2004.

32. Грачева Е.Ю., Толстопятенко Г.П., Рыжкова Е.А. Финансовый контроль. – М: «Камерон», 2004.- 272 стр. 1 экз

Рўзнома ва журналлардаги мақолалар

33. Абулқосимов Ш. Хуқуқини билган ҳимоялана олади.
34. Аношкина В., Минибаев Т. Налоги глазами бизнесменов. Экономическое обозрение, 7, 2005.
35. Алиев С. Жазо амалиёти енгиллаштирилди. СБХ, 29, 2005.
36. Алиев С. Солиқ органлари томонидан маъмурий жавобгарлик чоралари қандай шароитда қўлланилади? Солиқ тўловчининг журнали, 8, 2005 (426).
37. Исроилов Б. Назорат ва таҳлил. Солиқ тўловчининг журнали, 3, 2004 (36 б)
38. Исроилов Б. Қонунчилик меъёрлари нега бир бирини рад этади? Солиқ тўловчининг журнали, 7, 2005 (396).
39. Исроилов И. Мурадов Ф. Молиявий ҳисоб билан солиқ ҳисоби ўртасидаги вақтинчалик фарқларни ҳисобга олиш. Бозор, пул ва кредит, 2, 2005.
40. Жураев А. Солиққа оид қонунчилик бузилиши ҳолатларининг олдини олиш. Бозор, пул ва кредит, 9, 2004.
41. Косбоев У. Боқимандалик - тараққиёт кушандаси. Солиқ тўловчининг журнали, 3, 2005 (476)
42. Махмудов М. За гарантиями и льготами в суд. Налоговые таможенные вести. № 9, 2004.
43. Назирова Р. Легко ли быть отечественным производителем? Экономическое обозрение, 4, 2004.
44. Перпер М. Бизнес сам должен стремиться к прозрачности. Экономическое обозрение, 7, 2005.
45. Ражабов У. Солиққа тортишни мақбуллаштириш иқтисодий эркинлаштириш омили. Солиқ тўловчининг журнали, 5, 2004. (216)
46. Собиров Ш. Солиқ қонунчилигига риоя этиш – фаровонлигимиз омили. Бозор, пул ва кредит, 6, 2005
47. Тошмуродова Б.Э. Корхоналарда солиқ менежментининг иқтисодий ривожланишга таъсири. Бозор, пул ва кредит 6, 2005
48. Тошмуродова Б.Э. Солиқ тўловчилар ҳуқуқларини кафолатлаш инвестициявий фаоллик манбаи. Бозор, пул ва кредит 11, 2004
49. Солиқ назоратини эркинлаштириш иқтисодий тараққиёт омили сифатида.
50. Яхъеев Қ. А. Асосийси - ҳазинавий самарадорлик Солиқ тўловчининг журнали 1, 2004.
51. Яхъеев Қ. А. Таклиф этамиз. Солиқ тўловчининг журнали 3, 2005.
52. Яшина Ю. Судебная практика наложения санкций контролирующими органами. Налоговые и таможенные вести. №39, 2005.
53. Қодиров Р. Қонуний ҳимоя бош мезон. Халқ сўзи 146, 2005.
54. Хуқуқий ҳимояни такомиллаштира бориб. "Нога" ахборот-хуқуқ тизимининг эксперт юридик хизмати. СБХ. 29, 2005.

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ**

Тошкент молия инситути

Молиявий менежмент кафедраси

Ўқув услубий бошқарма томонидан
рўйхатга олинди

№ _____

« ____ » _____ 2006 й.

«ТАСДИҚЛАНДИ»

Ректор А. Ваҳобов

« ____ » _____ 2006й

**«Молиявий секторни солиққа тортиш»
фанидан ишчи ўқув**

Дастури

5A340801 - «Солиқлар ва солиққа тортиш»

магистратура мутахассисликлари учун

Тошкент- 2006 й.

Мазкур ишчи ўқув дастури “Молиявий менежмент” кафедрасида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия этилган (2006 йил 20 май 12-сонли баённома).

Кафедра мудири:

Б. Тошмуродова

Мазкур ишчи ўқув дастури Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг Институт қошидаги Олий ўқув юртлараро илмий-услубий Кенгашидаги муҳокама этилган ҳамда нашрга тавсия қилинган. (8-сонли баённома, 2006 йил 22 июл)

Кенгаш раиси:

А. Ваҳобов

Тузувчилар:

и.ф.н., доц. Б. Тошмуродова,
кат. ўқ. С. Абдурахимова

Такризчилар:

и.ф.н., доц. Т. Мирзаев
и.ф.н., доц Р.Бахрамов

«Молиявий секторни солиққа тортиш» фанидан ўтиладиган мавзулар ва улар бўйича машғулот турларига ажратилган соатлар ҳажмининг тақсими

т/р	Фан мавзуларининг номи	Жами соатлар	Магистратура йўналишларида 5А340801 – Солиқлар ва солиққа тортиш		
			Маъруза	Амалий машғулот	Мустақил таълим
1	2	3	4	5	6
1	Бозор иқтисодиёти шароитида молиявий секторнинг таркиби ва улар тўлайдиган солиқлар	12	4	4	4
2	Тижорат банклари ва кредит уюшмаларини солиққа тортишнинг хусусиятлари.	12	4	4	4
3	Тижорат банклари ва кредит уюшмаларини даромад солиғини ҳисоблаш хусусиятлари	12	4	4	4
4	Банкларда ва кредит уюшмаларида қўшилган қиймат солиғини ҳисоблаш хусусиятлари	12	4	4	4
5	Банкларда ва кредит уюшмаларни мол-мулк солиғи ҳисоблаш ва тўлаш тартиби	6	2	2	2
6	Банкларни ва кредит уюшмаларини ижтимоий суғуртага мажбурий бадаллари ва ажратмалари.	12	4	4	4
7	Банкларни ва кредит уюшмаларини республика йўл жамғармасига ва мактаб таълими жамғармасига ажратмалар.	12	4	4	4
8	Суғурта ташкилотларини тўлайдиган солиқлари тўловлари, ва ажратмаларининг хусусиятлари.	18	6	6	6
9	Биржа ва брокерлик ташкилотларини солиққа тортиш	12	4	4	4
10	Хусусий инвестицион фондларни солиққа тортиш	6	2	2	2
11	Лизинг компанияларни солиққа тортиш.	6	2	2	2
	Жами:	120	40	40	40

**«Молиявий секторни солиққа тортиш»
фанидан маъруза машғулотларининг мавзулари**

**1-мавзу Бозор иқтисодиёти шароитида молиявий секторнинг таркиби ва улар
тўлайдиган солиқлар (4-соат)**

Молиявий сектор тушунчаси ва унинг таркиби. Молиявий секторнинг бозор иқтисодиётини ривожлантиришдаги аҳамияти. Молиявий сектор тўлайдиган умумдавлат солиқлари ва маҳаллий солиқлар ва йиғимлар.

Молиявий секторнинг бюджетдан ташқари фондларга тўловлари.

Молиявий секторни солиққа тортишининг ҳуқуқий асослари: Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодекси, қабул қилиниши солиқ кодексида кўзда тутилган меъёрий ҳуқуқий ҳужжатлар.

Адабиётлар. 4,5,6,8,11,12,16, 6-бўлим 2,5, 6,15, 16, 19 24,25, 26

7-бўлим 14,19, 21 77, 80, 82, 85

**2-мавзу. Тижорат банклари ва кредит уюшмаларини солиққа тортишнинг
хусусиятлари (4-соат)**

Тижорат банкларининг шакллари: акционерлик, хусусий ва қўшма банклар. Улар фаолиятларининг турлари. Тижорат банкларини ва кредит уюшмалари солиққа тортишнинг ҳуқуқий асослари: солиқ кодекси, солиқлар тўғрисидаги йўриқномалар. Ўзбекистон Республикаси тижорат банкларининг солиқлари таркиби, улар ўртасидаги умумийлик ва хусусиятлари.

Банклар учун солиқ тўловчи бўлиш шартлари.

Адабиётлар рўйхати. 1, 4,5,6,8,11,12,16, 4-бўлим 2,5, 6,8,13, 14, 23, 25, 26, 45,48,50,52,55.

**3-мавзу. Тижорат банклари ва кредит уюшмаларининг даромад солиғини ҳисоблаш
хусусиятлари (4-соат)**

Тижорат банкларида даромадга солиқ объекти. Банклар ва кредит уюшмалари даромадлари ва харажатлари тартиби. *Солиқ ҳисобига қайта қўйиладиган харажатлар ва солиқ ҳисоби хорижий мамлакатларда тўланадиган солиқлар ҳисоби.*

Банкларда солиқ базасига қайта қўйиладиган харажатлар таркиби ва унинг таҳлили. Тижорат банкларида даромадга солиқ объекти. Банкларининг даромадлари ва харажатлари таркибининг таҳлили. Солиқ ҳисобига қайта қўйиладиган банкларининг харажатларининг таркиби.

Солиқ ҳисобини тузиш тартиби.

Хорижий мамлакатларда тўланган солиқлар ҳисобини тузиш.

Адабиётлар рўйхати. 1,4,5,6,8,11,12,16, 23,25,26

**4-мавзу. Банкларда ва кредит уюшмалари қўшилган қиймат солиғини ҳисоблаш
хусусиятлари (4-соат)**

Банкларда ҚҚС объекти ва солиқдан имтиёзлар. ҚҚС бўйича ҳисобга олинадиган солиқ суммасини ҳисобга олиш тартиби бюджетга тўланадиган солиқ суммасини аниқлаш. ҚҚСни тўлаш тартиби ва ҳисоб варақ – фактура тўлғазиш. ҚҚСни ҳисобланаётганда қўлланадиган баҳо (тарифлар). ҚҚС ҳисоблаш усули. Хизмат кўрсатувчиларга тўланган солиқ суммасини ҳисобга олиш тартиби ва бюджетга тўланадиган солиқ суммасини аниқлаш. ҚҚСни тўлаш тартиби ва ҳисобварағи, фактурасини тўлдиришининг мажбурийлиги.

Адабиётлар. 1, 4,5,6,8,11,12,16, 23,25, 26

5-мавзу. Банкларда ва кредит уюшмаларини мол-мулк солиқларини ҳисоблаш ва тўлаш тартиби (2-соат)

Банкларда солиққа тортиладиган мулклар таркиби. Банкларда солиққа тортиладиган мулкларни ўртача йиллик қийматини аниқлаш хусусиятлари.

Мол-мулк солиғини ҳисоблаш асослари, солиққа тортиш объектнинг таркиби. Солиқни ҳисоблаш бўйича ҳисоботларни топириши ва тўлаш муддатлари.

Адабиётлар. 4,5,6,8,11,12,16, 24,25, 26

6-мавзу. Банклар ва кредит уюшмаларининг ижтимоий суғуртага мажбурий бадаллари ва ажратмалари (4-соат)

Ягона ижтимоий тўлов ставкаси уни тақсимланиши. Пенсия жамғармасига, бандлик давлат жамғармасига, Касаба уюшмалари Федерацияси Кенгашига ажратмаларнинг ставкалари, имтиёзлари. Ажратмаларнинг объектлари: ялпи даромад (товаробороти). Ажратмалар ва тўловларни ҳисобини тузиш ҳамда топириш.

Банклар ва кредит уюшмаларининг ижтимоий суғуртага мажбурий бадаллари ва ажратмалари

Адабиётлар. 4,5,6,8,11,12,16, 2,5, 6,15, 16, 19 24,25, 26

7-мавзу. Банкларни ва кредит уюшмаларини республика йўл жамғармасига ва мактаб таълими жамғармасига ажратмалар(4-соат)

Банкларни ва кредит уюшмаларини республика йўл жамғармасига ставкалари ва механизми, ва мактаб таълими жамғармасига ажратмаларга ставкалари имтиёзлари тўлаш тартиби ҳисобларини тузиш

Банкларни ва кредит уюшмаларини белгиланган ажратмаларни ҳисоблашда ўзига хос хусусиятлари.

Адабиётлар. 4,5,6,8,11,12,16, 19 24,25,33, 34, 77, 80, 82, 85

8-мавзу Суғурта ташкилотларини солиққа тортиш хусусиятлари (6-соат)

Суғурта ташкилотларининг мулк шакллари ва суғурта фаолияти турлари. Суғурта ташкилотларининг даромад ва харажатлари, уларни даромад солиғига тортиш хусусиятлари. Суғурта ташкилотларининг солиқли ва солиқсиз тўловлари. Суғурта ташкилотлари фаолиятларининг турлари.

Суғурта ташкилоти даромад солиғининг объекти, солиқ ҳисобини тузиши.

Адабиётлар. 1, 4,5,6,8,11,12,16, 23,25, 26

9-мавзу. Биржа ва брокерлик ташкилотларини солиққа тортиш (4-соат)

Иқтисодиётни эркинлаштириш шароитида биржалар турлари ва тавсифи. Биржа ташкилотлари даромадлари ва харажатлари тавсифи. Брокерлик ташкилотлари тузилиши. Брокерлик ташкилотлари даромадлари. Брокерлик ташкилотлари харажатлари таркиби.

Брокерлик ташкилотларини солиққа тортишнинг ўзига хос хусусиятлари. Биржа ташкилотларини солиққа тортишнинг ўзига хос хусусиятлари. Амалдаги мавжуд имтиёзлар ва уларни амал қилиш шарт-шароитлари.

Адабиётлар. 4,5,6,8,11,12,16, 2,5, 6,15, 16, 19 24,25, 26

10-мавзу. Хусусий инвестицион фондларни солиққ тортиш (2-соат)

Бозор иқтисодиёти шароитида хусусий инвестицион фондлар. Хусусий фондлар тузилиши ва таркиби. Хусусий фондларнинг харажатлари. Хусусий фондлар даромадлари таркиби. Хусусий фондларни солиққа тортишнинг ўзига хос хусусиятлари. Хусусий фондлар учун яратилган имтиёзлар.

Адабиётлар. 4,5,6,8,11,12,16, 2,5, 6,15, 16, 19 24,25, 26

11-мавзу. Лизинг компанияларни солиққа тортиш (2-соат)

Иқтисодиётни эркинлаштириш шароитида лизинг муносабатлари. Лизинг операциялари тавсифи. Лизинг операцияларини солиққа тортишнинг ўзига хос хусусиятлари. Республикада амал қилаётган молиявий лизингни турлари. Амалдаги мавжуд имтиёзлар ва уларнинг ишлаш тавсифи Лизинг ҳисобларини тузиш ва уни таҳлили.

Адабиётлар. 4,5,6,8,11,12,16,19,24,25, 26, 77, 80

«Молиявий секторни солиққа тортиш» фанидан амалий, семинар мавзуларининг

1-мавзу Бозор иқтисодиёти шароитида молиявий секторнинг таркиби ва улар тўлайдиган солиқлар

2-мавзу. Тижорат банклари ва кредит уюшмаларини солиққа тортишнинг хусусиятлари

3-мавзу. Тижорат банклари ва кредит уюшмаларининг даромад солиғини ҳисоблаш хусусиятлари

4-мавзу. Банкларда ва кредит уюшмалари қушилган қиймат солиғини ҳисоблаш хусусиятлари

5-мавзу. Банкларда ва кредит уюшмаларини мол-мулк солиқларини ҳисоблаш ва тўлаш тартиби

6-мавзу. Банклар ва кредит уюшмаларининг ижтимоий суғуртага мажбурий бадаллари ва ажратмалари

7-мавзу. Банкларни ва кредит уюшмаларини республика йўл жамғармасига ва мактаб таълими жамғармасига ажратмалар

8-мавзу Суғурта ташкилотларини солиққа тортиш хусусиятлари

9-мавзу. Биржа ва брокерлик ташкилотларини солиққа тортиш

10-мавзу. Хусусий инвестицион фондларни солиққа тортиш

11-мавзу. Лизинг компанияларни солиққа тортиш

«Молиявий секторни солиққа тортиш» фанидан курс иши мавзулари

Молиявий сектор таркиби ва улар тўлайдиган солиқлар.

Молиявий сектор тўлайдиган умумдавлат солиқлари.

Молиявий сектор тўлайдиган маҳаллий солиқлар ва тўловлар.

Молиявий секторнинг бюджетдан ташқари фондларга тўловлари ва уларни такомиллаштириш масалалари.

Молиявий секторда солиққа тортишнинг ҳуқуқий асослари.

Тижорат банкларининг даромад солиғи, уни объекти ва ҳисоблаш хусусиятлари.

Тижорат банкларида ҚҚС, объекти ва уни ҳисоблаш хусусиятлари.

Банкларда экология, мол-мулк солиқларини ҳисоблаш хусусиятлари.

Бюджетдан ташқари фонларга тўловлар ва уларни такомиллаштириш.

Суғурта ташкилотлари, уларнинг солиқлари тартиби, ҳисоблаш хусусиятлари.

Брокерлик ва биржаларни солиққа тортиш масалалари.

ХИФларни солиққа тортишни такомиллаштириш масалалари.

Банкларнинг даромадлари ва харажатлари таркибини таҳлили.

Солиқ ҳисобига қайта қўшиладиган банкларнинг харажатлари таркиби.

Хорижий мамлакатларда тўланган солиқлар ҳисобини тузиш.

Экология солиғининг объекти ва уни банкларда аниқлаш тартиби. Солиқни ҳисоблаш тартиби, ставкаси ва тўлаш муддатлари.

Тавсия этилаётган мавзулар бўйича кўрғазма-намойиш материаллари рўйхати

Ўқув жараёнини ташкил этишда мавзуларни кўрагазмали воситалардан, слайдлар, диапроектор ва жадваллардан фойдаланиш асосида ўрганиш кўзда тутилган. Айрим аниқ масалаларни ўрганишда шахсий компьютерлардан фойдаланиш тавсия этилади.

Таҳлиллар, прогнозли кўрсатакичларни ҳисоблаш, диаграммаларни, персонал компьютерда электрон таблицаларда excel 7,0 пакети билан ишлаш асосларини ўрганиб ўтказиш.

Персонал компьютерда «право» “Norma” системаси билан ишлашни ўрганиш ва ўқиш жараёнида ундан билан фойдаланиш.

Case Studies: Ўзбекистон Республикаси давлат молияси макроиктисодий таҳлиliga доир ва стратегик молиявий режалаштириш амалиётига оид ўқув мисоллари (рус тилида). Молия Вазирлиги ҳомийлигида “Бюджет-солиқ сиёсати” Маркази томонидан тузилган.

4.2 Ўзлаштириш назорати

Ушбу фан бўйича магистрантлар билимини баҳолаш ўқув 100 балли рейтинг тизими бўйича жорий, оралиқ ва якуний баллар асосида баҳоланади.

5. ТАВСИЯ ЭТИЛАДИГАН АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ.

1.Ўзбекистон Республикаси Қонунлари.

- 1.Ўзбекистон Республикаси Конституцияси. – Тошкент, Ўзбекистон 2003 – 40 б.
- 2.Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодекси. Т.:Адолат,2002

2.Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармонлари ва Қарорлари.

3.“Ўзбекистон Республикаси тижорат банкларини ислоҳ қилиш ва янада эркинлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. Халқ сўзи. 2005 й., 1 апрел.

4.“Бозор ислохотларини чуқурлаштириш ва иқтисодий янада эркинлаштириш соҳасидаги устувор йўналишлар амалга оширилишини жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони 2005 йил 14 июн.

5.“Тадбиркорлик субъектларини ҳуқуқий ҳимоя қилиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони 2005 йил 14 июн.

3.Ўзбекистон Республикаси Президенти асарлари.

6.И.А.Каримов. 2005 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари ва 2006 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузаси. Халқ сўзи газетаси 2006 йил 11 феврал.

7.И.А.Каримов “Ўзбекистон демократик тараққиётнинг янги босқичида” Т.: Ўзбекистон 2005.

4.Ўзбекистон Республикаси вазирликлари меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлари.

8.Фуқароларнинг жамғариб бориладиган пенсия таъминоти тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Қонуни 2004 йил 6 ноябр, №230.

9.Фуқароларнинг банклардаги омонатларини ҳимоялаш кафолатлари тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Қонуни 2002 йил 2 январ, №7.

5. Дарсликлар.

10. Лукаш Ю.А. Оптимизация налогов. Методы и схемы.М: Гросс Медиа, 2005.

11. Сердюков А.Э. Налоги и налогообложение: Учебник для вузов. – СПб: ПИТЕР, 2005.

12. Морозова Ж.А. Ризлтерские организации. Бухгалтерский учет иналогообложение. Учебник.- М: «Вершина,»2005.

13. Горемыкин В.А. Лизинг. Учебник.- М: «ФИЛИНЪ»Информ центр XXI века, 2005.

14. Антоненко И.В Бухгалтерский учет и налогообложение лизинговкх операций. Учебное пособие.- М: “Бухгалтерский учет,,” 2005.-130 стр. 1 экз.

15. Семенихина В. В. Услуги связи: Бухгалтерский учет и налогообложение финансового сектора.- М: ЭКСМО, 2005.

16. Оптимизация и минимизация налогообложения: Практическое руководство.-М: “Вершина,,” 2006.- 128. 1 экз.

17. Началов А.В. Представительские расходы: учет и налоги. Учебное пособие.-М: «Статус-Кво,» 2005.- 60 стр. 1экз.

18. Лозовой А.М. Налоги и налогообложение. Конспект лекций.-Ростов на Дону: Феникс, 2005.-288 стр. 1 экз.

19. Макарьева В.И. 100 проблем и примеров определения объекта налогообложения. Спец. Выпуск журнала «Горячая линия бухгалтера»М: Журнал «Горячая линия бухгалтера,» 2005.- 280 стр. 1 экз.

20. Началова Г.О. «Налогообложение финансового сектора» Учебник.- М: «ФИЛИНЪ» 2005 г.

6. Ўқув қўлланмалар.

21. Лозовой А.М. Налоги и налогообложения. Конспект лекции. Ростов-на Дону: Феникс 2005 -288 стр.

22. Макарьева В.И. Сто проблем и примеров определения объекта налогообложения. М: Горячая линия бухгалтера 2005 280 стр.

23. Макарьева В.И. Оптимизация налогообложения. М: Горячая линия бухгалтера 2005 120 стр.

24. Фатхудинов Р.А. Инновационный менеджмент Учебник М: ВУЗовский 2006 382 стр.

25. Дадабаев. Налогообложение и правовое регулирования Учебное пособие. 2005

26. Беганов В.С. Абдуллаев Ж.Х. Бевосита солиқларга тортиш. Тошкент Иқтисодиёт ва ҳуқуқ Дунёси 2004 йил.

27. Абдуллаев Ж.Х. Налог на добавленную стоимость Сборник нормативных документов Мир экономики и право.

28. Сборник нормативно правовых актов по налогам и сборам РУЗ. Ташкент Мир Экономики и право 2005 г.

7. Илмий - амалий анжуманлар маърузалари тўпламлари.

29. Набиев Х.Н. Умумий оқатланиш корхоналарида иқтисодий ислохотлар. // “Ўзбекистон иқтисодиётида иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш” – Т., 1 ноябр ТДИУ, 2005, 20-24 б.

30. Аюбжонов А.Ҳ. Ўзбекистон Республикасида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг ривожланишини статистик ўрганиш тамойиллари. // «Миллий иқтисодиёт соҳаларида халқаро тажрибани ўрганиш ва уни кичик бизнес, хусусий тадбиркорликни ривожлантиришда татбиқ этиш мавзuidaги илмий-амалий анжуман» Тошкент, ТДИУ, 2004 йил 2 ноябр, 60-63 б.

9. Статистик маълумотлар тўпламлари.

31. Статистический ежегодник регионов Узбекистана 2004. Статистический сборник – Т., 2005 – 215 с.

32. Узбекистан в цифрах 2004. Статистический сборник. – Т.: 2005.

10. Интернет сайтлари.

33. verstud.navod.ru/kurs.htm Курсовые и рефераты

34. <http://www.rbcnet.ru> «Экономика и Жизнь»

35. <http://www.college.ru> Открытие курсы бизнес и экономики

36. Yonsei University, Korea (www.yonsei.ac.kr)

37. МЭСИ (www.mesi.ru).

38. Society.askold.net/s/cogf.html Демография и статистика населения России.

39. <http://www.murm.ru/-stat/peveris/history.html> История статистики населения

40. verstud.navod.ru/kurs.htm Курсовые и рефераты.

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

Тошкент Молия институти

Молиявий менежмент кафедраси

Ўқув услубий бошқарма томонидан
рўйхатга олинди

№ _____

« _____ » _____ 2006 й.

«ТАСДИҚЛАНДИ»

Ректор А. Ваҳобов

« _____ » _____ 2006й

**Молиявий менежмент
фанидан ишчи ўқув**

Дастури

**5340200 - «Менежмент»,
5340600 «Молия» бакалавриат йўналишлари, 5А340901-“Бухгалтерия
хисоби”, 5А340904 –«Ташқи иқтисодий фаолият» магистратура
мутахассисликлари учун**

Тошкент 2006

Мазкур ишчи ўқув дастури “Молиявий менежмент” кафедрасида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия этилган (2006 йил 20 май 12-сонли баённома).

Кафедра мудири:

Б. Тошмуродова

Мазкур ишчи ўқув дастури Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг Институт қошидаги Олий ўқув юртлараро илмий-услубий Кенгашидаги муҳокама этилган ҳамда нашрга тавсия қилинган. (8-сонли баённома, 2006 йил 22 июл)

Кенгаш раиси:

А. Ваҳобов

Тузувчилар:

и.ф.н., доц. Б. Тошмуродова,

Такризчилар:

и.ф.д., проф. Б. Пардаев
и.ф.д., проф. Хайдаров

“Молиявий менежмент” фанидан ўтиладиган мавзулар ва улар бўйича машғулот турларига ажратилган соатлар ҳажмининг тақсимоми

№	Мавзуларнинг номи	Жами соатлар	5340200 - «Менежмент», 5340600 «Молия», бакалавриат йўналишида. 5А340901- “Бухгалтерия ҳисоби”, 5А340904 –«Ташқи иқтисодий фаолият ҳисоби ва таҳлили»		
			Маъруза	Амалий машғулот	Мустақил таълим
1	2	3	4	5	6
1.	Молиявий бошқарув моҳияти, ривожланиш босқичлари.	2	2		
2.	Молиявий менежмент тамойиллари, функциялари ва аҳамияти.	6	2	2	2
3.	Хўжалик субъектларида молиявий менежментни ташкил қилиш хусусиятлари	6	4	2	
4.	Тадбиркорлик фаолиятининг молиявий таъминоти шакллари ва усуллари	8	4	2	2
5.	Молиявий ресурсларни жалб қилишда молиявий менежментнинг ўрни ва вазифалари	10	4	2	4
6.	Молиявий менежмент тизимида капитални ва активларни қайта шакллантириш жараёнини бошқариш	10	4	2	4
7.	Айланма ресурсларни молиялаштириш жараёнини бошқариш	10	4	2	4
8.	Харажатларини бошқариш ва оптималлаштириш	8	2	2	4
9.	Молиявий рисклар менежментини ташкил этиш	12	4	4	4
10.	Хусусийлаштириш жараёнида молиявий бошқариш	6	2	2	2
11.	Хўжалик субъектларида пул оқимларини бошқариш ва оптималлаштириш	6	2	2	2
12.	Дебиторлик ва кредиторлик қарзларни бошқариш	8	4	2	2
13.	Корхоналарда солиқ менежментини ташкил этиш	10	4	4	2
14.	Корхоналарда молиявий назорат	9	2	2	5
15.	Корхоналарнинг молиявий ташкилотлар билан ҳисоб-китоб ўзаро алоқаларини бошқариш.	8	2	2	4
16.	Банкротлик жараёнини бошқариш	8	4	2	2
17.	Нархларни бошқариш	8	4	2	2
Жами		135	54	36	45

“Молиявий менежмент” фанидан маъруза машғулоти мавзулари

1- мавзу. Молиявий бошқарув моҳияти, ривожланиш босқичлари (2соат)

Молиявий менежмент тушунчаси. Мулк эгаси- тадбиркор – молиявий менежер. Молиявий менежмент концепцияси. Молиявий менежмент амал қилишининг зарурий шартлари. Мулк эгасига ёлланган тадбиркор молиявий-менежер ҳуқуқлари. Молиявий менежер вазифалари. Корхоналарда молиявий концепцияни (стратегияни) ишлаб чиқиш.

Молиявий бошқарув объектлари. Молия ва кредит механизми. Молиявий бошқарув тарихи. Молиявий бошқарувнинг замонавий жиҳатлари. *Ғарб давлатларида молиявий бошқарув концепциялари*. Монетаризм ва кейнсчилик.

Адабиётлар: 1,3,5,7,8,11,34, 76,34,54.

2- мавзу. Молиявий менежмент тамойиллари, функциялари ва аҳамияти (2соат)

Менежментнинг умумий функциялари. Режалаштириш. Ташкиллаштириш. Мотивлаштириш. Назорат. Молиявий менежмент функциялари. Ресурсларни такрор ишлаб чиқариш ва баланслаштириш. Ресурсларни тақсимлаш функцияси. Молиявий ресурслар устидан назорат. Молиявий менежмент принциплари. Режалаштириш ва тизимлилик. Мақсадли йўналтирилганлик. *Диверсификациялаштириш*. Стратегик мослашувчанлик.

Адабиётлар: 1,3,5,7,8,11,34, 76,34, 44.

3- мавзу. Хўжалик субъектларида молиявий менежментни ташкил қилиш (2соат)

Корхоналарнинг ташкилий ҳуқуқий шакллари. Масъулияти чекланган жамиятларда молиявий менежмент. Ҳиссадорлик жамиятларда молиявий менежмент. Давлат корхоналарида молиявий менежмент юритиш хусусиятлари. Нотижорат ташкилотларида молиявий менежмент. *Кичик корхоналарда молиявий менежмент*. Молиявий саноат гуруҳлари.

Адабиётлар: 1,3,5,7,8,11,24, 19 ,34,54.

4- мавзу. Тадбиркорлик фаолиятининг молиявий таъминоти шакллари ва усуллари (4 соат)

Молиявий таъминот тушунчаси. Ўз-ўзини молиялаштириш ва ўз-ўзини қоплаш жараёнини бошқариш.

Молиявий ўсиш стратегияси. Стратегик молиявий менежмент. Ички ўсиш. Ташқи ўсиш. Бир марталик молиялаштириш. Қўйилган сармоёга тўғри келадиган фойда миқдори. Рақобат муҳитининг сармоё ҳаракатига таъсири. Сармоёни мақсадини ўзгартириб бориш. Вертикал интеграция. Молиявий менежмент сифати. *Тармоқ бўйича ўртача даражадан ошадиган фойдалиликни таъминлаш*.

Адабиётлар: 5,7,9, 8,11,34, 35,47, 78,

5- мавзу. Молиявий ресурсларни жалб қилишда молиявий менежментнинг ўрни ва вазифалари (4 соат)

Кредитлаш жараёнини бошқариш. Вексел айланишини бошқариш.

Факторинг операцияларини бошқариш. Траст операцияларини бошқариш. Лизинг операциялари. Молиявий лизинг. Қайтариладиган лизинг. *Оператив лизинг*.

Адабиётлар: 11,19. 21,34, 34, 58, 67,72,81.

6-мавзу: Молиявий менежмент тизимида капитални ва активларни қайта шакллантириш жараёни (4 соат)

Корхона активлари таркиби. Номоддий активлар. Тугалланмаган ишлаб чиқариш. Корхона асосий воситалари таркиби. Асосий воситалар қиймати (бошланқич, тузатиш, қолдиқ қиймат). Активларнинг бозор қиймати. Тугатиш қиймати. Баланс қиймати. Асосий воситаларни қайта баҳолаш (индексли, тўғридан тўғри баҳолаш). Амортизация ҳисоблаш

усуллари (Тўғри чизикли, кумулятив, иш ҳажмига мувофиқ, тезлаштирилган усуллар). Асосий воситалар инвентаризацияси. Асосий воситалар ижараси. Лизинг. Лизбэк. Актив ва пассиф асосий воситалар. Номоддий активлар. Патент, Ноу-хау, Франчайзлар, муаллифлик ҳуқуқлари, гувоҳнома, савдо маркалари, товар белгилари, дастурлар таъминоти. корхона гудвилл қиймати. Номоддий активлар қиймати (бошланғич қиймат, сотиш қиймати, тугатиш қиймати, қолдиқ қиймат.) Капитал қўйилмалар. Капитал қўйилмаларни баҳолаш.

Асосий фондлардан фойдаланиш самарадорлиги баҳолаш кўрсатакичлари. Фонд қайтимини ҳисоблаш. Фонд сизимини ҳисоблаш. Асосий фондлар рентабеллиги. Фондларнинг ишлатилиши.

Адабиётлар: 8,11,27,32,39,41,47,67,68, 77,78.

7- мавзу. Айланма ресурсларни молиялаштириш жараёнини бошқариш (4 соат)

Айланма маблағларини бошқариш мақсади. Айланма маблағлар миқдорини оптималлаштириш. Айланма маблағлар структурасини оптималлаштириш. Айланма маблағлар зарурий ликвидлигини таъминлаш. Айланма маблағларни бошқариш самарадорлиги. Айланма маблағлар айланиши тезлиги бошқариш. Айланма маблағлар айланиш тезлиги корхоналар иш фаоллигининг асосий кўрсатакичи сифатида. *Айланма маблағлар айланиш тезлиги омиллари ва кўрсатакичлари.*

Адабиётлар: 16,21,39,43,49,53,76,77,78 .

8- мавзу. Харажатларни бошқариш ва оптималлаштириш (4 соат)

Харажатларни молиявий бошқариш моҳияти. “Харажатлар” ва “таннарх” категорияларининг умумийлик ва ўхшаш жиҳатлари. Таннарх таркибига кирувчи харажатларни гуруҳлаштириш. Таннархга тегишли ва фойда ҳисобидан қилинадиган харажатларни мувофиқлаштириш ва бу борадаги муаммолар. Товар моддий захираларга тегишли харажатларни таҳлил қилиш. Маҳсулотнинг сармоя сиғими коэффицентини аниқлаш. Харажатларни оптималлаштириш масалалари. Бошқарув харажатларини оптималлаштириш. Леверж мазмуни. Харажатларни оптималлаштиришда левереджининг аҳамияти. *Харажатларни режаслаштириш ва прогнозлаштиришнинг масалалари.*

Адабиётлар: 17,34,56,57,58, 66,67,71,72,77,87.

9- мавзу. Молиявий рисклар менежментини ташкил этиш (4 соат)

Тадбиркорлик рисклари турлари. Молиявий рисклар моҳияти ва турлари. Ички рисклар. Ташқи рисклар. Пул маблағлари авансланишида юз берадиган рисклар. Инвестиция жараёнида риск. Қимматли қоғозлар билан боғлиқ рисклар. Пассивларни бошқариш билан боғлиқ рисклар. Молиявий ричаг самараси. Кредиторлик қарзлари билан боғлиқ рисклар.

Риск даражасига қараб активларни гуруҳлаш. Рискларни бошқариш хусусиятлари. Рисклар таҳлилини амалга ошириш. Рискларни ўрганиш усуллари. Молиявий рискларни прогнозлаш. Рискларнинг олдини олиш. Рискларни минималлаштириш. Рискларни компенсация қилиш моҳияти. Корхона захира фондларини ташкил этиш ва ишлатиш.

Молиявий рискларни суғурталаш. Корхоналарда молиявий инкироз ҳолатининг кўринишлари. Молиявий кризис ҳолатига олиб келувчи сабаблар. Корхоналарда молиявий инкирозга қарши молиявий бошқариш ташкил этиш моҳияти ва йўллари.

Адабиётлар: 18,19,23,34,35,36,38,39, 51,52,54.

10- мавзу. Хусусийлаштириш соҳасида молиявий бошқариш (2 соат)

Ўзбекистонда хусусийлаштириш жараёнининг ўзига хос хусусиятлари. Иқтисодиёт ривожланишида хусусийлаштириш жараёнининг аҳамияти. Хусусийлаштиришнинг дастлабки жараёнида молиявий менежерларнинг вазифалари. *Хусусийлаштириш дастури.*

Адабиётлар: 11,18, 19, 25,29,34, ,54, 55,59,77, 90.

11- мавзу. Хўжалик субъектларида пул оқимларини бошқариш ва оптималлаштириш (2 соат)

Пул оқимларини бошқариш моҳияти. Пул оқимларини режалаштириш ва прогнозлаштириш.

Корхоналарнинг пул маблағларига бўлган жорий эҳтиёжини аниқлаш. Пул маблағларининг ўртача қолдиғини ҳисоблаш. Пул маблағлари оқимини таҳлил қилиш моҳияти.

Хўжалик субъектларида пул активлари ва уларнинг пул фондларидан фарқи. Пул оқимлари қолдиғи ва соф пул оқими.

Адабиётлар: 15, 18, 19, 21, 25, 33, 37, 38, 45, 48, 55, 56,66,77.

12- мавзу. Дебиторлик ва кредиторлик қарзларни бошқариш (4 соат)

Молиявий менежернинг корхона қарзларини бошқаришдаги вазифалари. Дебитор қарзлар турлари ва уларнинг юзага келиш сабаблари. Дебитор қарзларнинг айланиши кўрсатакичлари. Корхона кредит сиёсати. Дебитор қарзларни бошқариш моҳияти. Дебитор қарзларни бошқаришдаги асосий вазифалар. Шубҳали қарзлар ва улар учун захиралар тўплаш.

Кредиторлик қарзлари ва уларнинг юзага келиш сабаблари. Молиявий менежернинг кредиторлик қарзларини таҳлил қилишидаги йўналишлари. Оборот маблағларининг қопланиш коэффицентини ҳисоблаш.

Ўзбекистон Республикасида ўзаро ҳисоб китоблар механизмини такомиллаштириш бўйича ҳукумат комиссияси ва уларнинг вазифалари. Дебиторлик ва кредиторлик қарзларини бошқариш бўйича чиқарилган меъёрий ҳужжатлар. *Дебиторлик ва кредиторлик қарзларини камайтириш борасидаги муаммолар ва уларни бартараф этиш масалалари.*

Адабиётлар: 15, 18, 19, 21, 25, 33, 37, 38, 45, 48, 55, 56,66,77.

13-мавзу. Корхоналарда солиқ межментини ташкил этиш (4 соат)

Солиқ менежментининг моҳияти. Солиқ менежментининг таркибий қисмлари. Корхоналарда солиқ тўловларини режалаштириш. Корхоналарда солиқ муносабатларини бошқаришни оптималлаштириш. Солиқларнинг корхоналар молиявий фаолиятига таъсири баҳолаш. Солиқ тўловларини пасайтириш йўналишлари.

Корхоналарда ички солиқ назорати. Ички солиқ назоратини амалга оширишдаги вазифалар. Солиқ хатоларининг асосий турлари.

Адабиётлар: 1,3,5,7,8,11,34, 76,34,54.

14- мавзу. Корхоналарда молиявий назорат (2 соат)

Молиявий назорат моҳияти ва мақсади. Молиявий назорат шакллари. Молиявий назорат кўринишлари. Молиявий назорат олдида кўйиладиган талаблар. Ички аудит. Корхоналарда молиявий назорат объектлари. Корхона мақсадли фаолиятини назорат қилиш. Молиявий барқарорлик ҳолатини назорат қилиш. Молиялаштириш стратегиясини амалга оширишни назорат қилиш. Капиталнинг тақсимланиши назорати вазифалари. Харажатлар устидан молиявий назорат мазмуни. Пул айланиши устидан молиявий назорат вазифалари. Рақобатбардошликни сақлаш бўйича молиявий назорат вазифалари.

Давлат молиявий назоратининг ташкил қилиниши. Корхоналарда ички аудитни ташкил этиш. Ташқи аудит: аҳамияти ва ўрни.

Адабиётлар: 1,3,5,7,8,11,34, 76,34,54.

15- мавзу. Хўжалик субъектлари ўртасидаги ҳисоб-китоб ўзаро алоқаларини бошқариш (2 соат)

Маҳсулот сотишдан тушумни аниқлаш (тўлов амалга оширилиши, маҳсулот жўнатилиши, ҳисоб ҳужжатларининг тақдим этилиши). Хўжалик субъектлари ўртасидаги ўзаро ҳисоб китоблар шакллари. Тўлов ҳужжатлари таркиби. Тўлов топшириқномалари. Инкасса талабномалари. Чеклар. Аккредитивлар. Тўлов талабнома-топшириқномалари. Маҳсулот етказувчи ва тўловчи ўртасида ҳисоб шакллари. Ҳисоб-китоблар самарадорлигини аниқловчи кўрсатакичлар. Корхона маблағларининг ҳисоб-китоблардаги давомийлигини аниқлаш. *Нақд пул оборотини бошқариш хусусиятлари.*

Адабиётлар: 7,8,11,15,19, 21,23, 26,56,57,58, 67,69,78,79.

16- мавзу. Банкротлик жараёнини бошқариш (4 соат)

Банкротлик мазмуни. Банкротликни прогноз қилиш. Банкротликда қўлланиладиган тушунчалар. Банкротлик ҳолатига олиб келувчи кўрсаткичлар ҳолати. Банкротликнинг олдини олиш. Корхонани молиявий соғломлаштириш тадбирлари.

Банкротлик мезонлари. Жорий ликвидлик коэффиценти. Корхонанинг ўз маблағлари билан таъминланганлик коэффиценти. Тўловга лаёқатлиликини тиклаш коэффиценти. Тўловга лаёқатлиликини йўқотиш коэффиценти. Давлатнинг корхона олдидаги қарзини ҳисобга олган ҳолдаги жорий ликвидлик коэффиценти.

Ўзбекистон Республикаси Банкротлик тўғрисидаги қонуни. Банкротлик жараёни бошқариш. Хўжалик суди томонидан банкротлик тўғрисидаги ишнинг кўриб чиқилиши. Кузатув. Ташқи бошқарув. Тинч келишув. Рақобатли ишлаб чиқариш. Банкротлик ишининг иштирокчилари. *Банкротликнинг ихтиёрий эълон қилиниши. Хўжалик суди томонидан чиқариладиган қарорлар.*

Адабиётлар: 16,19,22,28, 36, 39, 42, 45, 48, 56,59,66,68,69, 72,74,76,81,82.

17-мавзу. Нархларни бошқариш (4 соат)

Нархлар ва уларнинг турлари. Турли иқтисодий тузумларда нархлар шаклланишининг ўзига хос хусусиятлари. Нархларнинг шаклланиш жараёнини бошқариш босқичлари.

Нархларни пасайтириш зарур бўлган ҳолатлар. Нархларни кўтариш мумкин бўлган ҳолатлар. Нархларни ўтган даржада сақлаб туриш лозим бўлган вазиятлар.

Бозор талабини ўрганиш. Талаб эгилувчанлиги. Нарх эгилувчанлиги. Даромадлар бўйича эгилувчанлик. Талабни бошқариш. Бозорда таклифни ва унда рақобатчилар ҳаракатини таҳлил қилиш. Рақобатчиларнинг нарх сиёсатини таҳлил қилиш. Нарх сиёсати вариантларига таъсир этувчи ҳолатлар. Нархларнинг актив ва пассив шаклланиши. Нарх шаклланишининг харажат усуллари. Нарх шаклланишининг қиймат усули (талабга қараб). Рақобатга қараб нархларнинг шаклланиши. Корхоналарда нарх сиёсати самарадорлигини аниқлаш. Инфляция даражасини баҳолаш. Нархлар индекси ва инфляция индекси. Маркетинг ва нарх сиёсати боғлиқлиги.

Нархлар тузилмасини оптималлаштириш масалалари. Нархларнинг шаклланишида солиқлар таъсирини оптималлаштириш масалалари. Нархлар шаклланишида харажатлар таъсири ва уни пасайтириш масалалари.

Адабиётлар: 42, 45, 48, 56,59,66,68,69, 72,74,76,81,82.

Изоҳ:-* Курсивда берилган кичик мавзулар мустақил таълимга тавсия этилади

Молиявий менежмент фанидан семинар машғулоти мавзулари

- 1- мавзу. Молиявий бошқарув моҳияти, ривожланиш бошқичлари
- 2- мавзу. Молиявий менежмент тамойиллари, функциялари ва аҳамияти
- 3- мавзу. Хўжалик субъектларида молиявий менежментни ташкил қилиш
- 4- мавзу. Тадбиркорлик фаолиятининг молиявий таъминоти шакллари ва усуллари
- 5- мавзу. Молиявий ресурсларни жалб қилишда молиявий менежментнинг ўрни ва вазифалари
- 6-мавзу: Молиявий менежмент тизимида капитални ва активларни қайта шакллантириш жараёни
- 7- мавзу. Айланма ресурсларни молиялаштириш жараёнини бошқариш
- 8- мавзу. Харажатларни бошқариш ва оптималлаштириш
- 9- мавзу. Молиявий рисклар менежментини ташкил этиш
- 10- мавзу. Хусусийлаштириш соҳасида молиявий бошқариш
- 11- мавзу. Хўжалик субъектларида пул оқимларини бошқариш ва оптималлаштириш
- 12- мавзу. Дебиторлик ва кредиторлик қарзларни бошқариш
- 13-мавзу. Корхоналарда солиқ менежментини ташкил этиш
- 14- мавзу. Корхоналарда молиявий назорат
- 15- мавзу. Хўжалик субъектлари ўртасидаги ҳисоб-китоб ўзаро алоқаларини бошқариш
- 16- мавзу. Банкротлик жараёнини бошқариш
- 17-мавзу. Нархларни бошқариш

Мазкур фан бўйича курс ишлари режалаштирилмаган

Дарсликлар ва ўқув қўлланмалар рўйхати

Асосий

1. Павлова Л.Н. Финансовый менеджмент. Учебник. –М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003.- 269с.
2. Пряничников С.Б. Финансовый менеджмент Учебник.-.-Н.: Новгород. НОВО. - 168с
3. Международный финансовый контроль: Учебник для студентов.- М: ЮНИТИ –ДАНА, 2005.-496 стр.
4. Кудина М.В. Финансовый менеджмент. Деловая литература. Курс лекций. 2003. - 160стр.
5. Гаврилова А.Н. Сыроева Е.Ф., Барабанов, А.И., Чигарев, Фнансовый менеджмент. Учебное пособие. М.; КНОРУС, 2006. -336с.
6. Пряничников С.Б. Финансовый менеджмент. Учебное пособие. Н.Новгород. НОВО, 2005. – 168с
7. Шеремет А.Д. Финансы предприятий: менеджмент и анализ. Учебное пособие. М. :ИНФРА М , 2006, 479с.
8. Яблукова Р.З. Финансовый менеджмент в вопросах и ответах. – М. : Проспект, 2005. 256с.
9. Павлова Л.Н. Финансовый менеджмент. Учебник для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. -269с
10. Ковалев В.В. Финансы предприятий: Учебник.-М: Проспект, 2004.- 352 стр. 1экз
11. Желкина А.Н. Управление финансами. Финансовый анализ предприятия: Учебник.-М: ИНФРА-М, 2005 – 332 стр.
12. Леонтьев В.Е. Финансовый менеджмент: Учебник. – М: Элит, 2005. – 560 стр.
13. Шеремет А.Д., Ионова А.Ф. Финансы предприятий: менеджмент и анализ. Учебник. – М.: ИНФРА-М, 2006. – 479.
14. Грачева Е.Ю., Толстопятенко Г.П., Рыжкова Е.А. Финансовый контроль. – М: «Камерон», 2004.- 272 стр. 1

15. Масленченков Ю.С., Комиссаров О.В. Специфика финансов и менеджмента стабильного предприятия в условиях социальной рыночной экономики. Разработка по управлению финансовой деятельности предприятия. Учебное пособие - М: Издательская группа «БДЦ-пресс,» 2002.-160 с. .
16. Д. Грибоедов, В. П. Грузинов. Экономика предприятия: Учебник.- М: Финансы и статистика, 2004.- 336 стр.
17. Ильинкова С.Д. Производственный менеджмент. Учебник Москва ЮНИТИ-ДАНА:
18. Джуха В.М. Лизинг Учебник. Р: на Дону. Феникс 2004
19. Попов.В.М. Финансовый бизнес – план. Учебное пособие. – М: «финансы и статистика» 2005.-458 стр.

Кўшимча

20. Қўчқаров ва бошқалар. Менежмент стратегияси. Ўқув қўлланма.-Т: “Иқтисодиёт ва ҳуқуқ дунёси”, 2003.- 184 бет.
 21. Юлдашев Ш.А. Игамбердиев И Экономика предприятий. Учебное пособие 2004 180 стр
 22. Махмудов Т. Экономика предприятий Учебное пособие ТГЭУ 2004 208 стр.
 23. Абдукаримов И.Т. Молиявий менежмент. Ўқув қўлланма. Самарканд: СамДУ, 2001. - 77с.
 24. Маликов Т.Молиявий менежмент. Ўқув қўлланма -Т.: Академия, 1999. - 193 с
 25. Юлдашев А. Молиявий менежмент: Ўқув қўлланма/ А. Юлдашев. - Б.м.: Нам, 2001. - 112 с
1. <http://wwwspc.gov.uz//ru/esupport/index3> . Рыночная инфраструктура
 2. <http://wwwspc.gov.uz//ru/esupport/index5> Обеспечение малого бизнеса ресурсами
 3. Виртуал кутубхона электрон дарсликлари ва ўқув қўлланмалари.
 4. <http://www.nalog.ru/declare/specific.shtml>
 5. <http://www.nalog.uz>.
 6. <http://www.iet.ru/usaid/2b/2.htm>

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

Тошкент Молия институти

Молиявий менежмент кафедраси

Ўқув услубий бошқарма томонидан
рўйхатга олинди

№ _____

« _____ » _____ 2006 й.

«ТАСДИҚЛАНДИ»

Ректор А. Ваҳобов

« _____ » _____ 2006й

**Корхона молияси
фанидан ишчи ўқув**

Дастури

5340600 - «Молия» бакалавриат йўналиши учун

Тошкент 2006

Мазкур ишчи ўқув дастури “Молиявий менежмент” кафедрасида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия этилган (2006 йил 20 май 12-сонли баённома).

Кафедра мудири:

Б. Тошмуродова

Мазкур ишчи ўқув дастури Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг Институт қошидаги Олий ўқув юртлараро илмий-услубий Кенгашидаги муҳокама этилган ҳамда нашрга тавсия қилинган. (8-сонли баённома, 2006 йил 22 июл)

Кенгаш раиси:

А. Ваҳобов

Тузувчилар:

и.ф.н., доц. Б. Тошмуродова,

Такризчилар:

и.ф.д., проф. Б. Пардаев
и.ф.д., проф. Хайдаров

“Корхона молияси” фанидан ўтиладиган мавзулар ва улар бўйича машғулот турларига ажратилган соатлар ҳажмининг тақсимооти

т/р	Фан мавзуларининг номи	Жами соатлар	5340600 - «Молия», бакалаврият йўналишида		
			Маъруза	Амалий машғулот	Мустақил таълим
1	2	3	4	5	6
1	Корхоналар молияси фанининг предмети, функция ва вазифалари.	4	2		2
2	Турли мулкчилик шакллари корхоналар молиясини ташкил қилиш	8	4	2	2
3	Корхоналарда пул даромадлари ва молиявий натижалар шаклланиши	10	4	4	2
4	Корхоналар харажатларининг шаклланиши	8	4	2	2
5	Корхоналарда рентабеллик ва уларнинг турлари	8	4	4	2
6	Корхоналар оборотдан ташқари активлари	8	2	4	2
7	Корхоналар оборот маблағлари таркиби ва структураси	10	4	4	2
8	Корхоналарда нархларнинг шаклланиши	10	4	4	2
9	Молиявий режалаштириш	8	4	2	2
10	Корхоналар молиясида солиқлар роли	12	6	2	4
11	Корхоналарда пул оқимлари моделлари	8	4	2	2
12	Корхоналарнинг тўловга лаёқатлилиги ва ликвидлилиги	8	4	2	2
13	Корхоналарда бизнес-режа тузилиши ва унинг тавсифи	8	4	2	2
Жами:		135	54	36	45

«Корхона молияси» фанидан маъруза машғулотлари мавзулари

1- мавзу. Корхоналар молияси моҳияти, функция ва вазифалари. (2 соат)

Корхона молияси иқтисодий категория сифатида. Пул айланиши. Молиявий ресурслар.

Молия тизими функциялари. Режалаштириш функцияси. Ташкил этиш функцияси. Рағбатлантириш функцияси. Назорат функцияси. Корхоналар молияси функциялари. Қайта тиклаш функцияси мазмуни. Тақсимлаш функцияси. Назорат функцияси. Корхоналар молияси тамойиллари. Режалилик ва тизимлилиқ. Мақсадли йўналтирилганлик. *Диверсификация. Стратегик йўналтирилганлик.*

Адабиётлар: 16, 19, 22,25,27,29,33,35,36,37,38,39,40,46, 47,48,49,55,57,76,78,79.

2- мавзу. Турли мулкчилик шакллари корхоналар молиясини ташкил қилиш (2 соат)

Бозор иқтисодиёти шароитида корхоналарнинг ташкилий тузилмаси. Акционерлик жамиятлари. Очиқ ва ёпиқ турдаги акционерлик жамиятлари. Масъулияти чекланган жамиятлар. Масъулияти чекланмаган жамиятлар. Бошқарув кенгаши. Назорат кенгаши ҳуқуқлари ва мажбуриятлари. Микрофирмалар. Кичик корхона мезонлари. Йирик корхона. Қўшма корхона. Шўъба корхонаси. Корхона низоми тузилиши. Устав капиталини шаклланиши. Корхона таъсис ҳужжатлари. Лицензия олиш талабалари. Корхона бошқаруви. Корхоналарни бошқариш тамойиллари. *Молиявий менежер. Молиявий менежер вазифалари ва функциялари.*

Адабиётлар: 27,29,33,35,36,37,38,39,40,46, 47,48,49,55,57,76,78,79.

3-мавзу. Корхоналарда пул даромадлари ва молиявий натижалар шаклланиши (2 соат)

Корхоналарда “даромад” тушунчаси. Ялпи даромад. Соф даромад. Жами даромад ва унинг таркиби. Маҳсулот (иш, хизмат) сотишдан даромад. Асосий воситалар, номоддий активларни сотишдан даромад. Ижарадан даомад. Фоизлар. Дивидентлар. Депонент ва кредиторлик қарзларининг кечилишидан олинган фойда. Текинга олинган мулк. Молиявий ёрдам. *Роялти.* Курслардаги мусбат фарқ. Илгари чегирилган харажатлар ва шубҳали қарзлар бўйича тушумлар. Фавқулотда даромад. Бошқа даромад

Номинал даромад. Реал даромад. Асосий фаолиятдан даромад.. Умумхўжалик фаолиятдан даромад. Молиявий фаолиятдан даромадлар.

“Фойда” иқтисодий категорияси ва унинг даромаддан фарқи. Ялпи фойда. Соф фойда. Солиққа тортилгунча бўлган молиявий натижа. Солиққа тортиладиган фойда. Солиққа тортилмайдиган фойда. Маржинал фойда. *Зарарлар.*

Фойда олишнинг молиявий асослари. Фойданинг шаклланишини бошқариш моҳияти. Фойда даражасига таъсир этувчи омиллар. Фойдани максималлаштириш жараёнини бошқариш. Фойдани шакллантиришга нарх сиёсатининг таъсири. Корхоналарда фойданинг шаклланишини таҳлил қилиш. Фойдани омиллар асосида таҳлил қилиш. Фойдани режалаштириш зарурати. *Бевосита ҳисоблаш усулида режалаштириши. Фойдани режалаштиришининг таҳлилий усули.*

Адабиётлар: 27,29,33,35,36,37,38,39,40,46, 47,48,49,55,57,76,78,79.

4- мавзу. Корхоналар харажатларининг шаклланиши (2 соат)

“Маҳсулот (иш, хизматлар) ишлаб чиқариш ва сотиш харажатлари таркиби ва молиявий натижаларнинг шаклланиши тўғрисида”ги Низом. Ишлаб чиқариш таннархи. Давр харажатлари ва уларнинг таркиби. Тўлиқ таннарх. Моддий харажатлари. Меҳнатга ҳақ тўлаш харажатлари. Молиявий фаолият бўйича харажатлар. Реализациядан ташқари харажатлар. Бюджетдан ташқари жамғармаларга мажбурий ажратмалар. *Амортизация ажратмалари. Бошқа харажатлари.*

Доимий харажатлар. Ўзгарувчан харажатлар. Аралаш харажатлар.

Бухгалтерия ҳисоби жиҳатдан харажатларнинг гуруҳланиши.

Солиққа тортиш нуқътаи назаридан харажатларнинг гуруҳланиши. Фойда солиғи базасидан чегириладиган харажатлар. Фойда солиғи базасига кирадиган харажатлар. Жорий даврда фойда солиғи базасига кирадиган, келгуси даврларда чегириладиган харажатлар. *Меъёрлаштирилган харажатлар.*

Адабиётлар: 23, 24,29,30,31,5,80.

5- мавзу. Корхоналарда рентабеллик ва уларнинг турлари (2 соат)

Рентабеллик моҳияти. Рентабеллик турлари. Иқтисодий рентабеллик ва уни ҳисоблаш. Ишлаб чиқариш рентабеллиги.

Активлар рентабеллиги. Инвестицияланган капитал рентабеллиги. Корхона ўз сармояси рентабеллиги.

Сотилган маҳсулот **ялпи рентабеллиги** (ялпи фойда нормаси). Сотилган маҳсулот операцияли **(молиявий фаолиятдан фойда) рентабеллиги** (операцияли (молиявий фаолиятдан) фойда нормаси). *Сотилган маҳсулотнинг соф рентабеллиги (соф фойда нормаси).*

Адабиётлар: 23, 24,29,30,31,50, 56, 58 59, 61,63,64,65 68,69, 75,76,79.

6- мавзу. Корхоналар оборотдан ташқари активлари. (2 соат)

Оборотдан ташқари активлар таркиби. Асосий фондлар. Номоддий активлар. Тугалланмаган капитал қўйилмалар. Узоқ муддатли молиявий сармоялар. Оборотдан ташқари активлар бўйича молиявий ахборотлар базаси.

Асосий фондлар моҳияти. Асосий воситаларга кирмайдиган объектлар. Амортизация моҳияти. Амортизацияни ҳисоблаш усуллари. Тезлаштирилган амортизация. . Бошланғич қиймат. Тиклаш қиймати. Қолдиқ қиймати. Келтирилган қиймати. Бозор қиймати. Тугатиш қиймати.

Номоддий активлар. Номоддий активлар таркиби. Номоддий активлар амортизациясининг ўзига хос хусусиятлари.

Асосий фондларни қайта баҳолаш. Оборотдан ташқари активларни солиққа тортиш.

Асосий воситаларни қайта тиклаш омиллари. Асосий воситалар актив қисми. Пассив қисми. Асосий воситалар ва номоддий активларнинг хизмат қилиш муддатлари. Асосий восталар янгиланиш тезлиги.

Фондлар қайтими кўрсаткичи. Фондлар сиғими кўрсаткичи. Асосий воситалар рентабеллиги. Асосий фондлар билан таъминланганлик кўрсаткичи.

Капитал маблағларни молиялаштириш. Капатил курилишни молиялаштириш. Асосий воситалар қийматини оширмайдиган харажатлар. Молиявий қўйилмалар. Узоқ муддатли молиявий фўйилмалар Акциялар. Улушли қатнашиш. Молиявий қўйилмалар даромадлилиги. Акциялар даромадлилиги.

Адабиётлар: 1, 24,29,30,31,50, 56, 58 59, 61,63,64,65 68,69, 75,76,79.

7-мавзу. Корхоналар оборот маблағлари таркиби ва структураси. (2 соат)

Молиявий ахборотлар базаси. Корхона бухгалтерия баланси молиявий ахборотлар базаси сифатида. Даромадлар ва харажатлар тўғрисидаги ҳисобот. Молиявий хўжалик фаолиятининг асосий кўрсатакичлари. Молиявий операциялардан даромадлар ва харажатлар. Бошқа корхоналар фаолиятида улушли қатнашиш. Умумхўжалик фаолиятдан даромадлар ва харажатлар. Солиққа тортилгунга қадар бўлган молиявий натижа. Сармоявий ўзгаришлар тўғрисидаги ҳисобот. Пул оқимлари ҳаракати тўғрисидаги ҳисобот. Оборот маблағлар таркиби. Товар-моддий бойликлар захираси. Дебитор қарзлар. Ҳисоб рақамлардаги маблағлар. Пул маблағлари. ТМБ таркиби. ТМБ ҳақиқатдаги таннархини аниқлаш. ТМБ қийматини баҳолаш усуллари. Жорий нархлар бўйича баҳолаш (ЛИФО усули). Ҳақиқатда харид қилинган нархлар бўйича баҳолаш (ФИФО усули). Ўртача ҳақиқатдаги харид нархлари бўйича баҳолаш. Тайёр маҳсулотнинг қиймат баҳоси (ҳақиқатдаги ишлаб чиқариш таннархи). Тугалланмаган ишлаб чиқаришни баҳолаш (меъёрий ишлаб чиқариш таннархи).

Савдо устамаси. Муомала харажатлари. Молиявий менежернинг жорий харажатларни бошқаришдаги вазифаси. Оборот маблағларни меъёрлаштириш. *Меъёрдан ортиқча ТМБ пул оқимларига ва маҳсулот ишлаб чиқариши ва сотиши оборотига таъсири.*

Оборот маблағлар самарадорлиги. Оборот маблағлар айланиши ва давомийлиги. Айланиш коэффицентини ҳисоблаш. Оборот маблағларнинг бандлик коэффицентини

ҳисоблаш. Айланма маблағларнинг айланишдан абсолют миқдорда айланишдан чиқиши.
Айланма маблағларнинг нисбий чиқаришини ҳисоблаш.

Адабиётлар: 11, 12,15,16, 18, 25.29,34, 54, 55,57,76, 78.

8-мавзу. Корхоналарда нархларнинг шаклланиши (2 соат)

Бозор иқтисодиёти шароитида нарх мазмуни. Корхоналарда нарх сиёсатининг моҳияти. Нарх стратегияси. Нарх тактикаси. Корхоналарда нарх сиёсати олдига қўйиладиган талаблар. Нарх даражасига таъсир этувчи ички ва ташқи омиллар. *Нархлар туркумланиши мезонлари.*

Нарх кўринишлари. Таърифлар. Фонд биржаларидаги курслар. Курилишда смета нархлари.

Давлат томонидан тартибга солинишига қараб нархларнинг гуруҳланиши. Эркин нархлар. Бошқариладиган нархлар. Белгиланадиган қатъий нархлар. Шартнома нархлар.

Жорий ва солиштирама нархлар. Базавий ва ҳисобот нархлар. Нархларнинг барқарорлигига қараб турланиши (доимий, ҳаракатланувчан, мослашувчан).

Маркетинг ва молиявий сиёсатдан келиб чиқадиган нархлар (демпинг, қирувчан, дискриминацияли нархлар). Трансферт, тарихий, кутилаётган, ўртача, ўртача арифметик нархлар.

Адабиётлар: 7,8,11,34, 76,34,54, 29,34, 54, 55,57,76, 78.

9 -мавзу. Молиявий режалаштириш (2 соат)

Корхона молиявий сиёсати. Давлат молиявий сиёсати. Молия стратегияси. Молия тактикаси. Молиявий режа. Молиявий режа бизнес режанинг бир қисми сифатида. Молиявий режалаштириш мақсади ва вазифалари. Молиявий режалаштириш босқичлари. Молиявий режалаштириш объектлари. Корхона бюджети. Сармояни бюджетлаштириш. Молиявий прогнозлаштириш. Молиявий режалаштиришнинг ахборот манбаи.

Муддатига кўра молиявий режалаштириш турлари. Қисқа муддатли (тезкор). Жорий режа. Узоқ муддатли. Дастурий молиявий режа. *Корхоналар узоқ муддатли ва қисқа муддатли молиявий режаларининг ўзаро боғлиқлиги.*

Режалаштириш принциплари. Молиявий режалаштириш принциплари.

Молиявий режалаштириш усуллари. Таҳлилий-ҳисоб усули. Меъёрлаштириш усули. Баланс усули. Режали қарорларни оптималлаштириш усули. Омиллар таҳлили усули. Иқтисодий-математик моделлаштириш усули. Тармоқ усули. Мақсадли дастурлаштириш усули.

Даромадлар ва харажатлар баланси. Харажатлар сметаси. Инвестиция режаси. Кредитлар режаси. Валюталар режаси. Активлар ва пассивлар балансини прогнозлаш. Пул оқимлари ҳаракати режаси. Тўлов тақвими (баланси). Ғазна режаси. Ишланма жадваллар. Ялпи ва соф фойданинг тақсимланиш режаси. Бюджет билан ҳисоб-китоблар режаси. Солиқлар ва тўловлар режаси. Амортизация ажратмалари режаси. Оборот маблағларга эҳтиёжлар режаси.

Адабиётлар: 12,15,16, 18, 25.29,34, 54, 55,57,76

10 - мавзу. Корхоналар молиясида солиқларнинг ўрни. (4 соат)

Солиқлар корхона молиясининг таркибий қисми сифатида. Юридик шахслар тшлайдиган солиылар таркиби структураси. Корхоналар молиявий ҳолатига таъсирига қараб солиқларнинг гуруҳланиши. Корхонада нархнинг устига қўйиладиган эгри солиқлар. Фойда солиғи. Соф фойдадан тўланадиган солиқ. Давр харажатлари таркибига киритиладиган солиқлар ва бюджетдан ташқари фондларга ажратмалар.

Корхоналарда қўшилган қиймат таркиби. Қўшилган қиймат солиғи. Солиққа тортиладиган ва тортилмайдиган оборотлар. ҚҚСни ҳисоблаш. Акцизлар.

Солиққа тортилгунча фойда. Солиққа тортиладиган фойда. Солиққа тортилмайдиган фойда. Солиққа тортиладиган харажатлар (1- ва 2- иловалар). Даромад (фойда) солиғини ҳисоблаш. Ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш ва ободончилик солиғи.

Давр харажатларида акс этадиган солиқлар. Ер солиғи. Мулк солиғи. Ер ости бойликларидан фойдаланганлик учун солиқ. Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ. *Бюджетдан ташқари фондларга ажратмалар таркиби. Корхонлар ялли тушуми таркибида солиқлар ва ажратмаларнинг ўрни.*

Адабиётлар: 12,14,19,23,24,25,34, 76,34,54.

11 - мавзу. Корхоналарда пул оқимлари (2 соат)

Пул оқимларини ифодаловчи асосий тушунчалар. Пул оқимларини бошқариш мақсади. Пул оқимларини бошқариш зарурати. Корхоналарда пул маблағлари ҳаракати. Оборотдан ташқари активлар. Ўз капитали. Товар моддий захиралар. Кредит ва қарзлар. Дебитор қарздорлик. Кредиторлик қарзлари.

Корхоналарда пул оқимларининг туркумланиши. Жорий фаолият билан боғлиқ пул оқимлари. Инвестиция фаолияти билан боғлиқ пул оқимлари. Молиявий фаолият билан боғлиқ пул оқимлари. Ҳаракат йўналишига қараб кирувчи ва чиқувчи пул оқимлари. Пул ўтказиш ва нақд пул оқими. Ички ва ташқи пул оқимлари. Оптимал, ортикча ва дефицит пул оқимлари. *Ялли ва соф пул оқимлари.*

Пул оқимлари тўғрисидаги ҳисобот. Йил бошига пул маблағлари қолдиғи. Ҳисобот даврида қирим қилинган пул маблағлари таркиби. Пул маблағларининг йўналтирилиши. Ҳисобот даврида пул маблағлари қолдиғи.

Адабиётлар: 12,14,19,23,24,25,34, 76,34,54.

12-мавзу. Корхоналар тўловга лаёқатлилиги ва ликвидлилиги (2 соат)

Корхоналар иқтисодий барқарорлик ҳолатининг мезонлари. Тўловсизликнинг ички ва ташқи сабаблари. Тўлов қобилиятини баҳолаш.

Корхоналар ликвидлилиги ҳолати. Қисқа муддатли мажбуриятлар бўйича жавобгарлик. Абсолют ликвидлилиги коэффициенти. Ликвидлилигининг аниқлаштирилган коэффициенти. Ликвидлилигининг умумий коэффициенти. Ўз оборот маблағлари миқдори - ликвидлилиги ва тўловга лаёқатлилиги коэффициенти сифатида. Амалдаги сармойанинг мослашувчанлиги (пул маблағларига айланиши) кўрсаткичи. Қоплаш коэффициенти (1сўм мажбуриятга тўғри келадиган активлар қиймати). Товар моддий захираларни қоплашда ўз оборот маблағлари улуши. ТМЗ қоплаш коэффициенти. Молиявий боғлиқлик коэффициенти. *Ўз сармойаси концентрацияси коэффициенти. Узоқ муддат сармойалар структураси коэффициенти.*

Адабиётлар: 27,29,33,35,36,37,38,39,40,46, 47,48,49,55,57,76,78,79.

13- мавзу. Корхоналарда бизнес-режа тузилиши ва унинг тавсифи (2 соат)

Корхона бизнес-режаси моҳияти. Бизнес режа ҳал этадиган масалалари. Бизнес режа вазибалари. Бизнес режа мазмуни. Таркибий қисмлари. "Фирма имкониятлари" бўлими. "Товар (иш,хизматлар) бўлими", "Сотиш бозорлари рақобат", "Маркетинг режаси", "Ишлаб чиқариш режаси", "Молиявий режалаштириш", Молиявий режа таркибий қисмлари. Бизнес-режа презентациясининг самарадорлиги.

Аниқ корхона мисолида бизнес режа тузиши.

Изоҳ:-* Курсивда берилган кичик мавзулар мустақил таълимга тавсия этилади

«Корхоналар молияси фанидан» семинар дарслари учун кўрсатмалар

1. Корхоналар молияси фанининг предмети, функция ва вазифалари.
 2. Турли мулкчилик шакллари корхоналар молиясини ташкил қилиш
 3. Корхоналарда пул даромадлари ва молиявий натижалар шаклланиши
 4. Корхоналар харажатларининг шаклланиши
 5. Корхоналарда рентабеллик ва уларнинг турлари
 6. Корхоналар асосий активлари
 7. Корхоналар оборот маблағлари
 8. Корхоналарда нархларнинг шаклланиши
 9. Молиявий режалаштириш
 10. Корхоналар молиясида солиқлар роли
 11. Корхоналарда пул оқимлари моделлари
 12. Корхоналарнинг тўловга лаёқатлилиги ва ликвидлилиги
 13. Корхоналарда бизнес-режа тузилиши ва унинг тавсифи
- Ўқув режасида курс ишлари режалаштирилмаган.**

Тавсия қилинаётган адабиётлар рўйхати

1. Ўзбекистон Республикаси Қонунлари.

1. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси - Тошкент: «Ўзбекистон», 2003.
2. Ўзбекистон Республикасининг “Тадбиркорлик тўғрисида”ги Қонуни, 1996 йил
3. Ўзбекистон Республикасининг 2000 йил 14 декабрда қабул қилинган “Банкротлик тўғрисида”ги Қонуни
4. Ўзбекистон Республикасининг “Хусусий корхона тўғрисида”ги Қонуни, 2003 йил

2. Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармонлари.

5. «Бозор ислохотларини чуқурлаштириш ва иқтисодий янада эркинлаштириш соҳасидаги устувор йўналишлар амалга оширилишини жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. 14.06.2005й.
6. «Микрофирмалар ва кичик корхоналарни ривожлантиришни рағбатлантириш борасидаги кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. 21.06.2005й.
7. “Жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни ислоҳ қилиш ҳамда модернизациялаш мақсад ва вазифаларини амалга ошириш Дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қарори. 10.03.2005й.
8. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Хусусий тадбиркорлик, кичик ва ўрта бизнесни ривожлантиришни янада рағбатлантириш чора - тадбирлари тўғрисида”ги Фармони, 1998 йил 9 апрел.

3. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қарорлари.

9. “2005 йилда ижтимоий -иқтисодий ривожлантириш яқунлари ва 2006 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устувор йўналишлари тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Қарори. 10.02.2006й.
10. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 20 октябрдаги “2005 йилнинг тўққиз ойида мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари ҳамда иқтисодий ислоҳ қилиш ва эркинлаштириш жараёнларини чуқурлаштириш юзасидан устувор вазифаларни амалга оширилиши” муҳокамасининг мажлиси. “Халқ сўзи” газетаси, 2005 йил 21 октябр, №209 (3754).
11. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Корхоналар иқтисодий ночорлигининг белгиларини аниқлаш учун мезонлар тизими” қарори, 1999 йил 26 июл

12. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Корхоналарни соғломлаштириш ҳамда тўлов қобилиятлилигини тиклаш бўйича намунавий молиявий режа”, 1997 йил 31 март

13. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 5 декабрдаги 610 сонли Ўзбекистон Республикасининг 2006 йилги бюджет параметрлари тўғрисида»ги қарори. Солиқлар ва божхона хабарлари, 2006 йил 7 январ.

4.Ўзбекистон Республикаси Президенти асарлари.

14. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Бешинчи ялпи мажлисида Президент И.А.Каримовнинг “Мамлакатимиз тараққиётининг қонуний асосларини мустаҳкамлаш фаолиятимиз мезони бўлиши даркор” мавзусидаги нутқи. 2006 йил 27 февраль, Тошкент оқшоми газетаси.

15. Ўзбекистон Республикасининг 2005 йилдаги ижтимоий-иқтисодий ривожланиши натижалари ҳамда 2006 йилнинг асосий иқтисодий йўналишлари тўғрисида Президент И.А.Каримовнинг нутқи 2006 йил 11 февраль, Халқ сўзи газетаси;

16. Каримов И.А. “Халқимиз фаровонлигининг барқарор ўсишини таъминлаш-устувор вазифа” Халқ сўзи, 2001 йил 12 январ

17. Каримов И.А. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этишдир. Т., 2005.

18. Каримов И.А. Озод ва обод Ватан, эркин ва фаровон ҳаёт-пировард мақсадимиз. –Т.; Ўзбекистон 2000й, 489-бет.

19. Каримов И.А. Ислохотлар стратегияси мамлакатимиз иқтисодий салоҳиятини юксалтириш. 2002 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2003 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг асосий йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маъруза. Халқ сўзи, 2003 йил 18 февраль.

20. Каримов И. А. Эскича қараш ва ёндашув билан янгича ҳаёт қуриб бўлмайди. /2005 йил 7 февралда Оқсарой Қароргоҳидаги маъруза. 2005 йил 7 февраль.

21. Ўзбекистон Республикаси Вазирликлари меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатла

6.Дарсликлар ва ўқув қўлланмалар

22. Ковалев В.В. Финансы предприятий: Учебник.-М: Проспект, 2004.- 352 стр. 1экз

23. Желкина А.Н. Управление финансами. Финансовый анализ предприятия: Учебник.-М: ИНФРА-М, 2005 – 332 стр. 1 экз.

24. Леонтьев В.Е. Финансовый менеджмент: Учебник. – М: Элит, 2005. – 560 стр. 1экз.

25. Попова и др. Финансы предприятий СПб: Питер 2002-224 стр.

26. Большаков С.В.Финансовая политика государства и предприятия.Москва-2002. “Книжный мир” 210 стр.

27. Грибов В. Д. Грузинов В. П. Экономика предприятия.-М: Финансы и статистика,2005.-336 стр.1 экз.

28. Попов.В.М. Финансовый бизнес – план. Учебное пособие. – М: «финансы и статистика» 2005.-458 стр. 1экз.

29. Масленченков Ю.С., Комиссаров О.В. Специфика финансов и менеджмента стабильного предприятия в условиях социальной рыночной экономики. Разработка по управлению финансовой деятельности предприятия.- М: Издательская группа «БДЦ-пресс,» 2002.-160 с. 1 экз.

30. В.В Ковалев, О.Н.Волкова. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: Учебник.- М: ТК Велби, “Просект”, 2004.- 424 стр. 1 экз.

31. Практикум по финансам предприятий: Учебное пособие./ Под ред: П.И. Вахрина.- М: “Дошков и К”, 2004.- 208 стр. 2 экз.

32. Ф.М. Шелопаев. Финансы, денежное обращение и кредит: Курс лекций.- М: Юрайт- издат, 2004. – 237 стр.2 экз.

33. Д. С. Моляков, Е.И. Шохин. Теория финансов предприятий: Учеб. Пособие.- М: Финансы и статистика, 2004.- 112 стр..
34. Д. Грибоедов, В. П. Грузинов. Экономика предприятия: Учебник.- М: Финансы и статистика, 2004.- 336 стр.1 экз.
35. Скляренко В.К. Экономика предприятий Учебник М.Инфра-М 2006 526 стр
36. Коупленд Т. С Стоимость компании оценка и управление. М: ЗАО Олимп Бизнес.2005-576 стр.
37. Югай Л.П. Махмудов Э.Х. Акционирование предприятий Учебное пособие. 2004 208 стр
38. Махмудов Т. Экономика предприятий Учебное пособие ТГЭУ 2004 208 стр.
39. Гончарук В.А. Развитие предприятия М: Дело 2004 208 стр.
40. Джуха В.М. Лизинг Учебник Учебное пособие Р: на Дону. Феникс 2004
41. The Political Economy of New Labour: Labouring Under False Pretences? Автор: Colin Hay ISBN: 0719054826 Год: 2005.
42. Global unions. Theory and strategies of organized labour in the global political economy (глобальные союзы. Теория и стратегии организованного труда в глобальной политической экономике) язык eng. Автор: Harrod Издательство: TAYLOR ISBN: 0-415-28811-8 Год: 2005.
43. Global Unions?: Theory and Strategies of Organized Labour in the Global Political Economy (Routledge/RIPE Studies in Global Political Economy) : Автор: Jeffrey Harrod, Robert O'Brien ISBN: 0415288118 Год: 2005.
44. Бочарев В.В. «Управление денежным оборотом предприятий и корпораций». М.; «Финансы и статистика» 2001.
45. Бочарев В.В. «Финансовый анализ». Санкт-Петербург; «Питер» 2001.
46. Вахрин П.И. «Финансовый анализ коммерческих и некоммерческих организациях». Учеб пособие. М.; «Издательство – книготорговых центр маркетинг» 2001.
47. Ковалев В.В. «Методы оценки инвестиционных проектов». М.; «Финансы и статистика» 2001.
48. Терехова В.А. «Международные и национальные стандарты бухгалтерского учета и отчетности». М.; Изд «Перспектива» 2000.
49. Савицкая Г.В. «Анализ хозяйственной деятельности предприятия». И.П. «Финанс» 2001.
50. Сорокина О.Н. «Сравнительный анализ в основные приемы трансформации финансовой отчетности в соответствии с международными стандартами». М.; «УМЦ» 2001.

7. Интернет сайтлари

52. <http://www.spc.gov.uz//ru/esupport/index3> . Рыночная инфраструктура
53. <http://www.spc.gov.uz//ru/esupport/index5> Обеспечение малого бизнеса ресурсами
54. Виртуал кутубхона электрон дарсликлари ва ўқув қўлланмалари.
55. <http://www.nalog.ru/declare/specific.shtml>
56. <http://www.nalog.uz>.
57. <http://www.iet.ru/usaid/2b/2.htm>

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ**

Тошкент Молия инситути

Молиявий менежмент кафедраси

Ўқув услубий бошқарма томонидан
рўйхатга олинди

№ _____

« _____ » _____ 2006 й.

«ТАСДИҚЛАНДИ»

Ректор А. Ваҳобов

« _____ » _____ 2006й

«Молия стратегияси»

фанидан ишчи ўқув

Дастури

**5А340604 - «Корхоналар молияси», 5А340606 - «Молиявий менежмент»,
5А340605 - «Халқаро молия» магистратура мутахассисликлари учун**

Тошкент- 2006

Мазкур ишчи ўқув дастури “Молиявий менежмент” кафедрасида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия этилган (2006 йил 20 май 12-сонли баённома).

Кафедра мудири:

Б. Тошмуродова

Мазкур ишчи ўқув дастури Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг Институт қошидаги Олий ўқув юртлараро илмий-услубий Кенгашидаги муҳокама этилган ҳамда нашрга тавсия қилинган. (8-сонли баённома, 2006 йил 22 июл)

Кенгаш раиси:

А. Ваҳобов

Тузувчилар:

и.ф.н., доц. Умаров
и.ф.н., доц. Х. Жамолов

Такризчилар:

и.ф.д., проф. Н.Хайдаров
и.ф.н., доц. Тўхсонов

“Молия стратегияси” фанидан ўтиладиган мавзулар ва улар бўйича машғулот турларига ажратилган соатлар ҳажмининг тақсими

№	Мавзуларнинг номи	Жами соатлар	5А340604 - «Корхоналар молияси», 5А340606 - «Молиявий менежмент», 5А340605 - «Халқаро молия» магистратура мутахассисликлари учун		
			Майруза	Амалий машғулот	Мустақил таълим
1.	2	3	4	5	6
1.	Молия стратегияси» фаннинг предмети, объекти ва методи	6	2	2	2
2.	Иқтисодий эркинлаштириш ва модернизациялаш шароитида молия стратегиясининг моҳияти ва уларни турлари	6	2	2	2
3.	Корхоналарда стратегия тизимни шакллантиришни принциплари ва концепциялари ҳамда стратегик бошқариш механизмлари	6	2	2	2
4.	Инвестицияларни стратегик режалаштириш ва лойиҳаларни молиялаштириш.	6	2	2	2
5.	Иқтисодий эркинлаштириш ва модернизациялаш шароитида фирма стратегиясини комплекс режалаштириш ҳужжатлари.	6	2	2	2
6.	Маркетинг стратегиясини танлаш тартиби ва ривожланишни базавий стратегиялари.	6	2	2	2
7.	Иқтисодий эркинлаштириш ва модернизациялаш шароитида корхоналарнинг молиявий стратегияси ва молиявий таҳлил.	6	2	2	2
8.	Стратегик бошқариш жараёни ва стратегик менежмент структураси.	6	2	2	2
9.	Иқтисодий эркинлаштириш ва модернизациялаш шароитида компания стратегиясини яратиш вазифалари ва узига хос хусусиятлари	6	2	2	2
10.	Диверсияланган компаниянинг стратегик таҳлили.	6	2	2	2
11.	Молиявий сиёсат ва бозор типдаги иқтисодийга ўтиш	12	4	4	4
12.	Молиявий сиёсат ва хўжалик субъектлари фаолиятини тартибга солишнинг солиқсиз усуллари	12	4	4	4
13.	Солиқ сиёсати стратегияси ва корхоналарнинг бюджет билан алоқаларини тартибга солиш	12	4	4	4
14.	Молия стратегиясида солиқ оғирлигини оптималлаштириш масалалари	12	4	4	4
15.	Бюджет сиёсати ва иқтисодий бюджет орқали тартибга солиш	12	4	4	4
	Жами	120	40	40	40

«Молия стратегияси» фани бўйича ўқиладиган маъруза машғулоти мавзулари

1-мавзу. «Молия стратегияси» фанининг предмети, объекти ва методи (2-соат)

Фаннинг предмети ва вазифалари. «Молия стратегияси» фанини ўқитишнинг объектив зарурлиги ва бошқа махсус фанлар билан ўзаро боғлиқлиги. *Бозор шароитида фаннинг олдига қўйиладиган талаблар.* Малакали молия ходимларини тайёрлашда фаннинг ҳиссаси.

Стратегик режалаштириш-бизнес план тузиш тартиби. Бошқариш стратегияси. Стратегик маркетинг режа, инвестицион режа, таъминот режаси. Ишлаб чиқариш режаси. *Молиявий режа ва лойиҳаларини молиялаштириши. Ликвидлик коэффициенти. Иш фаолиги коэффициенти. Капитал структураси кўрсатакичлари. Рентабеллик коэффициенти. Инвестицион коэффициентлар. Молиявий моделлаштириши. Лойиҳаларни моделлаштириши.*

Адабиётлар. 4,5,6,8,11,12,16, 6-бўлим 2,5,6,15,16,19,24,25,26,бўлим 14,19, 21,77,80, 82,85

2-мавзу. Иқтисодий эркинлаштириш ва модернизациялаш шароитида молия стратегиясининг моҳияти ва уларни турлари (2-соат)

Молиявий стратегия тушунчаси мазмуни ва молия стратегияси турлари. Стратегик бошқариш усуллари. Стратегик циклнинг асосий босқичлари. Корхоналарда стратегия даражалари босқичлари. Стратегия классификацияси. Рақобат стратегияси.

Адабиётлар рўйхати. 1, 4,5,6,8,11,12,16, 7-бўлим 2,5, 6,13, 14,15,16, 23,25, 26

3-мавзу. Корхоналарда стратегия тизимини шакллантириш принципи, концепциялари ҳамда стратегик бошқариш механизмлари (2-соат)

Стратегик лойиҳа. Тадбиркорликни ташкил этиши ва иш стратегиялари. Стратегик йўналишлар. Фаолият стратегияси. Истемолни қондириш стратегияси. Ўсиш стратегияси. Илмий техник ривожлантириш стратегияси. Маркетинг стратегияси ёки фаолиятни конверсиялаш стратегияси. Товар бозорларида рақобат стратегияси. Янги маҳсулот ишлаб чиқариш ва рақобат стратегияси.

Ишбилармонлик стратегияси. Стратегиянинг умумий характеристикаси. Иш стратегияси. Функционал стратегиялар. Тактикани танлаш тактикаси стратегияси. Мақсадни қўйишни олти принципи. Мулоқотларни бошқариш иш стратегияси.

Адабиётлар рўйхати. 1, 4,5,6,8,11,12,16, 4-бўлим 2,5, 6,8,13, 14, 23, 25, 26, 45,48,50,52,55.

4-мавзу. Инвестицияларни стратегик режалаштириш ва лойиҳаларни молиялаштириш (2-соат)

Инвестицион проектларни тайёрлаш ва дастлабки шакллантириш тамойиллари. Проектларни бошқариш тизими. Проектларни боқаришни асосий функциялари. Проектларни бажаришни асосий этаплари. Инвестиция проектларини (техник молиялаштириш ва тижорат муаммолари) ишлаб чиқишда маркетинг стратегияси.

Ишлаб чиқариш стратегияси. Функционал ёндашувлар, унда фаолиятни бошқаришни функционал кўринишлари: таҳлил, режалаштириш, ташкил этиш, назорат, бошқариш муаммолари.

Адабиётлар рўйхати. 1, 4,5,6,8,11,12,16, 6-бўлим 2,5, 6,13, 14, 23,25, 26, 33,35,65,77.

5-мавзу. Иқтисодий эркинлаштириш ва модернизациялаш шароитида фирма стратегиясини комплекс режалаштириш ҳужжатлари (2-соат)

Мундарижа. Мукаддима. Фирмани изоҳлаб бериш. Маркетинг стратегияси. Фирмани рақобатлик устунликларидан фойдаланиш стратегияси. Ишлаб чиқариладиган маҳсулотни янгилаш стратегияси. Ишлаб чиқаришни янгилаш стратегияси. Ишлаб чиқаришни таъминлаш стратегияси. Фирманинг стратегик молиявий

режаси. Фирманинг халқаро фаолият стратегияси. Менежмент тизимини ривожлантириш стратегияси. Фирма стратегиясини амалга оширишни ташкил этиш.

Адабиётлар. 4,5,6,8,11,12,16, 6-бўлим 2,5, 6,15, 16, 19 24,25, 26

7-бўлим 14,19, 27,33, 34, 77, 80, 82, 85

6-мавзу. Маркетинг стратегиясини танлаш тартиби ва ривожланишни базавий стратегиялари (2-соат)

Фаолият йўналиши портфелини таҳлил қилиш. Ривожланишни базавий стратегиялари. Ўсиш стратегияси. Халқаро ривожланиш стратегияси. Таъминот каналларини ечиш стратегияси. Бозорни забт этиш стратегияси. Таъминот каналларида коммуникацион стратегияси. Хорижий бозорларга чиқиш стратегияси. Янги товарлар учун нарх стратегияси. Маркетинг стратегик режаси. Стратегик режаслаштириш ролини асослаш. Маркетинг стратегик режаслаштириш жараёнини ташкил этиш.

Адабиётлар рўйхати. 1, 4,5,6,8,11,12,16, 21,25, 26,31, 34, 36,37, 38,67,71, 72,76.

7-мавзу. Иқтисодий эркинлаштириш ва модернизациялаш шароитида корхоналарнинг молиявий стратегияси ва молиявий таҳлил (2-соат)

Корхоналарнинг молиявий стратегияси. Корхоналарнинг молиявий таҳлили. Молиявий стратегияни шакллантиришни ишлаб чиқиш. Корхоналарнинг молиявий таҳлили: дастлабки, молиявий барқарорлик, баланс ликвидлиги, молиявий коэффициентлар, молиявий натижалар, иш фаолияти ва рентабеллик коэффициентлари.

Корхоналарнинг молиявий стратегияси ўз ичига: молиявий ҳолатни таҳлили, асосий ва айланма маблағларини оптималлаштиришни, фойдани тақсимлашни, нақд пулсиз ҳисоб-китобларни, солиқ ва нарх сиёсатини қимматли қоғозлар сиёсатини.

Адабиётлар. 4,5,6,8,11,12,16, 2,5, 6,15, 16, 19 24,25, 26

14,19, 21 75, 78, 83, 84,

8-мавзу. Стратегик бошқариш жараёни ва стратегик менежмент структураси (2-соат)

Стратегия бошқариш мазмуни. Стратегик менежментнинг беш вазифаси: стратегик кўриниш ва компания миссиясини аниқлаш, максадни аниқлаш, стратегияни яратиш, стратегияни амалга ошириш, фаолиятни баҳолаш, янги йўналишларни баҳолаш ва таҳлил қилиш ҳамда тузатишлар киритиш.

Стратегик бошқариш жараёнининг таърифи. Стратегик бошқариш ижрочилари. Стратегик режаслаштириш ва унинг вазифалари.

Адабиётлар. 4,5,6,8,11,12,16, 6-бўлим 2,5, 6,15, 16, 19 24,25, 26

7-бўлим 14,19, 21 77, 80, 82, 85

9-мавзу. Иқтисодий эркинлаштириш ва модернизациялаш шароитида компания стратегиясини яратиш вазифалари ва ўзига хос хусусиятлари (2-соат)

Стратегик кўринишни шакллантириш. Компания мақсадларини ўрнатиш. Узоқ ва қисқа муддатли мақсадлар. Стратегияни ишлаб чиқариш. Компания стратегияни шакллантиришга таъсир этувчи омиллар. Стратегия яратишга турли хил ёндашувлар. Ғалаба қозониш стратегиясини белгиловчи мезонлар.

Адабиётлар рўйхати 1, 3,5,6, 8, 9,10

10-мавзу. Диверсияланган компаниянинг стратегик таҳлили (2-соат)

Компанияни жорий стратегиясини белгилаш. Матрицали таҳлил ёрдамида диверсияланган портфелни баҳолаш. Диверсияланган фирманинг стратегиясини аниқлаш. Корпоратив стратегияни ишлаб чиқариш. Бозорга кириш ва чиқиш стратегияси.

Адабиётлар. 4,5,6,8,11,12,16, 6-бўлим 2,5, 6,15, 16, 19 24,25, 26

7-бўлим 14,19, 21 77, 80, 82, 85

11-мавзу. Молиявий сиёсат ва бозор типдаги иқтисодиётга ўтиш . (4-соат)

Молиявий сиёсатнинг мазмуни ва уни баҳолаш методологияси. Молиявий сиёсат ва молиявий тартибга солиш. Ўтиш даври иқтисодиётини бошқаришда молия сиёсатининг роли. Молия сиёсатида оид иқтисодчи олимларнинг қарашлари ва бу хусусидаги мунозаралар.

Адабиётлар. 4,5,6,8,11,12,16, 2,5, 6,15, 16, 19 24,25, 26 14,19, 21 75, 78, 83, 84.

12-мавзу. Молиявий сиёсат ва хўжалик субъектлари фаолиятини тартибга солишнинг солиқсиз усуллари (4-соат)

Иқтисодиётни тартибга солишда ҳисоб-молия ва баланс сиёсатининг аҳамияти, вазифалари ва иқтисодий дастаклари. Иқтисодиётни пул-кредит ва тўлов-ҳисоб-китоб тизими орқали тартибга солиш. Иқтисодиётда таркибий-мулкӣ ўзгаришларнинг молиявий жиҳатлари. Корхона молиясини таҳминлаштириш ва корхона молиявий сиёсати.

Адабиётлар рўйхати. 1, 4,5,6,8,11,12,16, 21,25, 26,31, 34, 36,37, 38,67,71, 72,76.

13-мавзу. Солиқ сиёсати стратегияси ва корхоналарнинг бюджет билан алоқаларини тартибга солиш (4-соат)

Даромадни давлат бюджети ва хўжалик ўртасида тақсимлаш тамойилини такомиллаштириш. Солиқ сиёсати ва солиқ орқали тартибга солишнинг асосий соҳалари. Фойдадан солиқ ва маблағларнинг аванслашуви муаммоси. Корхоналар даромадидан ва мулкидан солиқ ҳамда бюджетдан ташқари тўловлар тизими.

Адабиётлар. 4,5,6,8,11,12,16, 6-бўлим 2,5, 6,15, 16, 19 24,25, 26
7-бўлим 14,19, 27,33, 34, 77, 80, 82, 85

14-мавзу. Молия стратегиясида солиқ оғирлигини оптималлаштириш масалалари. (4-соат)

Солиқ оғирлиги тўғрисидаги тушунча. Солиқ оғирлиги ва уни ҳолатини белгиловчи омиллар. Солиқ оғирлигининг корхонанинг молиявий хўжалик фаолиятига таъсири таҳлили. Тармоқлараро ёки алоҳида олинган корхоналар ўртасида солиқ оғирлигининг тақсимланиши. Солиқ тўловчиларга нисбатан солиқ оғирлигини мукамаллаштириш йўналишлари.

Адабиётлар рўйхати. 1, 4,5,6,8,11,12,16, 6-бўлим 2,5, 6,13, 14, 23,25, 26, 33,35,65,77.

15-мавзу. Бюджет сиёсати ва иқтисодиётни бюджет орқали тартибга солиш (4-соат)

Ўзбекистон Республикаси мустақиллиги йилларида бюджет тизимидаги муҳим ижобий силжишлар. Бюджет сиёсати ва бюджет орқали тартибга солиш соҳалари. Ўтиш даври иқтисодиётида бюджет орқали молиялаштириш хусусиятлари. Бюджет ва пул-кредит сиёсатининг ҳозирги замон муаммолари.

Адабиётлар. 4,5,6,8,11,12,16, 2,5, 6,15, 16, 19 24,25, 26

“Молия стратегияси” фанидан амалий (семинар) машғулоти мавзулари

1. «Молия стратегияси» фаннинг предмети, объекти ва методи. (2-соат)
2. Иқтисодиётни эркинлаштириш ва модернизациялаш шароитида молия стратегиясининг моҳияти ва уларни турлари. (2-соат)
3. Корхоналарда стратегия тизимни шакллантиришни принципи ва концепциялари ҳамда стратегик бошқариш механизмлари . (2-соат)
4. Инвестицияларни стратегик режалаштириш ва лойихаларни молиялаштириш .
5. Иқтисодиётни эркинлаштириш ва модернизациялаш шароитида фирма стратегиясини комплекс режалаштириш ҳужжатлари. (2-соат)

6. Маркетинг стратегиясини танлаш тартиби ва ривожланишни базавий стратегиялари . (2-соат)
7. Иқтисодий эркинлаштириш ва модернизациялаш шароитида корхоналарнинг молиявий стратегияси ва молиявий таҳлил
8. Стратегик бошқариш жараёни ва стратегик менежмент структураси.
9. Иқтисодий эркинлаштириш ва модернизациялаш шароитида компания стратегиясини яратиш вазифалари ва узига хос хусусиятлари
10. Диверсияланган компаниянинг стратегик таҳлили
11. Молиявий сиёсат ва бозор типидаги иқтисодийга ўтиш
12. Молиявий сиёсат ва хўжалик субъектлари фаолиятини тартибга солишнинг солиқсиз усуллари
13. Солиқ сиёсати стратегияси ва корхоналарнинг бюджет билан алоқаларини тартибга солиш
14. Молия стратегиясида солиқ оғирлигини оптималлаштириш масалалари.
15. Бюджет сиёсати ва иқтисодий бюджет орқали тартибга солиш .

“Молия стратегияси” фанидан мустақил таълим мавзулари

1. Иқтисодий эркинлаштириш ва модернизациялаш шароитида стратегик режалаштириш такмиллаштириш.
2. Бозор иқтисодиёти шароитида бошқариш стратегиясини тартибга солиш.
3. Иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш шароитида стратегик маркетинг режаларини тузиш тартибини такмиллаштириш
4. Иқтисодий модернизациялаш шароитида молия стратегиясининг урни.
5. Иқтисодий эркинлаштириш стратегик бошқариш усулларини такмиллаштириш.
6. Иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш шароитида стратегик циклнинг асосий босқичлари.
7. Корхоналарда стратегия тизимни шакллантиришнинг принциплари.
8. Корхоналарда стратегия тизими концепциялари тамоиллари.
9. Корхоналарда стратегик бошқариш механизмларини такмиллаштириш .
10. Иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш шароитида корхоналар молиявий фаолияти стратегиясини ишлаб чиқиш .
11. Бозор муносабатлари шароитида корхоналарнинг илмий техник ривожлантириш стратегияси.
12. Иқтисодий эркинлаштириш ва модернизациялаш шароитида маркетинг стратегияси ёки фаолиятни конверсиялаш стратегияси.
13. Иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш шароитида товар бозорларида рақобат стратегияси.
14. Инвестицияларни стратегик режалаштириш ва лойихаларни молиялаштириш.
15. Инвестицион проектларни тайёрлаш ва дастлабки шакллантириш тамоиллари.
16. Бозор иқтисодиёти шароитида проектларни бошқариш тизими
17. Проектларни бошқаришнинг асосий функциялари.
18. Бозор муносабатлари шароитида проектларни бажаришнинг асосий этаплари.
19. Бозор иқтисодиёти шароитида ишлаб чиқариш стратегияси.
20. Иқтисодий эркинлаштириш ва модернизациялаш шароитида фирма стратегиясини комплекс режалаштириш.
21. Иқтисодий модернизациялаш шароитида корхоналарнинг ишлаб чиқариладиган маҳсулотни янгилаш стратегияси.
22. Бозор иқтисодиёти шароитида ишлаб чиқаришнинг таъминлаш стратегияси.
23. Фирманинг халқаро фаолият стратегияси.
24. Маркетинг стратегиясини танлаш тартиби ва ривожланишни базавий стратегиялари йуналишлари.

25. Халқаро ривожланиш стратегияси ва бозорни забт этиш стратегияси.
26. Иқтисодий эркинлаштириш ва модернизациялаш шароитида хорижий бозорларга чиқиш стратегияси.
27. Иқтисодий модернизациялаш шароитида корхоналарнинг молиявий стратегиясини такомиллаштириш.
28. Иқтисодий эркинлаштириш шароитида корхоналарнинг молиявий таҳлилини такомиллаштириш.
29. Иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш шароитида корхоналарнинг молиявий стратегияси.
30. Молиявий стратегияни шакллантиришни ишлаб чиқиш.
31. Стратегик бошқариш жараёни ва стратегик менежментни такомиллаштириш.
32. Иқтисодий эркинлаштириш ва модернизациялаш шароитида компания стратегиясини яратиш вазифалари ва узига хос хусусиятлари.
33. Стратегик кўринишни шакллантириш ва компания мақсадларини ўрнатиш.
34. Узоқ ва қисқа муддатли мақсадлар ва корхоналарда стратегияни ишлаб чиқариш.
35. Компания стратегиясини шакллантиришга таъсир этувчи омиллар.
36. Ғалаба қозониш стратегиясини белгиловчи мезонлар.
37. Солиқ сиёсати стратегияси ва корхоналарнинг бюджет билан алоқаларини тартибга солишни такомиллаштириш.
38. Молия стратегиясида солиқ оғирлиги даражасини аниқлаш ва оптималлаштириш масалалари.
39. Солиқ оғирлиги ва уни ҳолатини белгиловчи омиллар.
40. Солиқ оғирлигининг корхонанинг молиявий хўжалик фаолиятига таъсири таҳлили.

Тавсия этилаётган мавзулар бўйича кўргазма-намойиш материаллари рўйхати

Ўқув жараёнини ташкил этишда мавзуларни кўрагазмали воситалардан, слайдлар, диапроектор ва жадваллардан фойдаланиш асосида ўрганиш кўзда тутилган. Айрим аниқ масалаларни ўрганишда шахсий компьютерлардан фойдаланиш тавсия этилади.

Таҳлиллар, прогнозли кўрсатакичларни ҳисоблаш, диаграммаларни, персонал компьютерда электрон таблицаларда excel 7,0 пакети билан ишлаш асосларини ўрганиб ўтказиш.

Персонал компьютерда «право» системаси билан ишлашни ўрганиш ва ўқиш жараёнида ундан билан фойдаланиш.

Case Studies: Ўзбекистон Республикаси давлат молияси макроиктисодий таҳлиliga доир ва стратегик молиявий режалаштириш амалиётига оид ўқув мисоллари (рус тилида). Молия Вазирлиги ҳомийлигида “Бюджет-солиқ сиёсати” Маркази томонидан тузилган.

Масофавий ўқитиш соатлари: www.google.ru. (Будапешт, Европа Марказий Университети дастурлари); www.yandex.ru.; www.rambler.ru.; www.worldbank.org.ru.; www.imf.org.

Компакт диск: Sales information. International Monetary Fund – Publication Services; Exchange Rate Analysis with a Case Study on Poland.

Статистик тўпламлар:

1. Страны мира в цифрах за 2000, 2001 г.
2. Социально-экономическое положение Республики Узбекистан за 2000, 2001, 2002 г.
3. Отчеты МВФ за 2000, 2001 г.

Ўзлаштириш назорати

Ушбу фан бўйича магистрантлар билимини баҳолаш 100 балли ўқув рейтинг тизими бўйича жорий, оралиқ ва якуний баллар асосида баҳоланади.

ТАВСИЯ ЭТИЛАДИГАН АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ

1. Ўзбекистон Республикаси Қонунлари

1. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси. – Т.: Ўзбекистон 2003 - 40 б.
2. Ўзбекистон Республикасининг 2000 йил 14 декабрда қабул қилинган "Бюджет тизими тўғрисида"ги Қонуни.
3. Ўзбекистон Республикаси молиявий қонунчилиги. Т.: Ўзбекистон, 2005-2006 йиллар учун

2. Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармонлари ва Қарорлари

1. Ўзбекистон Республикасининг 2006 йилда асосий макроиктисодий кўрсаткичлари прогноз ива давлат бюджетининг параметрлари тўғриси”даги ПП-244 сонли қарори. 27.12.2005 й.
2. “Бозор ислохотларини чуқурлаштириш ва иқтисодиётни янада эркинлаштириш соҳасидаги устувор йўналишлар амалга оширилишини жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони 2005 йил 14 июн.
3. “Микрофирмалар ва кичик корхоналарни ривожлантиришни рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони 2005 йил 20 июн.

3. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Қарорлари

1. “2005 йилда ижтимоий -иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2006 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устувор йўналишлари тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Қарори. 10.02.2006й.
2. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Корхоналар иқтисодий ночорлигининг белгиларини аниқлаш учун мезонлар тизими” қарори, 1999 йил 26 июл.
3. «Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 5 декабрдаги 610 сонли Ўзбекистон Республикасининг 2006 йилги бюджет параметрлари тўғрисида»ги қарори. Солиқлар ва божхона хабарлари, 2006 йил 7 январь.

4. Ўзбекистон Республикаси Президенти асарлари

1. И.А.Каримов. 2005 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2006 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузаси. Халқ сўзи газетаси 2006 йил 11 феврал.
2. Каримов И.А. Инсон, унинг ҳуқуқи ва эркинликлари ҳамда манфаатлари - энг олий қадрият. Ўзбекистон Республикаси Президенти И.Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси 13 йиллигига бағишланган тантанали маросимда 2005 йил 7 декабрда сўзлаган маърузаси.
3. И.А.Каримов “Ўзбекистон демократик тараққиётнинг янги босқичида” Т.: Ўзбекистон 2005.
4. И.А.Каримов “Биз танлаган йўл – демократик тараққиёт ва маърифий дунё билан ҳамкорлик йўли” Т.: Ўзбекистон 2003 – 92 б.

5. Ўзбекистон Республикаси вазирликлари меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлари

1. Фуқароларнинг жамғариб бориладиган пенсия таъминоти тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Қонуни. 6 ноябр 2004 йил. №230
2. Юридик шахс бўлмасдан тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи жисмоний шахсларнинг меҳнат стажини ҳисобга олиш ва уларнинг бюджетдан ташқари пенсия жамғармасига бадаллар ажратиши тартиби (ЎЗР ВМ 2001 йил 24 августдаги 351 - сон қарорига 1-илова))
3. Низомни ҳамда унинг маблағларини жамғариш ва улардан фойдаланиш тартибини тасдиқлаш ҳақида" 1997 йил 25 октябрдаги 486-сон Қарорига ўзгартиришлар киритиш тўғрисида (ЎЗР ВМ 13.02.2003 й. 76-сон Қарори)

6. Дарсликлар ва ўқув кўлланмалар

1. Кудина М.В. Финансовый менеджмент. Деловая литература. Курс лекций. 2003. -160стр.
2. Гаврилова А.Н. Сысоева Е.Ф., Барабанов, А.И., Чигарев, Фнансовый менеджмент. Учебное пособие. М.; КНОРУС, 2006. -336с.
3. Пряничников С.Б. Финансовый менежмент. Учебное пособие. Н.Новгород. НОВО, 2005. – 168с
4. Шеремет А.Д. Финансы предприятий: менежмент и анализ. Учебное пособие. М. :ИНФРА М , 2006, 479с.
5. Яблукова Р.З. Финансовый менежмент в вопросах и ответах. – М. : Проспект, 2005. 256с.
6. Павлова Л.Н. Финансовый менежмент. Учебник для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. -269с
7. Ламбен Жак-Жак. Стратегический маркетинг. Европейская перспектива. Перевод с фран. 1996.- 589 с.
8. М.И. Круглов Стратегическое управление компанияй. - М. Русская деловая литература. 1998. –768с.
9. Фатхудинов Р.А. «Стратегический маркетинг». Учебник. – М. 2000. – 640с.
10. Финансы А.М.Ковалевой –М. «Финансы и Статистика». - 1996. -336 с.
11. Абрамова А.М., Александрова Л.С. Финансы, денежное обращение и кредит: Учебное пособие.-М.: 1999.- 335с.
12. Авдокушин Е.Ф. Международные экономические отношения. Учеб. пос. М.-2001
13. Дж К Ван Харн, «Основы управления финансами», Под ред. Проф. Соколова Я.В., М.: «Финансы и статистика», 1996., - 240 с.
14. Дж. Менвиль Харрис. Международные финансы. М.-1996
15. Дробозина Л.А. Общая теория финансов. М.: “Банки и биржи”, 1999. - 431с.;
16. Ершов М.В. Валютно-финансовые механизмы в современном мире. М. ОАО МПО -2001
17. Зарипова И.Р., Хафизова В.Р. История развития и современное состояние межбюджетных отношений в России. – 2-изд.Уфа, ГП «Принт», 2001. -181с.
18. Зарипова И.Р., Хафизова В.Р. Баланс финансовых ресурсов территории. – 2-изд. Уфа, ГП «Принт», 2001. -178с.
19. Игорь Ансофф. Новая корпоративная стратегия. Санкт-Петербург. «Питер». 1999г. - 180с.
20. Кратко И.Г. Международное предпринимательство. Учеб. пос. М. 2001.
21. Мировая экономика и международные экономические отношения. Уч.пос. под ред. Акоповой Е.С. - М.:Феникс, 2001, -346с.
22. Международные экономические отношения. Уч. под ред. Ливенцева Н.Н. -
23. Международные финансовые отношения. Уч. под ред. акад. Сенчагова А. Г. М.: Финансы и статистика, 2001, -680 с.
24. Сумароков В.Н. «Государственные финансы в системе макроэкономического регулирования», М.: «Финансы и статистика», 1996., - 220 с.
25. Тейлор А.Х., Поукока М.А., «Финансовое планирование и контроль», второе издание, М.: «ИНФРА-М», 1999., - 480 с.;
26. Финансы: Уч. для вузов. Под ред. М.В. Романовского, О.В. Врублевской, Б.М. Сабанти. М.: Юрайт, 2000. – 520 с.
27. Эрнст Джонс. Деловые финансы.-М.: Диалог, 1998-450с.
28. Четыркин Е.М. Финансовый анализ производственных инвестиций. 2 – е изд. испр. и перераб. –М.: Дело, 2001. –256с.
29. Т.В.Юрцева «Экономика некоммерческих организаций». М.: Юрист, 2002-320 с.
30. «Важнейшие задачи органов финансовой системы», - финансы при переходе к рынку // «Финансы», 1997, № 6, с. 3-15

31. Костюнина Г.М. Международная практика регулирования иностранных инвестиций. Уч.пос. М.: Финансы и статистика, 2001.
32. Герасименко Г.П., Маркарьян Э.А., «Финансовый анализ», Уч.пос., М.: «ПРИОР» 1996., - 160 с.
33. Дж К Ван Харн, «Основы управления финансами», Под ред. Проф. Соколова Я.В., М.: «Финансы и статистика», 1996., - 240 с.
34. Ковалев В.В. Финансовый анализ: управление капиталом, выбор инвестиций, анализ отчетности. М.: «Финансы и статистика», 1996 г. - 180 с.
35. Ларионов И. К., «О некоторых вопросах социально-экономической стратегии и финансовой политики», Ежемесячный теоретический и научно-практический журнал «Финансы», 1997., № 6.
36. Лившиц А.Я., «Основные ориентиры финансовой политики», //«Финансы», 1997., № 1. с 15-17.
37. Петров Ю., «Оздоровление финансовой системы и нормативные методы государственного регулирования экономики», // «Российский экономический журнал», Изд. «Финансы и статистика» 1997., № 3, - 12-24 с.
38. Погорлецкий А.И. Экономика и экономическая политика Германии в XX веке. СПб. 2001.
39. Сумароков В.Н. «Государственные финансы в системе макроэкономического регулирования», М.: «Финансы и статистика», 1996., - 220 с.
40. Кўчкарлов ва бошқалар. Менежмент стратегияси. Ўқув қўлланма.-Т: «Иқтисодиёт ва ҳуқуқ дунёси», 2003.- 184 бет. 5 экз.
41. Н. Қ. Йўлдошев, М.Р. Болтабоев ва бошқ. Стратегик менежмент. Ўқув қўлланма. –Т: ТДИУ, 2003.- 102 бет. 4 экз.

7. Ўқув қўлланмалар

1. Кныш М.И. Перекатов Б.А. Тютиков Ю.П. Стратегическое планирование инвестиционной деятельности. Учебное пособие 1998. -315 с.
2. Стратегия делового успеха. В.И. Курбатов. Учебное пособие для студентов ВУЗов.- Р.Д. 1995г.- 416с.
3. Пушкарева В.М., «История финансовой мысли и политики налогов», Учебное пособие, М.: «ИНФРА-М», 1996., - 192 с.
4. Кратко И.Г. Международная предпринимательство. Учеб. пос. М.: 2001. - 216с.
5. Забнлин П.В., Моисеева Н.К. Основы стратегического управления. Учебное пособие. Москва. ИВЦ «Маркетинг». 1997г.

8. Илмий монографиялар, мақолалар

1. Бланк И.А. Стратегия и тактика управления финансами. Киев. МП «Итем» ЛТД – СП «Адеф-Украина» 1996г. – 200с.
2. Бочаров В.В. Инвестиционный менеджмент: региональный аспект – СПб.: Питер, 2000. –169с.
3. Доклад о развитии человеческого потенциала в странах Европа и СНГ – М., ПРООН, 2002 г.
4. Доклад о мировом развитии 2000/2001. Борьба с бедностью. Всемирный банк. Вашингтон, округ Колумбия. 2000.

9. Интернет сайтлари

1. verstud.navod.ru/kurs.htm Курсовые и рефераты
2. <http://www.rbcnet.ru> «Экономика и Жизнь»
3. <http://www.college.ru> Открытие курсы бизнес и экономики
4. Yonsei University, Korea (www.yonsei.ac.kr)
5. МЭСИ (www.mesi.ru).
6. <http://www.nalog.ru/declare/specific.shtml>
7. <http://www.nalog.uz>.
8. <http://www.iet.ru/usaid/2b/2.htm>
9. <http://www.nalog.ru/declare/specific.shtml>
10. <http://www.nalog.uz>.
11. <http://www.iet.ru/usaid/2b/2.htm>

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА
МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

Тошкент молия институти

“Молиявий менежмент” кафедраси

Ўқув услубий бошқарма томонидан
рўйхатга олинди

№ _____

« _____ » _____ 2006 й.

«ТАСДИҚЛАНДИ»

Ректор А. Ваҳобов

« _____ » _____ 2006й

**Фирма молияси
фанидан ишчи ўқув
Дастури**

**Олий таълимнинг 340000 -«Бизнес ва бошқарув»
таълим соҳасидаги 5А340604 — «Корхона молияси»
магистратура мутахассислиги учун**

Тошкент-2006

Мазкур ишчи ўқув дастури “Молиявий менежмент” кафедрасида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия этилган (2006 йил 20 май 12-сонли баённома).

Кафедра мудири:

Б. Тошмуродова

Мазкур ишчи ўқув дастури Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг Институт қошидаги Олий ўқув юртлараро илмий-услубий Кенгашидаги муҳокама этилган ҳамда нашрга тавсия қилинган. (8-сонли баённома, 2006 йил 22 июл)

Кенгаш раиси:

А. Ваҳобов

Тузувчилар:

и.ф.н., доц Х. Жамолов.
и.ф.н., доц. Тошмуродова Б

Такризчилар:

и.ф.д., проф. Н.Хайдаров
и.ф.н., доц. Тўхсонов

“Фирма молияси” фанидан ўтиладиган мавзулар ва улар бўйича машғулот турларига ажратилган соатлар ҳажмининг тақсимоти

т/р	Фан мавзуларининг номи	Жами соатлар	5340600 - «Корхона молияси», магистратура мутахассислигида		
			Маъруза	Амалий машғулот	Мустақил таълим
1	2	3	4	5	6
1	Ўзбекистон Республикасида тадбиркорлик корхоналари молиясининг тавсифланиши ва фирмалар молия механизмининг моҳияти	12	4	4	4
2	Фирманинг молия капитали ва унинг турлари	14	6	6	2
3	Фирмалар пул фондларини ташкил этишининг ҳуқуқий асослари ва улардан фойдаланиш йўналишлари	16	6	6	4
4	Иқтисодиётнинг эркинлаштириш шароитида фирмалар даромадлари ва харажатларини режалаштириш	14	6	6	2
5	Фирмалар фаолиятини ташқи молиялаштириш шакллари	14	6	6	2
6	Фирмалар инвестиция фаолияти	10	4	4	2
7	Фирмалар молиявий ҳолати таҳлили	10	4	4	2
Жами:		90	36	36	18

2. ФАН ДАСТУРИ

«Фирма молияси» фани бўйича ўқиладиган маъруза мавзулари

1- Мавзу. Ўзбекистон Республикасида тадбиркорлик корхоналари молиясининг тавсифланиши ва фирмалар молиямеханизмининг моҳияти (4 соат)

Ўзбекистон Республикасида тадбиркорлик фаолиятининг ҳуқуқий асослари. Молиянинг моҳияти ва уни ташкил этиш тамойиллари. Фирмалар молиявий механизми. Фирмалар ички ва ташқи молия муносабатлари тизими. Молиявий усуллар. Молиявий дастаклар. Фирмалар молияси менежментининг мақсад ва вазифалари. Молия хизматини ташкил этиш. Молия бозорининг турлари.

2- Мавзу. Фирманинг молия капитали ва унинг турлари (6соат)

Фирманинг молия ресурслари ва уларни шакллантирувчи манбалар. Фирма капитали ва унинг тавсифланиши. Капитал турлари. Фирманинг актив ва пассивлари. Фирма асосий капиталининг таркиби. Асосий фондларнинг тавсифланиши. Асосий фондларни баҳолаш. Асосий фондларни шакллантириш манбалари ва уни кенгайтириш. Асосий фондлар амортизацияси.

3- Мавзу. Фирмалар пул фондларини ташкил этишининг ҳуқуқий асослари ва улардан фойдаланиш йўналишлари (6 соат)

Фирмалар пул фондаларининг гуруҳланиши. Ўз маблағлари фондлари. Низом капиталини ташкил этиш ва мустаҳкамлаш. Қарз маблағлари фондларини шакллантиришининг ҳуқуқий асослари. Корхона айланма маблағларида жалб қилинган маблағлар фондларининг тутган ўрни. Оператив пул фондлари ва уларни шакллантиришнинг меъерий шартлари. Турли хил манбалардан шакллантириладиган фондлар ва уларни самарали бошқариш.

4- Мавзу. Иқтисодиётнинг эркинлаштириш шароитида фирмалар даромадлари ва харажатларини режалаштириш (6 соат)

Сотишдан тушумлар ва фирма даромадлари. Фирма харажатларининг таркиби ва уни амалга оширишининг ҳуқуқий меъёрлари. Моддий харажатлар. Иш ҳақи харажатлари. Ижтимоий эҳтиёжларга ажратмалар. Бошқа харажатлар. Фирманинг фойбаси ва рентабеллиги. Фойдани режалаштириш ва прогнозлаштириш. Иқтисодиётни эркинлашуви шароитида фойданинг таъсирланиши.

Фирмалар айланма маблағларини бошқариш. Айланма капитал: мақсади, йўналиши, таркиби. Ўз айланма капитали. Қарз капитал. Муомала фондлари. Меъёрлаштириладиган ва меъёрлаштирилмайдиган айланма маблағлар. Захираларни бошқариш. Айланма маблағлар меъёрлари. Ишлаб чиқариш захираларини бошқариш модели. Тугалланмаган ишлаб чиқариш ва келгуси давр харажатларини бошқариш модели. Тайёр маҳсулотни бошқариш модели. Пул маблағлари ва дебитор қарзларни бошқаруви. Айланма капитални шакллантириш манбалари. Айланма капиталдан фойдаланиш самарасини баҳолаш,.

Фирмалар ҳисоб-китоб тизими ва пул айланмаси

Ўзбекистон Республикасида корхоналар ўртасида ҳисоб-китобларни ташкил этишининг ҳуқуқий асослари. Нақд пулли операциялар. Нақд пулсиз ҳисоб-китобларнинг моҳияти. Нақд пулсиз ҳисоб-китобларнинг турлари. Фирмаларнинг банк билан ўзаро алоқалари. Нақд пулсиз ҳисоб-китобларни ташкил этиш тамойиллари.

5- Мавзу . Фирмалар фаолиятини ташқи молиялаштириш шакллари(6соат)

Молиялаштириш манбаларини *танлаш. К,имматбаҳо қозғозлар эмиссияси. Банк кредитларини жалб қилиш. Фирманинг банк билан кредит шартномаси. Фирмани тижорат кредитлаш. Солиқ ва инвестицион солиқ кредитлари. Факторинг — молиялаштириш шахли сифатида. Факторинг операцияларининг турлари. Лизинг операциялари.* Бюджет кредитларини жалб қилиш орқали фирмани молиялаштириш йўналишлари.

6- Мавзу. Фирмалар инвестиция фаолияти (4 соат)

Инвестицияларнинг моҳияти ва унинг тавсифланиши. Инвестициявий фаолият субъектлари. Инвестицион фаолиятнинг ўзига хос жиҳатлари. *Инвестицияларни бошқариш.* Инвестицион фаолиятни амалга ошириш манбалари. Реал инвестицияларнинг шакллари. Реал инвестицияларни амалга оширишнинг асосий босқичлари. *Инвестицион гоаялар ва инвестицион лойиҳаларни ишлаб чиқиш. Инвестицион лойиҳалар самарадорлигини баҳолаш.* Фирманинг молиявий инвестициялари. Молиявий қўйилмаларнинг даромадлигини аниқлаш.

Фирмаларнинг давлат бюджети билан муносабатлари тизими.

Солиққа тортиш тизимининг умумий тавсифи. *Ўзбекистон Республикасида тадбиркорлик субъектларини солиққа тортиш тизими ва солиқларнинг турлари.* Фирмаларга солиққа тортиш бўйича берилган имтиёзлар. *Фирма фойдасига солиқ. Қўшилган киймат солиғи. Акқиз. Фирма мулкни солиққа тортиш.* Бюджетдан ташқари фондларга мажбурий тўловлар. *Солиқ тўловчиларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари.* Фирмалар ва мансабдор шахсларнинг солиқ қонунчилигини бузганлиги учун жавобгарлиги

7- Мавзу. Фирмалар молиявий ҳолати таҳлили (4 соат)

Фирмалар молиявий ҳолатини таҳлил қилишнинг аҳамияти. Фирмалар молиявий ҳолатини таулил қилиш усуллари. Фирмалар молиявий ҳолатини таҳлил қилишнинг ахборот базаси Фирмалар молиявий ҳолатини умумий баҳолаш. Фирмалар фаолият натижаларини молиявий баҳолаш. Фирмалар ренатбеллигини таздлили. Фирма баланси ликвидлилигини таҳлили. Молиявий барқарорликни таҳлили.

Фирмалар фаолиятида юзага чиқадиган молиявий рисклар.

Фирмалар молиявий рискларининг турлари ва аҳамияти. Ички молиявий рисклар. Прогнозлаштириладиган молиявий рисклар. Доимий ва вақтинчалик молиявий рисклар. *Молиявий рискларни бошқариш. Молиявий рисклар даражасига таъсир этувчи омиллар.* Ички ва ташқи омиллар. Молиявий рискларни нейтраллаштиришнинг асосий йўллари. *Диверсификация. Хежерлаш.*

“Фирма молияси” фанидан амалий (семинар) машғулоти мавзулари рўйхати

- 1.Ўзбекистон Республикасида фирмалар фаолиятини ташкил этишнинг ҳуқуқий ва молиявий механизми
- 2.Фирманинг молия капитали ва унинг турлари
- 3.Фирмалар пул фондларини ташкил этиш ва улардан фойдаланиш
- 4.Иқтисодиётнинг эркинлаштириш шароитида фирмалар даромадлари ва харажатларини режалаштириш
- 5.Иқтисодиётнинг эркинлаштириш шароитида фирмалар даромадлари ва харажатларини режалаштириш
6. Фирмалар фаолиятини ташқи молиялаштириш шакллари
7. Фирмалар инвестиция фаолияти
- 8.Фирмалар молиявий ҳолатини таҳлили

Курс ишлари ўқув режасида кўзда тутилмаган

ТАВСИЯ ЭТИЛАЁТГАН МАВЗУЛАР БЎЙИЧА КЎРГАЗМА-НАМОЙИШ МАТЕРИАЛЛАРИ РЎЙХАТИ

Ўқув жараёнини ташкил этишда мавзуларни кўргазмали воситалардан, слайдлар, диапроектор ва жадваллардан фойдаланиш асосида ўрганиш кўзда тутилган. Айрим аниқ масалаларни ўрганишда шахсий компьютерлардан фойдаланиш тавсия этилади.

Таҳлиллар, прогнозли кўрсатакичларни ҳисоблаш, диаграммаларни, персонал компьютерда электрон жадвалларда Excel 7,0 пакети билан ишлаш орқали ёрқин намоён этилиши мумкин.

Шу билан бирга талабалар «Право» тизими орқали молиявий қонунчилик янгиликларидан хабардор бўлишлари ва ўқиш жараёнида улардан фойдаланишлари мумкин.

Case Studies: Халқаро молия институт лари фаолиятига дойр ўқув мисоллари (рус тилида). Очiq жамият институти хомийлигида Иқтисодий Марказ томонидан тузилган.

Масофавий ўқитиш соатлари: Халқаро валюта фонди, Халқаро қайта тиклаш ва тараққиёт банки, Европа қайта тиклаш ва тараққиёт банки, Халқаро ривожлантириш ассоциацияси, Халқаро молия корпорацияси дастурлари; www.yandex.ru; www.fmmarket.ru; www.rambler.ru; www.worldbank.org.ru; www.imf.org;

Статистик тўпламлар:

1. Платежный баланс Республики Узбекистан за 2000, 2001, 2002г.;
2. Внешние долги стран мира за 1999, 2000, 2001г.
3. Информационный бюллетень МВФ за 1999, 2000, 2001г.

ТАВСИЯ ҚИЛИНАЁТГАН АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ

1.Ўзбекистон Республикаси Қонуллари.

- 1.Ўзбекистон Республикаси Конституцияси -Тошкент: «Ўзбекистон», 2003.
- 2.Ўзбекистон Республикасининг “Хусусий корхона тўғрисида”ги Қонуни, 2003 йил
- 3.Ўзбекистон Республикасининг 2004 йил 14 декабрда қабул қилинган "Банкротлик тўғрисида"ги Қонуни.

2.Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармонлари.

1. «Бозор ислохотларини чуқурлаштириш ва иқтисодиётни янада эркинлаштириш соҳасидаги устувор йўналишлар амалга оширилишини жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. 14.06.2005й.

2. «Микрофирмалар ва кичик корхоналарни ривожлантиришни рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. 21.06.2005й.

3. “Жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни ислох қилиш ҳамда модернизациялаш мақсад ва вазифаларини амалга ошириш Дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қарори. 10.03.2005й.

4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Хусусий тадбиркорлик, кичик ва ўрта бизнесни ривожлантиришни янада рағбатлантириш чора - тадбирлари тўғрисида”ги Фармони, 1998 йил 9 апрел.

3.Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қарорлари.

1. “2005 йилда ижтимоий -иқтисодий ривожлантириш яқунлари ва 2006 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устувор йўналишлари тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Қарори. 10.02.2006 й.

2. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 20 октябрдаги “2005 йилнинг тўққиз ойида мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари ҳамда иқтисодиётни ислох қилиш ва эркинлаштириш жараёнларини чуқурлаштириш

юзасидан устувор вазифаларни амалга оширилиши” муҳокамасининг мажлиси. “Халқ сўзи” газетаси, 2005 йил 21 октябр, №209 (3754).

3. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Корхоналар иқтисодий ночорлигининг белгиларини аниқлаш учун мезонлар тизими” қарори, 1999 йил 26 июл

4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Корхоналарни соғломлаштириш ҳамда тўлов қобилиятлилигини тиклаш бўйича намунавий молиявий режа”, 1997 йил 31 март

5. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 5 декабрдаги 610 сонли Ўзбекистон Республикасининг 2006 йилги бюджет параметрлари тўғрисидаги қарори. Солиқлар ва божхона хабарлари, 2006 йил 7 январь.

4. Ўзбекистон Республикаси Президенти асарлари.

1. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Бешинчи ялпи мажлисида Президент И.А.Каримовнинг “Мамлакатимиз тараққиётининг қонуний асосларини мустаҳкамлаш фаолиятимиз мезони бўлиши даркор” мавзусидаги нутқи. 2006 йил 27 февраль, Тошкент оқшоми газетаси.

2. Ўзбекистон Республикасининг 2005 йилдаги ижтимоий-иқтисодий ривожланиши натижалари ҳамда 2006 йилнинг асосий иқтисодий йўналишлари тўғрисида Президент И.А.Каримовнинг нутқи 2006 йил 11 февраль, Халқ сўзи газетаси;

3. Каримов И.А. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этишдир. Т., 2005.

4. Каримов И.А. Ислохотлар стратегияси мамлакатимиз иқтисодий салоҳиятини юксалтириш. 2002 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2003 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг асосий йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маъруза. Халқ сўзи, 2003 йил 18 февраль.

5. Каримов И. А. Биз танлаган йўл-демократик тараққиёт ва маърифий дунё билан ҳамкорлик йўли. «Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн биринчи сессиясидаги маъруза. Халқ сўзи, 2003 йил 28 апрель.

5. Дарсликлар ва ўқув қўлланмалар

1. Попов В.М. Финансовый бизнес – план. Учебное пособие. – М: «финансы и статистика» 2005.-458 стр. 1 экз.

2. Международный финансовый контроль: Учебник для студентов.- М: ЮНИТИ – ДАНА, 2005.-496 стр. 1 экз.

3. Ковалев В.В. Финансы предприятий: Учебник.-М: Проспект, 2004.- 352 стр. 1 экз

4. Желкина А.Н. Управление финансами. Финансовый анализ предприятия: Учебник.-М: ИНФРА-М, 2005 – 332 стр. 1 экз.

5. Попова и др. Финансы предприятий СПб: Питер 2002-224 стр.

6. Грибов В. Д. Грузинов В. П. Экономика предприятия.-М: Финансы и статистика, 2005.-336 стр. 1 экз.

7. Масленченков Ю.С., Комиссаров О.В. Специфика финансов и менеджмента стабильного предприятия в условиях социальной рыночной экономики. Разработка по управлению финансовой деятельности предприятия.- М: Издательская группа «БДЦ-пресс,» 2002.-160 с. 1 экз.

8. В.В Ковалев, О.Н.Волкова. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: Учебник.- М: ТК Велби, “Просект”, 2004.- 424 стр. 1 экз.

9. Практикум по финансам предприятий: Учебное пособие./ Под ред: П.И. Вахрина.- М: “Дошков и К”, 2004.- 208 стр. 2 экз.

10. Ф.М. Шелопаев. Финансы, денежное обращение и кредит: Курс лекций.- М: Юрайт- издат, 2004. – 237 стр. 2 экз.

11. Д. С. Моляков, Е.И. Шохин. Теория финансов предприятий: Учеб. Пособие.- М: Финансы и статистика, 2004.- 112 стр..

12. Д. Грибоедов, В. П. Грузинов. Экономика предприятия: Учебник.- М: Финансы и статистика, 2004.- 336 стр.1 экз.

13. И. В. Сергеев. Экономика предприятий Учеб. Пособие.-М: Финансы и статистика 2004 304 стр.

14. Гулямова Ф.Г. Файзиева Учетная политика предприятий Тошкент: Мир экономики и право. 208 стр.

15. Юлдашев Ш.А. Игамбердиев И Экономика предприятий Учебное пособие 2004 180 стр

16. Махмудов Т. Экономика предприятий Учебное пособие ТГЭУ 2004 208 стр.

6.Интернет сайтлари

1. <http://wwwspc.gov.uz//ru/esupport/index3> . Рыночная инфраструктура

2. <http://wwwspc.gov.uz//ru/esupport/index5> Обеспечение малого бизнеса ресурсами

3. Виртуал кутубхона электрон дарсликлари ва ўқув кўлланмалари.

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА
МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

ТОШКЕНТ МОЛИЯ ИНСТИТУТИ

«Молиявий менежмент» кафедраси

Ўқув услубий бошқарма томонидан
рўйхатга олинди

№ _____

« _____ » _____ 2006 й.

«ТАСДИҚЛАНДИ»

Ректор А. Ваҳобов

« _____ » _____ 2006й

**«АНТИМОНОПОЛ СИЁСАТ ВА НАРХЛАРНИ
ШАҚЛЛАНТИРИШ»**

фанидан ишчи ўқув

Дастури

**5А340604 - «Корхоналар молияси»,
5А340606 - «Молиявий менежмент»,
5А340605 - «Халқаро молия»
магистратура мутахассисликлари учун**

Тошкент 2006

Мазкур ишчи ўқув дастури “Молиявий менежмент” кафедрасида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия этилган (2006 йил 20 май 12-сонли баённома).

Кафедра мудири:

Б. Тошмуродова

Мазкур ишчи ўқув дастури Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг Институт қошидаги Олий ўқув юртлараро илмий-услубий Кенгашидаги муҳокама этилган ҳамда нашрга тавсия қилинган. (8-сонли баённома, 2006 йил 22 июл)

Кенгаш раиси:

А. Ваҳобов

Тузувчилар:

и.ф.н., доц. Умаров
и.ф.н., доц. Х. Жамолов

Такризчилар:

и.ф.д., проф. Н.Хайдаров
и.ф.н., доц. Тўхсонов

**«АНТИМОНОПОЛ СИЁСАТ ВА НАРХЛАРНИ ШАКЛЛАНТИРИШ» ФАНИДАН
ЎТИЛАДИГАН МАВЗУЛАР ВА УЛАР БЎЙИЧА МАШҒУЛОТ ТУРЛАРИГА
АЖРАТИЛГАН СОАТЛАР ҲАЖМИНИНГ ТАҚСИМОТИ**

т/р	Фан мавзуларининг номи	Жами соатлар	5А340604 - «Корхоналар молияси», 5А340606 - «Молиявий менежмент», 5А340605 - «Халқаро молия» магистратура мутахассисликлари учун		
			Маъруза	Амалий машғулот	Мустақил таълим
1	2	3	4	5	6
1	Бозор иқтисодиёти шароитида монополиянинг иқтисодий табиати ва ўзига хос хусусиятлари	12	4	4	4
2	Антимонопол сиёсат қонунчилик асослари ва ривожланиш босқичлари.	12	4	4	4
3	Иқтисодиётни эркинлаштириш шароитида монополия ва антимонопол тартибга солиш механизми	12	4	4	4
4	Иқтисодий ислохотларни эркинлаштириш шароитида монополия, антимонопол сиёсат ва соғлом рақобатни ривожлантиришни антимонопол тартибга солиш.	12	4	4	4
5	Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантиришнинг нарх сиёсатини таъсири	12	4	4	4
6	Давлат антимонопол сиёсати: назорат, тартибга солиш ва мувофиқлаштириш.	12	4	4	4
7	МДХга аъзо мамлакатларда антимонопол сиёсат ва уларни шаклланиши.	12	4	4	4
8	Бозор иқтисодиёти шароитида нарх сиёсати, нархларни шакллантириш ва тартибга солиш масалалари.	12	4	4	4
9	Ўзбекистон Республикасида антимонопол сиёсатнинг муаммолари ва уларни бартараф этиш масалалари	12	4	4	4
Жами:		108	36	36	36

«АНТИМОНОПОЛ СИЁСАТ ВА НАРХЛАРНИ ШАКЛЛАНТИРИШ» ФАНИДАН МАЪРУЗА МАШҒУЛОТЛАРИНИНГ МАВЗУЛАРИ

1-мавзу. Бозор иқтисодиёти шароитида монополиянинг иқтисодий табиати ва ўзига хос хусусиятлари (4-соат)

Монополиянинг моҳияти, мақсади ва амал қилиш механизми. Монополия турлари ва шаклланиш асослари ҳамда ривожланиш босқичлари. Бозор иқтисодиёти шароитида антимонопол сиёсатнинг асосий йўналишлари Турли монополияларга нисбатан антимонопол сиёсат. Табиий монополияга нисбатан антимонопол сиёсат. Суний монополияга нисбатан антимонопол сиёсат. Ривожланган мамлакатларда антимонопол сиёсатнинг ўзига хос хусусиятлари. Монополияни вужудга келиш сабаблари, монополия классификацияси, табиий монополия, легал монополия ва суний монополия. Нархларни тартибга солиш, шакллантириш, нарх сиёсати ва юқори иқтисодий самарадорлик. Сангциялар қўллаш мезонлари ёрдамида давлат томонидан антимонопол чоралар белгилаш. Монополия даражасини камайтириш йўналишлари.

Адабиётлар: 2,4,12,16,17,26,27,28,33,36

2-мавзу. Антимонопол сиёсат қонунчилик асослари предмети ва ривожланиш босқичлари. (4-соат)

Антимонопол сиёсат қонунчилик асосларини объектив зарурлиги. Антимонопол сиёсат қонунчилик асосларининг мақсад ва вазифалари. Антимонопол сиёсат услубиёти. Чегараловчи чора – тадбирлари ва иқтисодий концентрацияни кучайтиришни назорат қилиш. Қонунга зид рақобатни тақиқлаш. Антимонопол сиёсат қонунчилик асосларини таркибий элементлари. Антимонопол сиёсат қонунчилик асослари структураси.

Адабиётлар: 2,4,6,12,16,18,19,23,27,28,35

3- мавзу. Иқтисодиётни эркинлаштириш шароитида монополия ва антимонопол тартибга солиш механизми (4-соат)

Монополия тушунчаси ва эволюцион тарихи. Монополияни юзага келиш сабаблари ва кўринишлари, табиий монополияни юзага келиш омиллари, табиий монополия турлари, антимонопол тартибга солиш функциялари, антимонопол тартибга солиш қонунчиликлар, жумладан “Шерман” қонуни (1890йй.), “Клейтон” қонуни (1914 йй.), “Робинсон –Питмэн” қонуни (1936 год), “Селлер-Кефовеера” қонуни (1950 йй.). Халқаро бозорда миллий товарлар ва хизматлар сифатини ошириш, соғлом рақобатни шакллантириш ва техник прогрессни рағбатлантириш. Иқтисодиётни демонополизация қилишни ва рақобатни ривожлантиришни асосий йўналишлари. Монополия шакллари табиий монополия, рухсат этилган монополия, вақтинчалик монополия. Антимонопол сиёсат усуллари: чегараланган чора-тадбирлар, “фойда чегараси концепцияси ва бозорларни таққослаш концепцияси”, иқтисодий концентрацияни кучайтириш бўйича назорат ва унинг сабаблари, рақобатга салбий таъсир қилувчи ташкилотлар ҳаракатларини чегаралаш, “реестр”- антимонопол назорат инструменти сифатида. Товар бозори типлари, “ривожланган рақобат”, “олигополия”, “монополиялашган”.

Адабиётлар: 3,4,6,8,11,14,18,21,27,28,38

4- мавзу: Иқтисодий ислохотларни эркинлаштириш шароитида монополия, антимонопол сиёсат ва соғлом рақобатни ривожлантиришни антимонопол тартибга солиш (12-саот)

Бозор иқтисодиёти шароитида монополияни вужудга келиши, иқтисодий моҳияти, соғлом рақобат ва антимонопол сиёсат. Монополияни аниқлашнинг қоидалари, монополистик бирлашмаларни асосий шакллари ва улар ўртасидаги фарқ. Антимонопол сиёсат тўғрисида классик иқтисодчи олимларнинг иқтисодий қарашлари. Монополияни Давлат томонидан тартибга солишни асосий йўналишлар, жумладан, 1) бозор тузилмалари

рақобатини жонлантириш, 2) рентабеллик даражаси ва нархларни назорат қилиш ёрдасида давлат томонидан тартибга солиш, 3) антимонопол қонунчилик ёрдамида назорат қилиш.

Адабиётлар: 2,4,23,27,28,31,33,34,36,37

5-мавзу: Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш ҳамда нарх сиёсатининг қонунчилик асослари

Қонун ҳужжатларини бузилганлиги тўғрисида иш қўзғатиш тартиби ва уни кўриб чиқиш тартиби, кўрсатмалар бериш ва уларнинг ижросини назорат қилиш тартиби. Қонун ҳужжатлари бузилганлиги учун молиявий санкцияларни қўлланиш тартиби, қўлланилган санкция ва жарималар юзасидан шикоят билдириш тартиби. Маҳсулотлар (ишлар хизматлар)га чекланган шартномавий нархлар ёки рентабелликнинг чекланган даражалари ҳамда тарифларни шакллантириш. Маҳсулотларга чекланган нархлар даражаси ёки рентабелликнинг чекланган даражаларини ҳамда тарифларни декларация қилиш учун молия органларига материалларни бериш тартиби. Декларация қилинадиган нарх ҳисоб-китоби. Нархни ҳисоб-китоб қилиш тартиби ва харажатларни белгилаш услубиёти.

6-мавзу: Давлат антимонополия сиёсати: назорат, тартибга солиш ва мувофиқлаштириш. (4-соат)

Бозор иқтисодиёти шароитида монополиянинг шаклланиши, моҳияти ва турлари. Бозор иқтисодиётини давлат томонидан назорат қилиш ва тартибга солиш. Антимонопол қонунчилик асосларини ташкил этиш босқичлари. Антимонопол ташкилотлар тизими ва улар фаолиятини ташкил этиш. Антимонопол ташкилотларнинг мақсад ва вазифалари.

Адабиётлар: 2,4,12,17,19,23,26,28,29,34,35

7-мавзу. МДХга аъзо мамлакатларда антимонопол сиёсат ва уларни шаклланиши. (4-соат)

Ўзбекистон Республикасида рақобат муҳитини шакллантириш ва антимонопол сиёсат. МДХ мамлакатларида рақобат муҳитини шакллантириш ва антимонопол сиёсатни ўзига хос хусусиятлари. Антимонопол ташкилотлари ёрдамида, миллий антимонопол қонунчиликлар асосида МДХ мамлакатлари ўртасида антимонопол сиёсатни мувофиқлаштириш ва белгилаш тўғрисида шартномалар тузиш. МДХ мамлакатлари ўртасида соғлом рақобатни ривожлантириш, жумладан антимонопол сиёсат ёрдамида кичик ва тадбиркорликни рағбатлантиришни такомиллаштириш. Халқаро алоқаларни шакллантириш ва самарали интеграция муносабатларини ривожлантириш. Антимонопол сиёсатни меъёрий ва ҳуқуқий асослари ёрдамида эркин рақобатни шакллантириш. Қонунчилик асослари ёрдамида ишлаб чиқариш, хизмат кўрсатишни ва бошқа муносабатларни назорат қилиш, услубий тавсиялар бериш ва умумий тартибга солиш. МДХ мамлакатлари антимонопол ташкилотлари. Давлатлар томонидан амалга ошириладиган антимонопол сиёсат ва рақобат муҳитини шакллантириш бозор иқтисодиётининг муҳим омили сифатида.

Адабиётлар: 6,9,12,16,18,23,27,28,34,38

8-мавзу: Бозор иқтисодиёти шароитида нарх сиёсати, нархларни шакллантириш ва тартибга солиш масалалари. (4-соат)

Иқтисодиётни ривожлантиришда нарх сиёсати ва уларни белгилашнинг меъёрий-ҳуқуқий асослари. Турли мулкчилик шаклидаги корхоналар ўртасида нархларни белгилашнинг ўзига хос хусусиятлари “Эркин нарх”ни белгилаш масалалари. Иқтисодиётда ишлаб чиқариш кўламларини ўсиши ва уларни нархларни шакллантиришга таъсири. Хуфиёна иқтисодиётда нархларни белгилаш ва уни соғлом иқтисодий рақобатга таъсири. Хуфиёна иқтисодиётни бартараф этиш йўллари. Ноқонуний рақобатда нархлар ҳолати.

Адабиётлар: 4,6,9,12,18,21,25,27,28

9-мавзу. Ўзбекистон Республикасида антимонопол сиёсатнинг муаммолари ва уларни бартараф этиш масалалари (4-соат)

Иқтисодиётни ривожлантиришда давлатнинг роли. Монополияни юзага келиш сабаблари. Иқтисодиётда ишлаб чиқариш кўламларини ўсиши ва харажатларни белгилаш. Табиий монополияни вужудга келиш сабаблари, легал барьерлар: патент ва лицензиялар. Хуфиёна иқтисодиёт, уни соғлом иқтисодий рақобатга таъсири. Хуфиёна иқтисодиётни бартараф этиш йўллари. Ноқонуний рақобат. Монополиянинг шакллари, турлари ва кўринишлари. Монополия натижасида юзага келадиган зарар ва давлат томонидан тартибга солиш. Бозор иқтисодиёти шароитида давлатни монополия фаолиятига аралашуви. Бозорлар фаолиятини эркинлаштириш, рақобат мухитини жонлантириш.

Адабиётлар: 2,5,6,8,12,14,16,17,27,28,32,33

«АНТИМОНОПОЛ СИЁСАТ ВА НАРХЛАРНИ ШАКЛЛАНТИРИШ» ФАНИДАН АМАЛИЙ МАНБУЛАРНИНГ МАВЗУЛАРИ

1-мавзу. Бозор иқтисодиёти шароитида монополиянинг иқтисодий табиати ва ўзига хос хусусиятлари

2-мавзу. Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш ҳамда нарх сиёсатининг қонунчилик асослари

3- мавзу. Иқтисодиётни эркинлаштириш шароитида монополия ва антимонопол тартибга солиш механизми

4- мавзу: Иқтисодий ислохотларни эркинлаштириш шароитида монополия, антимонопол сиёсат ва соғлом рақобатни ривожлантиришни антимонопол тартибга солиш

5-мавзу: Антимонопол сиёсат қонунчилик асослари предмети ва ривожланиш босқичлари

6-мавзу: Давлат антимонополия сиёсати: назорат, тартибга солиш ва мувофиқлаштириш

7-мавзу. МДХга аъзо мамлакатларда антимонопол сиёсат ва уларни шаклланиши

8-мавзу: Бозор иқтисодиёти шароитида нарх сиёсати, нархларни шакллантириш ва тартибга солиш масалалари

9-мавзу. Ўзбекистон Республикасида антимонопол сиёсатнинг муаммолари ва уларни бартараф этиш масалалари

«АНТИМОНОПОЛ СИЁСАТ ВА НАРХЛАРНИ ШАКЛЛАНТИРИШ» ФАНИДАН МУСТАҚИЛ ИШ МАВЗУЛАРИ РЎЙХАТИ

1. Бозор иқтисодиёти шароитида антимонопол сиёсатнинг асосий йўналишлари ва турли монополияларга нисбатан антимонопол сиёсат.
2. Монополияни вужудга келиш сабаблари, монополия классификацияси, табиий монополия, легал монополия ва суний монополия.
3. Бозор иқтисодиёти шароитида монополиянинг моҳияти, мақсади ва амал қилиш механизми.
4. Монополия турлари ва шаклланиш асослари ҳамда ривожланиш босқичлари.
5. Табиий монополияга нисбатан антимонопол сиёсат.
6. Суний монополияга нисбатан антимонопол сиёсат.
7. Ривожланган мамлакатларда антимонопол сиёсатнинг ўзига хос хусусиятлари.
8. Нархларни тартибга солиш, шакллантириш, нарх сиёсати ва юқори иқтисодий самарадорлик.
9. Санкциялар қўллаш мезонлари ёрдамида давлат томонидан антимонопол чоралар белгилаш.
10. Қонун ҳужжатлари бузилганлиги учун молиявий санкцияларни қўлланиш тартиби, қўлланилган санкция ва жарималар юзасидан шикоят билдириш тартиби.
11. Маҳсулотлар (ишлар хизматлар)га чекланган шартномавий нархлар ёки рентабелликнинг чекланган даражалари ҳамда тарифларни шакллантириш.
12. Декларация қилинадиган нарх ҳисоб-китоби.
13. Нархни ҳисоб-китоб қилиш тартиби ва харажатларни белгилаш услубиёти.
14. Монополияни юзага келиш сабаблари ва кўринишлари, табиий монополияни юзага келиш омиллари, табиий монополия турлари, антимонопол тартибга солиш функциялари.
15. Халқаро бозорда миллий товарлар ва хизматлар сифатини ошириш, соғлом рақобатни шакллантириш ва техник прогрессни рағбатлантириш. Иқтисодиётни демонополизация қилишни ва рақобатни ривожлантиришни асосий йўналишлари.
16. Антимонопол сиёсат усуллари ва товар бозори типлари.
17. Антимонопол сиёсат тўғрисида классик иқтисодчи олимларнинг иқтисодий қарашлари.
18. Монополияни Давлат томонидан тартибга солишни асосий йўналишлар.
19. Антимонопол сиёсат қонунчилик асосларини объектив зарурлиги.
20. Антимонопол сиёсат қонунчилик асосларининг мақсад ва вазифалари.
21. Бозор иқтисодиёти шароитида монополиянинг шаклланиши, моҳияти ва турлари.
22. Бозор иқтисодиётини давлат томонидан назорат қилиш ва тартибга солиш.
23. Антимонопол қонунчилик асосларини ташкил этиш босқичлари.
24. Антимонопол ташкилотлар тизими ва улар фаолиятини ташкил этиш.
25. Антимонопол ташкилотларнинг мақсад ва вазифалари.
26. Ўзбекистон Республикасида рақобат муҳитини шакллантириш ва антимонопол сиёсат.
27. МДХ мамлакатларида рақобат муҳитини шакллантириш ва антимонопол сиёсатни ўзига хос хусусиятлари.
28. Халқаро алоқаларни шакллантириш ва самарали интеграция муносабатларини ривожлантириш.
29. Антимонопол сиёсатни меъёрий ва ҳуқуқий асослари ёрдамида эркин рақобатни шакллантириш.
30. МДХ мамлакатлари антимонопол ташкилотлари.
31. Иқтисодиётни ривожлантиришда нарх сиёсати ва уларни белгилашнинг меъёрий-ҳуқуқий асослари.

32. Турли мулкчилик шаклидаги корхоналар ўртасида нархларни белгилашнинг ўзига хос хусусиятлари.
33. Иқтисодиётда ишлаб чиқариш кўламларини ўсиши ва уларни нархларни шакллантиришга таъсири.
34. Хуфиёна иқтисодиётда нархларни белгилаш ва уни соғлом иқтисодий рақобатга таъсири.
35. Хуфиёна иқтисодиётни бартараф этиш йўллари.
36. Бозорлар фаолиятини эркинлаштириш, рақобат мухитини жонлантириш.

ТАВСИЯ ЭТИЛАЁТГАН МАВЗУЛАР БЎЙИЧА КЎРГАЗМА НАМОЙИШ МАТЕРИАЛЛАРИ. ИНФОРМАЦИОН ТЕХНИК ВОСИТАЛАР

Бу фанни ўқитиш жараёнида замонавий техник воситалардан, компьютерлардан, алоқа воситаларидан, Интернет тармоғидан ва бошқа инфорацион техник воситалардан фойдаланиш белгиланган.

1. Компьютер;
2. Аудио ва видео жиҳозлар;
3. Диопроектор;
4. Кодаскоп;
5. Графпроектор;
6. Интернет тармоғи
7. (<http://www.nalog.ru>)

АДАБИЁТЛАР

1. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси.-Т.:Ўзбекистон, 1992.
2. Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодекси. Т.:Адолат,1999
3. «Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 30 декабрдаги 455-сонли «Ўзбекистон Республикасининг 2003 йилги бюджет параметрлари тўғрисида»ги қарори. \Солиқлар ва божхона хабарлари,2003 йил 17 январь.
4. Инструкция Министерства финансов и Государственного налогового комитета Республики Узбекистан № 08-18. «О порядке исчисления и уплаты в бюджет налога на доходы физических лиц» зарегистрированный Министерстве Юстиции Республики Узбекистан №444. от 11.06.98 .
5. Каримов И.А. Ўзбекистан буюк келажак сари.- Т.: Ўзбекистан. 1998.
6. Каримов И.А. Ўзбекистан иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш йўлида.- Т.: Ўзбекистан,1998.
7. Борисов Е.Ф. Экономическая теория. Курс лекций для студентов высших учебных заведений. — М.: Общество «Знание» России, 1997.
8. Гальперин В.М. и др. Микроэкономика: В 2-х т. — СПб.: Экономическая школа. 1999. Т.2.
9. Государственное регулирование естественных монополий: опыт, проблемы, перспективы. — СПб., 2000.
10. Макконнелл Кэмпбелл Р., Брю Стэнли Л. Экономикс: Принципы, проблемы и политика. В 2т.: Т.2. — М.: Республика, 1992.
11. Нуреев Р.М. Курс микроэкономики. — М.: Издательская группа НОРМА—ИНФРА·М, 2000.
12. Самуэльсон П. Экономика. — М.: НПО «Алгон», 1992.
13. Фишер С., Дорнбуш Р., Шмалензи Р. Экономика. — М.: Дело, 1999.
14. Никитин С., Глазова Е., Степанова М. Государство и проблема монополии. // МЭ и МО, 1994 - №7. - с. 91-103.
15. Никифоров А.А. Концепция антимонопольной политики и реформа // Вестн. Моск. ун-та. Сер.6., Экономика. – 2000
16. Скрыпник В.И. Энергетика России: естественная монополия на свободе // Общество и экономика. 1999.
17. Современное состояние и направления социально-экономического развития Иркутской области: Учеб. Пособие / Под ред. А.П. Черникова. - Иркутск: Изд-во ИГЭА, 2001
18. Солодков В.Т. Проблемы и перспективы демонаполизации экономики региона // Вестн. ИГЭА. - 1998. - №13.1999
19. Шишкин А.Ф. Экономическая теория: В 2-х кн.: Учебник для вузов. - 2-е изд. Ч.1. - М.: Гуманитарный издат. центр ВЛАДОС, 1998
20. William G. Shepherd. The Economics of Industrial Organization. 2d ed. Englewood Cliffs, N. J.: Prentice – Hall, Inc., 1985. P. 374.

ҚЎШИМЧА АДАБИЕТЛАР

21. Александров Ю. МПС: монополия путей сообщения. Зачем железным дорогам реформы? // Новое время. - 2000. - N 45. - С.18-19.
22. Александрова А. Естественные потребности монополий // Карьера. - 2001. - N 2. - С.18-21.
23. Альперин Л. Проблемы создания конкурентоспособного предприятия XXI века // Стандарты и качество. - 2000. - N 7. - С.50-54.
24. Ананьич Б.В., Лебедев С.К. Участие банков в выпуске облигаций российских железнодорожных обществ (1860-1914 гг.) // Монополии и экономическая политика царизма в конце XIX - начале XX в. - Л., 1987. - С.5-41.

25. Андреев А.В. Проблема повышения конкурентоспособности российских предприятий // Пробл. управления России в XXI в.: глазами молодых: Матер. межвуз. науч.-практ. конф. Ч.1. - Саратов: Изд-во Поволжской акад. гос. службы, 1999. - С.34-38. - Библиогр.: 11 назв.
26. Андрианов В. Россия в мировой экономике: сравнительная конкурентоспособность // Междунар. жизнь. - 2000. - N 8-9. - С.118-133.
27. Андросов К.Г. Государственное регулирование естественных монополий: Препринт. - СПб.: Изд-во СПбГУЭФ, 2000. - 36 с. - Библиогр.: 31 назв.
28. Андросов К.Г. Естественная монополия в реформируемой экономике: Автореф. дис. ... канд. экон. наук / СПбГУЭиФ. - СПб., 2000. - 20 с.
29. Андросов К.Г. Некоторые особенности проявления естественной монополии в электроэнергетике: Препринт. - СПб.: Изд-во СПбГУЭФ, 2000. - 45 с. - Библиогр.: 4 назв.
30. Анисимова И.А. Региональная конкурентная политика: опыт и проблемы: Препринт / Анисимова И.А., Мокроносов А.Г., Ужegov Н.П. - Екатеринбург: УрО РАН, 1999. - 78 с.
31. Анисимова И.А., Мокроносов А.Г., Ужegov Н.П. Региональная конкурентная политика: опыт и проблемы: Препринт. - Екатеринбург: УрО РАН, 1999. - 78 с.
32. Аракелян А.К., Петров А.Г. К проблеме конкуренции в электроэнергетике // Энергосбережение, сертификация и лицензирование - 99: Материалы V Всерос. семинара. - Чебоксары: Изд-во Чуваш. ун-та, 2000. - С.137-140. - Библиогр.: 3 назв.
33. Аронин В.А. Сущность, формирование и эволюция государственной антимонопольной политики // Финансовый капитал: механизм движения: Сб. науч. тр. - М.: Логос, 2000. - С.113-124.
34. Архиреве С. Деформации конкуренции как фактор инфляции // Бизнес информ. - Харьков, 1998. - N 12. - С.19-23. - Библиогр.: с.22-23.
35. Г.А. Кирюшкина, А.В. Михайлов. Антимонопольное законодательство - элемент госрегулирования процессов экономической концентрации. - Российский экономический журнал, 1998, №11-12.
36. Р. Нуреев. Типы рыночных структур: несовершенная конкуренция. Антимонопольное законодательство. - Вопросы экономики, 1995, №12.
37. А Никифоров. Изменения в законе "О конкуренции..." и борьба с установлением монопольных цен. - Вопросы экономики, 1995, №11.
38. Экономика. Учебник./Под. ред. А.И.Архипова, А.Н. Нестеренко, А.К. Большакова. - М.: "ПРОСПЕКТ", 1999.
39. Государственная антимонопольная политика: практический опыт и задачи совершенствования законодательства. - Российский экономический журнал, 2000, №3.
40. Скрышник В.И. Энергетика России: естественная монополия на свободе // Общество и экономика. - 1995. - №9.
41. Бабабекова Дилфуза Шеркуловна "Шаклланётган бозор муносабатлари тизимида ракобат ва унинг амал қилиш хусусиятлари" 08.00.01- иқтисод фанлари номзоди илмий даражасини олиш учун бажарилган диссертация кулёзма хуқуқида УДК:65722+3347464(5751 2005 йил

**"АНТИМОНОПОЛ СИЁСАТ ВА НАРХЛАРНИ ШАКЛЛАНТИРИШ"
ФАНИДАН ТАЛАБАЛАР БИЛИМИНИ РЕЙТИНГ ТИЗИМИ АСОСИДА БАҲОЛАШ
МЕЗОНИ***

" Антимонопол сиёсат ва нархларни шакллантириш " фани учун ўқув режада 108 жами шундан 36 маъруза, 36 семинар, 36 соат мустақил таълим учун ажратилган.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим Вазирлигининг 2005 йил 30 сентябрдаги 217-сонли буйруғи билан тасдиқланган «Олий таълим муассаларида талабалар билимини баҳолашнинг рейтинг тизими тўғрисида»ги муваққат Низомида кўрсатилганидек, талабанинг фан бўйича ўзлаштиришини баҳолаш мунтазам равишда олиб борилади ва қуйидаги турлар орқали (иловага мувофиқ) амалга оширилади:

- Жорий баҳолаш (Ж.Б.);
- Оралиқ баҳолаш (О.Б.);
- Якуний баҳолаш (Я.Б.).

"Антимонопол сиёсат ва нархларни шакллантириш" фани бўйича талабаларнинг семестр давомидаги ўзлаштириш кўрсаткичи 100 баллик тизимда баҳоланади. У 100 баллик баҳолаш турлари бўйича қуйидагича тақсимланади:

Я.Б.-15 балл, қолган 85 балл эса ўзаро мувофиқлаштирилган ҳолда Ж.Б. - 43 ва О.Б. - 42 балл қилиб тақсимланади.

"Антимонопол сиёсат ва нархларни шакллантириш" фанидан талаба билимини баҳолаш қуйидаги тартибда ўтказилади:

Ж.Б.да фаннинг ҳар бир мавзуси бўйича талабанинг билими ва амалий кўникмаларини аниқлаб бориш назарда тутилади ва у семинар машғулотида узлуксиз амалга оширилади.

О.Б.да фаннинг бир неча мавзуларини қамраб олган қисми бўйича назарий машғулотлар ўтиб бўлинганидан сўнг, талабанинг назарий билимлари баҳоланади, яъни унинг муайян саволга жавоб бериши ёки муаммони ечишдаги маҳорати ва қобилияти аниқланади. О.Б. маъруза дарслари бўйича амалга оширилади. «Миллий иқтисодиёт» фани бўйича О.Б (ОБ-1, ОБ-2) икки марта ўтказилади.

Бирор баҳолаш турини (ЖБ, ОБ) ўзлаштира олмаган (55 ва ундан кам балл тўплаган) талабага қайта ўзлаштириш учун муҳлат одатда навбатдаги шу назорат туригача белгиланади. Сўнги ЖБ, ОБ турини қайта ўзлаштириш учун муҳлат ЯБгача белгиланади.

ЖБга ажратилган умумий балл ва ОБга ажратилган умумий баллдан саралаш балини тўплаган талабага ЯБга иштирок этиш ҳуқуқи берилади.

Я.Б. ёзма иш, оғзаки, тест ёки бошқа усулларда ўтказилади. Унда талабанинг фанни ўзлаштириши 1-15 баллгача бўлган мезон асосида баҳоланади. Талабанинг балларда ифодаланган ўзлаштириши қуйидаги мезонларга асосан аниқланади:

Балл	Баҳо	Талабаларнинг билим даражаси
86-100	Аъло	Хулоса ва қарор қабул қилиш, ижодий фикрлай олиш, мустақил мушоҳада юритиш, амалда қўллай олиш, моҳиятини тушунтириш билиш, айтиб бериш, тасаввурга эга бўлиш.
71-85	Яхши	Мустақил мушоҳада юритиш, амалда қўллай олиш, моҳиятини тушунтириш билиш, айтиб бериш тасаввурга эга бўлиш.
55-70	қониқарли	Моҳиятини тушунтириш, билиш, айтиб бериш, тасаввурга эга бўлиш.
0-54	қониқарсиз	Аниқ тасаввурга эга эмаслик, билмаслик

Талабанинг фан бўйича баҳолаш турларида тўплаган баллари семестр якунида рейтинг қайдномасига бутун сонлар билан қайд қилинади. Рейтинг дафтарчасининг «Ўқув режасида ажратилган соат» устунига семестр учун фанга ажратилган умумий ўқув юклама

соатлари, «фандан олинган баҳо» устунига эса, талабанинг амалдаги Низомнинг 9-бандига мувофиқ 100 баллик тизимдаги ўзлаштирилиши ўйилади.

Талабанинг саралаш балидан паст бўлган ўзлаштирилиши рейтинг дафтарчасида қайд этилмайди.

**"АНТИМОНОПОЛ СИЁСАТ ВА НАРХЛАРНИ ШАКЛЛАНТИРИШ" ФАНИДАН
ТАЛАБАЛАР БИЛИМИНИ РЕЙТИНГ ТИЗИМИ АСОСИДА БАҲОЛАШ
МЕЗОНЛАРИ**

№	Кўрсаткичлар	ЖБ	ОБ			ЯБ
		максимум	1-ОБ	2-ОБ	Максимум	
1	Дарсга қатнашганлик даражаси	3,0	1,0	1,0	2,0	2
2	Маъруза дарси жараёнидаги фаоллиги (доимий равишда конспект юритиши, маърузада фаол иштирок этиб, мавзу доирасидаги ўз фикр-мулоҳазасини билдира олиши ва шу	X	2,0	2,0	4,0	2
3	Фан бўйича аниқ мавзу доирасида адабиётлардан, Интернет маълумотлари ва Янги ахборот технологияларидан унумли фойдаланиши, слайдлар ва	4,0	4,0	4,0	8,0	2
4	Амалий машғулотларидаги фаоллиги (ўз фикрини мустақил баён эта олиши, қизгин мунозарага кириша олиши, ўз фикр-мулоҳазаларини асослаб Бера олиши.	8,0	X	X	X	1
5	Бугунги кунда мавзуга тегишли даврий қонуний-меъёрий ҳужжатлар билан ишлаши ва долзарб муаммоларни муҳокамага қўйиши, мавзуга доир даврий янгиликларни аудиторияга тақдим этиш.	4,0	3,0	3,0	6,0	1
6	Илмий семинар ва талабалар конференцияларида илмий маърузалар билан чиқиш ҳамда оммавий ахборот воситаларида	9,0	5,0	5,0	10,0	1
7	Антимонополь сиёсат ва нархларни шакллантириш бўйича мустақил тарзда молиявий ҳисоботларни туза	5,0	2,0	2,0	4,0	2
8	Антимонополь сиёсат ва нархларни шакллантириш фани бўйича тест материаллари, масалалар тўплами ва	2,0	2,0	2,0	4,0	2
9	Антимонополь сиёсат ва нархларни шакллантириш фани бўйича маълумотлар базасини янгилашда	4,0	1,0	1,0	2,0	2
Жами ЖБ, ОБ, ЯБ баллари		43,0	21,0	21,0	42,0	15

Мазкур фан бўйича Я.Б. ёзма иш ўтказилади. Унда талабанинг фанни ўзлаштириши 1-15 баллгача бўлган мезон* асосида баҳоланади.

***Изоҳ: Ушбу тартибдаги баҳолаш мезони кафедра томонидан ўқитиладиган барча фанларга нисбатан қўлланилади.**

" Антимонопол сиёсат ва нархларни шакллантириш " фанидан талабалар билимини рейтинг тизими асосида баҳолаш мезонлари

№	К ў р с а т к и ч л а р	ЖБ баллари	ОБ баллари		
		максимум	1-ОБ	2-ОБ	Максимум
1	Дарсга қатнашганлик даражаси	3,0	1,0	1,0	2,0
2	Маъруза дарси жараёнидаги фаоллиги (доимий равишда конспект юритиши, маърузада фаол иштирок этиб, мавзу доирасидаги ўз фикр-мулоҳазасини	X	2,0	2,0	4,0
3	Фан бўйича аниқ мавзу доирасида адабиётлардан, Интернет маълумотлари ва Янги ахборот технологияларидан унумли фойдаланиши, слайдлар ва тақдимотларни тайёрлаши	4,0	4,0	4,0	8,0
4	Амалий машғулотларидаги фаоллиги (ўз фикрини мустақил баён эта олиши, кизгин мунозарага кириша олиши, ўз фикр-мулоҳазаларини асослаб бера олиши.	8,0	X	X	X
5	Бугунги кунда мавзуга тегишли даврий қонуний-меъёрий ҳужжатлар билан ишлаши ва долзарб муаммоларни	4,0	3,0	3,0	6,0
6	Илмий семинар ва талабалар конференцияларида илмий маърузалар билан чиқиш ҳамда оммавий ахборот воситаларида илмий изланишлари	9,0	5,0	5,0	10,0
7	Молиявий сектор фаолиятини таҳлил эта олиши ва мустақил тарзда молиявий	5,0	2,0	2,0	4,0
8	Молиявий секторни солиққа тортиш Фани бўйича тест материаллари, масалалар тўплами ва муаммоли иш уйинларини ишлаб чиқилганлиги	2,0	2,0	2,0	4,0
9	Молиявий секторни солиққа тортиш фани бўйича маълумотлар базасини янгилашда фаол иштироки	4,0	1,0	1,0	2,0
Жами ЖБ ва ОБ баллари		43,0	21,0	21,0	42,0

Мазкур фан бўйича Я.Б. ёзма иш ўтказилади. Унда талабанинг фанни ўзлаштириши 1-15 баллгача бўлган мезон* асосида баҳоланади.

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

Тошкент Молия институти

Молиявий менежмент кафедраси

Ўқув услубий бошқарма томонидан
рўйхатга олинди

№ _____

« _____ » _____ 2006 й.

«ТАСДИҚЛАНДИ»

Ректор А. Ваҳобов

« _____ » _____ 2006й

Корпоратив молияни бошқариш

фанидан ишчи ўқув

Дастури

**5A340601-«Корхона молияси» магистратура
мутахассисликлари учун**

Тошкент-2006

Мазкур ишчи ўқув дастури “Молиявий менежмент” кафедрасида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия этилган (2006 йил 20 май 12-сонли баённома).

Кафедра мудири:

Б. Тошмуродова

Мазкур ишчи ўқув дастури Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг Институт қошидаги Олий ўқув юртлараро илмий-услубий Кенгашидаги муҳокама этилган ҳамда нашрга тавсия қилинган. (8-сонли баённома, 2006 йил 22 июл)

Кенгаш раиси:

А. Ваҳобов

Тузувчи:

и.ф.н., доц. Б. Тошмуродова

Такризчилар:

и.ф.д., проф. Н.Хайдаров
и.ф.н., доц. Т. Мирзаев

“Корпоратив молияни бошқариш” фанидан ўтиладиган мавзулар ва улар бўйича машғулот турларига ажратилган соатлар ҳажмининг тақсимооти

т/р	Фан мавзуларининг номи	Жами соатлар	5А340601-«Корхона молияси» магистратура йўналишларида		
			Маъруза	Амалий машғулот	Мустақил таълим
1	2	3	4	5	6
1	Корпоратив молияни бошқариш фанининг предмети, функция ва вазифалари.	2	2		
2	Корхоналар молиявий сиёсати	6	2	2	2
3	Корпоратив молияни бошқаришда молиявий кўрсаткичлар тизимидан самарали фойдаланиш	6	2	2	2
4	Корпорацияларда молиявий таваккалчиликни бошқариш хусусиятлари	12	4	4	4
5	Асосий воситаларга қўйилган сармояларни самарадорлигини таъминлаш	12	4	4	4
6	Корпорацияларда молиявий активлар портфелини бошқариш ва баҳолаш усуллари	12	4	4	4
7	Корхоналар хўжалик фаолиятини бошқаришнинг молиявий жиҳатлар	12	4	4	4
8	Корхоналарда фойда ва рентабелликни бошқаришда максималлаштириш ва оптималлаштириш масалалари	12	4	4	4
9	Корхоналарни қайта ташкил этиш жараёнининг молиявий жиҳатлари	8	2	4	2
10	Бозорларда устуворликнинг ва рақобатбардошликнинг молиявий таъминоти	6	2	2	2
11	Корхоналар молиявий барқарорлиги ва уларни мустаҳкамлаш тадбирлари	12	4	4	4
12	Инфляция шароитида корхоналар молиясини бошқариш	6	2	2	2
13	Корхоналарда дивидент сиёсати	6	2	2	2
14	Корпорациянинг бозор қийматини максималлаштириш тадбирлари	6	2	2	2
ЖАМИ		120	40	40	40

Корпоратив молияни бошқариш фанидан маъруза машғулоти мавзулари

1-мавзу. Корпоратив молияни бошқариш фанининг предмети, функция ва вазифалари (2 соат)

Корпоратив молияни бошқариш фанининг корхоналар молияси ва молиявий менежмент фанларининг давоми сифатида. Республикамизда шаклланган бозор иқтисодиётнинг дастлабки шароитларида корхоналар молиясини бошқаришнинг ўзига хос хусусиятлари. Корпоратив тадбиркорлик субъектлари молияси. Корпорацияларни бошқариш тизимида молиявий бошқарувнинг роли. *Молиявий бошқарувнинг базавий концепциялари.*

Адабиётлар: 1,3,5,7,8,11,34, 76,34,54.

2-мавзу. Корхоналар молиявий сиёсати (2 соат)

Молия сиёсати мазмуни. Молия сиёсатининг устувор йўналишлари. Молия сиёсатининг стратегик вазифалари. Молиявий стратегия. Молиявий стратегияни ишлаб чиқишнинг муҳим йўналишлари. Молиявий ҳолатни баҳолаш ва таҳлил қилиш. Ҳисоб сиёсати ва солиқ сиёсатини юритиш. Кредит сиёсати. Амортизация сиёсати. Молиявий режалаштириш. Капитални бошқариш. Корхона бозор қийматини бошқариш. Дивидент сиёсати ва инвестиция сиёсатини танлаш. Баҳо сиёсати ва бошқалар.

Молиявий тактика. Молиявий тактиканинг бозор шароитларига мослашувчанлигини таъминлаш.

Фирмаларда ички молиявий режалаштиришда ишалб чиқиладиган асосий ҳужжатлар таркиби. Корпорациялар молиявий таҳлилнинг асосий вазифалари.

Адабиётлар: 7,8,11,34, 34,54.56,65,66,70,78.

3-мавзу. Корпоратив молияни бошқаришда молиявий кўрсаткичлар тизимидан самарали фойдаланиш (2 соат)

Молиявий бошқарувнинг ахборот таъминоти. Молиявий таҳлил, молиявий режалаштириш, молиявий назорат учун маълумотлар базаси.

Ички маълумот манбалари. Бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботи. Солиқ ҳисоби ва ҳисоботи маълумотлари. Бошқарув ҳисоби. Молиявий бюджетлар ва уларнинг бажарилиш ҳисоботлари. Оператив молиявий ҳисоб ва ҳисобот. Статистик ҳисобот.

Ташқи молиявий маълумотлар манбалари. *ЎР Молия вазирлиги ахборот материаллари. ЎР Марказий банки маълумотлари. Иқтисодиёт вазирлиги маълумотлари.*

Молиявий қарорлар қабул қилишнинг услубий асослари. Устав капитали ва қўшимча капитал билан боғлиқ молиявий қарорлар. Заҳира капитали ва соф фойда билан боғлиқ молиявий қарорлар. Жорий молиявий қарорлар. Узоқ муддатли молиявий қарорлар. Қисқа муддатли сармоявий қарорлар. Узоқ муддатли сармоявий қарорлар.

Адабиётлар: 27,29,33,35,36,37,38,39,40,46, 47,48,49,55,57,76,78,79.

4-мавзу. Корпорацияларда молиявий таваккалчиликни бошқариш хусусиятлари (4 соат)

Замонавий иқтисодиётда риск менежментини такомиллаштириш зарурати. Риск менежментда бошқариш субъектлари. Риск менежмент функциялари. Риск менежмент стратегияси. Тадбиркорлик фаолиятидаги моддий йўқотишлар. Меҳнат йўқотишлари. Молиявий йўқотишлар. Вақт йўқотишлари. Махсус йўқотишлар.

Молиявий рисклар. Корхоналар молиясига сиёсий рисклар таъсири. Сармоявий қарорлар қабул қилишда молиявий рисклар таъсирини баҳолаш. *Молиявий рискларни пасайтириш йўллари. Фьючерс операциялари. Опционлар. Ўзаро валюта, тижорат, кредит ва бошқа талабларни ва мажбуриятларни яратиш. Дисконтлаштириш.*

Қимматли қоғозлар билан боғлиқ рисклар. Капитал рискларини бошқаришнинг ўзига хос хусусиятлари. Селектив рискларни пасайтириш йўллари. Вақтинчалик рисклар.

Қонунчилик ўзгаришидан келадиган хавфлар. Ликвидлик рисклари. Кредит рисклари. Инфляция рисклари. Фоишли рискла.

Ўзбекистон Республикасида иқтисодий шароитда молиявий таваккалчиликни пасайтириш йўллари ва бу борадаги муаммолар.

Адабиётлар: 27,29,33,35,36,37,38,39,40,46, 47,48,49,55,57,76,78,79.

5-мавзу. Асосий воситаларга қўйилган сармояларни самарадорлигини таъминлаш (4 соат)

Корпорацияларда сармояларни бошқариш вазифалари. Корхоналар инвестиция сиёсати. Асосий капиталнинг янгиланиш жараёнини бошқариш. Асосий капитални инвестициялашнинг янги шакллари.

Инвестициялаш қоидалари. Узоқ муддатли инвестицияли қарорлар қабул қилишнинг асосий тамойиллари. Инвестицияли қарорларнинг самарадорлиги мезонлари. Инвестицияли лойиҳалар самарадорлигини баҳолашнинг интеграл кўрсаткичлари. Инвестицияли лойиҳаларда пул оқимлари. Лойиҳалар рискларини баҳолаш в таҳлил қилиш усуллари.

Инвестициялар самарадорлигини баҳолашда инфляциянинг, ноаниқлик ва таваккалчиликнинг таъсирини баҳолаш.

Адабиётлар: 11,13,14,15,19,20,23,24,27,29,34,54,55,56,65,67,69,70,76,77,79,80,86,88..

6-мавзу. Корпорацияларда молиявий активлар портфелини бошқариш ва баҳолаш усуллари (4-соат)

Молиявий активлар мазмуни. Бозор шароитида молиявий активларнинг аҳамияти Молиявий активларни фундаментал таҳлил қилиш. Фундаментал таҳлил мақсади. Фундаментал таҳлил жараёнида тадқиқ қилинадиган омиллар. Мамлакат иқтисодиётига тегишли омиллар. Иқтисодиёт тармоғига тегишли омиллар. Алоҳида корпорацияга хос бўлган омиллар.

Макроиқтисодий даражадаги таҳлилда фойдаланиладиган индикаторлар. Фоиш ставкаси. Пул массаси. Инфляция даражаси. Валюта курси.

Тармоқлар бўйича таҳлилда амалга ошириладиган ишлар.

Молиявий активларнинг (қимматли қоғозлар) инвестицион сифатлари: ишонччилик, даромадлилик, таваккалчилик (риск), ликвидчилик.

Акциялар нархлари: номинал нарх, эълон қилинадиган нарх, баланс нарх, ликвидчилик нархи, бозор нархи. Акция курси. Нарх мултипликатори.

Облигация нархлари: номинал (ўсиб боровчи), сотиб олиш, бозор нархи.

Молиявий активларни техник таҳлил қилиш.

Адабиётлар: 11,13,14,15,19,20,23,24,27,29,34,54,55,56,65,67,69,70,76,77,79,80,86.

7-мавзу. Корпорациялар жорий хўжалик фаолиятининг фаолиятини бошқаришнинг молиявий жиҳатлари (4-соат)

Корпорациялар харажатларни бошқаришнинг қонунлиги асослари ва замонавий услублари. Харажатларнинг гуруҳланиш асослари. Маҳсулотни ишлаб чиқариш ва сотиш харажатларини шакллантиришдаги муаммолар. Корпорацияларда харажатларни оптималлаштириш аспекти. Давр харажатлари тақиб ва структурасини оптималлаштириш масалалари.

Корпорациялар ялпи тушуми таркиби. Ялпи тушумга таъсир этувчи омиллар ва уларни бозор шароитида барқарорлаштириш. Қонунчилик асосларига кўра ялпи тушум структурасининг ҳолати ва уни корпорацияларни молиявий мустаҳкамлаш мақсадида такомиллаштириш масалалари. Корпорацияларда маҳсулот (иш, хизмат) сотишдан режалаштириладиган тушумнинг ҳисоб-китоби. Ялпи тушумнинг тақсимланиш тартиби.

Корпорациялар фойдасини режалаштириш. Тадбиркорлик фойдаси. Ишлаб чиқариш левержидан республикамиздаги иқтисодий шароитларда самарали фойдаланиш.

Молиявий левежд ва унинг корпорациялар молиясини мустаҳкамлашдаги аҳамиятини таъминлаш. *Тадбиркорлик рисклари шароитида молиявий самарадорликни оширишда ишлаб чиқариш ва молиявий ричагларни мувофиқлаштириш тадбирлари.*

Адабиётлар: 15,19,20,23,24,27,29,34,54,55,56,65,67,69,70,77,78.

8-мавзу. Корхоналарда фойда ва рентабелликни бошқаришда максималлаштириш ва оптималлаштириш (4 соат)

Корхоналарда фойданинг шаклланиш хусусиятлари. Корхоналар фойдасига омиллар таъсирини таҳлил қилиш. Фойда рентабеллик ва уни ҳисоблаш формулалари.

Рентабелликни бошқариш жараёнини амалга ошириш. Рентабелликни максималлаштириш. Дюпон модели. Молиявий левежд мазмуни. Операцион левежд мазмуни. Молиявий ва операцион ричагларнинг рентабелликка таъсири (молиявий левежд, операцион левежд). Рентабеллик ва унга таъсир этувчи омиллар таҳлили. Рентабеллик пасайишининг олдини олиш йўллари.

Республикамиздаги иқтисодий шароитида фойда ва рентабелликни кўпайтириш имкониятлари ва чегаралари.

Адабиётлар: 15,19,20,23,24,27,29,34,54,55,56,65,67,69,70.

9-мавзу. Корхоналарни қайта ташкил этиш жараёнининг молиявий жиҳатлари (2 соат)

Корпорацияларни қўшилиши, бирлашиши жараёнининг хориж тажрибаси. Корхоналар бирлашиш жараёнининг молиявий жиҳатлари. Акционерлик жамиятларини қайта ташкил этишда (структурасини ўзгартиришда) корпоратив молия ва молиявий бошқарувнинг роли. Корпорациялар қўшилишининг молиявий устуворликларини баҳолашда дисконтлашган пул оқимлари усулидан фойдаланиш.

Бир корхонанинг иккинчи корхона томонидан қўшиб олинисида ҳукукий, солиқ ва ҳисоб омилларининг эътиборга олиниси.

Қўшилиш лойиҳаси учун энг паст даромадлилик меъёрини баҳолаш.

Корпорацияларни (ҳиссадорлик жамиятларни) тугатиш тартиби. *Ўзбекистон Республикаси “Банкротлик тўғрисида”ги Қонун.*

Адабиётлар: 11, 15,19,20,23,24,27,29,34,54,55,56,65,67,69,70,76.

10-мавзу. Бозорларда корпорация устуворлигининг ва рақобатбардошлигининг молиявий таъминоти (2 соат)

Сотиш бозорларининг аҳамияти. Сотиш бозорларини кенгайтириш кўрсаткичлари. Сотиш бозорларининг асосий турлари. Корхоналарнинг бозордаги барқарорлиги ва уларнинг даражалари. Корхоналарнинг бозорлардаги фаолиятининг молиявий таҳлили амалга ошириш йўналишлари.

Корхоналар ўртасидаги рақобатнинг объектлари. Рақобат шароитида корхоналарнинг иқтисодий ҳаракатлари. Рақобат ҳаракатларининг типлари. Нархлар ва нархларсиз рақобат. *Корхоналар молиявий барқарорлигини таъминлаш йўллари.* Корхоналар молиявий рақобатбардошлигининг мазмуни. Молиявий барқарорлик омиллари.

Адабиётлар: ,34, 76,34,54. ,67,69,70,76.

11-мавзу. Корхоналар молиявий барқарорлиги ва уларни мустаҳкамлаш тадбирлари (4 соат)

Корхоналар молиявий барқарорлиги моҳияти. Молиявий рақобатбардошлик. Молиявий барқарорлик омиллари. Корхоналар молиявий ҳолатини ўрганиш объектлари. Корхоналар молиявий ҳолатини баҳолашда экспресс таҳлил. Молиявий барқарорлик кўрсатакичлари. Молиявий барқарорлик даражалари. Молиявий барқарорликни баҳолаш коэффицентлари. Молиявий барқарорлик коэффицентларининг хусусиятлари.

Тўловга лаёқатлилиқ ва уларнинг турлари. Тўловга лаёқатлилиқ настиги сабаблари ва кўрсатакичлари. Тўловга лаёқатлилиқни бошқариш хусусиятлари

Адабиётлар: 11,23,35,36,67,69,70,76.

12 - мавзу. Инфляция шароитида корхоналар молиясини бошқариш (4 соат)

Молиявий бошқарувни ташкил этишда инфляцияни ҳисобга олиш зарурати. Инфляциянинг корхона молиявий сиёсатига таъсири. Инфляция даражаси. Инфляциянинг ҳақиқатдаги ўсиши. Инфляциянинг кутилаётган ўсиши. Инфляция индекси. Корхоналарда номинал пул маблағлари. Реал пул маблағлари суммаси. Даромадлиқнинг номинал фоиз ставкаси. Реал фоиз ставкаси. Инфляция мукофоти.

Инфляция шароитида молиявий ҳисобларда қўлланиладиган кўрсаткичлар.

Инфляциянинг инвестициялаш жараёнига таъсири. *Инвестициянинг самарадорлигига инфляция таъсирини баҳолашда қўлланиладиган кўрсаткичлар. Базисли умумий индекс. Занжирли умумий индекс.*

Корхоналарни солиққа тортиш жараёнига инфляциянинг таъсири. Инфляциянинг рентабелликка таъсири. Даромадлар шаклланишига инфляциянинг таъсири. Инфляция шароитида харажатларни бошқариш хусусиятлари. Инфляция шароитида корхонада нархларнинг шаклланиши.

Адабиётлар: 23,25,32,33, 55,54,57,69,70,76.

13-мавзу. Корхоналарда дивидент сиёсати (4 соат)

Корхоналарда дивидент сиёсатининг мазмуни ва вазифалари. Дивидент сиёсати мақсади ва йўналишлари. Корхоналарда дивидентларни тўлаш тўғрисидаги низомнинг ишлаб чиқилиши. Дивидент сиёсати таъсир этувчи омиллар. Корхоналар дивидент сиёсати кўринишлари. Ўртача дивидент сиёсати. *Консерватив дивидент сиёсати. Агрессив дивидент сиёсати. Индифферент дивидент сиёсати.*

Дивидент турлари. Дивидент сиёсатининг миқдорий ўлчовлари. Дивидент тўловларининг умумий фонди. Бир оддий акцияга дивидент тўловлар миқдорини ҳисоблаш.

Адабиётлар: 23,25,32,33, 55,54,57,69,70,76.

14-мавзу. Корпорациянинг бозор қийматини максималлаштириш тадбирлари (2 соат)

Корхоналар молиявий ривожланиш босқичлари. Корхоналар қиймати ўсиши кўрсаткичининг аҳамияти. Корхона қийматини кўпайтириш усуллари. Фойдани максималлаштириш. Жамғариш меъёрини ошириш. Оптимал сармоявий лойиҳаларни танлаш ва уларни тезкор амалга ошириш. Корхоналарни молиялаштиришнинг четдан жалб қилинадиган манбаларини топиш.

Корхоналар қиймати ўсишининг объектив чегаралари. Активларнинг ўсиши мумкин бўлган энг юқори коэффицентли.

Адабиётлар: 1,3,5,7,8,11,34, 76,34,54.

Изоҳ:-* Курсивда берилган кичик мавзулар мустақил таълимга тавсия этилади

Корпоратив молияни бошқариш фанидан семинар машғулоти мавзулари

- 1-мавзу. Корпоратив молияни бошқариш фанининг предмети, функция ва вазифалари
- 2-мавзу. Корхоналар молиявий сиёсати
- 3-мавзу. Корпоратив молияни бошқаришда молиявий кўрсаткичлар тизимидан самарали фойдаланиш
- 4-мавзу. Корпорацияларда молиявий таваккалчиликни бошқариш хусусиятлари
- 5-мавзу. Асосий воситаларга қўйилган сармояларни самарадорлигини таъминлаш
- 6-мавзу. Корпорацияларда молиявий активлар портфелини бошқариш ва баҳолаш усуллари.
- 7-мавзу. Корпорациялар жорий хўжалик фаолиятининг фаолиятини бошқаришнинг молиявий жиҳатлари
- 8-мавзу. Корхоналарда фойда ва рентабелликни бошқаришда максималлаштириш ва оптималлаштириш
- 9-мавзу. Корхоналарни қайта ташкил этиш жараёнининг молиявий жиҳатлари
- 10-мавзу. Бозорларда корпорация устуворлигининг ва рақобатбардошлигининг молиявий таъминоти
- 11-мавзу. Корхоналар молиявий барқарорлиги ва уларни мустаҳкамлаш тадбирлари
- 12 - мавзу. Инфляция шароитида корхоналар молиясини бошқариш
- 13-мавзу. Корхоналарда дивидент сиёсати
- 14 -мавзу. Корпорациянинг бозор қийматини максималлаштириш тадбирлари

Корпоратив молияни бошқариш фанидан курс ишлари мавзулари

- 1.Корпоратив молияни бошқаришда молиявий кўрсаткичлар тизимидан самарали фойдаланиш
- 2.Корпорацияларда молиявий таваккалчиликни бошқариш хусусиятлари
- 3.Молиявий бошқарув моҳияти, ривожланиш босқичлари.
- 4.Тадбиркорлик фаолиятининг молиявий таъминоти шакллари ва усуллари
- 5.Корхоналар хўжалик фаолиятини бошқаришнинг молиявий жиҳатлар
- 6.Асосий воситаларга қўйилган сармояларни самарадорлигини таъминлаш
- 7.Корхоналар молиявий сиёсати
- 8.Молиявий ресурсларни жалб қилишда молиявий менежментнинг ўрни ва вазифалари
- 9.Хўжалик субъектларида молиявий менежментни ташкил қилиш хусусиятлари
- 10.Молиявий менежмент тамойиллари, функциялари ва аҳамияти.
- 11.Корхоналар молиявий барқарорлиги ва уларни мустаҳкамлаш тадбирлари
- 12.Корхоналарда дивидент сиёсати
- 13.Бозорларда устуворликнинг ва рақобатбардошликнинг молиявий таъминоти
- 14.Молиявий менежмент тизимида капитални ва активларни қайта шакллантириш жараёнини бошқариш
- 15.Айланма ресурсларни молиялаштириш жараёнини бошқариш
- 16.Корпорациянинг бозор қийматини максималлаштириш тадбирлари
- 17.Молиявий рисклар менежментини ташкил этиш
- 18.Инфляция шароитида корхоналар молиясини бошқариш
- 19.Корпорацияларда молиявий активлар портфелини бошқариш ва баҳолаш усуллари
- 20.Харажатларини бошқариш ва оптималлаштириш
- 21.Хусусийлаштириш жараёнида молиявий бошқариш
- 22.Хўжалик субъектларида пул оқимларини бошқариш ва оптималлаштириш
- 23.Ўзбекистон Республикаси дебиторлик ва кредиторлик қарзларни бошқариш
- 24.Корхоналарда солиқ менежментини ташкил этиш хусусиятлари
- 25.Корхоналарни қайта ташкил этиш жараёнининг молиявий жиҳатлари
- 26.Корхоналарда фойда ва рентабелликни бошқаришда максималлаштириш ва оптималлаштириш масалалари
- 27.Корхоналарда молиявий назоратни ташкил этиш

28. Корхоналарнинг молиявий ташкилотлар билан ҳисоб-китоб ўзаро алоқаларини бошқариш.
29. Банкротлик жараёнини бошқариш
30. Нархларнинг шаклланишини бошқариш масалалари
31. Корхоналарда пул даромадлари ва молиявий натижалар шаклланиши
32. Корхоналар харажатларининг шаклланиши
33. Корхоналарда рентабеллик ва уларнинг турлари
34. Корхоналар асосий активлари
35. Корхоналарда нархларнинг шаклланиши
36. Корхоналар оборот маблағлари
37. Корхоналар активлари, пассивлари, оборотдан ташқари активлари
38. Молиявий режалаштириш
39. Корхоналар молиясида солиқлар роли
40. Корхоналарда пул оқимлари моделлари
41. Корхоналарнинг тўловга лаёқатлилиги ва ликвидлилиги
42. Корхоналарда бизнес-режа тузилиши ва унинг тавсифи

ТАВСИЯ ҚИЛИНАДИГАН АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ

1.Ўзбекистон Республикаси Қонунлари.

1. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси -Тошкент: «Ўзбекистон», 2003.
2. Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодекси. Т.:Адолат,2002
3. Ўзбекистон Республикасининг “Тадбиркорлик тўғрисида”ги Қонуни, 1996 йил
4. Ўзбекистон Республикасининг 2000 йил 14 декабрда қабул қилинган "Банкротлик тўғрисида"ги Қонуни

2.Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармонлари.

5. «Бозор ислохотларини чуқурлаштириш ва иқтисодиётни янада эркинлаштириш соҳасидаги устувор йўналишлар амалга оширилишини жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. 14.06.2005й.
6. «Микрофирмалар ва кичик корхоналарни ривожлантиришни рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. 21.06.2005й.
7. “Жамиятни демократлаштириш ва янгилаш, мамлакатни ислоҳ қилиш ҳамда модернизациялаш мақсад ва вазифаларини амалга ошириш Дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қарори. 10.03.2005й.
8. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Хусусий тадбиркорлик, кичик ва ўрта бизнесни ривожлантиришни янада рағбатлантириш чора - тадбирлари тўғрисида”ги Фармони, 1998 йил 9 апрел.

3.Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қарорлари.

9. “2005 йилда ижтимоий -иқтисодий ривожлантириш яқунлари ва 2006 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устувор йўналишлари тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Қарори. 10.02.2006й.
10. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 20 октябрдаги “2005 йилнинг тўққиз ойида мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари ҳамда иқтисодиётни ислоҳ қилиш ва эркинлаштириш жараёнларини чуқурлаштириш юзасидан устувор вазифаларни амалга оширилиши” муҳокамасининг мажлиси. “Халқ сўзи” газетаси, 2005 йил 21 октябр, №209 (3754).
11. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Корхоналар иқтисодий ночорлигининг белгиларини аниқлаш учун мезонлар тизими” тўғрисидаги қарори, 1999 йил 26 июл
12. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Корхоналарни соғломлаштириш ҳамда тўлов қобилиятлилигини тиклаш бўйича намунавий молиявий режа”, 1997 йил 31 март
13. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 5 декабрдаги 610 сонли “Ўзбекистон Республикасининг 2006 йилги бюджет параметрлари тўғрисида»ги қарори. Солиқлар ва божхона хабарлари, 2006 йил 7 январь
14. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Вазирликлар, идоралар ва корхоналар айланма маблағларининг нормативлари тўғрисида”ги қарори, 1997 йил 25 феврал.

4.Ўзбекистон Республикаси Президенти асарлари.

15. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Бешинчи ялпи мажлисида Президент И.А.Каримовнинг “Мамлакатимиз тараққиётининг қонуний асосларини мустаҳкамлаш фаолиятимиз мезони бўлиши даркор” мавзусидаги нутқи. 2006 йил 27 февраль, Тошкент оқшоми газетаси.

16. Ўзбекистон Республикасининг 2005 йилдаги ижтимоий-иқтисодий ривожланиши натижалари ҳамда 2006 йилнинг асосий иқтисодий йўналишлари тўғрисида Президент И.А.Каримовнинг нутқи 2006 йил 11 февраль, Халқ сўзи газетаси;

17. Каримов И.А. Бизнинг бош мақсадимиз – жамиятни демократлаштриш ва янгилаш, мамлакатни модернизация ва ислоҳ этишдир. Т., 2005.

18. Каримов И. А. Биз танлаган йўл-демократик тараққиёт ва маърифий дунё билан ҳамкорлик йўли. «Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн биринчи сессиясидаги маъруза. Халқ сўзи, 2003 йил 28 апрель.

5.Дарсликлар ва ўқув кўлланмалар

19. Павлова Л.Н. Финансовый менеджмент. –М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003.- 269с.

20. Пряничников С.Б. Финансовый менеджмент.-Н.: Новгород. НОВО. - 168с

21. Международный финансовый контроль: Учебник для студентов.- М: ЮНИТИ – ДАНА, 2005.-496 стр.1 экз.

22. Желкина А.Н. Управление финансами. Финансовый анализ предприятия: Учебник.-М: ИНФРА-М, 2005 – 332 стр. 1 экз.

23. Леонтьев В.Е. Финансовый менеджмент: Учебник. – М: Элит, 2005. – 560 стр. 1экз.

24. Шеремет А.Д., Ионова А.Ф. Финансы предприятий: менеджмент и анализ. –М.: ИНФРА-М, 2006. – 479.

25. Грачева Е.Ю., Толстопятенко Г.П., Рыжкова Е.А. Финансовый контроль. – М: «Камерон», 2004.- 272 стр. 1 экз

26. В.В. Богаров. Управление денежным оборотом предприятий и корпораций. Москва-2001 «Финансы и статистика» 144 стр.

27. Денисов А.Ю. и др. Экономическое управление предприятием и корпорацией. Москва-2002 “Дело и Сервис” 416 стр.

28. Масленченков Ю.С., Комиссаров О.В. Специфика финансов и менеджмента стабильного предприятия в условиях социальной рыночной экономики. Разработка по управлению финансовой деятельности предприятия.- М: Издательская группа «БДЦ-пресс,» 2002.-160 с. 1 экз.

29. Д. Грибоедов, В. П. Грузинов. Экономика предприятия: Учебник.- М: Финансы и статистика, 2004.- 336 стр.1 экз.

30. Ильинкова С.Д. Производственный менеджмент. Учебник Москва ЮНИТИ-ДАНА:

31. А. А. Хошимов. Корпоратив бошқарув шаклидаги тузилмаларнинг ривожланиши истикболлари. –Т: “Фан”, 2003.-112 бет. 5экз.

32. Попов.В.М. Финансовый бизнес – план. Учебное пособие. – М: «финансы и статистика» 2005.-458 стр. 1экз.

33. Кўчқаров ва бошқалар. Менеджмент стратегияси. Ўқув кўлланма.-Т: “Иқтисодиёт ва ҳуқуқ дунёси”, 2003.- 184 бет. 5 экз.

34. Югай Л.П. Махмудов Э.Х. Акционирование предприятий Учебное пособие. 2004 208 стр

35. Махмудов Т. Экономика предприятий Учебное пособие ТГЭУ 2004 208 стр.

36. Абдукаримов И.Т. Молиявий менежмент: услубий кулланма/ Т.И ва бошқ Абдукаримов. - Самарканд: СамДУ, 2001. -77с Экземпляры: всего:11

37. Маликов Т.Молиявий менежмент/Т. Маликов. -Т.: Академия, 1999. - 193 с экземпляры: всего:5 - ХР(5)

38. Маликов Т.О. Молиявий қарор қабул қилиш асослари/Т.С. Маликов -Т.: Шарқ, 1996. - 64 с Экземпляры: всего:1 -ХР(1)
39. Пардаев М.К. Корхоналар молиявий салоҳияти таҳлили/ М.К. Пардаев. - Самарқанд, 1999. - 61 с Экземпляры: асего:1 -ТМИ(1)
40. Хайдаров Н. Молия: 1 қиём/ Н. Хайдаров;. - Т.: Академия, 2001. - 72 с Экземпляры: всего:1 -ТМИ(1)
41. Юлдашев А. Молиявий менеджмент: Уқув қўлланма/ А. Юлдашев. - Б.м.: Нам, 2001. -112 с Экземпляры: всего:1 - ТМИ(1)
42. Жумаев Н. Молиянинг долзарб муаммолари/ Н. Жумаев. - Т.: Янги аср авлоди, 2003. - 383 с Экземпляры: всего:400 - ХР(400)

6. Газета ва журналлар

43. Экономика и жизнь журнали 2003-2006
44. Вопросы статистики журнали 2003-2006
45. Экономическое обозрение. 2003-2006
46. Солиқ ва божхона хабарлари газетаси 2003-2006
47. Бозор, пул ва кредит 2003-2006
48. 11.Статистик маълумотлар тўпламлари
49. Демографический ежегодник Узбекистана. Т.: 2004. 285-287 стр.
50. O`zbekiston iqtisodiyoti. 2005 № 8. 77- bet.
51. Социальное развитие и уровень жизни населения в Узбекистане. Т.: 2003.
52. Интернет сайтлари
53. <http://wwwspc.gov.uz//ru/esupport/index3> . Рыночная инфраструктура
54. <http://wwwspc.gov.uz//ru/esupport/index5> Обеспечение малого бизнеса ресурсами
55. Виртуал кутубхона электрон дарсликлари ва ўқув қўлланмалари.
56. <http://www.nalog.ru/declare/specific.shtml>
57. <http://www.nalog.uz>.
58. <http://www.iet.ru/usaid/2b/2.htm>

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

Тошкент Молия институти

«Молиявий менежмент» кафедраси

Ўқув услубий бошқарма томонидан
рўйхатга олинди

№ _____

« _____ » _____ 2006 й.

«ТАСДИҚЛАНДИ»

Ректор А. Ваҳобов

« _____ » _____ 2006й

**«Инновацион фаолиятни молиявий
рағбатлантириш»**

фанидан ишчи ўқув

Дастури

**5А340606-«Молиявий менежмент», 5А340604-«Корхоналар молияси»,
5А340605-«Халқаро молия»
магистратура мутахассисликлари учун**

Тошкент-2006

Мазкур ишчи ўқув дастури “Молиявий менежмент” кафедрасида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия этилган (2006 йил 20 май 12-сонли баённома).

Кафедра мудири:

Б. Тошмуродова

Мазкур ишчи ўқув дастури Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг Институт қошидаги Олий ўқув юртлараро илмий-услубий Кенгашидаги муҳокама этилган ҳамда нашрга тавсия қилинган. (8-сонли баённома, 2006 йил 22 июл)

Кенгаш раиси:

А. Ваҳобов

Тузувчилар:

и.ф.н., доц. Д. Собиржонова
кат. ўқ. Жиянова Н.

Такризчилар:

и.ф.д., проф. Н.Хайдаров

«Инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантириш» фанидан ўтиладиган мавзулар ва улар бўйича машғулот турларига ажратилган соатлар ҳажмининг тақсимоти

т/р	Фан мавзуларининг номи	Жами соатлар	Магистратура мутахассисликлари 5А340606-«Молиявий менежмент», 5А340604-«Корхоналар молияси», 5А340605-«Халқаро молия»		
			Мазруза	Амалий машғулот	Мустақил таълим
1	2	3	4	5	6
1	«Инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантириш» фанининг предмети ва мазмуни	6	2	2	2
2	Инновацион фаолиятнинг асосий тушунчалари, гуруҳланиши ва тамойиллари	6	2	2	2
3	Инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантиришни давлат томонидан тартибга солиш масалалари	12	4	4	4
4	Инновацион фаолиятнинг тадбиркорлик объекти сифатида аҳамияти.	6	2	2	2
5	Иқтисодий эркинлаштириш шароитида инновацион ташкилотларнинг хусусиятлар	6	2	2	2
6	Инновацион фаолиятни бошқаришда тизимли ёндашув	6	2	2	2
7	Инновацион фаолият маркетинги	6	2	2	2
8	Инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантиришда молия, кредит, солиқ механизмини такомиллаштириш масалалари	12	4	4	4
9	Инновацион лойиҳалар- корхона (фирма)нинг ривожланиши манбаи ва услублари сифатида	12	4	4	4
10	Инновация потенциалида замонавий информацион технологияларнинг ўрни ва аҳамияти	12	4	4	4
11	Инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантиришнинг жаҳон тажрибаси	12	4	4	4
	Жами соатлар	108	36	36	36

«Инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантириш» фани бўйича ўқитиладиган маъруза машғулоти мавзулари:

1-мавзу. «Инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантириш» фаннинг предмети ва мазмуни

«Инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантириш» фаннинг предмети, мазмуни ва вазифалари. Фаннинг йўналиши ҳамда бошқа махсус фанлар билан боғлиқлиги. Фанни ўрганишнинг усуллари. Фанни ўрганишнинг юқори малакали мутахассислар тайёрлашдаги ва амалий аҳамияти. Инновацион фаолиятни фаоллаштиришнинг долзарблиги ва унинг асосий тушунчалари

2 - мавзу. Инновацион фаолиятнинг асосий тушунчалари, гуруҳланиши ва тамойиллари

Инновацияларнинг турлари, кодлаштирилиши, гуруҳланиши ва моҳияти, Замоनावий технологияларнинг характеристикалари, инновацион фаолиятда янгиликлар, патент, лицензиялар, товар белгилари, авторлик ҳуқуқлари, кашфиётлар, ихтиролар, экспериментал ишларнинг ўрни. Қўлланилиши ва жорий қилинишига қараб инновацияларнинг гуруҳланиши. Банк инновациялари, ишлаб чиқариш ноу-хауларининг ўрни. Инновацион фаолиятнинг асосий тамойиллари.

3- мавзу. Инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантиришни давлат томонидан тартибга солиш масалалари

Инновацион фаолиятни рағбатлантиришнинг зарурлиги ва аҳамияти. Ўзбекистон Республикасида инновацион фаолиятни рағбатлантириш юзасидан давлат сиёсатининг вазифалари 2006 молия йилидаги давлат инвестиция дастурида инновацион фаолиятни рағбатлантириш тадбирлари. Давлатнинг узоқ муддатли ижтимоий-иқтисодий ривожланиш дастурларида инновацион фаолиятни рағбатлантириш чора-тадбирлари ва уларни амалга ошириш юзасидан вазифалар

4 -мавзу. Инновацион фаолиятнинг тадбиркорлик объекти сифатида аҳамияти.

Инновацион фаолиятнинг тадбиркорлик объекти сифатида моҳияти. Инновациянинг чизикли модели. Инновацион тадбиркорликнинг эффективлиги. Инновацион тадбиркорликка таъсир этувчи омиллар, ташкилий –молиявий омилнинг моҳияти, кадрларнинг малакаси ва меҳнатнинг замонавий техника ва технологиялар билан таъминланганлик омиллари. Инновацион фаолиятнинг этаплари: бошланиши ва жорий қилиниши. Инновацион фаолиятни муваффақиятга эришишига ёрдам берувчи ташкилий хусусиятлар.

5-мавзу. Иқтисодиётни эркинлаштириш шароитида инновацион ташкилотларнинг хусусиятлар

Тадбиркорлик субъектлари томонидан инновацион фаолиятнинг бошқарилиши. Инновацион ташкилотларнинг классификацияси, кичик фирмаларнинг хусусиятлари. Ихтисослаштирилган ва комплекс инновацион ташкилотларнинг бошқа ташкилотлардан аҳамиятли фарқлари. Инновацион ташкилотларнинг таркиби.

6- мавзу. Инновацион фаолиятни бошқаришда тизимли ёндашув

Инновацион фаолиятни тизимли бошқаришнинг асосий йўналишлари, инновацион жараёнларни бошқариш механизм бу иқтисодий, ташкилий, ҳуқуқий ва бошқа усул ва услублар жамланмаси. Инновацион фаолият механизмида функционал ва таъминловчи осттизимларнинг бир-бирига боғлиқлиги. Инновацияларни яратишни бошқариш эффективлигига осттизимлар элементларининг таъсири. Инновацияларни бошқаришда мақсадли дастурлар

7 -мавзу. Инновацион фаолият маркетинги

Инновацион лойиҳанинг асосий мақсади бу фойда олиш. Инновацияларнинг маркетинг концепциясини қайта ишлаш ва бозорни таҳлил қилиш услублари, Инновацион лойиҳанинг маркетинг тадқиқотлари ва стратегияси. Инновацион лойиҳа маркетинг стратегияси гуруҳланиши.

Технологиялар ва уларнинг классификацияларининг ривожланиш тенденциялари, янгилик ва инновацияларни ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва режалаштириш асослари. Махсулот сифатини бошқариш, ишлаб чиқариш жараёнининг характеристикаси. Сертификатлаш асослари. Инновацияларнинг нарх даражаси.

8-мавзу. Инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантиришда молия, кредит, солиқ механизминидан фойдаланишни такомиллаштириш масалалари

Инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантиришнинг ҳозирги замон хусусиятлари. Корхонада инновацион фаолиятни ташкил этишнинг аҳамияти ҳукуқий –меъёрий, моддий-молиявий, ташкилий ахборот таъминоти асослари. Иқтисодиётнинг эркинлашуви шароитида корхона инновацион фаоллигини таъминлашнинг зарурлиги, омиллари ва воситалари. Инновацион лойиҳаларини молиялаштиришда давлат иштироки, хорижий инвестицияларни устувор тарзда жалб этиш, имтиёзли кредитлар бериш, солиқ имтиёзларини бериш, инвестицион солиқ кредитлари бериш имтиёзли, инвестицион муҳит яратиш, эгаллик (муаллифлик) ҳуқуқини кафолатланишини таъминлаш, давлат бюртмаларини бериш ва махсулот (лойиҳа маҳсули) корхона манфатдорлигини ҳисобга олган ҳолда сотилишнинг кафолатланишини таъминлаш.

9-мавзу. Инновацион лойиҳалар - корхона (фирма)нинг ривожланиши манбаи ва услублари сифатида

Ташкилотнинг инновацион фаолияти чиқараётган махсулотининг рақобатбардошлигини оширишга йўналтирилганлиги, рақобатбардошлик кўрсаткичлари, баҳолаш сиёсатининг шаклланиши, янгилик лойиҳаларини бошқариш, Янгилик лойиҳаларининг таркиби ва уни тайёрлаш. Ҳозирги иқтисодиётни эркинлаштириш шароитида инновацион лизинг тушунчаси ва унинг қўлланилиши. Инновацион фаолиятнинг эффективлигини баҳолаш ва таҳлили. Махсулот сифати кўрсаткичларининг тизими, ИСО9000 халқаро стандартлари нормаларига сифат кўрсаткичларига мос келиши. Махсулот, жараёнлар ва хизматларни стандартизациялаш.

10-мавзу. Инновация потенциалида замонавий информацион технологияларнинг ўрни ва аҳамияти

XXI аср –техник технологик инновациялар асри. Инновацияларни яратишда замонавий информацион технологияларни қўллаш ва жорий этиш . Инновацияларнинг иқтисодиёт тараққиётидаги ва корхоналар фаолиятидаги аҳамияти. Интеллектуал инновация шакллари ва уларнинг ҳозирги замон хусусиятлари. Инновациялар фаолиятини ривожлантириш -корхона рақобатбардошлигини ошириш ва жаҳон бозорида ўз нуфузига эга булиш асосий манба. Инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантиришнинг ҳозирги замон усуллари самарали фаолиятни таъминлаш юзасидан хорижий давлатлар тажрибалари.

11-мавзу. Инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантиришнинг жаҳон тажрибаси

Жаҳон ривожланишининг технологик ядросига кирувчи давлатлар бу АБШ, Англия, Франция, Германия, Япония. Ривожланган давлатларда инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантиришда солиқ ва кредит тизимидаги имтиёзлар, ташқи иқтисодий фаолияти ,инновацион фаолиятини ахборот ва илмий-услубий таъминотида қўллаб-қувватлаш тадбирлари.

«Инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантириш» фанидан амалий семинар, тажриба дарслари мавзулари рўйхати

- 1- мавзу «Инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантириш» фанининг предмети ва мазмуни
- 2 -мавзу. Инновацион фаолиятнинг асосий тушунчалари,гурухланиши ва тамойиллари
- 3 -мавзу. Инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантиришни давлат томонидан тартибга солиш масалалари
- 4 -мавзу. Инновацион фаолиятнинг тадбиркорлик объекти сифатида аҳамияти.
- 5-мавзу. Иқтисодий эркинлаштириш шароитида инновацион ташкилотларнинг хусусиятлар
- 6 -мавзу. Инновацион фаолиятни бошқаришда тизимли ёндашув
- 7 -мавзу. Инновацион фаолият маркетинги
- 8-мавзу. Инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантиришда молия, кредит,солиқ механизмини такомиллаштириш масалалари
- 9 -мавзу. Инновацион лойиҳалар- корхона (фирма)нинг ривожланиши манбаи ва услублари сифатида
- 10- мавзу. Инновация потенциалида замонавий инфорацион технологиларнинг ўрни ва аҳамияти
- 11 -мавзу. Инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантиришнинг жаҳон тажрибаси

«Инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантириш» фанидан муваққил иш мавзулари:

1. XXI аср-техник –технологик инновациялар асри.
2. Ўзбекистон Республикасида инновацион фаолиятни рағбатлантириш юзасидан давлат сиёсатининг вазифалари.
3. Инновацион фаолият иқтисодий эркинлаштириш шароитида рақобатбардошлик ва яшовчилик омили сифатида
4. Технологик инновацияларнинг иқтисодий тараққиёти ва корхоналар фаолиятидаги аҳамияти.
5. Интеллектуал инновация шакллари ва уларнинг ҳозирги замон хусусиятлари.
6. Корхонада инновацион фаолиятни ташкил этишнинг аҳамияти ва ҳуқуқий-меъёрий ҳамда молиявий-иқтисодий асослари
7. Инновацион фаолият тадбиркорлик объекти сифатида
8. Инновацион фаолият маркетинг стратегияси
9. Корхона инвестиция дастурларида инновацион лойиҳаларнинг афзалликлари ва имкониятлари
10. Инновацион фаолиятнинг зарурлиги, моҳияти ва функциялари
11. Инновацион лойиҳаларни молиялаштиришда хорижий инвестицияларни устувор тарзда жалб этиш
12. Инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантиришнинг ҳозирги замон усуллари
13. Корхона ривожланишида инновацион лизинг аҳамияти
14. Инновацион фаолиятни рағбатлантириш жараёнининг молиявий башорати ва молиявий таъминоти
15. Инновацион фаолиятни рағбатлантиришнинг ҳуқуқий-меъёрий ва ташкилий асослари
16. Инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантиришнинг хорижий давлатлар тажрибалари
17. Инновацион фаолиятни рағбатлантиришнинг солиқ механизмнинг моҳияти,таркибий қисмлари
18. Банк инновацияларининг жаҳон тажрибаси
19. Инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантиришнинг солиқ механизми самарали фаолиятни таъминлаш юзасидан хорижий давлатлар тажрибалари.

20. Инновацион фаолиятни рағбатлантиришнинг банклар кредит сиёсатини белгилаш ва кредит портфелини белгилаш
21. Ихтиро эркинлиги ва муаллифлик ҳуқуқларига эгалик қилишнинг давлат томонидан кафолатланиши
22. Молиялаштириш манбаларида давлат иштирок этадиган инновацион лойиҳалар.

**«Инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантириш» фанидан курс ишлари
мавзулари**

1. Инновацион фаолият иқтисодий эркинлаштириш шароитида рақобатбардошлик ва яшовчилик омили сифатида
2. Корхонада инновацион фаолиятни ташкил этишнинг аҳамияти ва ҳуқуқий-меъёрий ҳамда молиявий-иқтисодий асослари
3. Корхона инвестиция дастурларида инновацион лойиҳаларнинг афзалликлари ва имкониятлари
4. XXI аср-техник –технологик инновациялар асри.
5. Технологик инновацияларнинг иқтисодий тараққиёти ва корхоналар фаолиятидаги аҳамияти.
6. Интеллектуал инновация шакллари ва уларнинг ҳозирги замон хусусиятлари.
7. Ўзбекистон Республикасида инновацион фаолиятни рағбатлантириш юзасидан давлат сиёсатининг вазифалари.
8. Банк инновацияларининг жаҳон тажрибаси
9. Корхона ривожланишида инновацион лизинг аҳамияти
10. Инновацион лойиҳаларни молиялаштиришда хорижий инвестицияларни устувор тарзда жалб этиш
11. Инновацион фаолият маркетинг стратегияси
12. Инновацион фаолиятни рағбатлантиришнинг ҳуқуқий-меъёрий ва ташкилий асослари.
13. Инновацион фаолиятни рағбатлантириш жараёнининг молиявий башорати ва молиявий таъминоти
14. Инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантиришнинг хорижий давлатлар тажрибалари
15. Инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантиришда солиқ механизмидан самарали фойдаланишни таъминлаш ва хорижий давлатлар тажрибалари.
16. Инновацион фаолият тадбиркорлик объекти сифатида
17. Молиялаштириш манбаларида давлат иштирок этадиган инновацион лойиҳалар.
18. Тижорат банклари кредит сиёсатида инновацион лойиҳаларни кредитлаштириш.
19. Ихтиро эркинлиги ва муаллифлик ҳуқуқларига эгалик қилишнинг давлат томонидан кафолатланиши

ТАВСИЯ ЭТИЛАДИГАН АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ.

1. Ўзбекистон Республикаси Қонулари

1. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси. – Т.: Ўзбекистон 2003 - 40 б.
2. Тадбиркорлик: фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида Ўзбекистон Республикасининг Қонуни 2000 йил 25 май // Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси. 2004 5-6 сон 140-модда.
3. Фаолиятнинг айрим турларини лицензиялаш тўғрисида Ўзбекистон Республикасининг Қонуни 2000 йил 25 май // Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси. 2004 5-6 сон 142-модда.

2. Ўзбекистон Республикаси Президенти Фармонлари ва Қарорлари

4. “Бозор ислохотларини чуқурлаштириш ва иқтисодий янада эркинлаштириш соҳасидаги устувор йўналишлар амалга оширилишини жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони 2005 йил 14 июн.
5. “Микрофирмалар ва кичик корхоналарни ривожлантиришни рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони 2005 йил 20 июн.

3. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Қарорлари

6. “2005 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари ва 2006 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устувор йўналишлари тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Қарори. 10.02.2006й.
7. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 20 октябрдаги “2005 йилнинг тўққиз ойида мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари ҳамда иқтисодий ислох қилиш ва эркинлаштириш жараёнларини чуқурлаштириш юзасидан устувор вазибаларни амалга оширилиши” муҳокамасининг мажлиси. “Халқ сўзи” газетаси, 2005 йил 21 октябр, №209 (3754).
8. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Корхоналар иқтисодий ночорлигининг белгиларини аниқлаш учун мезонлар тизими” қарори, 1999 йил 26 июл
9. «Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2005 йил 5 декабрдаги 610 сонли Ўзбекистон Республикасининг 2006 йилги бюджет параметрлари тўғрисида»ги қарори. Солиқлар ва божхона хабарлари, 2006 йил 7 январь.

4. Ўзбекистон Республикаси Президенти асарлари

10. И.А.Каримов. 2005 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари ва 2006 йилда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузаси. Халқ сўзи газетаси 2006 йил 11 феврал.
11. Каримов И.А. Инсон, унинг ҳуқуқи ва эркинликлари ҳамда манфаатлари - энг олий қадрият. Ўзбекистон Республикаси Президенти И.Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси 13 йиллигига бағишланган тантанали маросимда 2005 йил 7 декабрда сўзлаган маърузаси.
12. И.А.Каримов “Ўзбекистон демократик тараққиётнинг янги босқичида” Т.: Ўзбекистон 2005.
13. И.А.Каримов “Биз танлаган йўл – демократик тараққиёт ва маърифий дунё билан ҳамкорлик йўли” Т.: Ўзбекистон 2003 – 92 б.

5. Дарсликлар ва ўқув қўлланмалар

14. Фатхутдинов Р.А. «Инновационный менеджмент», М, «Бизнес школа» 2003 5000 экз.
15. Балабанов М.А. “Инновационный менеджмент”, М, “Бизнес школа” 2004
16. Вандейцев И.А. Антикризисное управление на основе инноваций: Санкт-Петербург 2001
17. Скляренко В.К. Экономика предприятия: Учебник.-М: ИНФРА-М, 2006.-526 стр.
18. Инновационный менеджмент: Учебник.-М: Вузовский учебник, 2006

19. Коупленд Том. Стоимость компаний: Оценка и управление.-М: «Олимп-Бизнес,» 2005.
- 20.Предпринимательство: Учебник / Под ред. М.Г. Лапусты.- 2-е изд., исправление и дополнение М: ИНФРА-М, 2002.- 520 с.1 экз.
21. И.О. Волков, О.В. Девяткин, «Экономика предприятия (фирмы)», Москва, «Инфра-М», 2005г
22. П.Н. Шуляк «Финансы предприятия», Москва: «Дашков-К» ,2006г
23. Медынский В.Г., Шаршукова Л.Г. Инновационная предпринимательство:учеб пособие –Москва ,: Инфра-М 1997
24. Титов А.Б. Маркетинг и управление инновациями: учебное пособие-Санкт-Петербург, Питер 2001г
- 25.Доклад о развитии человеческого потенциала в странах Европа и СНГ – М., ПРООН, 2002 г.
- 26.Доклад о мировом развитии 2000/2001. Борьба с бедностью. Всемирный банк. Вашингтон, округ Колумбия. 2000.
- 27.Салихов Ж.Р. Государственная поддержка инновационной конкурентоспособности промышленности Республики Узбекистан // «Восемнадцатые Международные Плехановские Чтения» -Москва 2005
- 28.Мадраимов А.У. Зарубежный опыт формирования национальных инновационных систем//«Восемнадцатые Международные Плехановские Чтения» -Москва 2005
- 29.Матризаев Б.Д. Об основных направлениях обновления научно –технологической основы экономического роста ///«Девятнадцатые Международные Плехановские Чтения» -Москва 2006
30. Жиянова Н. “Инновацион фаолиятни молиявий рағбатлантириш” ТМИ. 2006й

6. Газета ва журналлар

- 31.«Венчурные фонды для развития инновационной деятельности» Экономический Вестник 2003 №5
32. «Инновации и Общество», « Интеллектуальное предпринимательство», «Простые решения сложных задач» Экономическое обозрение2006 №1

7. Интернет сайтлари

- 33.verstud.navod.ru/kurs.htm Курсовые и рефераты
- 34.<http://www.rbcnet.ru> «Экономика и Жизнь»
- 35.<http://www.college.ru> Открытие курсы бизнес и экономики
- 36.Yonsei University, Korea (www.yonsei.ac.kr)
- 37.МЭСИ (www.mesi.ru).
- 38.<http://www.nalog.ru/declare/specific.shtml>
- 39.<http://www.nalog.uz>.
- 40.<http://www.iet.ru/usaaid/2b/2.htm>
- 41.http://www.infra_m.ru
- 42.<http://www.finstat.ru>